RUDOLF STEINER

ELEMENTE FUNDAMENTALE ALE ESOTERISMULUI

GA 93a

Notițe dintr-o instruire esoterică sub forma a treizeci și una de conferințe ținute în Berlin din 26 septembrie până în 5 noiembrie 1905

Traducere din limba germană: Mircea Bălău

Despre publicarea conferinţelor lui Rudolf Steiner

Temelia științei spirituale de orientare antroposofică o constituie operele scrise și publicate ale lui Rudolf Steiner (1861-1925). Pe lângă aceasta, el a ținut între anii 1900 și 1924 numeroase conferințe și cursuri, atât publice cât și pentru membrii Societății Teosofice, mai târziu ai Societății Antroposofice. Inițial, el nu voia ca aceste conferințe, prezentate întotdeauna liber, să fie fixate în scris, ele fiind concepute drept „comunicări orale, nedestinate tipăriri". Însă după ce au fost realizate și răspândite manuscrise din ce în ce mai incomplete și cu greșeli de către unii auditori ai săi, el s-a văzut obligat să reglementeze situația acestor notițe. Această misiune i-a încredințat-o Mariei Steiner von Sievers. Datoria ei era numirea stenografilor, administrarea manuscriselor și corectarea necesară a textelor în vederea publicării. Fiindcă din lipsă de timp, Rudolf Steiner doar în foarte puține cazuri a putut corecta el însuși manuscrisele, trebuie să se se țină seama de rezerva sa referitor la toate conferințele publicate: „Va trebui să se țină cont de faptul că în textele nerevizuite de mine se găsesc greșeli."

Despre legătura dintre conferințele pentru membri, care au fost accesibile mai întâi numai ca manuscrise tipărite pentru uz intern, și scrierile sale publice, Rudolf steiner se exprimă în autobiografia sa „Cursul vieții mele" (cap. 35). Ceea ce s-a spus acolo este valabil oarecum și pentru cursurile referitoare la domenii particulare, cursuri care se adresau unui număr limitat de participanți, familiarizați cu bazele științei spirituale.

După moartea Mariei Steiner (1867-1948), s-a început editarea operelor complete ale lui Rudolf Steiner, conform îndrumărilor ei. Prezentul volum constituie parte componentă a acestor opere complete. În cazul în care este necesar, informații mai detaliate referitoare la documentele care stau la baza textului se află la începutul capitolului „Note".

Cuprins

Prefață a editorului 10

Conferința 1, Berlin, 26 septembrie 1905. 12
Semnificația simbolului șarpelui. Animale nevertebrate și animale vertebrate. Plexul solar și sistemul măduvei spinării. Contemplarea interioară a omului cu ajutorul focului Kundalini. Douăsprezece trepte de conștiență: șapte ale omului, cinci ale zeilor creatori. Cei doisprezece apostoli ca douăsprezece trepte de conștiență parcurse de Christos.

Conferința 2, 27 septembrie 1905. 16
Activitate, înțelepciune, voință: trei reprezentări importante ale esoterismului. Viața de după moarte. Apariția Păzitorului Pragului ca dublu. Semnificația morții ispășitoare a lui Christos. Influența lui Ulfila asupra limbii germane. Haosul activității Occidentului și liniștea înțelepciunii Orientului.

Conferința 3, 28 septembrie 1905. 22
Treptele de conștiență ale celor trei regnuri ale naturii și ale omului. Lumea plantelor ca organ senzorial al Pământului. Organul de orientare al rădăcinii plantelor și organul de orientare corespunzător din urechea umană. Crucea ca simbol pentru direcția evolutivă a omului, animalului și plantei. Conștiența plantelor pe planul mental; plantele senzitive, idioții și animalele pe planul astral; mineralele pe planul mental superior. Conștiența omului pe planul fizic și evoluția sa pe trepte superioare. Enigma Sfinxului ca îndrumător către structura viitoare a omului.

Conferința 4, 29 septebrie 1905. 28
Despre conștiența albinelor și a furnicilor. Alchimia și Piatra Filosofală. Legătura reciprocă dintre regnurile naturii. Esența omului viitorului.

Conferința 5, 30 septembrie 1905. 33
Stările de agregare ale corpurilor: solid, lichid, gazos; cele patru feluri de eter: eterul căldurii, eterul luminii, eterul chimic și eterul vieții, viața lor pe cele șapte plane. Legătura dintre organele pasive și cele active: ureche și vorbire, adică laringe; inimă și glanda hipofiză; ochi și glanda epifiză. Evoluția glandei hipofize către un organ activ al căldurii, evoluția glandei epifize către un organ activ al vederii. Tolstoi. Ulfila.

Conferința 6, 1 octombrie 1905. 37

Despre diferența dintre entitățile receptive și cele creatoare în legătură cu succesiunea celor șapte trepte ale ființelor descrisă de doamna Blavatsky, succesiune de care aparține omul: 1. ființe elementale receptive; 2. omul ca ființă intermediară între cele receptive și cele creatoare; 3. „omul pur" al perioadei prelemuriene: Adam Kadmon și evoluția animalelor cu sânge cald și a celor cu sânge rece; 4. ființe Bodhisattva: oameni deveniți creatori pentru reglementarea evoluției în continuare; 5. ființe Nirmanakaya: ființe creatoare extinse dincolo de Pământ, care pot aduce impulsuri noi în evoluție; 6. ființe Pitri (Tați): ființe care se pot jertfi pe sine; 7. zeii propriu-ziși. – Inima și fierea.

Conferința 7, 2 octombrie 1905. 41
Evoluția entităților pe vechea Lună. Luna = Cosmosul înțelepciunii. Iehova, o funcție a Ierarhiilor. Trecerea de la vechea Lună la Pământ. Începutul încarnărilor umane. Unirea a două entități diferite (componentă spirituală și componentă fizică), având ca urmare nașterea și moartea. Karma: măsura compensării în adaptarea reciprocă treptată dintre componenta spirituală și cea fizică. Evoluție trecută și viitoare a vorbirii în legătură cu conștiența, viața, forma.

Conferința 8, 3 octombrie 1905. 44
Reîncarnarea, evoluția culturii și cercul zodiacal. Creștinimul și învățătura despre reîncarnare. Consumul de apă sau consumul de vin în legătură cu știința reîncarnării. Ordinul trapist. Învățătura lui Augustin referitoare la predestinare.

Conferința 9, 4 octombrie 1905. 49
Corpul fizic ca partea cea mai veche și mai desăvârșită a omului compus din patru componente. Conștiența de sine și observarea simțurilor. Șapte simțuri în legătură cu cele șapte plane și stări ale materiei. Predispoziția naturii viitoare a încarnării planetare Jupiter din gândurile, sentimentele și impulsurile de voință ale omului actual. Materialismul, consecință karmică a perioadei idealiste anterioare. Întemeierea orașelor și legenda lui Lohengrin. Cauzele bolilor.

Conferința 10, 5 octombrie 1905. 54
Corpul eteric format în opoziție cu corpul fizic: corpul eteric feminin al bărbatului și corpul eteric masculin al femeii. Formele și culorile corpului astral și învelișul său: oul auric. Evoluția oului auric al omului prin cele șapte stări de formă. Separarea oului auric al omului. Lumina astrală individualizată. Citirea în Akasha.

Conferința 11, 6 octombrie 1905. 59
Participarea omului la lumile fizică, astrală și mentală. Evoluția conștienței de sine în timpul coborârii pe planul fizic. Reurcarea pe plane superioare prin cultivarea

dorințelor și gândurilor dezinteresate. Posibilitatea libertății pe planul fizic. Acțiunea și reacțiunea drept tehnică a karmei.

Conferința 12, 7 octombrie 1905. 64
Formarea corpului uman. Focul Kundalini ca mijloc de cercetare a anatomiei oculte. Munca forțelor Deva la învelișul corporal și dizolvarea treptată a forțelor Deva prin intermediul Eului. Acțiunea ființelor Deva în viața de după moarte. Ședерea în Devachan și reîncarnarea. Viața de după moarte în cazul sinuciderii și în cazul morții violente.

Conferința 13, 8 octombrie 1905. 70
Învățătura despre zei a lui Dionisie Areopagitul. Structura Bisericii, imagine exterioară a ordinii ierarhice interioare a lumii. Transformarea florei, faunei și a regnului mineral prin activitatea omului după moarte. Despre acțiunea și esența Devașilor și a Spiritelor planetare.

Conferința 14, 9 octombrie 1905. 76
Ședерea omului în Devachan între moarte și o nouă naștere. Formarea organelor devachanice pe Pământ prin activitate spirituală și relații sufletești (viața în grupuri spirituale). Lumea fizică drept lume a cauzelor, lumea Devachan ca lume a efectelor. Trei trepte ale calității de Chela. A opta sferă. Cele douăsprezece Nidana sau forțe karmice.

Conferința 15, 10 octombrie 1905. 82
Impulsionarea istoriei europene din sec. 14 până la revoluția franceză prin rosicrucieni. În Școlile rosicruciene se învăța teosofie elementară. Cele trei noțiuni: Înțelepciune, Frumusețe, Putere în legătură cu metamorfoza regnurilor mineral, vegetal și animal. Cele douăsprezece forțe karmice (forțe Nidana).

Conferința 16, 11 octombrie 1905. 87
Modul de acțiune al karmei referitor la fapte, cuvinte și gânduri. În opoziție față de karma: crearea din neant. Vieţuirea Nirvanei.

Conferința 17, 12 octombrie 1905. 92
Cele trei trepte ale vieții de gândire: gândire abstractă, Imaginație, Intuiție. Tatăl, Fiul (Cuvântul) și spiritul Sfânt sau Primul, al Doilea și al Treilea Logos. Karma și cele cinci însușiri Skandha.

Conferința 18, 16 octombrie 1905. 98

Omul perioadei atlanteene și al perioadei lemuriene. Originea dublă a naturii umane și unirea celor două naturi în perioada lemuriană. A opta sferă. Dualitatea corpurilor fizic, eteric și astral ale omului actual.

Conferința 19, 17 octombrie 1905. 104
Despre câteva feluri de ființe elementale din lumea astrală. Entități Asura. Yehova ca zeu al principiului Kama descendent; Christos, principiul Buddhi ascendent. Magie neagră și magie albă. Ființe elementale naturale și artificiale.

Conferința 20, 18 octombrie 1905. 109
Despre ființe și experiențe din lumea astrală. Magie neagră și magie albă. Necesitatea unei instruiri puternice pentru evaluarea lumii astrale. Tehnica reîncarnării. Tabloul amintirii nemijlocite de după moarte și viziunea viitorului înainte de noua naștere.

Conferința 21, 19 octombrie 1905. 115
Despre tehnica reîncarnării: legea acțiunii și reacțiunii cu privire la fapte, sentimente și gânduri. Necesitatea activității artistice pentru viața teosofică. Trecerea prin lumea astrală și prin cea devachanică în viața de după moarte și pregătirea următoarei vieți pământești.

Conferința 22, 24 octombrie 1905. 121
Problema morții ca problemă a conștienței. Dualitatea: miezul lăuntric al ființei (Monada) și omul fizic-astral; evoluția lor diferită până la unirea lor în perioada lemuriană. Formarea karmei. Înțelepciune, Frumusețe, Putere ca reflectări ale componentelor Manas, Buddhi, Atma.

Conferința 23, 25 octombrie 1905. 128
Fecundarea cu spiritul (Monada) în perioada lemuriană. Treptele anterioare ale evoluției pământești: Saturn, Soare și Lună. Strămoșii solari și lunari ai omului. Opoziția dintre intențiile lui Iehova și ale principiului luciferic. Despre formarea celor două sexe și despre viață și moarte. Înclinarea axei Pământului. Formarea karmei primordiale. Lupta dintre Iehova și Lucifer. Creștinismul și învățătura despre încarnare și karma.

Conferința 24, 26 octombrie 1905. 137
Privire de ansamblu asupra evoluției Pământului I: rase, globuri, ronduri.

Conferința 25, 27 octombrie 1905. 142

Privire de ansamblu asupra evoluției Pământului II: planete sau conștiențe, ronduri sau regnuri elementale, globuri sau stări de formă; în termeni creștini: Putere, Împărăție și Glorie.

Conferința 26, 28 octombrie 1905. 147
Privire de ansamblu asupra evoluției Pământului III: Cele patru ronduri ale Pământului. Separarea dintre Soare și Lună. Unirea corpului astral al omului cu Monada. Intervenția entităților luciferice și lupta dintre Iehova și Lucifer. Ființe elementale din perioada atlanteană. Apariția metalelor. Numele zilelor săptămânii în legătură cu evoluția planetară.

Conferința 27, 30 octombrie 1905. 154
Despre cei trei Logoi sau formă, viață și conștiență (creare din neant) ca trei trepte ale evoluției. Despre ființe elementale și despre nașterea entităților astrale prin acțiunile fizice ale omului.

Conferința 28, 31 octombrie 1905. 161
Despre simțuri în legătură cu felurile de eter. Relația dintre Microcosmos și Macrocosmos. Evoluția diferitelor stări de conștiență prin epocile perioadei postatlanteene.

Conferința 29, 3 noiembrie 1905. 168
Efectele karmice în legăturile dintre popoare. Boli ale epocilor și boli ale popoarelor. Antagonismul dintre clase; situația morală a poporului. Lupta lui Mihael împotriva zeului Mamon în anii șaptezeci ai sec. 19. Războiul tuturor împotriva tuturor și antidotul acestuia prin principiul fraternității. Apariția respirației pe bază de oxigen. Legătura dintre libertate și naștere, moarte, boală. Originea febrei. Enigma Sfinxului, un mister al viitorului.

Conferința 30, 4 noiembrie 1905. 174
Evoluția diferitelor forme de alimentație. Apariția și semnificația consumului de vin. Socialismul Occidentului și al Orientului ca socialism de producție și consum.

Conferința 31, 5 noiembrie 1905. 182
Despre vechea Atlantidă și despre formarea celei de-a cincea rase-rădăcină sau a perioadei postatlanteene. Evoluția perioadei postatlanteene prin culturile hindusă, persană, caldeană și europeană. Materialismul actual. Pregătirea unei noi culturi spirituale ca misiune a Europei centrale.

Vedere de ansamblu schematică a treptelor evolutive 190

Note 194
Explicarea noțiunilor teosofice hinduse 211
Registru de persoane 214
Despre notițele de la conferințe..... 216

Prefață a editorului

Rudolf Steiner descrie în autobiografia sa „Cursul vieții mele” cum a fost el invitat cam pe la începutul secolului să țină conferințe teosofice în Berlin, în fața unui cerc teosofic, pe atunci foarte mic. El s-a declarat pregătit pentru aceasta, subliniind însă că poate vorbi numai despre ceea ce trăiește în el ca știință spirituală. Prima sa serie de conferințe din iarna anilor 1900-1901, a apărut la dorința cercului respectiv, cuprinsă în volumul „Mistica în zorii vieții spirituale actuale și relația ei cu concepțiile moderne despre lume”. Fiindcă rezultatele propriei cunoașteri spirituale conținute în acel volum au fost acceptate și în Societatea Teosofică generală, nu a mai existat „nici un motiv să nu prezint *în felul meu* această cunoaștere spirituală în fața publicului teosofic care pe atunci era unic în acceptarea fără rezerve a cunoașterii spirituale. Eu nu m-am vândut nici unei dogme sectare; am rămas un om care a spus ceea ce a crezut că poate spune numai conform cu ceea ce el însuși a viețuit ca lume spirituală.”

În iarna următoare – a anilor 1901-1902 – a urmat o a doua serie de conferințe, care a fost cuprinsă în volumul „Creștinismul ca fapt mistic”. Imediat după aceea, a fost întemeiată secția germană a Societății Teosofice, cu Rudolf Steiner ca secretar general. Aici „am putut să-mi desfășor activitatea antroposofică în fața unui auditoriu tot mai numeros. Nimeni nu a rămas nelămurit cu privire la faptul că eu voi expune în Societatea Teosofică numai rezultatele propriei cercetări spirituale.”

Acesta a fost conținutul unei activități de conferințe spiritual-științifice din ce în ce mai intensă. În iunie 1903 a apărut primul număr al revistei fondate și editate de el „Lucifer” (ulterior „Lucifer-Gnosis”), „Revistă pentru viață sufletească și cultură spirituală – teosofie”, iar în primăvara anului 1904 lucrarea fundamentală „Teosofie – introducere în cunoașterea suprasenzorială a lumii și a determinării omului”. În același timp, în revista „Lucifer” s-a expus calea de instruire esoterică în articolele „Cum se dobândesc cunoștințe despre lumile superioare?” și o cosmologie spiritual-științifică în articolele „Din cronica Akasha”.

Așa a fost ridicată secțiunea germană a Societății Teosofice de către Rudolf Steiner și colaboratoarea sa cea mai apropiată Marie Steiner von Sivers, ulterior Marie Steiner, treptat la o Mișcare spiritual-științifică central-europeană extinsă. Ea a fost de la început secțiunea *antroposofică* reprezentată de către Rudolf Steiner, secțiune care ulterior, pe baza dificultăților interne, a devenit independentă ca Societate Antroposofică.

Pe vremea când Rudolf Steiner dădea aici pentru prima dată sub formă de carte seria de conferințe „Elemente fundamentale ale esoterismului”, el se afla încă la începutul evoluției sale. De aceea Rudolf Steiner folosește încă expresiile „teosofie” și „teosofic”, iar pentru descrierea evoluției planetare, pentru descrierea

componentelor existențiale ale omului și așa mai departe, folosește terminologia teosofică hindusă din literatura teosofică, cu care auditoriul era obișnuit pe atunci. Referitor la valoarea acestei terminologii, el se exprimă în special în conferința 15 a acestui curs. În articolele sale de atunci și în lucrarea sa ”Teosofie”, el a folosit deja expresii despre care în revista „Lucifer” din anul 1903 a spus că „din anumite motive le-a împrumutat de la un limbaj ocult, care în denumirile ei diferă puțin de cele din scrierile teosofice răspândite, dar în esență sunt de acord cu ele”.

Ulterior el a înlocuit tot mai mult, și în conferințele sale, expresiile teosofice hinduse, cu cele care sunt potrivite culturii noastre europene. Clarificarea necesară a cuvintelor pentru acest curs prin expresii familiare actuale se află la sfârșitul volumului.

Referirile frecvente apărute în conferințe la scrierile doamnei H.P. Blavatsky se explică prin aceea că auditoriul de atunci se ocupa intens cu acest bagaj de cunoștințe al fondatoarei Societății Teosofice și se adresa adesea lui Rudolf Steiner cu întrebări privind reprezentări dificil de înțeles. Așa explică el mereu din nou afirmațiile doamnei Blavatsky din lucrarea ei principală „Doctrina secretă”, în special din volumul al treilea care cuprinde studii despre „esoterism”.

Întregul curs era efectiv o instruire orală internă, așadar nefiind încă deschis cercului general de membri, ci doar câtorva membri activi, care erau invitați personal la acest curs. Ei trebuiau să primească prin aceasta o anumită bază pentru activitatea lor din grupul spiritual de lucru de care aparțineau. Din acest motiv nu există nici un manuscris stenografiat complet, ci numai notițe pe care le foloseau unii participanți pentru uzul lor personal. Aceste notițe au un puternic caracter aforistic, care trebuie luat în considerare dacă unele fluxuri de idei nu sunt întotdeauna foarte clare din cauza exprimării concentrate sau a lacunelor.

Aceste notițe apar azi în cadrul operelor complete, fiindcă ele sunt autentice, și fiindcă prin ele au fost păstrate aspecte importante ale concepției spiritual-științifice despre om și despre lume, care în conferințele ulterioare ale lui Rudolf Steiner nu se mai găsesc în această formă. Pentru clarificarea și completarea anumitor puncte, în mod deosebit a naturii cosmologice, se recomandă studierea lucrărilor scrise cam în aceeași perioadă, „Din cronica Akasha” și „Teosofie”.

H. W.

1. Berlin

26 septembrie 1905

La fiecare ciclu esoteric este vorba de a învăţa cum trebuie să privim lucrurile din jurul nostru. Fiecare om simte ceva, desigur, la o floare şi la toate lucrurile ambianţei. Este vorba de a dobândi un punct de vedere superior, de a privi mai profund, de a lega anumite contemplări cu fiecare lucru. Pe aceasta se bazează de exemplu medicina profundă a lui Paracelsus. El percepea, simţea, vedea forţa unei anumite plante şi înrudirea acestei forţe cu forţa corespunzătoare din om. Aşa vedea de exemplu, la ce organ al omului acţionează forţa plantei Digitalis purpurea (degetarul roşu).

Vrem să ne lămurim, printr-un exemplu special, acest mod de a privi lucrurile. Toate religiile au simboluri. Despre aceste simboluri se vorbeşte azi după bunul plac ceea ce este de cele mai multe ori numai o interpretare exterioară. Simbolurile religioase profunde sunt însă extrase din însăşi esenţa lucrurilor. Să discutăm de exemplu despre simbolul şarpelui, aşa cum a fost comunicat lui Moise în şcolile oculte egiptene. Vrem să discutăm despre ce l-a entuziasmat pe el, ce i-a dat lui Intuiţia.

Este o diferenţă fundamentală între toate acele fiinţe vii animale, care au coloană vertebrală, şi cele care, ca de exemplu gândacii, moluştele, viermii, etc., care nu au coloană vertebrală. Întregul regn animal se divide în compartimentul principal al vertebratelor şi cel al nevertebratelor. La animalele nevertebrate se poate pune întrebarea: Unde îşi au aceste animale nervii lor? – Fiindcă linia nervoasă principală trece de obicei prin coloana vertebrală. Nevertebratele au şi ele un sistem nervos, iar acesta este la fel la om şi la vertebrate. La acestea el se desfăşoară în exterior, de-a lungul coloanei vertebrale, până la anus. Acesta împreună cu plexul solar se numeşte sistemul nervos simpatic. Este acelaşi sistem, pe care-l au şi animalele nevertebrate, numai că el are o importanţă mai mică la vertebrate şi la oameni. Acest sistem este într-o legătură mult mai strânsă cu restul lumii, decât sistemul nervos din cap şi din măduva spinării la om. Activitatea ultimului menţionat se poate stinge în stare de transă, şi atunci intră în activitate sistemul nervos simpatic. Aşa se întâmplă de exemplu la somnambuli. Conştienţa somnambulică se extinde asupra întregii vieţi a ambianţei şi trece dincolo în celelalte fiinţe din jurul nostru. Somnambulii simt lucrurile în ei înşişi. Eterul vieţii este aşadar elementul care ne înconjoară pretutindeni. El intervine în plexul solar. Dacă am putea percepe numai cu plexul solar, atunci am trăi într-o comuniune intimă cu întreaga lume. Această comuniune intimă există la animalele nevertebrate. Un astfel de animal simte de exemplu o floare în sine. Animalul nevertebrat este în sistemul Pământului ceva asemănător ochiului şi urechii la om. El este o parte a organismului. Există în realitate un organism spiritual comunitar,

care prin animalele nevertebrate percepe, vede, aude şi aşa mai departe. Spiritul Pământului este un fel de organism comunitar. Tot ceea ce avem aşa în jurul nostru, este un corp pentru acest spirit comunitar. La fel cum sufletul nostru îşi creează ochi şi urechi pentru a percepe lumea, tot aşa îşi creează acest suflet comunitar al Pământului animalele nevertebrate ca ochi şi urechi pentru a privi şi a auzi în lume.

În evoluţia Pământului a sosit un moment când în viaţa şi urzirea comună a spiritului Pământului a apărut ceva deosebit. Ceva s-a închis înăuntru ca într-un tub. Numai începând cu acest moment a fost posibil în general să ia naştere fiinţe care pot deveni de asemenea fiinţe particulare. Celelalte fiinţe sunt componente ale unui suflet al Pământului. Numai acum începe un grad deosebit de particularizare. Numai acum începe posibilitatea ca ceva să-şi poată spune odată către sine „Eu". Acest fapt, că sunt două epoci pe Pământ, mai întâi epoca în care încă nu au existat animale cu un sistem nervos închis într-un tub osos, apoi epoca în care au luat naştere astfel de fiinţe, este exprimat în mod deosebit în toate religiile. Şarpele izolează pentru prima dată într-un tub privirea lipsită de egoism, impersonală a spiritului Pământului, şi formează astfel baza egocentrismului. Acest lucru a întipărit Instructorul esoteric discipolilor, astfel încât ei puteau simţi: Dacă priviţi şarpele, atunci priviţi semnul pentru Eul vostru. La aceasta, ei trebuiau să simtă în mod viu că Eul independent şi şarpele aparţin unui întreg. Aşa a fost formată această simţire a importanţei lucrurilor din jurul nostru. Aşa pătrundeau discipolii cu conţinutul de simţire just în fiecare fiinţă a naturii. Cu acest sentiment a fost dotat şi Moise, pe când el ieşea din şcolile oculte egiptene, şi aşa aşeza el şarpele ca simbol. În acele şcoli nu se învăţa atât de abstract cum se învaţă azi, ci omul învăţa din vieţuirea proprie interioară să cuprindă lumea.

Există o descriere a omului pe baza examinării exterioare a părţilor componente ale organismului său. Dar descrierea omului poate fi găsită de asemenea în vechile opere mistice şi oculte. Însă aceste descrieri au fost realizate în cu totul alte moduri decât prin cercetări anatomice. Ele sunt chiar de departe mai exacte şi mai corecte, decât ce descrie anatomistul de azi, fiindcă acesta descrie numai cadavrul. Vechile descrieri sunt obţinute aşa, că discipolii au devenit transparenţi ei înşişi prin meditaţie, prin iluminare interioară. Prin aşa-numitul foc Kundalini, omul se poate contempla din interior. Există diferite trepte ale acestei contemplări. Contemplarea exactă, corectă, apare mai întâi în mod simbolic. Dacă omul se concentrează de exemplu pe a sa măduvă a spinării, el vede efectiv întotdeauna şarpele. El poate chiar să viseze despre şarpe, fiindcă aceasta este fiinţa care a fost transpusă în exterior în lume, pe când se forma măduva spinării şi ea a rămas pe această treaptă. Şarpele este măduva spinării transpusă în exterior în lume. Acest fel imaginativ de a vedea lucrurile, este privirea astrală (Imaginaţie). Dar numai prin privire mentală (Inspiraţie) iese la iveală deplina semnificaţie.

Această cale de cunoaştere îl conduce pe om să cunoască legătura dintre Macrocosmos şi Microcosmos, încât el se poate repartiza în natură, încât îşi poate spune cărei părţi a lumii îi aparţine fiecare din organele sale. Miturile vechi germanice îl fac pe uriaşul Ymir să se repartizeze astfel. Din craniul său este făcută bolta cerească, din oasele sale munţii şi aşa mai departe. Aceasta este reprezentarea mitologică a privirii interioare. Esoteristul vede în fiecare parte a lumii legătura cu ceva din sine însuşi. Atunci iese în evidenţă înrudirea interioară. Această privire trebuie să fie cultivată intensiv. În Evanghelii se indică de asemenea spre acest lucru. Esoteristul îşi spune: Toate lucrurile din mediul înconjurător, pietrele, plantele şi animalele sunt simbolurile propriei mele evoluţii; eu nu aş putea exista dacă aceste regnuri nu ar exista. – Această conştienţă nu ne umple doar cu sentimentul că am ieşit în afară către aceste regnuri, ci şi cu cunoaşterea că noi nu am putea exista fără ele.

Există şapte grade ale conştienţei umane: conştienţa de transă, conştienţa de somn profund, conştienţa de vis, conştienţa de veghe, conştienţa psihică, conştienţa suprapsihică şi conştienţa spirituală. De fapt există în total douăsprezece trepte de conştienţă, celelalte cinci sunt trepte de conştienţă creatoare. Creatorii, zeii creatori au astfel de trepte de conştienţă. Acestea toate sunt legate de cele douăsprezece semne zodiacale. Pe aceste douăsprezece trepte trebuie să le parcurgă omul una după alta. El s-a înălţat prin conştienţa de transă, conştienţa de somn profund şi conştienţa de vis până la conştienţa de veghe clară de azi. Pe următoarele trepte de evoluţie planetară, el va atinge alte trepte de conştienţă şi mai înalte. Tot ce el a parcurs deja, are de asemenea în sine. Corpul fizic are conştienţa de transă, aşa cum a fost dobândită de om pe vechiul Saturn. Corpul eteric al omului are conştienţa de somn fără vis, aşa cum a luat naştere ea pe vechiul Soare. Corpul astral visează aşa cum visează el în timpul somnului. Conştienţa de vis provine din timpul vechii Luni. Pe Pământul actual, omul atinge conştienţa de veghe. Eul are conştienţa clară din timpul zilei.

Evoluţia superioară constă în aceea că, ceea ce există în fiinţă, este transpus în afară, aşa cum omul a transpus în afară şarpele şi a menţinut şarpele pe o treaptă superioară în a sa măduvă a spinării. La o evoluţie ulterioară, oamenii vor transpune afară în lume nu doar pietre, plante şi animale, ci trepte de conştienţă. Într-un stup există de exemplu trei feluri de fiinţe care au un suflet comun. Fiinţe complet separate vizibil acţionează împreună. Aşa va fi cândva şi la om; el îşi va separa organele. El va trebui să dirijeze din afară în mod conştient toate moleculele creierului. Atunci el a devenit o fiinţă şi mai superioară. Aşa va fi şi cu treptele de conştienţă. Ne putem imagina o fiinţă superioară, care şi-a transpus în afară din sine toate cele douăsprezece trepte de conştienţă. Ea însăşi este ca a treisprezecea şi îşi va spune: Eu nu aş putea fi ceea ce sunt, dacă nu aş fi trimis afară din mine aceste douăsprezece trepte de conştienţă. – Noi avem acest caz la Christos şi cei

doisprezece apostoli. Cei doisprezece apostoli reprezintă treptele de conştienţă prin care a trecut Christos. Acest lucru este cunoscut în Evanghelia lui Ioan prin descrierea spălării picioarelor, în capitolul treisprezece, în care se arată faptul că Christos le este recunoscător apostolilor pentru că el a atins trepte de conştienţă superioare: Într-adevăr, ţineţi minte, servitorul nu este niciodată mai mare decât stăpânul lui. – Fiinţa înalt evoluată a lăsat în urmă pe drum pe alţii şi acum a devenit ea însăşi servitorul celorlalţi. Nu mulţi oameni înţeleg sensul acestor cuvinte, totuşi, dacă ei ascultă această povestire, sunt pregătiţi pentru a înţelege prin simţire. Noi de exemplu am fost pregătiţi prin simţire prin aceste povestiri în primele secole după Christos. Altfel, corpul nostru cauzal nu ar fi fost pregătit să primească acum adevărul. Sufletul este pregătit prin forma imaginativă. De aceea marii înţelepţi au povestit oamenilor odinioară poveşti cu perspectivă mare asupra viitorului. Azi de asemenea Maeştrii au deja idee despre ceea ce se produce în viitor prin învăţăturile teosofiei. Azi omul are binele şi răul în el. Acest lucru se va separa în viitor în exterior în mod vizibil ca regn al celor buni şi regn al celor răi. Asupra binelui şi răului trebuie acţionat cândva, iar acest lucru este pregătit prin ideile teosofice. Mai întâi le-au fost date oamenilor imagini, acum ei primesc idei, iar în viitor ei trebuie să acţioneze practic.

2. Berlin
27 septembrie 1905

Azi vrem să ne ocupăm cu trei reprezentări importante care sunt în legătură cu componentele naturii umane. Ele formează, să zicem aşa, un fir călăuzitor prin întreaga lume. Acestea sunt următoarele: Activitatea sau mişcarea, înţelepciunea, care este numită şi cuvânt, iar a treia este voinţa. Când vorbim despre activitate, prin aceasta ne referim la ceva foarte general. Esoteristul vede însă în activitate mai întâi baza întregului Univers, aşa cum ne înconjoară el. Prima structură a Universului este pentru esoterist un produs al activităţii. Pentru simţurile obişnuite ale omului, lumea apare ca ceva încheiat; esoteristul însă îşi spune că ceea ce există, este un produs al activităţii. Ceea ce este în aparenţă încheiat, este o treaptă de activitate în desfăşurare, un punct de tranziţie. Întreaga lume este neîncetat în activitate. Această activitate este de fapt karma.

Dacă vorbim despre om, vorbim despre corpul său astral ca despre karma, ca despre activitate. Corpul astral este ceea ce se află cel mai aproape de om. Ceea ce vieţuieşte omul, astfel încât aceasta decide asupra bucuriei şi durerii, asupra plăcerii şi suferinţei, iese din corpul său astral. Iubire, pasiune, bucurie, durere, ideal, datorie, sunt în legătură cu corpul astral. Dacă vorbim despre plăcere şi suferinţă, instincte, dorinţe şi pofte, atunci vorbim despre corpul astral. Acest corp astral este cuprins de o transformare neîncetată. Mai întâi el este nediferenţiat, cât timp omul nu l-a prelucrat. Omul îl prelucrează însă neîncetat în epoca noastră. Dacă omul distinge între ceea ce este permis şi ceea ce este interzis, atunci omul prelucrează din Eul său corpul astral. Din mijlocul perioadei lemuriene până la mijlocul rasei-rădăcină a şasea, omul îşi prelucrează corpul astral.

De ce îşi prelucrează omul corpul astral? Fiindcă în domeniul acţiunii, fiecare impuls în parte provoacă un contraimpuls. Fiecare acţiune provoacă o reacţiune. Dacă trecem cu mâna pe suprafaţa mesei, atunci mâna se încălzeşte. Căldura este reacţiunea la acţiunea noastră. Aşa provoacă orice acţiune o reacţiune. Prin faptul că anumite animale au migrat în peşterile întunecate din Kentucky, ele nu şi-au mai folosit ochii, ci doar organele senzitive tactile, pentru a se putea orienta. Consecinţa a fost că sângele s-a retras din ochi şi ele au orbit. Aceasta a fost consecinţa acţiunii lor, a migrării în peşterile din Kentucky.

Corpul astral uman se află în activitate neîntreruptă. În aceasta constă viaţa lui. Această activitate se numeşte în sens restrâns karma umană. Ce fac eu azi, îşi are expresia în corpul astral. Dacă eu lovesc pe cineva, aceasta este acţiunea şi ea provoacă o reacţiune. Aceasta este justiţia compensatoare: Karma. Acţiunea este o lovitură care provoacă o contralovitură. Cu aceasta trebuie să fie legată atunci ideea de cauză şi efect. În karma există întotdeauna ceva necompensat; acest ceva cere întotdeauna altceva.

Al doilea lucru din natura umană şi din Univers este: Înţelepciunea. La fel cum karma este ceva necompensat, şi înţelepciunea are ceva din linişte, din compensare. De aceea, ea se numeşte şi ritm. Toată înţelepciunea este forma potrivită ritmului. Dacă în corpul astral este multă simpatie, atunci este mult verde în aură. Acest verde a fost provocat cândva ca şi contraculoare. Verdele a corespuns iniţial unui roşu, un instinct egoist. Acest instinct s-a transformat prin acţiune, karma, în verde. În înţelepciune, în ritm totul este încheiat, compensat. În om totul este ritmic, plin de înţelepciune în corpul eteric. De aceea corpul eteric este la om ceea ce reprezintă înţelepciunea. În corpul eteric domneşte liniştea, ritmul.

Corpul fizic reprezintă de fapt voinţa. Voinţa este, în opoziţie cu simpla linişte, creatoarea, cea care creează. Avem astfel următoarea ascensiune: în primul rând activitatea, karma, ceea ce este necompensat; în al doilea rând înţelepciunea, ceea ce a ajuns la linişte; în al treilea rând voinţa, o existenţă atât de împlinită, încât ea se poate dărui pe sine. Aşadar acţiune, înţelepciune, voinţă sunt cele trei trepte în care se revarsă toată existenţa.

Să privim din acest punct de vedere pe om, felul cum stă el în faţa noastră. Mai întâi omul are corpul său fizic. Aşa cum este omul actual, el nu are nici o influenţă asupra corpului fizic. Ce este şi ce face omul fizic, este făcut din exterior, de către forţele creatoare. El însuşi nu-şi poate regla moleculele creierului său, nu-şi poate controla circulaţia sanguină. Trebuie să spunem chiar, că corpul fizic este produs fără ajutorul omului şi îi este menţinut de către forţe exterioare. El i-a fost oarecum doar împrumutat omului. Omul este încarnat într-un corp fizic care i-a fost produs de către alte forţe. Corpul eteric, de asemenea, în anumite privinţe este produs pentru el de către alte puteri. În schimb, corpul astral este format parţial de către alte puteri, parţial de către omul însuşi. Cât de mult este format din corpul astral de către omul însuşi, depinde de karma omului. Ce a prelucrat el însuşi, trebuie să aibă un efect karmic. Această parte este nemuritoare, nepieritoare în el. Corpul fizic este realizat prin karma altor fiinţe; dar partea corpului astral, pe care el a prelucrat-o începând din perioada lemuriană, este karma sa. Numai când el şi-a prelucrat întregul corp astral, atunci a ajuns pe treapta libertăţii. Atunci întregul corp astral este transformat din interior. Omul este atunci rezultatul complet al acţiunilor sale, al karmei sale.

Dacă scoatem în evidenţă o anumită treaptă de evoluţie, atunci omul are acolo un corp astral care este parţial munca sa proprie. Ce este astfel propria sa muncă, trăieşte însă în corpul eteric şi în corpul fizic. În corpul fizic trăieşte ce a făcut omul din sine, iar aceasta trăieşte prin corpul fizic în lumea fizică. Ce vieţuieşte omul în corpul astral, el prelucrează interior. Pentru ceea ce observă el în lumea fizică, sunt active trei învelişuri. Dacă el priveşte de exemplu un trandafir, toate trei învelişurile participă la aceasta. El vede mai întâi roşu. La aceasta a

participat corpul fizic. Într-un aparat de fotografiat, roşul face aceeaşi impresie. În al doilea rând însă, acest trandafir este cuprins în corpul eteric ca reprezentare vie. În al treilea rând, trandafirul îl bucură pe om, iar la aceasta a participat corpul său astral. Acestea sunt cele trei trepte de observare umană. Ceea ce este cel mai interior în om, lucrează prin cele trei corpuri în lumea exterioară. Ce primeşte omul din lumea exterioară, primeşte prin aceste trei corpuri.

La baza tuturor acestor lucruri, care se referă la activitatea omului sau karma, stă la bază pofta. Omul nu s-ar pune în mişcare, dacă el nu ar avea nici o poftă. El are însă pofta de a participa la lumea înconjurătoare. De aceea noi numim corpul astral şi corpul poftelor.

Există o legătură interioară între activitatea omului şi organele sale. Pentru instinctele cele mai josnice şi pentru cele mai înalte, omul are nevoie de organele sale. Şi în artă el are nevoie de ele. Dacă omul oarecum a absorbit odată totul din lume, atunci el nu mai are nevoie de organele sale. Între naştere şi moarte, omul se obişnuieşte să privească lumea prin organele sale. El trebuie să se dezobişnuiască treptat de acest lucru după moarte. Dacă el vrea să-şi folosească încă organele sale pentru contemplarea lumii, atunci el se află în starea pe care o numim Kamaloka. Este o stare în care este prezentă încă pofta de a privi prin organe care însă nu mai sunt prezente. Dacă omul şi-ar putea spune după moarte că el nu mai are nevoie de organe, atunci nu ar mai exista pentru el Kamaloka. În Devachan omul contemplă din interior, fără organe, tot ceea ce a perceput el mai înainte în viaţă de jur împrejur prin organele sale.

Karma, acţiunea omului prin corpul astral, este ceva necompensat. Prin faptul că acţiunea ajunge însă treptat într-o stare de echilibru, se produce o compensare. Dacă omul loveşte un pendul, acesta ajunge treptat la starea de echilibru. Orice acţiune necompensată ajunge în cele din urmă la ceva liniştit. Puţine nereguli se lasă observate, dar dacă neregulile sunt nesfârşit de numeroase, ele se compensează din nou. Se poate observa de exemplu printr-un instrument neregulile care sunt pricinuite într-un oraş prin circulaţia tramvaielor electrice. Într-un oraş mic în care nu sunt în mişcare atât de multe tramvaie, instrumentul indică neîncetat oscilaţii puternice, dar într-un oraş mare în care circulaţia tramvaielor este mult mai intensă, instrumentul este mult mai mult în linişte, fiindcă neregulile multe se compensează. Aşa este situaţia şi în Devachan cu fiecare neregularitate.

În Devachan omul priveşte în sine. El observă ce a primit; el trebuie să observe aceasta, până când lucrul respectiv a ajuns la o stare ritmică.

O acţiune provoacă o reacţiune; dar reacţiunea vine înapoi numai prin multe stări intermediare. Efectul dăinuie însă în tot acest interval de timp. Felul cum acţiunea şi reacţiunea alcătuiesc un întreg, este transformat în Devachan în înţelepciune. Ce a transformat omul în înţelepciune, se metamorfozează la el în ritm, în opoziţie cu activitatea. Ce s-a metamorfozat în ritm, se transformă în corp

eteric. Omul a devenit mai înţelept şi mai bun după Devachan, fiindcă el şi-a prelucrat toate experienţele în Devachan. Ce s-a lucrat din corpul astral ca vibraţii asupra corpului eteric, aceasta este nemuritor. După ce omul moare, se păstrează ceea ce el a prelucrat din corpul astral, precum şi micul fragment pe care el l-a prelucrat din corpul eteric; restul părţii corpului eteric se dizolvă în eterul cosmic. În măsura în care omul şi-a prelucrat acest mic fragment din corpul eteric, corpul său eteric este nemuritor. De aceea el regăseşte la reîncarnarea sa acest mic fragment de corp eteric. Ce are el nevoie, pentru a completa acest mic fragment de corp eteric, determină durata şederii sale în Devachan.

Când un om este atât de departe, încât el şi-a transformat întregul său corp eteric, atunci nu mai are nevoie de Devachan. Acesta este cazul discipolului ocult instruit, care şi-a transformat întregul său corp eteric astfel încât întregul său corp eteric dăinuie după moarte şi nu mai are nevoie să parcurgă Devachanul. Aceasta se numeşte renunţarea la Devachan. Un om poate fi lăsat să-şi prelucreze corpul eteric, dacă există siguranţa că el nu mai aduce nimic rău în restul lumii; altfel, şi-ar aduce instinctele rele în lume. În hipnoză se poate întâmpla ca cel hipnotizat să aducă în lume instinctele rele ale hipnotizatorului. La omul obişnuit, corpul fizic împiedică să fie atras şi târât corpul eteric în toate direcţiile. Când corpul fizic se află în letargie, se poate lucra asupra corpului eteric. Când un om îl hipnotizează pe altul şi introduce în acela instincte rele, atunci acestea dăinuie şi după moarte. Multe practici ale magiei negre au constat în faptul că ele şi-au creat în acest fel servitori docili. Regula celui ce practică magia albă este să nu lase pe nimeni să lucreze asupra corpului său eteric altfel, decât dacă şi-a trecut deja instinctele sale prin catharsis. În corpul eteric domnesc liniştea şi înţelepciunea. Dacă intră ceva rău în el, atunci răul respectiv ajunge la linişte şi rămâne acolo.

Înainte ca omul să ajungă ca discipol până la punctul în care să-şi poată prelucra după bunul plac corpul eteric, el trebuie să ajungă cel puţin parţial în stare să-şi evalueze karma, să dobândească autocunoaşterea. De aceea se recomandă ca meditaţia să nu se înceapă fără autocunoaşterea, fără autoobservarea neîncetată. Prin aceasta se ajunge ca omul să-l vadă la momentul potrivit pe Păzitorul Pragului: karma pe care el mai trebuie să şi-o compenseze. Când omul atinge această treaptă în condiţii normale, nu înseamnă altceva decât cunoaşterea karmei încă existente. Dacă încep să prelucrez corpul eteric, atunci trebuie să-mi propun să compensez karma pe care o mai am. Se poate întâmpla ca Păzitorul Pragului să apară într-un fel monstruos. Aceasta se petrece dacă omul are o atracţie atât de puternică pentru viaţa dintre naştere şi moarte, încât el, din cauza măsurii neînsemnate a acţiunii interioare, nu poate rămâne suficient de mult timp în Devachan. Dacă omul s-a obişnuit prea mult să privească în exterior, el nu are nimic de văzut în interior. El se întoarce atunci curând în viaţa fizică. Poftele sale dăinuie atunci, şederea sa în Devachan este scurtă; când se întoarce, plăsmuirile poftelor sale există încă în

Kamaloka; el le întâlneşte atunci. El se reîncarnează; la noul său corp astral se adaugă cel vechi; aceasta este karma anterioară, Păzitorul Pragului. El are atunci neîncetat în faţa lui karma sa anterioară, acesta este un fel particular de dublu.

Mulţi dintre papii epocii papale liniştite, ca de exemplu Alexandru al VI-lea, au avut astfel de dublu în încarnarea următoare. Există oameni, şi chiar nu rareori acum, care au neîncetat alături de ei natura lor inferioară anterioară. Acesta este un fel specific de nebunie. Acest lucru va deveni din ce în ce mai frecvent şi mai intens, fiindcă viaţa în materie se extinde din ce în ce mai mult. Mulţi oameni, care acum se consumă complet în viaţa materială, vor avea alături de ei în următoarea încarnare forma monstruoasă a Păzitorului Pragului. Dacă nu s-ar exercita acum foarte puternic influenţa spirituală, atunci, ca urmare a culturii materialiste, ar apărea un fel de vedere epidemică a Păzitorului Pragului. Un semn prevestitor este nervozitatea secolului nostru. Aceasta este un fel de consum in periferie. Toţi nervoşii de azi vor fi chinuiţi prin Păzitorul Pragului în următoarea încarnare. Ei vor fi chinuiţi într-o încarnare prematură, un fel de naştere cosmică prematură. Ce trebuie să urmărim noi prin teosofie, este un timp petrecut suficient de lung în Devachan, pentru a evita astfel de încarnări premature.

Din acest punct de vedere trebuie considerată apariţia lui Christos în evoluţia lumii. Mai înainte de aceasta, oricine voia să ajungă la o viaţă în Christos, trebuia să intre în centre de Mistere. Corpul fizic era adus în stare de letargie, iar corpului astral îi era adăugat numai de către preoţimea pură, ceea ce încă îi lipsea purificării sale. Aceasta era iniţierea.

Însă prin faptul că Christos a venit în lume, se întâmpla că cel care se simţea atras de El, putea primi de la El un înlocuitor (la acest fel vechi de iniţiere). Este întotdeauna posibil ca omul, prin legătura sa cu Christos, să-şi păstreze purificat corpul său astral până acolo, încât omul respectiv să-şi poată prelucra corpul eteric fără a prejudicia lumea. Dacă omul gândeşte aceasta, atunci cuvântul despre moartea ispăşitoare înlocuitoare primeşte o importanţă deosebită. Aceasta se înţelege prin moartea ispăşitoare a lui Christos. Moartea din centrele de Mistere trebuise să fie suportată mai înainte de către fiecare om care voia să dobândească purificarea. Apoi moartea a suportat-o Unul singur pentru toţi, astfel încât prin iniţierea pe planul istoric al lumii este creat înlocuitorul pentru vechea iniţiere. Prin creştinism a fost creată multă comuniune, lucru care mai înainte nu era posibil. Forţa activă se exprimă prin aceea că, prin vederea interioară, prin adevărata mistică, este posibilă comuniunea cu Christos. Acest lucru a fost adus şi în limbaj. Primul iniţiat creştin al Europei, Ulfila, a adus aceasta în limba germană, încât omul să găsească în limbaj cuvântul "Ich" ("Eu", în limba germană, n.tr.). Alte limbi exprimă această referire la Eu printr-o formă deosebită a verbului, de exemplu în limba latină "amo", dar limba germană foloseşte cuvântul Ich. "Ich" înseamnă: Iisus Christos. Acest cuvânt este introdus intenţionat în limba germană,

nu este ceva întâmplător. Inițiații sunt cei care au creat limbile. Așa cum în sanscrită există cuvântul AUM pentru trinitate, noi avem pentru interiorul omului cuvântul "ICH". Prin aceasta a fost creat un punct central, prin care pasiunile lumii pot fi transformate în ritm. Ele trebuie să se ritmizeze prin Eu. Acest punct central este textual Christos.

Toate națiunile vestice au activități care dezvoltă pasiuni. Trebuie să vină un impuls din Est, pentru a aduce liniște în acestea. Un semn prevestitor pentru aceasta este deja cartea lui Tolstoi "Despre lene". În activitatea Vestului noi găsim adesea un haos. Acesta se amplifică tot mai mult. Spiritualitatea Estului trebuie să aducă un punct central în haosul Vestului. Ce se exersează multă vreme drept karma, trece în înțelepciune. Înțelepciunea este succesoarea karmei. Toată karma își găsește compensarea în înțelepciune. Un înțelept, care a ajuns pe o anumită treaptă, se numește Erou Solar, fiindcă interiorul său a devenit ritmic. Viața sa este o copie a Soarelui, care traversează cerul pe o traiectorie ritmică.

Cuvântul "AUM" este respirația. Respirația se raportează la cuvânt, cum se raportează Spiritul Sfânt la Christos, cum se raportează Atma la Eu.

3. Berlin
28 septembrie 1905

Există în evoluţie trei lucruri pe care trebuie să le distingem: formă, viaţă şi conştienţă. Azi vrem să vorbim despre formele de conştienţă.

Putem privi plantele şi animalele inferioare ca şi cum prin ele fiinţe superioare şi-ar extinde simţurile în exterior în lume, pentru a privi lumea prin ele. Să pornim mai întâi de la organele senzoriale ale plantelor. Dacă vorbim despre organele senzoriale ale plantelor, atunci trebuie să ne fie clar că nu avem de a face cu organele senzoriale ale plantelor ca atare, ci cu entităţi din lumile superioare. Plantele sunt oarecum numai antene pe care le întind fiinţele superioare. Fiinţa superioară se informează prin plante.

Toate plantele au, în special la vârfurile rădăcinilor, dar şi în alte locuri, celule în care se găsesc granule de amidon. Şi la plante care de obicei nu sunt rigide, există aceste granule de amidon la vârfurile rădăcinilor. Liliaceele de exemplu, care de obicei nu sunt rigide, posedă aceste granule de amidon în celulele de la vârfurile rădăcinilor. Aceste granule de amidon sunt libere, mişcătoare, şi depinde de împrejurări, dacă granulele se află într-un loc sau în altul.

De îndată ce planta se îndreaptă puţin, o granulă de amidon cade în altă parte. Planta nu poate suporta aceasta. Ea se îndreaptă din nou astfel, încât granulele de amidon ajung să se aşeze la locul corect. Şi anume aceste granule de amidon se aşează simetric în direcţia forţei gravitaţionale a Pământului. Planta creşte pe verticală, fiindcă ea simte direcţia forţei gravitaţionale. Granulele de amidon simt forţa gravitaţională. Observând granulele de amidon de la vârfurile rădăcinilor, învăţăm să cunoaştem un fel de organ de simţ. Acesta este pentru plantă simţul pentru greutate. Acest simţ nu aparţine doar plantei, ci sufletului întregului Pământ, care face să crească întreaga plantă conform acestui simţ.

Aceasta are mai întâi o semnificaţie elementară. Planta se orientează după forţa gravitaţională. Dacă luăm un vârtej, de exemplu un vârtej de apă, în care putem aşeza o plantă, iar vârtejul se învârte împreună cu planta, atunci la forţa de gravitaţie se adaugă o altă forţă: forţa de rotaţie. Aceasta se află atunci în fiecare punct al plantei, iar rădăcinile şi tulpina plantei cresc în direcţia tangenţială vârtejului, în direcţia forţei tangenţiale, şi nu în direcţia forţei de gravitaţie. După aceea, şi granulele de amidon se îndreaptă în direcţia ei.

Să luăm în considerare acum urechea umană. Acolo noi avem mai întâi canalul auditiv exterior, apoi timpanul, iar în urechea internă oscioarele auditive: ciocanul, nicovala şi scăriţa – oscioare infime. Auzul constă în aceea că prin aceste oscioare ajung să vibreze celelalte organe. Înăuntru noi găsim mai departe trei canale semicirculare, acoperite cu piele, dispuse în direcţiile celor trei dimensiuni. Acestea sunt umplute cu un lichid. Apoi aflăm mai departe în ureche labirintul, o structură spirală, umplută cu firicele foarte fine de păr. Fiecare este acordat pe un anumit sunet, la fel ca şi corzile dintr-un pian. Labirintul se află în legătură cu nervul auditiv care merge către creier.

Ne interesează în principal cele trei canale semicirculare. Ele se află dispuse unul faţă de altul în cele trei direcţii ale spaţiului. Ele sunt umplute cu lucruri asemănătoare granulelor de amidon, cu pietricele. Dacă acestea sunt distruse, omul nu se mai poate ţine pe picioare, nu mai poate merge. În caz de leşin, poate fi deranjat organismul în cele trei canale, printr-o afluenţă de sânge către cap. Simţul orientării omului constă în cele trei canale semicirculare. Este acelaşi simţ care se găseşte la plante ca simţ al echilibrului la vârfurile rădăcinilor. Ce se găseşte acolo la vârfurile rădăcinilor, este format la om sus în cap.

Dacă omul cuprinde cu privirea întreaga evoluţie, plantă, animal, om, atunci el găseşte anumite relaţii între ele. Planta este omul inversat. Animalul se află în mijlocul lor. Planta şi-a cufundat rădăcinile în sol şi şi-a înălţat organele sexuale către Soare. Dacă întoarcem planta pe jumătate, atunci avem animalul. Dacă o întoarcem complet, avem omul. Aceasta este semnificaţia iniţială a semnului crucii: regnul vegetal, regnul animal, regnul uman. Planta îşi cufundă rădăcinile în sol. Animalul este planta pe jumătate inversată. Omul este planta complet inversată. De aceea spune Platon: Sufletul lumii este răstignit pe crucea corpului lumii.

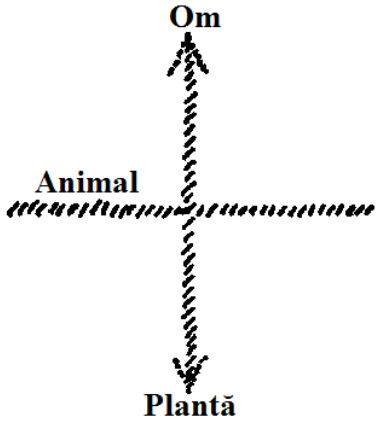

La plantă organul orientării se află în vârfurile rădăcinilor, la om se află în cap. Ceea ce la om este cap, la plantă este rădăcină. La om simţul orientării este în legătură cu simţul auzului, fiindcă simţul auzului este acel simţ care îl înalţă pe om

într-un regn superior. Ultima capacitate pe care a atins-o omul, este capacitatea vorbirii. Vorbirea este în legătură şi cu mersul în picioare, care nu ar fi posibil fără simţul orientării sau al echilibrului. Sunetul, pe care îl creează omul prin vorbire, este completarea activă la auzul pasiv. Ce este la plantă doar simţ al orientării, la om a devenit simţ al auzului care poartă în sine vechiul simţ al orientării în cele trei canale semicirculare care se îndreaptă către cele trei dimensiuni spaţiale.

Fiecare fiinţă are o conştienţă. Şi planta are una; dar această conştienţă se află pe planul Devachan, pe planul mental. Dacă am vrea să schiţăm conştienţa plantelor, ar trebui să desenăm în felul următor:

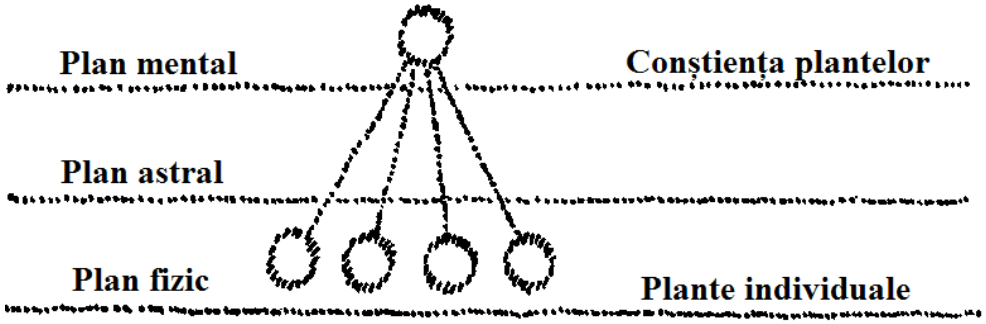

Planta nu ne poate vorbi şi răspunde, ci trebuie să învăţăm să o observăm pe planul mental. Acolo planta ne spune numele ei propriu.

La om conştienţa coboară până pe planul fizic. Conştienţa omului este aici în legătură cu acelaşi organ cu care planta este fixată în Pământ. Noi învăţăm să-l cunoaştem pe om cu adevărat, când vedem că vorbeşte şi rosteşte cuvântul „Eu”. Acest Eu se înrădăcinează în planul mental. Fără capacitatea de a rosti cuvinţelul „Eu”, noi am putea păstra forma omului şi pentru un animal.

Planta se înrădăcinează în planul mental, iar omul devine tocmai prin organul auzului un locuitor al planului mental. De aceea legăm noi cu vorbirea expresia mantrică „El gândeşte”. Urechea este o formare superioară a simţului orientării. Fiindcă omul s-a inversat în raport cu planta şi apoi s-a îndreptat din nou către spirit, el are în organul auzului vechea rămăşiţă a simţului orientării. El însuşi îşi dă orientarea. Există aşadar două feluri opuse de conştienţă: Conştienţa plantei din planul mental şi conştienţa omului aici, care îşi coboară conştienţa din planul mental în planul fizic. Această conştienţă pământească a omului se numeşte conştienţă kama-manasică.

Organele noastre senzoriale au toate de asemenea pentru sine o conştienţă. Aceste conştienţe diferite: conştienţa vizuală, conştienţa auditivă, conştienţa tactilă şi aşa mai departe sunt adunate laolaltă în suflet.

Conştienţa devine manasică doar prin aceea că diferitele conştienţe sunt adunate laolaltă în centrul sufletului. Fără această adunare laolaltă, omul s-ar descompune în conştienţele organelor sale. Acestea au fost formate iniţial prin plexul solar, prin sistemul nervos simpatic. Pe când omul însuşi mai era o plantă, atunci el nu avea încă conştienţa pe planul fizic. Atunci conştienţa superioară abia forma organele.

În stare de transă profundă, conştienţa centrală tace. Atunci organele particulare sunt conştiente iar omul începe să vadă cu bazinul gastric, cu plexul solar. O astfel de conştienţă a avut văzătoarea din Prevorst. Ea descrie forme luminoase autentice, care sunt observate însă de către conştienţa organelor. Conştienţa cea mai inferioară este cea a mineralelor. O conştienţă ceva mai centrată, asemănătoare mai mult conştienţei omului actual, este conştienţa astrală. Faptul că conştienţa s-a format în întreg corpul astral, îşi are expresia în măduva spinării. Atunci omul percepe lumea conform imaginilor din vis. O astfel de conştienţă au doar oamenii al căror creier fizic nu ajunge în activitate. Idioţii de exemplu văd lumea în imagini; viaţa lor sufletească este analoagă vieţii din vis. Ei pot spune doar că ei nu ştiu nimic despre ceea ce se întâmplă în jurul lor. Şi alte fiinţe din lume au o conştienţă asemănătoare.

Când omul îşi dezvoltă conştienţa astrală astfel încât el vieţuieşte conştient visele, atunci el poate face următorul lucru: Să presupunem că suntem în stare să ne formăm această conştienţă şi să ne aşezăm în faţă floarea „Venusfliegenfalle" (Venus flytrap, dionaea muscipula, plantă care se hrăneşte cu insectele prinse ca într-o capcană, n.tr.). Dacă o privim un timp suficient de îndelungat şi o lăsăm să acţioneze doar pe ea asupra noastră, atunci primim într-un anumit moment sentimentul că punctul central al conştienţei se coboară din cap şi se strecoară în plantă. Omul este atunci conştient în plantă şi priveşte lumea prin plantă. El trebuie să-şi transfere conştienţa în plantă. Atunci lui îi devine clar cum priveşte el sufleteşte în această fiinţă. El vieţuieşte atunci acest suflet. La o plantă senzitivă, conştienţa este complet asemănătoare conştienţei unui idiot; nu este o conştienţă pur mentală. Ea şi-a coborât conştienţa până pe planul astral. De aceea, există două feluri de plante: cele care sunt conştiente doar pe planul mental şi cele care sunt conştiente şi pe planul astral.

Anumite specii de animale au de asemenea o conştienţă pe planul astral care este de asemenea planul conştienţei idiotului. Helena Petrowna Blavatsky indică în special insectele nocturne indiene, fluturii de noapte. De exemplu păianjenii au de asemenea o conştienţă astrală; pânzele fine de păianjen sunt ţesute efectiv din planul astral. Păianjenii sunt doar instrumentele pentru acţiunea astrală. Firele sunt ţesute din planul astral. Şi furnicile au, în mod asemănător păianjenilor, o conştienţă pe planul astral. Acolo are muşuroiul de furnici sufletul său. De aceea sunt acţiunile furnicilor atât de ordonate.

Şi mineralele au o conştienţă. Aceasta se află pe planul mental superior, în zone superioare celor ale plantelor. Blavatsky o numeşte conştienţă kama-pranică. Omul poate atinge mai târziu şi această conştienţă, menţinându-şi starea sa de conştienţă actuală. El nu mai are nevoie atunci să intre într-un corp fizic, nu mai are nevoie să se încarneze. Pietrele sunt jos pe planul fizic iar conştienţa lor este în zonele superioare ale planului mental. Ea rânduieşte de sus cristalele. Dacă omul îşi poate înălţa odată conştienţa acolo, atunci el îşi formează corpul fizic din mineralele lumii.

Cele trei componente ale creierului trebuie să fie separate complet mai târziu (gândire, simţire, voinţă). Conştienţa omului trebuie să stăpânească atunci asupra creierului său, aşa cum stăpâneşte conştienţa superioară în cazul muşuroiului de furnici. Aşa cum se pot separa acolo furnicile lucrătoare, bărbătuşii şi femeiuştile, tot aşa se petrece mai târziu şi în creier o separare exactă în trei componente. Atunci omul este un spirit planetar, un creator care creează lucruri. Aşa cum Spiritul Pământului construieşte scoarţa Pământului, tot aşa va construi atunci şi omul o planetă. Pentru aceasta el trebuie să aibă o conştienţă kama-pranică. Azi el are numai o conştienţă kama-manasică. Aceasta înseamnă că conştienţa organelor se impregnează, se pătrunde cu raţiune (Manas). Conştienţa devine, cum spune Blawatsky, raţională. Procesul de raţionalizare se desfăşoară de la animal până la om. Conştienţa simplă a organelor poate cunoaşte ţelurile, dar nu poate cunoaşte mijloacele pentru atingerea ţelurilor. Conştienţa raţională poate dirija mijloacele. Blawatsky spune foarte corect: „De exemplu un câine închis într-o cameră are instinctul de a ieşi, dar nu poate, fiindcă instinctul său nu a devenit suficient de raţional pentru a cuprinde mijloacele necesare, în timp ce omul cuprinde imediat situaţia şi se eliberează."

Noi distingem aşadar cu Blawatsky:

1. Conştienţa organelor, pe care o posedă organele noastre.
2. Conştienţa astrală a animalelor şi a anumitor plante şi de asemenea a idioţilor.
3. Conştienţa kama-pranică a pietrelor, pe care şi-o dobândeşte şi omul mai târziu.
4. Conştienţa kama-manasică, raţionalul.

În acest fel trebuie să organizăm crucea existenţei lumii.

Sensul propriu-zis al crucii este infinit de profund. Şi vechile legende sunt extrase din astfel de profunzimi. Sufletului uman i-a fost făcut un mare serviciu prin legende, cât timp omul a putut înţelege mai înainte prin simţire adevărurile legendelor. De exemplu există vechea legendă a Sfinxului. Sfinxul a lansat enigma următoare: Dimineaţa merge în patru picioare, la prânz în două picioare iar seara în

trei picioare. Ce este aceasta? – Este omul! Mai întâi, în dimineaţa Pământului, omul a mers în patru picioare, în starea sa de animal. Membrele din faţă erau pe atunci încă organe de mişcare. Apoi el s-a ridicat în două picioare. Funcţiunea membrelor s-a diferenţiat în două feluri iar membrele s-au separat în organe senzoriale fizice şi în organe spirituale. El a mers de atunci în două picioare. În viitorul îndepărtat organele inferioare şi mâna dreaptă vor dispărea. Vor rămâne doar mâna stângă şi floarea de lotus cu două petale. Atunci el va merge pe trei picioare. De aceea şchioapătă Vulcan. Picioarele sale sunt în involuţie, ele încetează să mai reprezinte ceva. La sfârşitul evoluţiei, în metamorfoza Vulcan a Pământului, omul va fi fiinţa cu trei picioare, către care indică legenda ca ideal.

4. Berlin

29 septembrie 1905

Noi am vorbit despre conştienţa diferitelor regnuri ale naturii. Organele omului au fiecare o conştienţă specifică de organ; această conştienţă se găseşte în mod patologic la idioţi. Ea este conştienţa astrală pe care o posedă de asemenea insectele nocturne, furnicile, păianjenii, şi aşa mai departe. O conştienţă complet diferită întâlnim la albine. Vrem să folosim acest exemplu al albinelor, pentru a arăta cum ajungem la astfel de adevăruri şi cum le folosim apoi pentru orientare în lume.

O instruire ocultă este ceva complet diferit faţă de instruirea noastră obişnuită; ea nu urmăreşte să toarne în discipol multă materie de învăţat. Într-o instruire ocultă severă, discipolul nu primeşte o materie de învăţat, ci o propoziţie plină de sevă cu forţă interioară. Aşa a fost şi în epocile anterioare. Discipolul trebuia să mediteze propoziţia cu un calm interior deplin. Aceasta avea efectul că el ajungea să fie iluminat interior, să fie complet pătruns de lumină. Când omul ajungea să pătrundă cu privirea în sine însuşi, atunci putea să-şi cufunde conştienţa în alte fiinţe. Pentru aceasta, el trebuia să se concentreze tocmai în punctul dintre sprâncene aflat puţin în interiorul capului, apoi de acolo să-şi coboare conştienţa până la inimă. Atunci el îşi putea transfera conştienţa în alte lucruri, de exemplu putea cerceta ce trăieşte într-un muşuroi de furnici.

Atunci omul poate cunoaşte şi viaţa dintr-un stup. La aceasta survine ceva ce de obicei omul nu vieţuieşte pe Pământ. În mişcarea stupului omul vieţuieşte ceva ce trece dincolo de viaţa noastră pământească, ceva ce de obicei nu mai există pe Pământ. Ce se petrece pe celelalte planete, nu ne putem imagina. Nu putem afla de exemplu, ce se petrece pe Soare sau pe Venus, dacă nu putem urma procedeul de a ne cufunda în viaţa şi mişcarea unui roi de albine. Albina nu a parcurs întregul drum evolutiv ca noi. Ea nu este legată la începuturile ei cu aceeaşi serie evolutivă ca celelalte animale şi ca oamenii. Conştienţa stupului, nu a fiecărei albine în parte, este una nemaipomenit de înaltă. Înţelepciunea acestei conştienţe este atinsă de către om abia în existenţa venusiană. Atunci el va avea conştienţa necesară pentru a construi din sine cu o substanţă pe care el o produce din sine. Furnicile construiesc împreună muşuroiul din tot ce este posibil, dar nu construiesc nici o celulă. Construcţia celulelor este pe un plan superior ceva complet diferit. Transpunându-şi conştienţa în interiorul stupului, primind conştienţa venusiană, omul învaţă ceva complet diferit decât este de obicei pe Pământ, învaţă să anticipeze ceva din ceea ce va apărea în existenţa noastră venusiană, retragerea absolută a sexualităţii. La albine, sexualitatea este alocată numai reginei. Sexualitatea kamică este aproape definitiv eliminată; trântorii sunt ucişi. Ce se petrece efectiv în omenirea ulterioară,

noi am prefigurat aici, iar munca este principiul cel mai înalt. Numai prin impulsul spiritului suntem capabili de a ne transpune în roiul albinelor.

Pentru a merge mai departe, vrem să dezvoltăm acum adevărata idee privind alchimia. Deja în sec. 18 se putea citi în buletinul informativ german „Reichsanzeiger" un articol despre alchimie. Kortum, poetul „Jobsiadei" a fost unul dintre cei mai importanţi alchimişti ai sec. 18. În câteva articole este vorba despre aşa-numita materie primordială care este pusă în legătură cu Piatra Filosofală. Kortum, cunoscător profund al problemei, a spus pe atunci: A căuta Piatra Filosofală, este foarte greu, dar ea este pretutindeni, fiindcă o întâlniţi în fiecare zi, o cunoaşteţi foarte bine, o aveţi în fiecare zi în mână, dar nu ştiţi că ea este Piatra Filosofală. – Aceasta este o descriere potrivită.

În natură totul este organizat nesfârsit de înţelept, cu o economie nesfârşit de înţeleaptă. Toate fiinţele vii kamice – animale şi oameni – şi toate fiinţele vii pranice – plante – se află într-o relaţie reciprocă. Noi inspirăm oxigen şi expirăm dioxid de carbon. Acest lucru îl fac şi animalele. Dacă ar dăinui doar acest proces, atunci aerul s-ar umple foarte curând de dioxid de carbon. Dar plantele asimilează dioxid de carbon şi expiră oxigen. Animalele şi oamenii nu pot trăi fără plante. Aşadar dioxidul de carbon este compus din carbon şi oxigen. Plantele păstrează carbonul pentru ele şi expiră oxigenul. Omul în schimb asimilează oxigenul şi îl transformă prin procesul său vital, prin aceea că îl combină cu carbonul, în dioxid de carbon. Plantele îşi construiesc din carbonul reţinut corpul lor.

În epoci anterioare, Pământul arăta altfel decât acum. Pe atunci creşteau pe regiuni foarte întinse păduri de ferigi uriaşe şi de tuiuri uriaşe. Acestea au dispărut. Pământul s-a acoperit atunci cu un strat de turbă care a rămas de la plantele moarte; apoi pădurile anterioare s-au transformat din ferigi şi tuiuri în zăcămintele uriaşe de cărbune ale Pământului. Mineralele Pământului au luat naştere astfel treptat din regnul vegetal sau din regnul animal. Când privim o bucată de turbă, putem spune că aceasta a fost cândva plantă. Dacă ne-am întoarce şi mai în urmă, am putea găsi şi plante din care au luat naştere cristale de stâncă, malachit şi aşa mai departe. Zona mediană a Alpilor a luat naştere din plante străvechi, înaintea formării turbei. Un diamant este exact acelaşi lucru ca şi o bucată de turbă. Natura a creat diamantul dintr-un carbon şi mai vechi decât cel actual. Aşa a luat naştere de asemenea cristalul de stâncă din plante.

Mineralul calcaros s-a format din animale. Jura este de exemplu o astfel de acumulare de calcar. El era mai înainte acoperit de mare şi s-a format din animale marine, din scoicile şi cochiliile lor. Aşa a luat naştere muntele mai tânăr din animale, iar mineralul străvechi din plante. Regnul vegetal trece treptat în regnul mineral. Tot ce este solid pe Pământ s-a format dintr-un Pământ vegetal. Putem studia acest proces de mineralizare la formarea cărbunelui din plante.

Regnul mineral, aşa cum este format acum, există numai din timpul celui de-al patrulea rond. Apoi întregul regn mineral va fi spiritualizat de către om. El îl va răscoli cu spiritul său. Tot ce face omul azi, întreaga industrie, este prelucrarea regnului mineral. Când cineva demolează o stâncă pentru a folosi pietrele la construcţia unei case, când el construieşte un dom, totul este prelucrarea artificială a regnului mineral. În al patrulea rond, omul poate prelucra artificial regnul mineral. Cu plantele în schimb, omul nu poate întreprinde acum nimic. Întregul regn mineral este prelucrat de către om. Aceasta se petrece într-o mare măsură prin electricitatea vibratorie care nu mai are nevoie de nici un fir. Aici se lucrează până în interiorul moleculelor şi atomilor. La sfârşitul celui de-al patrulea rond, omul va fi prelucrat întregul regn mineral.

Începând cu al cincilea rond, omul va face acelaşi lucru cu regnul vegetal. El va putea parcurge conştient acelaşi proces pe care plantele îl parcurg acum. Aşa cum planta asimilează dioxidul de carbon şi îşi construieşte corpul din carbon, tot aşa va putea omul celui de-al cincilea rond să-şi creeze corpul din substanţele ambianţei sale. În al cincilea rond sexualitatea va înceta. Omul însuşi trebuie să lucreze atunci la corpul său, trebuie să-l producă el însuşi. Acelaşi proces de prelucrare a carbonului, pe care planta îl parcurge acum inconştient, îl va parcurge atunci omul în mod conştient. El va transforma substanţa aşa cum planta transformă azi aerul în carbon. Aceasta este adevărata alchimie. Cărbunele este Piatra Filosofală. Omul care în sec. 18 făcea aluzie la acest lucru, ştia de procesul transformării pe care plantele îl realizează acum şi care va fi realizat mai târziu de către om.

Dacă studiem conştienţa pe planurile superioare, felul cum lucrează ea într-un stup, atunci învăţăm cum va produce omul însuşi materie mai târziu. Corpul omului va fi construit în viitor de asemenea din carbon; el va fi atunci ca un diamant moale. Omul nu va locui atunci în interiorul corpului său, ci îl va avea în posesie ca pe un corp exterior. Aşa sunt construite azi planetele de către Spiritele planetare. Dintr-o fiinţă care are nevoie de un corp produs de către altcineva, omul se transformă într-o fiinţă care emană, care se revelează. El va deveni atunci o fiinţă cu trei membre: omul de seară, care merge pe trei picioare, aşa cum spune Sfinxul. Cele patru membre primordiale s-au diferenţiat. La început şi mâinile au fost membre pentru locomoţie. Apoi ele au ajuns membre pentru spiritual. Mai târziu vor exista numai trei membre: inima ca membru Buddhi, floarea de lotus cu două petale între sprâncene şi mâna stângă ca membru de locomoţie. La acest viitor se referă şi comunicarea doamnei Blavatsky (despre o a doua coloană vertebrală). Glanda pineală (epifiza) şi glanda pituitară (hipofiza) organizează o a doua coloană vertebrală care se uneşte mai târziu cu cealaltă. A doua coloană vertebrală va coborî din cap în jos.

Pentru a menţine un astfel de fir călăuzitor, trebuie să ne transpunem conştienţa într-o fiinţă care se află mai sus decât ne aflăm noi acum în decursul evoluţiei noastre pământeşti obişnuite.

Toate aceste lucruri au fost predate în şcolile oculte şi au fost exersate practic într-un anumit sens. Trebuie să ne obişnuim să aducem modul de gândire în această direcţie. Atunci vom dezvolta în noi un sentiment de a nu găsi nimic care să fie lipsit de valoare, ci de a recunoaşte valoarea oricărui lucru exterior. Dacă facem abstracţie de ceva din natură, atunci întreaga natură are de suferit.

Şi muşuroiul de furnici are o conştienţă mult mai înaltă decât omul actual. Conştienţa muşuroiului de furnici se găseşte în regiunile superioare ale planului mental. Conştienţa albinelor în schimb se găseşte în regiunile superioare ale planului Buddhi. Cum a ajuns conştienţa furnicilor pe Pământul nostru? Acest lucru s-a petrecut prin intermediul fiinţelor care se află mai sus decât noi, care au parcurs deja procesul de a-şi crea ele însele corpul. Bărbătuşii, femeiuştile şi lucrătorii, cele trei componente ale muşuroiului de furnici, sunt corpul unei fiinţe spirituale superioare. Spiritul omului ajunge treptat şi el să se disocieze în trei componente. La discipolul ocult, voinţa, simţirea şi gândirea se separă una de alta. Moleculele creierului se separă în trei grupe. Discipolul ocult trebuie atunci din sine să lege un anumit sentiment de o anumită reprezentare. Dacă el vede un cerşetor, atunci, pentru a simţi compasiune, trebuie să adauge în mod conştient acest sentiment. În partea din faţă a capului se află zona gândirii, în partea de sus zona simţirii, în partea posterioară zona voinţei. Discipolul ocult învaţă să le pună pe acestea în legătură în mod conştient. Mai târziu aceste trei componente se separă una de alta. El trebuie să dirijeze atunci aceste trei componente, aşa cum face muşuroiul de furnici cu bărbătuşii, femeiuştile şi lucrătorii.

Acum ne putem întreba, de ce se manifestă fiinţe superioare într-un muşuroi de furnici. Dacă nu s-ar produce acid formic (furnicile secretă acid formic, de aceea avem senzaţia de mâncărime când ne pişcă furnicile, n.tr.), atunci întreg Pământul ar fi complet altul. Înţelepciunea prevăzătoare a Inteligenţelor superioare trebuia să prevadă momentul când acidul formic trebuia să intre în Pământ.

Aşa putem cuprinde cu conştienţa întregul Pământ, astfel încât să ştim şi să recunoaştem ce există şi ce trăieşte înăuntru. Aşa a fost cazul lui Paracelsus, care şi-a format reprezentările sale după felul cum puteau fi transformate lucrurile în medicament, fiindcă el ştia în ce relaţii se aflau ele cu omul şi cu organele sale. Aşa este Digitalis purpurea în legătură reală cu inima şi de aceea poate fi folosită întotdeauna pentru aceasta. Acum se caută noi medicamente prin experimentare, probând efectul lor pe un număr de oameni. Pe atunci se căutau medicamente prin Intuiţie, fiindcă se observa legătura interioară cu ele. Medicamentele găsite astfel îşi menţineau întotdeauna efectul, în timp ce la celelalte de obicei apar dezavantaje

în decursul timpului, dezavantaje care au scăpat la prima observaţie a celui supus experimentului.

5. Berlin

30 septembrie 1905

Se subliniază întotdeauna că omul, pentru a progresa în ocultism, trebuie să fie cât se poate de pozitiv şi cât se poate de puţin negativ, încât să poată vorbi mai puţin despre ceea ce nu există, decât despre ceea ce există. Dacă se încurajează acest lucru în viaţa obişnuită, atunci este o pregătire pentru munca din ocultism. Ocultistul nu trebuie să întrebe: Are piatra viaţă? –, ci: Unde este viaţa pietrei, unde este de găsit conştienţa regnului mineral? – Aceasta este cea mai înaltă formă de a nu critica. Tocmai faţă de cele mai înalte întrebări trebuie să-şi formeze omul această concepţie.

În viaţa obişnuită se disting trei stări de agregare ale corpurilor: solidă, lichidă şi gazoasă. Trebuie să distingem solidul de mineral. Aerul şi apa sunt de asemenea minerale. În scrierile teosofice se iau în considerare încă patru feluri de substanţe subtile. Următorul element, care este mai subtil decât aerul, este acela care dilată aerul, îl face să ocupe un spaţiu din ce în ce mai mare. Ce dispersează astfel aerul, este căldura; ea este de fapt o substanţă eterică subtilă, primul nivel eteric, nivelul căldurii. Al doilea fel de eter este eterul luminii. Corpurile care luminează, radiază o substanţă care este desemnată în teosofie ca eterul luminii. Al treilea tip de eter este purtătorul a tot ceea ce formează substanţa cea mai subtilă, eterul formator, numit şi eterul chimic. Acest eter produce unirea oxigenului cu hidrogenul. Iar cel mai subtil eter este cel care formează viaţa: Prana sau eterul vieţii. Ştiinţa amestecă de-a valma pe toate cele patru tipuri de eter. Dar ea le va descoperi treptat. Descrierea noastră este în sens rosicrucian, în timp ce literatura indiană vorbeşte de patru grade diferite de eter.

Să luăm în considerare mai întâi tot ce este solid. Ce este solid, aparent nu are viaţă. Dacă ne transpunem cu viaţa în ceea ce este solid, lucru care se întâmplă prin aceea că trăim treji în starea pe care o desemnăm ca lumea viselor şi apoi investigăm ceea ce este solid, de exemplu ne transpunem într-o regiune muntoasă cu stânci, atunci ne simţim viaţa proprie transformată, ne simţim străbătuţi de viaţă. Noi nu ne aflăm acolo cu conştienţa, ci cu viaţa proprie, cu corpul eteric; atunci ne aflăm într-un loc, într-o stare numită planul Mahaparinirvana. Pe acest plan Mahaparinirvana se află viaţa a ceea ce este solid. Acest plan este celălalt pol a ceea ce este solid. Faptul că noi am fost atunci cu viaţa pe planul Mahaparinirvana, îl putem percepe din alte efecte. După ce ne întoarcem de acolo, am experimentat influenţa existenţei din starea Mahaparinirvana. Acolo îşi are piatra solidă viaţa sa.

Urmează apoi a doua stare de agregare, starea lichidă, apa. Dacă ne transpunem în starea de vis în ocean, ca şi când am fi însăşi oceanul, atunci ne transpunem cu viaţa a ceea ce este lichid pe planul Parinirvana. Prin acest procedeu ştim ceva despre diferitele planuri.

În al treilea rând, dacă ne transpunem în vis în ceea ce este gazos, atunci ne găsim pe planul Nirvana. Nirvana înseamnă textual „a dispărea”, a dispărea în aer, aşa cum stingem un foc. Când căutăm viaţa aerului, atunci ne aflăm cu viaţa proprie pe planul Nirvana. Omul inspiră aer. Când el vieţuieşte în sine viaţa aerului, atunci este pe calea de a ajunge pe planul Nirvana. De aici şi exerciţiile de respiraţie ale yoghinului. Nimeni nu poate atinge planul Nirvana, dacă nu face efectiv exerciţii de respiraţie. Ele sunt doar exerciţii Hatha-Yoga, dacă sunt făcute înainte de parcurgerea treptelor anterioare de instruire ocultă. Dacă sunt făcute pe treapta corespunzătoare lor, sunt exerciţii Raja-Yoga. Omul inspiră în realitate viaţa, planul Nirvana.

În al patrulea rând: Sub planul Nirvana se află planul Buddhi sau planul Shushupti. Acolo are căldura viaţă. Dacă Buddhi este dezvoltat în om, atunci toată Kama (a nu se confunda cu karma, n.tr.) este transformată în altruism, în iubire. Animalele care nu au căldură proprie sunt lipsite de pasiuni. Pe planurile superioare, omul trebuie să atingă din nou această lipsă de pasiuni, fiindcă el are viaţa sa pe planul Shushupti.

În al cincilea rând este planul Devachan sau planul mental. Acolo are eterul luminii viaţa sa. Lumina solară trăieşte pe planul Devachan; de aici şi relaţia interioară dintre înţelepciune şi lumină. Dacă vieţuim lumina în conştienţa de vis, atunci vieţuim în aceasta înţelepciunea. Acesta a fost cazul întotdeauna, când Dumnezeu s-a revelat în lumină. Iehova a apărut lui Moise în mărăcinele care ardea, adică în lumină, pentru a revela înţelepciunea.

În al şaselea rând este planul astral. Pe acesta trăieşte eterul chimic. Dacă omul este somnambul, percepe pe planul astral însuşirile substanţelor chimice, însuşirile chimice, fiindcă pe planul astral, eterul chimic îşi are efectiv viaţa sa.

În al şaptelea rând este planul fizic. Acolo trăieşte eterul vieţii în propriul său element. La eterul vieţii noi percepem viaţa. Eterul vieţii este numit şi eterul atomic, fiindcă el are pe acest plan viaţa sa proprie, are punctul său central. Ce trăieşte pe acelaşi plan, are pe acelaşi plan punctul său central.

În realitate, tot ce ne înconjoară conţine cele şapte plane. Ele se află într-adevăr în jurul nostru. Trebuie să ne întrebăm doar: Unde are ceea ce este solid, ceea ce este gazos viaţa sa? – şi aşa mai departe.

Căldura îşi are viaţa sa pe planul Buddhi sau Shushupti, după cum am auzit acum. Aşa există anumite relaţii între toate lucrurile. Relaţia dintre ureche şi vorbire este surprinzătoare. Urechea a apărut în evoluţie mult mai devreme decât vorbirea. Urechea este organ de recepţie, vorbirea este organ de creaţie pentru sunet. Aceste două lucruri, urechea şi vorbirea, alcătuiesc un întreg în esenţă. Sunetul, aşa cum apare el, este redarea de vibraţii în aer, iar un sunet corespunde unei anumite vibraţii. Pitagoreenii spuneau: Dacă studiaţi ce este afară, în afara voastră în sunet, atunci studiaţi aritmetica aerului. Spaţiul uniform ar fi unul lipsit

de sunet, cel organizat aritmetic este un spaţiu răsunător. Există un exemplu despre felul cum putem privi în cronica Akasha. Dacă putem face un efort pentru a învăţa aritmetica interioară, care dăinuie din sunet în spaţiu, atunci putem reauzi de fiecare

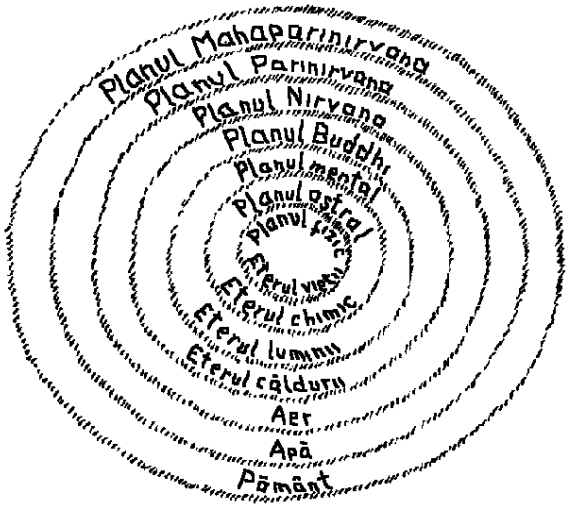

dată un sunet pe care l-a rostit un om. De exemplu, putem auzi ce a spus Cezar la trecerea Rubikonului. Aritmetica interioară a sunetului dăinuie în cronica Akasha. Sunetului îi corespunde ceva din ceea ce numim Manas. Ce este sunetul pentru ureche, este înţelepciunea lumii. Noi auzim înţelepciunea lumii, prin aceea că percepem sunetul. Noi creem înţelepciunea lumii prin aceea că vorbim. Ce este aritmetic în vorbirea noastră, dăinuie în cronica Akasha. Omul se exprimă nemijlocit prin înţelepciune, în timp ce el aude sau vorbeşte. Gândirea este forma prin care omul îşi poate exprima acum voinţa prin vorbire. Numai prin gândire ne putem noi desfăşura acum voinţa. Abia mai târziu îşi poate omul desfăşura în afara gândirii voinţa sa prin cuvânt.

Următoarea treaptă este în legătură cu căldura. Noi trebuie să căutăm activitatea omului în ceea ce el radiază ca şi căldură interioară. Din ceea ce rezultă din căldură: pasiuni, instincte, pofte, dorinţe, şi aşa mai departe, ia naştere karma. Aşa cum organul paralel urechii este organul vorbirii, tot aşa este căldura inimii organul paralel al hipofizei. Inima primeşte din afară căldura, aşa cum urechea primeşte sunetul. Prin aceasta, ea percepe căldura lumii. Organul corespunzător pe care trebuie să-l avem pentru a crea în mod conştient căldura, este hipofiza din cap, care acum este abia la începutul evoluţiei sale. Aşa cum percepem cu urechea şi creem cu laringele, tot aşa primim căldura lumii în inimă şi o radiem din nou prin hipofiza din creier. Când se dobândeşte această capacitate, atunci inima a devenit organul care trebuie să devină. La aceasta se referă cuvintele din „Lumina pe cărare”: „Mai înainte ca sufletul să stea în faţa Maeştrilor, trebuie ca sângele inimii

să inunde picioarele." Atunci sângele inimii noastre radiază, aşa cum se revarsă acum cuvintele noastre în lume. Mai târziu căldura sufletului va inunda oamenii.

Ceva mai profund în evoluţie decât organul căldurii, este organul văzului. În evoluţie s-au succedat organul auzului, organul căldurii, organul văzului. Organul văzului se află încă numai pe treapta pe care el poate doar primi. Urechea percepe deja din sunet, de exemplu din dangătul clopotului, fiinţa cea mai interioară. Căldura trebuie să se reverse spre noi din fiinţa însăşi. Ochiul are numai o imagine, urechea are percepţia fiinţei celei mai interioare. Percepţia căldurii este o primire a unei radieri. Un organ va deveni de asemenea organ activ în cazul ochiului. Acest organ este azi pregătit în epifiză, care va conferi realitate imaginilor pe care le produce azi ochiul. Cele două organe, epifiza şi hipofiza, trebuie să se dezvolte ca organe active alături de organul văzului (ochiul) şi organul căldurii (inima). Fantezia este azi predispoziţia către creaţia de mai târziu. Acum omul are foarte multă imaginaţie. Mai târziu el va avea forţă magică. Aceasta este Kriyashakti. Aceasta se dezvoltă în aceeaşi măsură în care se dezvoltă fizic epifiza.

În relaţia reciprocă dintre ureche şi laringe, noi avem un model. Gândirea este străbătută mai târziu de către căldură, şi încă mai târziu omul învaţă să creeze. Mai întâi el învaţă să creeze o imagine; apoi învaţă să creeze o radiaţie, să o emită în afară; apoi învaţă să creeze fiinţe. Francmasoneria numeşte aceste trei forţe: Înţelepciune, Strălucire (Frumuseţe) şi Putere. (Vezi „Basmele" lui Goethe).

Căldura are viaţa sa pe planul Shushupti. A folosi în mod conştient aceasta, este posibil celui care cunoaşte şi stăpâneşte viaţa căldurii, aşa cum omul stăpâneşte azi într-un anumit fel viaţa aerului. Omul trebuie să se apropie acum în evoluţie de forţele planului Shushupti (Buddhi-Manas). A cincea subrasă (epocă de cultură) are în principal misiunea de a dezvolta Kama-Manas. Manas se găseşte în tot ceea ce este pus în serviciul spiritului uman. Totuşi, în definitiv, acum totul se află în serviciul Kama. Cele mai înalte realizări ale spiritului sunt puse în serviciul Kama. Epoca noastră a pus cele mai înalte forţe în serviciul acestei necesităţi, pe care şi le satisface şi animalul fără aceste realizări.

Acum trebuie însă să se dezvolte deja Buddhi-Manas. Omul trebuie să înveţe ceva mai mult decât vorbirea. Trebuie legată de vorbire o altă forţă, aşa cum găsim în scrierile lui Tolstoi. Nu este vorba atât de mult de ceea ce spune el, cât de faptul că în dosul celor spuse de el se află o forţă elementară care are ceva din Buddhi-Manas, care trebuie să intre în cultura noastră. Scrierile lui Tolstoi acţionează atât de puternic, fiindcă ele conţin ceva nou, elementar, în opoziţie conştientă cu cultura vest-europeană. Genul de barbarie, care există încă în acel ceva nou, va fi compensată mai târziu. Tolstoi este doar un instrument al unei forţe spirituale superioare care s-a aflat şi în dosul iniţiatului gotic Ulfila. Această forţă spirituală are nevoie de Tolstoi ca instrument al ei.

6. Berlin
1 octombrie 1905

Vrem să ne prezentăm azi succesiunea entităţilor de care aparţine omul. Omul, aşa cum este el acum, este o fiinţă care a devenit, care nu a fost întotdeauna aşa cum este acum. El nu are celelalte trepte doar înaintea lui şi în urma lui, ci şi alături de el, aşa cum copilul are azi alături de el pe moşneag ca o altă treaptă de evoluţie. Noi vrem să ne prezentăm azi şapte trepte de entităţi. Pentru aceasta, trebuie să ne clarificăm mai întâi diferenţa dintre entităţile receptive şi cele creatoare.

Cu ochii noştri percepem o culoare, roşu sau verde. În această privinţă suntem entităţi receptive. Culoarea trebuie însă mai întâi să fie produsă, pentru ca noi să o putem percepe; în faţa noastră se află, aşadar, o fiinţă, care produce culoarea, de exemplu roşu. Astfel cunoaştem succesiunea entităţilor. Dacă noi cuprindem tot ceea ce întâmpină simţurile noastre, atunci sufletul trebuie să fie prezent pentru a putea primi acel lucru. Există entităţi care se pot revela. Acestea au un caracter mai mult divin sau caracter Deva. Entităţile care sunt potrivite mai mult pentru a primi, au mai mult un caracter elemental. Entităţile divine au mai mult o natură care se revelează. Fiinţele elementale sunt naturi receptive.

Noi avem aici în acest domeniu înţelepciunea creatoare, care creează în exterior, şi înţelepciunea care este primită de către sufletul uman. În lumină există înţelepciune şi ea se dezvăluie în toate percepţiile senzoriale. În dosul a ceea ce se revelează, trebuie să presupunem că se află cel ce se revelează, fiinţa cu natura volitivă; înţelepciunea este ceea ce se revelează.

Omul este o fiinţă care se află la mijloc. Pe de o parte, de exemplu, referitor la toate impresiile senzoriale, el este o fiinţă receptivă, însă referitor la gândire el este o fiinţă creatoare. Nimic nu îi dă lui gândul, dacă el nu îl creează la o percepţie. Aşa este el pe de o parte o fiinţă receptivă, pe de altă parte o fiinţă creatoare. Aceasta este o diferenţă importantă. Să ne reprezentăm că omul ar fi în stare, aşa cum el azi creează gânduri, tot aşa să creeze tot ceea ce el percepe, sunete, culori, etc. Azi el este creator numai într-un domeniu, în gândire, iar pentru a avea percepţii senzoriale are nevoie de fiinţe creatoare de jur împrejurul lui. În domeniul producerii propriei sale entităţi, el a fost creator la începutul acestei evoluţii. El şi-a creat pe atunci propriul său organism. Acum el are nevoie de alte fiinţe pentru aceasta. Omul trebuie să se încarneze acum într-o structură corporală, care este conturată la exterior. El este înclinat mai mult spre entităţi elementale decât spre domeniul percepţiei şi al gândirii.

Să ne gândim acum că omul ar putea produce de asemenea sunete, culori şi alte percepţii senzoriale şi chiar propria sa entitate. Atunci noi îl avem pe omul care a existat înaintea rasei lemuriene şi care se numeşte omul „pur”. Omul devine

„impur” prin aceea că nu el însuşi îşi creează întreaga fiinţă, ci alte fiinţe se încorporează în entitatea sa. Acest om pur a fost numit Adam Kadmon. Când Biblia vorbeşte la început despre om, el vorbeşte despre acest om pur. Acest om pur nu avea încă nimic kamic (a nu se confunda cu noţiunea de „karmic”, n.tr.) în sine. Dorinţa a apărut numai după ce el a încorporat în sine alte fiinţe. Aşa a luat naştere a doua treaptă a umanităţii, omul kamarupic. Numai o subdiviziune a acestuia este animalul superior. Fără sânge cald nu există kamarupa independentă în entităţi. Animalele fără sânge cald sunt dirijate de alte entităţi. Toate animalele cu sânge cald provin din om.

Mai întâi avem aşadar omul pur, care în realitate a dus o existenţă suprasenzorială până în perioada lemuriană, şi tot ceea ce există şi trăieşte în el, a fost creat din el însuşi.

Animalele cu sânge rece şi plantele s-au dezvoltat într-un alt mod decât animalele cu sânge cald. Ele sunt azi prezente, sunt rămăşiţe ale entităţilor puternice, gigantice, remarcabile. Câteva dintre acestea pot fi arătate de către ştiinţă. Ele sunt animale decadente care provin din cele de care omul pur a avut nevoie pentru a se încorpora în ele, prin aceasta el având un corp necesar kamicului din sine. La început, omul nu a găsit nici o posibilitate de a se încarna pe Pământ. El plutea încă deasupra Pământului. De aceste entităţi mari, uriaşe (animale) a avut nevoie omul cel mai mult, pentru a se încarna în ele. El s-a încarnat în aceste entităţi, şi prin aceasta a fost în stare să aducă propria Kama. Câteva dintre aceste entităţi s-au dezvoltat mai departe şi au devenit atlanţii şi omenirea actuală. Aşadar, nu toate entităţile au reuşit să se adapteze. Acestea au fost animalele vertebrate inferioare; de exemplu cangurii sunt astfel de creaturi eşuate de pe calea către om.

Aşadar omul a făcut încercarea de a aduce Kama în structura animalului. Kama există efectiv în structura umană actuală, şi anume în inimă, în căldura sângelui, în circulaţia sanguină. S-au făcut tot mereu astfel de încercări, şi aşa s-a ajuns tot mai sus, din treaptă în treaptă. Noi vedem încercări eşuate de exemplu în animale ca: leneşii, cangurii, animalele de pradă, maimuţele şi maimuţele lemuriene. Toate acestea au rămas în urmă pe drum. Animalele cu sânge cald sunt încercări eşuate ale creaturii umane kamice. Tot ce se află în ele drept Kama, ar putea avea şi omul în sine; dar el le-a lăsat lor aceasta, fiindcă el nu mai are nevoie de astfel de Kama.

Există un principiu ocult important: Orice însuşire are doi poli opuşi. Aşa aflăm cum se completează reciproc electricitatea pozitivă şi cea negativă, sau caldul şi recele, ziua şi noaptea, lumina şi întunericul etc. Aşa are de asemenea orice însuşire Kama două aspecte opuse. De exemplu, omul a lăsat din sine în leu furia, pe care pe de altă parte, dacă o înnobilează, este forţa care îl poate înălţa la Sinea sa superioară. Pasiunea nu trebuie să fie distrusă, ci trebuie să fie purificată. Polul negativ trebuie să fie înălţat pe o treaptă mai înaltă. Această purificare a

pasiunii, această înălţare a polului ei negativ se numea la pitagoreeni catharsis. Mai întâi omul avea în sine furia leului şi viclenia vulpii. Furia a fost apoi, să zicem aşa, fixată de el în leu iar viclenia în vulpe. Regnul animal cu sânge cald este aşadar un cerc de imagini ale însuşirilor Kama. Azi este foarte răspândit punctul de vedere că expresia „Tat twam asi" , adică „Acela eşti tu" ar fi ceva general, nedefinit, dar prin aceasta trebuie să ne gândim la ceva definit. De exemplu, referitor la leu, omul trebuie să-şi spună: Acesta eşti tu! – Astfel avem noi desfăşurat în regnul animal cu sânge cald omul kamarupic din noi. La început a existat numai omul pur: Adam Kadmon.

Oken, filosof naturalist, care a fost profesor în Jena în prima jumătate a secolului 19, a cunoscut toate aceste idei şi le-a exprimat grotesc pentru a ofensa omul. Se găseşte la el un exemplu care arată către un stadiu mai timpuriu al omului, înainte ca el să se despartă de regnul animal cu sânge rece. Oken a adus în legătură sepia cu limba omului. Dacă se face analogie între limbă şi sepie, atunci aceasta nu are nici o semnificaţie ocultă. Astfel, noi avem de asemenea entităţi care abia acum încep să fie create oarecum ca produse secundare. Omul a lăsat afară viclenia vulpii şi a reţinut polul opus. În viclenia vulpii începe însă să se formeze de asemenea un altfel de germene, de exemplu asemenea umbrei negre a unui obiect prin care lumina care vine de afară are o penumbră. Noi dăm vulpii viclenia din lăuntrul nostru. Vulpii îi este adus din periferie spiritul. Entităţile care acţionează în acest mod, de la periferie în kamic, sunt entităţi elementale. Ceea ce a primit vulpea de la noi, este animal în ea; ceea ce îi este adăugat ei din exterior, este fiinţă elementală. Ea a luat naştere pe de o parte prin spiritul omenirii, iar pe de altă parte printr-o fiinţă elementală.

Noi distingem aşadar: în primul rând fiinţa elementală, în al doilea rând omul kamarupic, în al treilea rând omul pur, în al patrulea rând omul care într-o anumită privinţă a depăşit omul pur, cel care a asimilat ceea ce este în afară de jur împrejurul lui şi este creator. El a privit şi a asimilat tot ceea ce este de jur împrejurul lui în existenţa pământească. Aceasta îi aduce lui planul, regula, legea care creează viaţa. Odinioară omul era perfect, şi el va ajunge din nou aşa. Dar este o mare diferenţă între ceea ce a fost el şi ceea ce va fi el. Ce există afară de jur împrejurul lui, va fi devenit mai târziu proprietatea sa spirituală. Ce a fost câştigat prin muncă de către el pe Pământ, devine mai târziu capacitatea omului de a fi creator. Aceasta a devenit apoi fiinţa sa cea mai lăuntrică. Unul care a asimilat întreaga experienţă pământească, astfel încât ştie despre orice lucru cum poate fi valorificat şi a devenit astfel un creator, este numit Bodhisattva, adică un om care a asimilat suficient în sine pe Bodhi, pe Budhi al Pământului. Atunci el este matur să acţioneze din cel mai lăuntric impuls al său. Fiinţele Pământului nu sunt încă Bodhisattva. Pentru o fiinţă mai există lucruri în care ea nu s-a putut încă orienta. Numai când omul a asimilat în sine întreaga ştiinţă a Pământului, pentru a putea

crea, atunci el este un Bodhisattva. Buddha, Zarathustra, de exemplu, au fost Bodhisattva.

Dacă omul se dezvoltă şi mai departe, astfel încât el nu numai că este un creator pe Pământ, ci are forţe care se ridică deasupra Pământului, atunci el are libertatea să folosească aceste forţe superioare sau să acţioneze mai departe pe Pământ. El poate aduce atunci ceva pe Pământ din lumi străine. A existat cândva un astfel de timp, înainte de a începe omul să se încarneze, în ultima treime a perioadei lemuriene. Omul îşi construise corpul fizic, corpul eteric şi corpul astral. Aceste părţi ale fiinţei sale el şi le-a adus din evoluţia pământească anterioară. Cele două impulsuri care au urmat, Kama şi Manas, el nu le-a putut găsi pe Pământ; ele apar numai în decursul evoluţiei Pământului. Primul nou impuls (Kama) a fost de găsit numai ca forţă a lui Marte. Cu puţin timp înainte ca omul să se încarneze, a sosit acest impuls. Al doilea impuls (Manas) a sosit de pe Mercur în subrasa a cincea atlanteană a protosemiţilor. Aceste noi impulsuri trebuiau să fie aduse pe Pământ prin fiinţe şi mai înalte, prin fiinţe Nirmanakaya de pe alte planete. De pe Marte aceste fiinţe Nirmanakaya au adus Kama, de pe Mercur au adus Manas. Fiinţele Nirmanakaya sunt o treaptă şi mai înaltă decât fiinţele Bodhisattva. Fiinţele Bodhisattva pot regla evoluţia în continuare; dar ei nu pot aduce ceva străin, acest lucru pot doar entităţile Nirmanakaya. Cu o treaptă şi mai înaltă decât Nirmanakaya se află acele entităţi care se numesc Pitri. Taţii Pitri. Entităţile Nirmanakaya pot aduce ceva străin în evoluţie, dar ei nu se pot sacrifica, nu se pot jertfi ca substanţă, astfel încât ei să poată crea un nou ciclu pe planeta următoare. Aceasta pot fiinţele Pitri, entităţile care s-au format pe Lună şi au venit încoace; ei au devenit impulsul pentru evoluţia Pământului. După ce omul a trecut prin toate acestea, atunci este el în stare să devină un Pitri. Următoarea treaptă, şi mai înaltă, pe care o mai putem numi încă, sunt zeii propriu-zişi.

Aşadar, avem şapte trepte de entităţi: în primul rând zeii, în al doilea rând fiinţele Pitri, în al treilea rând fiinţele Nirmanakaya, în al patrulea rând fiinţele Bodhisattva, în al cincilea rând omul pur, în al şaselea rând omul, în al şaptelea rând fiinţele elementale. Aceasta este succesiunea despre care vorbeşte Helena Petrovna Blavatsky.

Aici mai putem pune întrebarea, ce fel de organ este cel care l-a făcut pe om kamarupic. Este inima cu venele şi cu sângele care pulsează prin corp. Inima are o parte fizică, o parte eterică – Aristotel vorbeşte despre aceasta, omul era considerat odinioară numai om eteric – şi o parte astrală. Inima eterică este în legătură cu floarea de lotus cu douăsprezece petale. Nu toate organele fizice au părţi astrale, de exemplu fierea are numai parte fizică şi eterică, astralul lipseşte.

7. Berlin
2 octombrie 1905

Helena Petrowna Blavatsky, în „Doctrina secretă” l-a numit pe Iehova spirit lunar. Acest lucru are un motiv profund. Pentru a-l înţelege, trebuie să ne lămurim evoluţia în continuare a omului. Aşa cum este el acum, forţele sale superioare sunt amestecate una cu alta. Evoluţia sa superioară constă în aceea că Sinea superioară este deconectată de la forţele şi organele inferioare.

Creierul se descompune în trei părţi esenţiale: în creierul-gândire, în creierul-simţire şi în creierul-voinţă. Aceste trei părţi vor fi dirijate de către om mai târziu din exterior ca cele trei părţi ale unui muşuroi de furnici. Părţile din care este deconectat ceea ce e superior, nu rămân atunci aşa cum sunt azi, ci ele coboară cu o treaptă. Acesta este motivul pentru care unii oameni devin mai răi din punct de vedere moral în cazul unei dezvoltări spirituale unilaterale. De aceea, în cazul culturii occidentale este un pericol mai mic, fiindcă ştiinţa occidentală nu constrânge spiritualul superior să iasă din corpurile inferioare. În schimb, prin teosofie omul asimilează o înţelepciune prin care Eul este smuls parţial din ambianţa organelor obişnuite. Dacă un om asimilează învăţătura teosofică, până atunci el fiind un om rezonabil prin convenţionalul ambianţei sale, după aceea partea rea din om, rămasă ascunsă până atunci, iese la iveală. Se pot observa astfel de manifestări. Adesea natura rea apare tocmai prin aceea că omul se ocupă de spiritual, fără a fortifica moralul în acelaşi timp. Această realitate aduce cu sine un anumit tragism. Societatea teosofică a avut într-adevăr de suferit în această privinţă. Câţiva savanţi, care au fost oameni foarte destoinici în domeniul ştiinţei occidentale, au avut de suferit prin faptul că au ajuns în Societatea Teosofică. La ei, natura inferioară a ieşit la iveală fără ca ea să ajungă dominată de cea superioară. Aceeaşi lege se găseşte şi la scară mare. Entităţile pe care noi le întâlnim pe vechea Lună, nu aveau încă forţa lor de gândire într-un corp fizic. Forţa de gândire a entităţilor Nirmanakaya lunare, Bodhisattva, Pitri şi a oamenilor puri nu lucrau încă într-un creier fizic, ci în masa eterică din jurul lor. Pe vechea Lună, în ambianţă nu exista doar aer, ci eter care era umplut cu înţelepciune. Gândurile nu existau pe vechea Lună în entităţi propriu-zise, ci ele înnotau în eter. De aceea, în ocultism Luna este numită şi Cosmos al înţelepciunii. Eterul căldurii şi celelalte forme de eter înconjurau Luna. Inteligenţa şi raţiunea trăiau în acestea aşa cum ele trăiesc acum în creierul omului. Această situaţie însă s-a supus unei evoluţii. La începutul evoluţiei lunare, înţelepciunea se impregna încă în forme frumoase. Entităţile care aveau numai componentele inferioare ale omului, corpul fizic, corpul eteric şi corpul astral, au fost dirijate de către curenţii de înţelepciune. În evoluţia pe mai departe cele trei corpuri inferioare se coborau adânc. Pe când evoluţia lunară era pe

sfârşite, entităţile, care erau înţelepte, dar nu aveau înţelepciunea într-un creier, ajunseseră atât de departe, încât ele puteau părăsi complet aceste corpuri inferioare. Aceste fiinţe, care deveniseră Pitri, care nu mai aveau nevoie să intre în astfel de corpuri fizice, eterice şi astrale, au fost cetele Elohimilor de diverse grade. Treapta cea mai inferioară a acestor Elohimi este treapta Iehova. Aşadar Iehova este o divinitate lunară importantă, care pe Lună a trecut printr-o evoluţie fizică. Ea nu a putut însă niciodată prelucra pe Lună ambianţa fizică în mod gânditor printr-un creier. Numai corpurile sale fizic, eteric şi astral au prelucrat ambianţa fizică. Dar Iehova a prelucrat ambianţa fizică drept imagini. Gândirea plutea pe deasupra. Numele Iehova nu desemnează o fiinţă anume, ci o funcţie în Ierarhie. Multe fiinţe pot primi rangul de Iehova sau îl pot purta în ele. Eliphas Levi a subliniat în repetate rânduri, că la desemnarea ca Iehova, Arhangheli, Îngeri, etc. avem de a face cu funcţii.

Primii care au fost instruiţi ca oameni pe Pământ, au primit această instruire de la Iehova în imagini. De aceea este Geneza o sumă de imagini grandioase; imaginile pe care le-a vieţuit Iehova pe Lună.

În timp ce pe Lună pe de o parte se forma doar entitatea inferioară a omului, corpul fizic, corpul eteric şi corpul astral, pe de altă parte a fost cultivată şi îngrijită trinitatea superioară. Aceasta s-a dezvoltat de asemenea, după ce a fost pregătit Atma pe vechiul Saturn, Buddhi pe vechiul Soare, Manas pe vechea Lună. Acestea s-au putut dezvolta mai departe atunci pe Pământ. Ce a ajuns pe Pământ de pe vechea Lună ca şi corpuri fizice, eterice şi astrale, sunt animalele groteşti în care Atma-Buddhi-Manas s-a putut înveşmânta. Fiinţele Pitri lunare au lăsat în urmă partea mai rea, însă au cultivat şi îngrijit Atma, Buddhi, Manas în mod obiectiv. Ei au dus până la capăt această cultivare, încât prin aceasta a putut lua naştere pe Pământ un gânditor. Dacă privim la creaturile exterioare de pe Lună, atunci acestea sunt învelişurile cu care omul se înconjura, nu oamenii înşişi. Era nevoie de învelişuri, fiindcă din ele ieşea ceea ce era necesar ... (lacună în text). Astfel se putea concentra restul materiei în creier. În funcţie de predispoziţie, materia era concentrată în creier, dar se putea condensa numai după ce entităţile Pitri erau afară.

Procesul dinaintea perioadei lemuriene este unul pregătitor. Corpul omenesc devine atât de desăvârşit, încât Atma-Buddhi-Manas se poate cufunda în el. Acesta s-a înconjurat cu masă Kama. Să ne gândim acum la o entitate mucilaginoasă, gelatinoasă, care se smulge din ceea ce a venit de pe vechea Lună. Aceasta este o bază fizică. În afara acesteia, există Atma-Buddhi-Manas şi un corp astral, care s-au organizat de jur împrejurul acesteia. Aceste principii prelucrează din exterior masa gelatinoasă, până când ele pot lua în posesie din interior această masă. Spiritualul pătrunde în final fizicul. Acum s-au unit două entităţi diferite. În momentul când creierul este construit, ele se întrepătrund. Prin aceasta, în evoluţia pământească au

apărut naşterea şi moartea. Mai înainte, oamenii au construit corpul fizic însuşi; în viitor se va ajunge din nou la această situaţie. Fiindcă s-au unit două entităţi care se îmbină armonios, noi avem naşterea şi moartea, iar fiecare perioadă dintre naştere şi moarte este o încercare neîncetată de a potrivi mai bine una cu alta aceste două entităţi diferite; o pendulare încoace şi încolo, până când apare în final o stare ritmică. Acest lucru va dura până la mijlocul rasei-rădăcină a şasea (epoca principală), până se atinge această stare ritmică şi se va potrivi complet o esenţă la cealaltă. Karma nu este nimic altceva decât măsura compensării la care omul a ajuns deja. În fiecare încarnare se atinge un anumit grad de potrivire. Omul trebuie să urce în Devachan după fiecare încarnare, pentru a cuprinde cu privirea ce mai are încă de făcut. Numai când adaptarea este atinsă deja, karma este depăşită iar omul poate asimila ceva nou, adevărata înţelepciune, Buddhi; până atunci, aceasta trebuie cultivată şi îngrijită.

Trebuie să fie pregătită evoluţia viitoare. Ce oferă deja acum omul de la sine ca pregătire omului viitor, este cuvântul, vorbirea. Ce vorbeşte omul, rămâne în cronica Akasha. Este prima predispoziţie pentru omul viitorului. Vorbirea este contrapartea capacităţii de reproducere de odinioară. Prin vorbire, omul se reproduce spiritual. De aceasta ţine schimbarea vocii la bărbaţi. Contrapartea sexualităţii este de a o transpune pe aceasta în vorbire. Vocea este organul de reproducere de mai târziu. În ebraismul antic, exista acelaşi cuvânt pentru sexualitate şi pentru vorbire. Acum omul gândeşte, iar prin laringe gândul iese în afară. Treapta următoare este că sentimentul iese în afară, căldura. Atunci cuvântul va fi expresia căldurii lăuntrice încorporate. Acest lucru se poate petrece când va fi dezvoltată hipofiza în creier. Treapta următoare apare când este dezvoltată glanda pineală (epifiza). Atunci nu va ieşi în exterior numai cuvântul încălzit complet, ci cuvântul va persista, va fi plăsmuit prin voinţa care trăieşte în el. Când omul spune atunci un cuvânt, acesta devine o fiinţă reală.

De aceasta ţine formula: ”Eu gândesc, eu simt, eu sunt” (voinţă). În acest mod, cuvântul este „cuvântul” care se transformă din gând în sentiment, apoi în voinţă. Acesta este un proces triplu: Mai întâi este cuvântul „conştienţă” (în gândire), apoi „viaţă” (cuvântul încălzit bine) şi în cele din urmă „formă”, cuvântul plăsmuit prin voinţă. Acesta din urmă este cuvântul devenit obiectiv. Aşa se succed cele trei: conştienţă, viaţă, formă. Tot ce este azi formă, a luat naştere odinioară printr-un astfel de proces. Corpul fizic, forma, este corpul cel mai matur; mai puţin mature sunt corpul eteric, viaţa, şi corpul astral, conştienţa.

8. Berlin

3 octombrie 1905

Încarnările diferite ale individualităţii umane sunt un fel de pendulare încoace şi încolo, până apare o linişte ritmică, iar partea superioară a omului află în fizic o expresie potrivită, un instrument potrivit. Cam de când există reîncarnările omului, de atunci există poziţia Soarelui, a Lunii şi a Pământului aşa cum este acum.

Trebuie să înţelegem că omul aparţine marelui organism cosmic. În perioadele în care în viaţa omului apar mari schimbări, şi în Cosmos se petrec schimbări grandioase. Odinioară, înainte de a exista reîncarnarea, Soarele, Luna şi Pământul nu erau separate ca acum. Kant şi Laplace au făcut observaţii numai din planul fizic, şi în această privinţă teoria lor este foarte justă. Însă ei nu au putut face observaţii în legătură cu forţele spirituale. De când Soarele, Luna şi Pământul au luat naştere ca şi corpuri separate din ceaţa de foc primordială, de atunci a început să se reîncarneze şi omul. Când încarnările omului vor înceta, Soarele va fi din nou unit cu Pământul. Aceste relaţii ale omului cu Universul trebuie luate în considerare atât la scară mare cât şi la scară mică.

Aţi auzit adesea, că omul se reîncarnează în mod obişnuit după o perioadă de aproximativ două mii de ani. Putem verifica aproximativ, când au fost încarnaţi înainte oamenii care trăiesc azi. De regulă, sufletele care sunt încarnate acum, le găsim în jurul anilor 300 până la 400 d.Ch. Concomitent găsim alte suflete care au fost încarnate în timpuri diferite, unele mai devreme, altele mai târziu. Totuşi, există o altă cale de a stabili încarnările, o cale care duce cu mai mare siguranţă la ţel. Putem spune: Dacă oamenii care mor azi, s-ar reîntoarce în scurt timp, atunci ei ar întâlni aproape aceleaşi împrejurări ca acum. Dar omul trebuie să înveţe pe Pământ cât mai mult posibil. Acest lucru se poate întâmpla numai dacă el, la următoarea încarnare găseşte ceva nou, ce este în esenţă altfel decât împrejurările anterioare.

Să ne transpunem odată înapoi în timp în jurul anilor 600 până la 800 î.Ch., acesta este aproximativ timpul în care au luat naştere Iliada şi Odiseea. La popoarele civilizate de atunci, au existat complet alte împrejurări de viaţă decât acum. Am fi uimiţi de exemplu să vedem cu ce instrumente comice mânca omul. Pe atunci, omul nu învăţase încă să scrie. Marile poeme erau transmise oral. Dacă un om al acelui timp se reîncarnează azi, atunci el trebuie să înveţe în copilărie complet alte lucruri decât pe vremea aceea. El trebuie să înveţe acum să scrie în copilărie. Curentul culturii a trecut mai departe între timp. Trebuie să distingem curentul culturii de dezvoltarea sufletului individual. Pe când este copil, omul trebuie să recupereze cultura, şi din acest motiv el trebuie să se nască din nou ca şi copil. Trebuie să ne întrebăm: Prin ce anume apar pe Pământ astfel de împrejurări

absolut noi? – Aceasta ţine de deplasarea punctului vernal. Cu aproximativ 800 de ani î.Ch., Soarele a intrat la punctul vernal în constelaţia Berbecului, a Mielului. În fiecare an el avansează puţin cu punctul vernal. Prin aceasta, împrejurările se schimbă pe Pământ mereu câte puţin. Soarele se afla în constelaţia Berbecului cu 800 de ani î.Ch. Mai înainte el se afla în constelaţia Taurului, încă mai înainte în cea a Gemenilor şi încă mai înainte în cea a Racului. Acum el avansează deja de câteva secole în constelaţia Peştilor. După aceea urmează Vărsătorul. Progresul culturii este în legătură cu avansarea Soarelui dintr-o constelaţie în alta.

În timpul când Soarele se afla în constelaţia Racului, vechea cultură vedică a indienilor, cultura Rishilor, atingea punctul culminant. Rishii, aceste entităţi semidivine, i-au instruit pe oameni. Cultura atlanteană dispăruse; apăruse un nou impuls. Acesta se numeşte în ocultism, un „vârtej". De aceea se desenează şi pentru constelaţia zodiacală în care se afla Soarele pe vremea aceea, semnul Racului:

Racul semnifică un nou impuls, un vârtej.

A doua cultură este desemnată prin constelaţia Gemenilor. A fost înţeleasă pe atunci natura dual㠹 a lumii, opoziţia din lume, Ormuzd şi Ahriman, binele şi răul. De aceea perşii vorbesc de asemenea despre gemeni.

A treia cultură este cea a sumerienilor din Asia de sud-vest şi a egiptenilor antici. Ei îi corespunde constelaţia Taurului. De aceea, în Asia este venerat taurul iar în Egipt boul Apis. Limba sumeriană era pe atunci în Babilonia, Asiria şi aşa mai departe, limba înţelepciunii. Apoi taurul a intrat în decadenţă şi a apărut berbecul. Primul indiciu referitor la acesta este legenda Lânii de Aur.

A patra cultură este cea a Berbecului sau a Mielului; Christos se află în semnul Berbecului sau al Mielului, de aceea El se numeşte Mielul lui Dumnezeu.

Drept a cincea cultură a urmat cultura materială exterioară în constelaţia Peştilor. Aceasta s-a dezvoltat în principal din sec. 12 şi şi-a atins apogeul în jurul anului 1800. Este cultura subrasei a cincea, a prezentului. În constelaţia Vărsătorului va fi propovăduit în viitor noul creştinism. „Vărsătorul" este de asemenea cel care îl va aduce pe acela care a fost deja: Ioan Botezătorul. El îl va preceda de asemenea mai târziu pe Christos, când va fi întemeiată subrasa a şasea, subrasa spirituală. Societatea Teosofică trebuie să fie pregătirea pentru acel moment.

În Vechiul Testament este folosită de multe ori expresia „pe munte”. „Pe munte” înseamnă: în centrul de Mistere, în interior, în intimitate. Predica de pe munte de asemenea nu este înţeleasă ca o predică pentru popor, ci ca o instruire a ucenicilor în intimitate. Schimbarea la faţă pe munte trebuie înţeleasă de asemenea în acest sens. Iisus a mers pe munte cu cei trei ucenici, Petru, Iacob şi Ioan. Aceasta înseamnă că ucenicii erau în extaz; atunci le-a apărut Moise şi Ilie lângă Iisus. Pentru o clipă, spaţiul şi timpul dispăruse; ei se aflau cu conştienţa lor în planul mental. Planul fizic nu mai era prezent, au apărut Moise şi Ilie. Ei aveau în faţa lor ca manifestare reală aceasta: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa.” Calea este Ilie, Moise este adevărul, Christos este viaţa. Aceasta le-a apărut aici ucenicilor în formă reală. Iisus le-a spus de asemenea odată: „Ilie a venit din nou; Ioan a fost Ilie, numai că oamenii nu l-au recunoscut.” Dar El a spus mai departe: „Să nu spuneţi acest lucru nimănui, până voi reveni Eu.” – Timp de două mii de ani, creştinismul nu trebuia să înveţe pe oameni despre reîncarnare. Nu din motive arbitrare, ci dintr-un motiv educativ, oamenii nu trebuiau să ştie nimic despre reîncarnare timp de două mii de ani. Acest lucru este indicat în Evanghelia lui Ioan prin minunea de la nunta din Cana, unde apa este transformată în vin. În vechile centre de Mistere se oferă numai apă, în Misterul creştin însă se oferă vin. Fiindcă în cazul preoţimii, prin consumul de vin trebuia să fie ştearsă ştiinţa despre reîncarnare. Cine consumă vin, nu poate ajunge la nici o cunoaştere adevărată despre Manas, Buddhi, Atma. Acela nu poate înţelege niciodată reîncarnarea. Prin revenire, Christos se referă la reapariţia Sa din timpul subrasei a şasea, când el ne este propovăduit de către „Vărsător”. Teosofia îndeplineşte testamentul creştinismului şi face muncă de pregătire pentru acest moment.

De fiecare dată când Soarele avansează de la un semn zodiacal la altul, se petrec schimbări decisive în cultură. Între timp se scurg aproximativ 2600 de ani. Dacă luăm în considerare momentul când Soarele a intrat în semnul Berbecului sau Mielului, între anul 800 î.Ch. şi anul 1800 d.Ch., atunci sunt 2600 de ani. Aproximativ în jurul anului 1800, noi am intrat în semnul Peştilor. Cu aceasta, cultura materială a ajuns la apogeu. Ea s-a pregătit în Evul Mediu, acum a început să scadă. În jurul anului 4400, omenirea păşeşte în semnul culturii spirituale, în semnul Vărsătorului. Aceasta se pregăteşte însă deja mai înainte.

Odată cu constelaţia se schimbă aşadar şi împrejurările. Odată cu avansarea de la o constelaţie la alta, apar de asemenea noi împrejurări, astfel încât renaşterea are un sens. Cam după 2600 de ani, omul se naşte din nou. Dar experienţele pe care el le face ca bărbat sau ca femeie sunt atât de fundamental diferite, încât două astfel de încarnări sunt socotite ca una singură. Se scurg cam 1300 de ani între două încarnări ca bărbat sau ca femeie, şi cam 2600 de ani între astfel de încarnări duble, dacă le socotim pe amândouă ca una singură. Omul este efectiv bărbat sau femeie numai conform corpului fizic. În timp ce corpul fizic este masculin, corpul eteric

este feminin şi invers, în timp ce corpul fizic este feminin, corpul eteric este masculin. Numai corpul astral este masculin şi feminin în acelaşi timp. Omul poartă în sine sexul opus drept corp eteric. Aşadar, bărbatul este eteric feminin, femeia este eteric masculin. De aceea, femeia are multe însuşiri masculine ascunse, încarnarea fizică există numai exoteric. Aşa parcurge omul de fiecare dată o constelaţie ca bărbat şi ca femeie. De aceea îi spunea Maestrul de asemenea lui Sinnett, că omul se încarnează aproximativ de două ori într-o subrasă. Din punct de vedere ocult, amândouă încarnările sunt socotite drept una singură. Trebuie să vină un timp în care femeia se apropie efectiv de cultura masculină. În Mişcarea feministă actuală este de recunoscut pregătirea pentru o cu totul altă Mişcare feministă de mai târziu. Existenţa celor două sexe separate va fi complet depăşită în viitor. Faptul că învăţătura despre reîncarnare a fost total reprimată timp de aproximativ 2000 de ani, are un motiv deosebit. Omul trebuia să înveţe să cunoască şi să aprecieze importanţa unei vieţi. Orice sclav din Egiptul antic era convins de faptul că el va reveni, că el va fi cândva stăpân în loc de sclav, că el îşi va echilibra karma. De aceea, pentru el o viaţă nu era atât de importantă. Oamenii trebuiau să înveţe însă, să-şi cucerească teren solid sub picioare, de aceea reîncarnarea trebuia să rămână necunoscută în timpul unei încarnări. De aceea Christos a interzis într-adevăr, să se înveţe ceva despre reîncarnare. Însă din anul 800 î.Ch. şi până aproximativ în jurul anului 1800 d.Ch. s-a scurs intervalul de timp în care aproape toţi oamenii trecuseră printr-o încarnare, fără a afla ceva despre reîncarnare. Marii Maeştri au misiunea de a nu preda întotdeauna adevărul complet, ci doar ceea ce oamenii au nevoie. Necunoaşterea cu privire la reîncarnare a ieşit în evidenţă în mod poetic în „Divina comedie" a lui Dante. În esoterismul monahal, în schimb, reîncarnarea a mai fost învăţată ocazional. Trapiştii trebuiau să tacă în timpul unei încarnări, pentru ca ei să devină buni oratori în următoarea. Ei au cultivat intenţionat în acest fel capacitatea de buni oratori, pentru ca Biserica să poată folosi aceasta. Pe când sfântul Augustin stabilea învăţătura predestinării, el era absolut consecvent. Numai în acest mod puteau fi lămurite raporturile diverse dintre oameni. Cu aceasta are legătură materialismul adânc al creştinismului tradiţional, care constă în aceea că lumea cealaltă a fost făcută dependentă de o singură existenţă fizică. Această învăţătură materialistă a creştinismului a dat oarecum roadele ei. Azi nu mai există în general nici o cunoştinţă despre lumea cealaltă. Democraţia socială este ultima consecinţă a creştinismului tradiţional. Acum trebuie să vină însă un nou impuls în lume. Când încetează un ciclu, trebuie să apară un nou impuls. Creştinismul a făcut treptat muncă de pregătire epocii materialiste conturate. Pentru a aduce cultura materialistă, oamenii trebuiau să aibe o astfel de învăţătură timp de 1300 de ani, aşa cum a adus-o creştinismul, că omul face dependentă întreaga eternitate de o singură viaţă pământească. Burghezia orăşenească este întemeietoarea propriu-zisă a epocii materialiste. Spiritualul

trebuia să se manifeste din materialul pur deja de pe vremea lui Christos. Iuda iscarioteanul trebuia să-l trădeze pe Christos. Dar se poate spune: Dacă n-ar fi existat Iuda, n-ar fi existat nici creştinismul. Iuda este primul care depinde de bani, adică de cultura materială. În Iuda se încarnează toată epoca materială. Această epocă materială a întunecat şi umbrit spiritualul. Christos devine prin moartea sa Eliberatorul epocii materiale.

9. Berlin
4 octombrie 1905

Vrem să încercăm să înţelegem ceva mai precis corpul fizic. Noi distingem în prezent în structura omului patru componente: corpul fizic, corpul eteric, corpul astral şi Eul. Trebuie să intrăm în detaliu acum în studiul corpului fizic. Omul era deja ceva, pe când el a sosit în existenţa saturniană dintr-o existenţă foarte îndepărtată. Corpul fizic este cel mai vechi şi cel mai perfecţionat component pe care îl are omul azi. Corpul fizic este alcătuit din patru părţi, acestea nu sunt celelalte corpuri. El se dezvoltase deja ca predispoziţie pe Saturn. Corpul eteric a apărut mai întâi pe Soare. Atunci a evoluat corpul fizic la o perfecţiune mai mare. Corpul astral a apărut pe Lună; atunci corpul fizic a mai parcurs o treaptă. Pe Pământ, a apărut şi Eul, iar corpul fizic a parcurs a patra treaptă. Aşa este corpul fizic, să zicem aşa, în clasa a patra de şcoală, în timp ce corpul astral este în clasa a treia, corpul eteric în clasa a doua iar Eul în clasa întâi.

De aceea numai corpul fizic are o conştienţă de sine ca atare, celelalte trei nu. În momentul când omul îşi închide organele senzoriale, când el doarme, conştienţa de sine încetează, iar când el se deschide către exterior, atunci are conştienţă de sine. Omul îşi dobândeşte conştienţa de sine prin aceea că poate observa ambianţa cu organele sale. Numai corpul fizic este atât de departe, încât el îşi poate deschide organele sale către exterior. Dacă corpul eteric şi corpul astral ar putea observa cu organele lor ambianţa, omul ar dobândi şi în ele conştienţă de sine. Dar pentru aceasta sunt necesare organe. Corpul fizic are conştienţă de sine numai prin organele sale. Aceste organe ale corpului fizic sunt simţurile. Noi vrem să luăm în considerare simţurile în succesiunea lor. În realitate, există douăsprezece simţuri. Dintre ele, cinci sunt deja fizice, iar alte două vor deveni fizice în timpul evoluţiei în continuare pe Pământ. Cele cinci simţuri pe care le avem deja, sunt mirosul, gustul, văzul, pipăitul, auzul. Omul îşi va dezvolta treptat alte două simţuri ca simţuri fizice. Acestea două sunt pregătite în glanda hipofiză şi în glanda epifiză. Ele vor forma cele două simţuri viitoare în corpul fizic. Şapte simţuri sunt luate în considerare pentru corpul fizic. Pentru a înţelege simţurile în succesiunea lor, trebuie să ne lămurim că omul, în măsura în care este o fiinţă conştientă de sine, se află pe o pantă descendentă. Chiar dacă corpul se află pe panta ascendentă, totuşi simţurile sunt pe cea descendentă.

Din componentele de bază superioare ale omului, s-au dezvoltat pe Saturn Atma, pe Soare Buddhi iar pe Lună Manas. Monada s-a îmbinat odinioară din componentele corespunzătoare şi a intrat în perioada lemuriană în casa pe care şi-a construit-o. Acum Monada a coborât pe treapta a patra: Atma, Buddhi, Manas, Kama-Manas. Panta descendentă se exprimă în dezvoltarea simţurilor. De fapt, pe

Saturn a existat numai un simţ, simţul mirosului. Simţurile care au luat naştere mai târziu, trebuie să coboare din regiuni superioare în regiuni tot mai inferioare.

Noi distingem în natură solidul, lichidul, gazosul, eterul căldurii, eterul luminii, eterul chimic şi eterul vieţii. Acestea sunt cele şapte trepte ale materiei. Omul a trecut prin aceste trepte de sus în jos la coborâre. Pe când începea evoluţia, primul germen de viaţă uman s-a putut manifesta mai întâi în eterul vieţii. Acestuia îi corespunde ca simţ mirosul. Atunci omul a avut primul simţ, simţul mirosului, din care acum mai există doar un ecou. Solidul, aşa cum am văzut în urmă cu câteva zile, are viaţa sa în planul Mahaparinirvana, lichidul în planul Parinirvana, gazosul în planul Nirvana, eterul căldurii în planul buddhic, eterul luminii în planul mental, eterul chimic în planul astral, eterul vieţii în planul fizic; de aceea noi putem vorbi şi despre eterul atomic.

	Planul	Stare materie	Simţ
1	Plan fizic	Eterul vieţii	Miros
2	Plan astral	Eterul chimic	Gust
3	Plan mental	Eterul luminii	Văz
4	Plan Buddhi sau Shushupti	Eterul căldurii	Pipăit
5	Plan Nirvana	Gazos	Auz
6	Plan Parinirvana	Lichid	Hipofiză
7	Plan Mahaparinirvana	Solid	Epifiză

Un obiect poate fi mirosit numai atunci când el se apropie de organul mirosului cu care intră în legătură. Organul mirosului trebuie să se unească cu materia. A mirosi înseamnă a percepe cu un simţ care este înrudit cu substanţa respectivă.

Ca a doua treaptă noi avem eterul chimic. Acolo s-a dezvoltat simţul gustului. Acesta se bazează pe faptul că, ceea ce trebuie să guste omul, se dizolvă. Acolo nu avem de a face cu substanţa însăşi, ci cu ceea ce se face din substanţă. Este un proces fizico-chimic, prin care din substanţă se face altceva. Limba poate face acest lucru, ea poate mai întâi să dizolve şi apoi să guste.

A treia treaptă se află în eterul luminii. Acolo se dezvoltă văzul. În acest caz, nou nu percepem ce este descompus fizico-chimic, ci percepem o imagine a obiectului, care este pregătită prin lumina exterioară.

A patra treaptă este eterul căldurii. În el se dezvoltă simţul pipăitului. Acolo omul nu mai percepe o imagine, ci mai puţin decât o imagine. Căldura este o stare trecătoare a unui obiect, o stare proprie obiectului numai pe moment. Despre simţul pipăitului noi vorbim aici ca simţind căldură şi răceală, este „simţul căldurii" propriu-zis.

Ca a cincea treaptă avem gazosul. Acesta corespunde simţului auzului. În acest caz nu mai percepem o stare a obiectului respectiv, ci ceea ce ne spune obiectul. Atunci intrăm în interiorul obiectului. La sunetul clopoţelului nu ne mai interesează exteriorul clopoţelului, substanţa, ci ceea ce el are de arătat din interiorul său. Auzul este o unire cu ceea ce se comunică din substanţă ca spiritual. Pe această treaptă, realitatea simţului trece din pasiv în activ. Sunetul primit pasiv devine în om activ în vorbire. Prin aceasta, omul exprimă sufletescul din sine.

Ca a şasea treaptă avem lichidul. Organul senzorial pentru lichid este hipofiza. Aceasta este localizată în creier, într-un corp alungit cilindric.

Ca a şaptea treaptă urmează solidul. Epifiza este organul senzorial pentru solid.

Mai târziu omul, aşa cum el vorbeşte acum şi are o influenţă asupra aerului, va dobândi de asemenea o influenţă asupra lichidului. „Eu gândesc" şi gândul în general este adus în expresie în aer, şi anume în forme, aşa ca, de exemplu, un cristal. Pe treapta următoare şi sentimentul colaborează cu gândul. Evoluţia merge înapoi. Căldura inimii se exprimă atunci în pulsaţii şi se revarsă împreună cu gândul către exterior.

Iar pe ultima treaptă omul o atinge, când el creează fiinţe reale, care dăinuie; când prin cuvânt el aduce în afară voinţa. A aduce în afară simţirea, este doar o tranziţie. Când omul devine creator prin voinţă, atunci fiinţele pe care el le creează vor fi într-adevăr reale.

Omul va aduce în afară mai târziu în ambianţă, ceea ce el simte. Aceasta se va transmite elementului lichid. Tot lichidul planetei următoare (Jupiter) va deveni o expresie a ceea ce omul simte. Azi omul trimite în afară cuvinte; ele sunt înscrise în Akasha. Ele rămân acolo, chiar dacă undele de aer se risipesc. De acolo se formează mai târziu Jupiter. Dacă aşadar omul vorbeşte azi îngrozitor, atunci pe Jupiter vor fi ridicate schele îngrozitoare! De aceea trebuie să fie atent omul la ceea ce vorbeşte, de aceea trebuie să fie pus atât de mult preţ pe faptul ca omul să îşi stăpânească vorbirea. Mai târziu omul va trimite în afară şi simţirea sa; starea lichidă a lui Jupiter va fi o consecinţă a simţirii de pe Pământ. Ceea ce vorbeşte azi omul, va da formă lui Jupiter; ceea ce el simte, va da căldură interioară lui Jupiter. Ceea ce aşează în voinţa sa omul azi, vor fi fiinţele care vor locui pe Jupiter. Jupiter va fi construit din forţele de bază ale sufletului omenesc.

Aşa cum noi putem deduce azi structura stâncoasă a Pământului din stări anterioare, tot aşa va fi structura stâncoasă a lui Jupiter consecinţa cuvintelor noastre. Oceanul lui Jupiter, căldura lui Jupiter ia naştere din sentimentele oamenilor actuali. Fiinţele lui Jupiter iau naştere din voinţa umană. Aşa creează locuitorii planetei anterioare temelia pentru următoarea planetă. Iar fiinţele care azi încă ... (lacună în text) plutesc, ca odinioară Monadele deasupra Pământului nostru, se vor încarna pe Jupiter. Va exista atunci un fel de rasă jupiterian-lemuriană.

Atunci vor fi prezente fiinţele pe care noi le-am creat ca fiinţe Pitri. Aşa cum noi am îmbrăcat forme groteşti pe vechea Lună, tot aşa aceste fiinţe vor îmbrăca formele pe care noi le dezvoltăm cu glanda noastră pineală.

Noi construim mai departe la casa Monadelor viitoare. O procedură foarte asemănătoare a stat la baza faptului că omul s-a dezvoltat de pe vechea Lună pentru Pământ. Acest lucru va lămuri foarte bine cum tot ce este exterior este creat, în definitiv, din interior.

Corpul fizic este dificil de separat de ceea ce s-a format prin rătăcirile omului. Un cocoşat are cocoaşă datorită astralului său, datorită karmei sale. Forma exterioară, fizionomia etc. sunt dependente de karma. Ceea ce modifică corpul fizic, este dependent aşadar de corpurile superioare. Dacă se face abstracţie de tot ceea ce depinde de karma, atunci corpul fizic este înţelept organizat. Tot ce este bolnav, sunt rătăciri care se exprimă în corpul fizic. Toate bolile au fost nedreptăţi în trecut; toate nedreptăţile vor fi boli în viitor. Când oamenii vor fi demni de a crea corpuri pline de înţelepciune, ei devin fiinţe puternice care vor crea astfel de corpuri.

Toată înţelepciunea, simţirea şi voinţa vor fi prezente în evoluţia următoare efectiv ca formă şi fiinţă. În toate vechile religii, corpul fizic, fiindcă este construit atât de plin de înţelepciune, este numit templu. Nu este just să vorbim despre corpul fizic ca despre natura inferioară, fiindcă ceea ce este inferior în om se află efectiv în corpurile superioare, care azi sunt încă imperfecte. Aici putem lua în considerare de asemenea o legătură karmică importantă. Noi trăim într-o epocă materialistă şi ea este urmarea unei epoci trecute. Această epocă materialistă a realizat multe lucruri nu numai exterior, ci şi interior. Să ne gândim de exemplu la scăderea mortalităţii prin măsuri igienice. Acesta este în realitate un progres produs prin măsuri igienice exterioare. Un astfel de progres exterior este întotdeauna un efect karmic al progresului care a fost făcut mai înainte în interior. Aceste progrese fizice sunt urmările progreselor interioare ale Evului Mediu. De aceea, azi se priveşte înapoi în mod nedrept către Evul Mediu „întunecat". Materialiştii noştri cei mai importanţi au fost educaţi mai întâi în mod idealist, de exemplu Häckel, Büchner, Moleschott. De aceea sistemele lor sunt încheiate abstract atât de frumos, însă aceasta datorită educaţiei lor idealiste. Materialismul actual este în realitate expresia exterioară a perioadei idealiste trecute.

Omul trebuie să facă acum de asemenea muncă de pregătire pentru viitor. Pe când efectul karmic al perioadei idealiste anterioare intra în materialism, atunci trebuia să fie făcut de asemenea un nou început al idealismului şi al spiritualismului. După această lege se orientau individualităţile conducătoare, pe când ei chemau la viaţă Mişcarea Teosofică.

În sec.14 omul se afla în mijlocul epocii de întemeiere a oraşelor. În câteva secole au luat naştere oraşe autonome în toate ţările culturii europene. Burghezul

este aşadar întemeietorul materialismului în viaţa practică. Acest lucru a fost adus în expresie în mitul despre Lohengrin. Lohengrin, trimisul lojei Graalului, a fost conducătorul înţelept care a apărut în Evul Mediu şi a pregătit întemeierea oraşelor. El are lebăda ca simbol; iniţiatul de gradul trei este Lebăda. Conştienţa este înfăţişată întotdeauna ca ceva feminin. Elsa de Brabant reprezintă conştienţa simţului materialist al oraşelor. Viaţa spirituală trebuie să fie însă salvată; aceasta se petrece prin aceea că Christian Rosenkreutz a întemeiat Ordinul Rosicrucian. Viaţa spirituală a rămas în şcolile oculte. Azi materialismul este pe culmi. De aceea trebuia în epoca noastră să apară un nou impuls. Aceeaşi Mişcare apărută atunci, care azi popularizează prin teosofie învăţătura elementară a vieţii spirituale, pentru a crea iarăşi un nou interior, se poate arăta mai târziu în exterior. Interiorul se exprimă întotdeauna mai târziu în exterior. O boală este urmarea karmică a unei fapte anterioare, de exemplu a unei minciuni. Când o astfel de faptă devine reală, atunci aceea devine o boală. Epidemiile duc înapoi la nedreptatea pe care o făceau popoarele. Ele sunt imperfecţiuni, care sunt împinse din interior către exterior.

Al şaselea simţ este lumina Kundalini din senzaţia căldurii radiante; al şaptelea este simţul sintetic.

10. Berlin

5 octombrie 1905

Dacă îl luăm în considerare pe om în toată fiinţa sa, atunci vedem mai întâi corpul fizic, apoi corpul eteric şi corpul astral. Oricine poate vedea corpul fizic al omului. Corpul eteric devine vizibil, dacă facem abstracţie de corpul fizic printr-un act de voinţă sever. Atunci spaţiul corpului fizic rămâne umplut cu corpul eteric. Ocultistul consideră corpul eteric efectiv ca cel mai de jos corp. Este corpul conform căruia este modelat omul fizic. Potrivit liniei descendente, corpul eteric este modelat în opoziţie faţă de corpul fizic; numai conform liniei ascendente, cele două corpuri sunt identice. Femeia are un corp eteric masculin, iar bărbatul are un corp eteric feminin.

De jur împrejurul corpului eteric apare corpul astral. Corpul astral este forma exterioară pentru întreg conţinutul sufletesc: pentru pasiuni, afecte, instincte, pofte, plăcere şi sentimente de aversiune, entuziasm, etc. El se manifestă în cele mai diverse forme. De jur împrejur se arată plăsmuiri noroase; el străluceşte în cele mai diverse culori. Uneori de acesta sunt ataşate ca fragmente plăsmuiri izolate. Formele şi culorile sunt diverse şi se schimbă. Verdele indică simpatie şi compasiune faţă de semeni. Straturile de jos ale populaţiei indică mult roşu în corpul astral, roşu-brun, roşu-cărămiziu, roşu-sângeriu. În special la birjari se observă frecvent o astfel de culoare roşie care indică pasiuni inferioare.

Întreaga unduire a corpului astral este închisă la orice om într-un înveliş oval. Acesta are o nuanţă de bază albastră şi arată în principal în mijlocul creierului un punct violet-închis. Acest înveliş oval este numit de către Helena Petrowna Blavatsky ou auric. La copiii mici oul auric este predominant; la ei apar în oul auric mulţi nori de culori luminoase, deschise. În părţile de jos însă şi copiii mici au adesea nori întunecaţi, care indică lucruri inferioare. Aceasta este karma moştenită, pe care ei o au în comun cu strămunii lor. Acestea sunt păcatele strămunilor. Aceste păcate ale strămunilor se moştenesc până la a şaptea generaţie. După a şaptea generaţie se stinge această moştenire ereditară. În timpul unui secol sunt socotite trei generaţii. Omul de azi arată aşadar întotdeauna ceva bun sau rău de la însuşirile bune sau rele ale strămunilor secolului 17. Astfel se poate arunca o privire în urmă cu două secole sau mai mult asupra strămunilor.

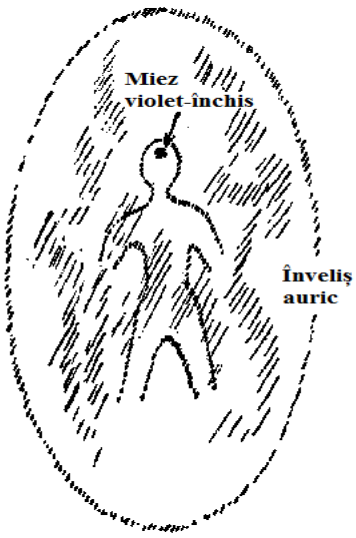

Pentru a vedea cum s-a format oul auric, trebuie să luăm în considerare evoluţia unui corp cosmic. Starea Pământului, care se află cel mai aproape de consideraţia noastră, o numim starea fizică. În literatura teosofică, o stare de formă se numeşte glob şi de aceea se vorbeşte despre globul fizic. Ca glob fizic, Pământul este al patrulea glob într-o evoluţie de şapte stări. Globului fizic i-au precedat trei alte stări şi alte trei îi urmează. Înainte ca Pământul să fi fost fizic, el a fost astral. Tot ce trăia pe Pământ, a existat pe atunci numai astral. După ce omul va fi trecut prin a şasea şi a şaptea rasă-rădăcină (perioada principală), el va fi spiritualizat astfel încât va avea din nou o formă astrală. În această stare de formă astrală viitoare va fi conţinut însă tot fructul evoluţiei.

Şapte stări de formă alcătuiesc împreună un rond. Pământul trece acum prin al patrulea rond, iar acesta este cel mineral. În acest timp, misiunea omului este de a prelucra regnul mineral. Este deja muncă asupra regnului mineral, când omul ia o cremene şi fasonează o daltă cu care prelucrează alte lucruri. Când el demolează stânci şi construieşte piramide din piatră, când face instrumente din metal, când conduce curentul electric prin reţea deasupra Pământului, atunci omul prelucrează regnul mineral. Aşa foloseşte el întregul regn mineral în serviciul său. El face din tot Pământul o operă de artă. Când pictorul combină culorile conform Manasului său, el prelucrează de asemenea regnul mineral. Noi ne aflăm acum în mijlocul acestei activităţi şi în următoarea rasă (perioadă principală) regnul mineral va fi complet prelucrat, astfel încât în cele din urmă nu va mai exista nici un atom pe Pământ, care nu a fost prelucrat de om. Mai înainte, aceşti atomi s-au consolidat tot mai mult; acum însă, ei se separă din ce în ce mai mult. Mai înainte nu a existat radioactivitatea, de aceea omul nu a putut să o descopere mai înainte. Aceasta există numai de câteva secole, fiindcă acum atomii fisionează.

Când rondul al patrulea va fi pe sfârşite, întreg regnul mineral va fi trecut prin mâna omului. După ce el a prelucrat tot regnul mineral, atunci, pentru a putea să apară rodul acestei munci, Pământul trebuie să treacă într-o stare astrală. În aceasta se pot dezvolta formele. După aceea, Pământul trece într-un glob mental şi apoi într-o stare mentală superioară, starea arupică. Apoi Pământul dispare în general din această stare într-o mică Pralaya. După aceea, el trece din nou într-o nouă stare arupică a rondului următor, al cincilea, apoi într-o stare rupa mentală, apoi într-o stare astrală; după aceea el apare din nou fizic. Tot ce a prelucrat omul în al patrulea rond în regnul mineral, apare din nou şi creşte în al cincilea rond ca regn vegetal; de exemplu, domul din Köln creşte în rondul următor ca plantă.

Între ultima stare arupică a rondului al patrulea şi prima stare arupică a rondului al cincilea, Pământul trece printr-o Pralaya. În rondul al cincilea, regnul mineral anterior apare în toate formele sale ca regn vegetal. În starea arupică a rondului al cincilea, este conţinut tot ceea ce omul a prelucrat în rondul mineral. Aceasta apare din nou mai întâi în stare arupică, în Akasha pură. Această stare se numeşte chiar „Akasha". La începutul fiecărui rond, totul se găseşte în Akasha. Mai târziu sunt doar copii în Akasha. Astfel noi avem în aceste copii din Akasha, întregul Pământ cu toate fiinţele sale. La trecerea din rondul al treilea în rondul al patrulea, au apărut de asemenea la începutul celui de al patrulea rond din nou în Akasha, toate fiinţele care au existat în rondul al treilea.

La evoluţia în continuare din Akasha trebuie să se condenseze totul, trebuie să primească o formă condensată. Aceasta se petrece în starea Rupa a Pământului. Această formă mai mult materială, este numită în ocultism, de exemplu în câteva locuri de H. P. Blavatsky, eter. În acest Pământ eteric, totul este conţinut numai în gânduri. Toate fiinţele au fost conţinute în gânduri în acest Pământ eteric. Dar în dosul acestuia continuă să existe Akasha ca o temelie. Eterul se condensează mai departe în lumină astrală. În lumina astrală radiază al treilea glob (stare de formă), Pământul astral; el radiază complet în lumina astrală cea mai pură, şi anume această lumină astrală este din aceeaşi substanţă în care ulterior străluceşte oul auric al omului. Această lumină astrală se găseşte la toţi copiii foarte mici, care au numai câteva luni. Apoi Pământul trece în starea sa actuală, starea fizică. Atunci Pământul astral devine Pământul propriu-zis şi ajunge din ce în ce mai fizic. În aceeaşi măsură în care el devine din ce în ce mai fizic, ouăle aurice individuale se separă pentru omenire. Ele se separă ca şi când într-un vas plin cu apă, o parte din apă îngheaţă iar cealaltă parte se separă ca picături. Tot aşa se separă pe de o parte Pământul fizic, iar pe de altă parte ouăle aurice pentru evoluţia omenirii. Mai întâi oul auric apare ca nediferenţiat. În realitate, el este diferenţiat. El se comportă în mod asemănător cu următorul lucru: Dacă avem o soluţie de sare de bucătărie, atunci aceasta este o masă omogenă de nuanţă gri; dacă o lăsăm să stea, atunci se separă mici cristale frumoase de formă cubică. În oul auric au fost pregătite forţe

care elaborează corpul eteric, Linga sharira. Din ceea ce a devenit Pământ solid, iese ulterior şi ceea ce deja pe vechea Lună a parcurs o evoluţie. Aceasta are structura pentru regnurile inferioare până la primele animale vertebrate, până la şerpi. Ceea ce urmează la animale, vertebratele, nu a fost prezent încă pe Lună, aceasta apare abia pe Pământ. Nevertebratele au apărut aşadar pe Pământ, pe când el se condensa ca Pământ fizic, de asemenea plantele şi regnul mineral.

Pe vremea când se separaseră toate acestea, apăruseră oamenii în epoca lemuriană. Omul devenit tot mai dens a evoluat din prima rasă, rasa polară, în rasa a doua, cea hiperboreeană. După aceea a urmat perioada lemuriană, atunci începe evoluţia vertebratelor, care s-au dezvoltat numai începând de atunci.

Noi distingem astfel: în primul rând Akasha, în al doilea rând eterul, în al treilea rând lumina astrală, în al patrulea rând Pământul, în al cincilea rând oul auric.

Acesta este numit vârtej. Până la Pământ, a patra stare de formă, Pământul a devenit tot mai dens. Pe măsură ce el se condensa astfel din ce în ce mai mult, se individualiza lumina astrală, apoi a apărut solidul. Ouăle aurice ale oamenilor sunt lumină astrală individualizată. De aceea se poate citi în lumina astrală, nu faptele, ci emoţiile care sunt legate de aceasta, se pot citi în lumina astrală. De exemplu, Cezar şi-a exprimat gândul de a trece Rubiconul, ceea ce s-a legat la el cu anumite sentimente şi pasiuni. Fapta de atunci corespunde unei sume de impulsuri astrale. Faptele fizice din planul fizic au trecut pentru totdeauna. Paşii făcuţi de Cezar nu se mai pot vedea în lumina astrală, dar impulsul care l-a împins la aceasta, a rămas în lumina astrală. Corelaţiile kamice (astrale) a ceea ce a trecut pe planul fizic, rămân în lumina astrală. Omul trebuie să se obişnuiască să facă abstracţie de toate percepţiile planului fizic şi de a vedea numai impulsurile kamice. El trebuie să reţină acestea şi să le transpună înapoi conştient în planul fizic. Nu are nici un sens să căutăm ceva ce ar arăta ca şi când am fi fotografiat lucrul respectiv.

Cele mai mari impulsuri ale istoriei lumii nu mai pot fi însă citite în lumină astrală, fiindcă impulsurile marilor iniţiaţi au fost lipsite de pasiuni. De aceea, cine citeşte numai în lumina astrală, pentru el întreaga lucrare a iniţiaţilor nu este prezentă; de exemplu, conţinutul cărţii „Marii iniţiaţi” de Edouard Schuré nu ar putea fi găsită în lumina astrală. Astfel de întipăriri sunt înscrise numai în eter. Ce se poate citi în lumina astrală din ceea ce au făcut marii iniţiaţi, se bazează pe o amăgire, fiindcă acolo se poate citi doar consecinţa apariţiei marilor iniţiaţi din impulsurile discipolilor lor. Discipoli şi popoare întregi au simţit plin de viaţă şi pasional faptele marilor iniţiaţi, aceasta a rămas în lumina astrală. Este însă foarte dificil să studiem motivele cele mai lăuntrice ale marilor iniţiaţi, fiindcă ele există numai în eter.

Evenimentele cosmice – astfel de schimbări ca cele din Atlantida – se află şi mai sus, nu se mai află nici în eter, ci în Akasha propriu-zisă. Aceasta este cronica

Akasha. Aceasta are legătură însă într-un anumit fel cu problemele cele mai inferioare ale omului. Fiindcă omul este în legătură cu marile evenimente cosmice. Fiecare om în parte este, în linii mari, de găsit în cronica Akasha. Ce se află acolo, se continuă şi funcţionează în eter şi în lumina astrală. Omul individual devine tot mai clar perceptibil, cu cât îl căutăm în regiuni mai inferioare. Trebuie să studiem toate aceste regiuni, pentru a înţelege mecanismul propriu-zis al karmei.

11. Berlin
6 octombrie

Vrem să ne explicăm cum acţionează karma şi să ne lămurim cum se comportă ea în aşa-numitele trei lumi. Toate celelalte lumi, în afara celor trei, intră puţin în discuţie pentru evoluţia umană, însă contează mult lumea fizică, lumea astrală şi lumea mentală. În timpul stării de veghe noi ne aflăm în lumea fizică; avem în faţa noastră doar lumea fizică într-un anumit raport. Trebuie să ne orientăm simţurile în afară, pentru a avea în faţa noastră doar lumea fizică. În momentul când privim cu interes lumea fizică, când o întâmpinăm cu simţirea noastră, suntem deja parţial în lumea astrală şi numai parţial în lumea fizică. Numai începuturile unei activităţi trăiesc la cineva doar în lumea fizică, există în viaţa umană a cuiva; de exemplu când privim o operă de artă în mod pur contemplativ, fără dorinţa de a vrea să o posedăm. O astfel de contemplare a unei opere de artă este un act sufletesc important, când omul, uitând de sine, lucrează la aceasta numai ca la o misiune mentală importantă. A trăi în lumea fizică uitând de sine, este ceva foarte rar. Omul priveşte natura numai excepţional în pură contemplare, el simte încă multe alte lucruri. Totuşi viaţa dezinteresată din natura fizică este de cea mai mare importanţă, fiindcă numai prin aceasta poate avea omul o conştienţă de sine; în toate celelalte lumi, omul obişnuit este azi cufundat încă într-o lume a inconştientului.

În lumea fizică omul nu este numai conştient de sine, el poate deveni şi dezinteresat în ea. Conştienţa sa cotidiană nu este încă dezinteresată, dacă el nu uită de sine. La aceasta nu-l împiedică lumea fizică, ci intervenţia lumii astrale şi a lumii mentale. Când el însă uită de sine, atunci particularitarea este depăşită iar el îşi găseşte Sinea sa extinsă în exterior. Omul poate să-şi formeze însă în prezent numai în viaţa fizică această conştienţă de sine fără particularitate. Conştienţa de sine o numim Eul. Omul poate deveni conştient de sine doar în raport cu ambianţa. Numai când îşi dobândeşte simţuri pentru o lume, atunci devine el conştient în lumea respectivă. Acum el are simţuri numai pentru lumea fizică, dar celelalte lumi intervin neîncetat în conştienţa de sine şi o tulbură. Când intervin sentimentele, atunci aceasta este lumea astrală; când omul gândeşte, atunci lumea mentală intervine în conştienţă.

Gândurile majorităţii oamenilor nu sunt altceva decât imagini reflectate ale ambianţei. În foarte puţine cazuri, omul are gânduri care nu au legătură cu ambianţa sa. El are gânduri superioare, numai atunci când i se trezesc simţuri pentru lumea mentală, astfel încât el nu doar gândeşte gânduri, ci le vede ca fiinţe de jur împrejurul lui. Atunci el are conştienţa de sine a lumii mentale, aşa cum o posedă Chela, iniţiatul. Când omul încearcă, mai întâi numai pentru lumea fizică, să facă să dispară toate instinctele, pasiunile, emoţiile, etc., atunci nu mai rămâne nici un

gând. Să încercăm să ne reprezentăm tot ce îl influenţează pe om, în măsura în care el trăieşte în spaţiu şi timp. Să încercăm să chemăm în faţa sufletului tot ce are legătură cu locul în care trăim, cu timpul în care trăim. Tot ceea ce are neîncetat sufletul ca gânduri, depinde de spaţiu şi timp. Aceasta are o valoare trecătoare. De aceea, omul trebuie să treacă de la simpla reflectare a senzorialului, la a lăsa să trăiască în sine un conţinut de gânduri eterne, pentru a dezvolta treptat simţurile devachanice. O propoziţie ca aceea din „Lumina pe cărare": „Înainte ca ochiul să poată vedea, trebuie să-şi piardă obiceiul de a plânge." are valoare pentru toate timpurile şi pentru toate locurile. Când lăsăm să trăiască în noi o astfel de propoziţie, atunci trăieşte în noi ceva ce se află dincolo de spaţiu şi timp. Acesta este un mijloc, o forţă de a face să se trezească treptat în suflet simţurile devachanice şi simţurile pentru etern în lume.

Aşa se raportează participarea omului la cele trei lumi. Omul a ajuns însă doar treptat în această situaţie. El nu a existat întotdeauna în lumea fizică, ci a devenit fizic doar treptat, a primit simţuri doar treptat. Mai înainte, el exista pe planuri superioare. El a coborât în lumea fizică din planul astral şi mai înainte din planul mental. Pe acesta din urmă noi îl împărţim în două, planul mental inferior sau planul Rupa, unde este deja totul diferenţiat, şi planul mental superior sau planul Arupa, unde totul este încă nediferenţiat, în stadiu germinal. Omul a coborât din planul Arupa prin planul Rupa şi prin planul astral în planul fizic. Numai pe planul fizic, omul a devenit conştient de sine. Pe planul astral el nu este încă conştient, pe planul Rupa şi Arupa este şi mai puţin conştient. Pe planul fizic, pe om l-au întâmpinat pentru prima dată lucruri din exterior, nemijlocit în ambianţa sa. Când în general pe o fiinţă o întâmpină obiecte din exterior, atunci este făcut începutul pentru conştienţa de sine. Pe planuri superioare, viaţa era încă limitată complet la interior. Pe când omul trăia pe planul astral, el avea numai o realitate care se înălţa din viaţa sa lăuntrică. El avea acolo o conştienţă de imagini justă. Când aceasta era de asemenea însufleţită, atunci erau în realitate numai imagini care se înălţau în interiorul său. Visele actuale sunt un rest palid de atunci. Dacă de exemplu un om astral s-ar fi apropiat de ceva din sare, atunci sarea ar fi acţionat inconştient asupra lui şi în el s-ar fi înălţat o imagine despre aceasta. Dacă el s-ar fi apropiat de un alt om care lui i-ar fi fost simpatic, atunci el nu l-ar fi văzut din afară, ci în el s-ar fi înălţat un sentiment de simpatie. Aceasta a fost în astral o viaţă plină de individualitate şi particularitate. Mai întâi pe planul fizic poate omul renunţa la particularitatea sa, în timp ce el percepe obiectele prin intermediul organelor sale senzoriale, contopit cu ambianţa, cu non-Eul. În aceasta constă importanţa planului fizic. Fără ca omul să întâlnească planul fizic, el nu ar ajunge în general niciodată să renunţe la particularitatea sa şi să-şi îndrepte simţurile sale spre exterior. În realitate, munca pentru altruism începe aici. Lucrurile fizice exterioare, prin pura contemplare a lor, nu mai aparţin egoului. Trebuie să ne

obişnuim să trăim pe planuri superioare tot atât de dezinteresat ca pe planul fizic, chiar dacă până acum suntem numai la început. Obiectele planului fizic îl constrâng pe om să devină dezinteresat şi să dea ceva obiectului care nu este „Eu”. Referitor la dorinţele care există în suflet, omul se mai orientează încă după poftele sale. El trebuie să înveţe să renunţe pe planul fizic, trebuie să înveţe să-şi depersonalizeze dorinţele. Aceasta este prima treaptă.

Următoarea treaptă este să nu se mai orienteze după dorinţele sale proprii, ci după cele care vin din afară. Când omul se orientează mai departe din proprie voinţă şi nu conform gândurilor care se înalţă în el, ci se dedică conştient gândurilor străine lui, atunci el se ridică spre planul Devachan.

De aceea noi trebuie să căutăm în lumile superioare ceva în afara orizontului nostru, pentru a ne dedica lui, aşa cum ne dedicăm obiectelor din lumea fizică. Aşa trebuie să privim dorinţele iniţiaţilor. Discipolul ocult învaţă să cunoască dorinţe care sunt juste pentru omenire, şi el se orientează după ele, aşa cum omul se orientează prin constrângere exterioară după obiectele senzoriale. Cultura şi educarea dorinţelor ne conduc spre planul astral.

Dacă devenim astfel dezinteresaţi şi în gânduri şi lăsăm să treacă prin sufletul nostru gândurile eterne ale Maeştrilor înţelepciunii – prin concentrare şi meditare asupra gândurilor Maeştrilor – atunci percepem de asemenea gândurile ambianţei. Discipolul ocult poate fi deja Maestru pe plan astral, însă pe plan mental pot exista doar Maeştri superiori.

Omul se află în faţa noastră mai întâi ca natură fizică. El trăieşte simultan în lumea astrală şi în lumea mentală, însă are conştienţă de sine doar în lumea fizică. El trebuie să străbată întreaga lume fizică, până îşi impregnează conştienţa de sine cu tot ce îl poate învăţa lumea fizică. Aici omul îşi spune: Eu. – El îşi uneşte Eul cu lucrurile din jurul lui, învaţă să şi-l extindă prin contemplare, îl revarsă în afară şi devine una cu obiectele pe care le-a cuprins. Dacă noi am cuprinde deja întreaga lume fizică, atunci nu am mai avea nevoie de ea; atunci ea ar fi în noi. Omul are însă acum în sine doar o parte din lumea fizică. Omul care s-a născut ca lemurian în prima sa încarnare, care abia şi-a îndreptat Eul către lumea fizică, acela încă nu ştie multe despre ea. Când însă vine ultima încarnare a omului, el trebuie să aibă unită cu Eul său întreaga lume fizică.

În lumea fizică, omul este lăsat în voia sa, acolo nu-l călăuzeşte nimeni, este efectiv uitat de Dumnezeu. De când el a ieşit din lumea astrală, zeii l-au părăsit. El trebuia să înveţe să devină propriul său stăpân în lumea fizică. De aceea, el poate trăi aici numai aşa cum trăieşte el de fapt: oscilând încoace şi încolo între eroare şi adevăr. El trebuie să bâjbâie şi să-şi caute calea proprie. El bâjbâie astfel în întuneric în mare parte. Privirea sa este îndreptată către exterior, el este liber printre lucruri, dar este de asemenea expus greşelii. Pe plan astral, omul nu a avut o astfel de libertate; el a fost călăuzit acolo de către puteri aflate în dosul lui. El atârna

acolo încă de firele zeilor ca un fel de marionetă; acolo ei trebuiau să-l conducă încă. În măsura în care omul este şi azi o fiinţă sufletească, zeii trăiesc încă în el. Acolo sunt încă puternic amestecate libertatea şi nelibertatea. Dorinţele se schimbă neîncetat. Această tălăzuire a dorinţelor încoace şi încolo veneau din interior în afară. Aceştia sunt zeii care acţionează în om.

Încă mai neliber este omul pe planul Rupa al lumii mentale, încă mai mult neliber este el pe planul Arupa al lumii mentale superioare. Omul devine cu atât mai liber pe planul fizic, cu cât el devine, prin cunoaştere, mai incapabil să facă greşeli.

În aceeaşi măsură în care omul aprofundează şi cunoaşte planul fizic, el dobândeşte capacitatea de a ridica în planul Arupa lucrurile pe care el le-a învăţat în lumea fizică. Planul Arupa este lipsit de formă în sine, primeşte însă formă prin viaţa umană. Omul acumulează lecţii pe planul fizic şi le aduce pe acestea, ca forme devenite consistente în suflet, pe planul Arupa. De aceea, în centrele greceşti de Mistere, sufletul era numit albină, planul Arupa era numit stup de albine iar planul fizic câmp de flori. Aceasta se învăţa în centrele greceşti de Mistere.

Ce anume l-a coborât pe suflet în planul fizic? Dorinţa, pofta; prin nimic altceva nu este coborât omul pe un plan mai inferior decât prin dorinţă. Mai înainte, sufletul se afla în lumea astrală; lumea astrală este lumea dorinţelor. Tot ce au plantat zeii în lumea astrală în oameni, a fost doar lumea dorinţei. Lucrul cel mai remarcabil la aceste fiinţe prelemuriene, a fost dorinţa după fizic. Omul era pe atunci foarte lacom după fizic; el avea în sine o lăcomie inconştientă, oarbă după fizic. Această lăcomie este potolită numai prin satisfacerea ei. Această lăcomie după fizic scade prin reprezentările, prin cunoştinţele pe care el le dobândeşte, prin ceea ce omul a cunoscut din lumea fizică. Sufletul merge după moarte pe planul astral şi de acolo pe planul Rupa şi apoi pe planul Arupa. Ce a câştigat prin efort, depune acolo. Ce nu a adus încă cu sine din lumea fizică, ce este încă necunoscut, îl atrage din nou jos, aceasta cultivă lăcomia după o nouă încarnare. Cât timp rămâne el pe planul Arupa, depinde de ceea ce a dobândit omul pe planul fizic. La sălbatic acest timp este foarte scurt, el rămâne doar o clipă pe planul Arupa. Apoi omul coboară din nou în planul fizic. Cine a învăţat totul aici în planul fizic, nu mai are nevoie să iasă din planul Arupa, nu mai are nevoie să se întoarcă în planul fizic, fiindcă el şi-a făcut datoria în planul fizic.

Conform fiinţei sale astrale, omul este şi azi pe jumătate membru al lumii astrale. Învelişul astral este pe jumătate străpuns iar el percepe lumea fizică prin simţuri. Când el ajunge să trăiască pe planul astral la fel ca acum pe planul fizic, învaţă să facă observaţii acolo într-un mod asemănător, atunci el îşi înalţă de asemenea percepţiile planului astral pe planul Arupa. Ceea ce el înalţă atunci din planul astral, se revarsă însă din planul Arupa şi mai sus, dincolo, pe următorul plan superior, planul Buddhi. Ceea ce el atinge de asemenea azi pe planul Rupa prin

meditare şi concentrare, ia cu sine pe planul Arupa şi oferă mai departe planurilor şi mai înalte.

Ce este astral la om, este deschis pe jumătate către lumea fizică şi pe jumătate către lumi superioare. Unde este deschis către lumea fizică, el se lasă determinat de către percepţiile lumii senzoriale. Pe de cealaltă parte, el este determinat de sus. La fel este cu corpul său mental. Acesta este determinat de asemenea parţial din afară, parţial din lumea interioară prin zei, prin fiinţe Deva. Fiindcă este aşa, de aceea trebuie omul să viseze şi să doarmă. Acum noi putem înţelege de asemenea esenţa somnului şi a visului. A visa înseamnă a se consacra forţelor Deva interioare. Omul visează aproape toată noaptea, numai că el nu-şi aminteşte nimic despe aceasta. Corpul mental este determinat neîncetat de către fiinţele Deva în timpul somnului. Omul încă nu are conştienţă de sine pe planuri superioare, de aceea el nu este conştient în vis. El începe să devină conştient pe planul astral. În somnul profund, el se găseşte în planul mental. Acolo el nu este încă deloc conştient. Omul se trezeşte numai pe planul fizic. Acolo este prezent Eul, el se însufleţeşte pe planul fizic. Eul astral încă nu se poate însufleţi pe planul fizic, de aceea Eul astral trebuie să iasă periodic din om. Omul trebuie să doarmă, pentru a putea ieşi corpul astral. Stările de vis şi de somn sunt numai o recapitulare a evoluţiei anterioare. Pe plan astral, omul a visat; pe plan mental, el a dormit. El recapitulează azi aceste stări în fiecare noapte. Numai când el şi-a dobândit prin efort simţuri pentru alte planuri, atunci el nu mai visează şi nu mai doarme, ci el percepe realităţi acolo. Discipolul ocult învaţă să perceapă astfel de realităţi pe plan astral. El are atunci o realitate în jurul său. Cine evoluează şi mai sus, are şi în somnul profund o realitate în jurul său. Atunci apare continuitatea conştienţei.

Trebuie să înţelegem aceste serii de idei subtile, şi atunci înţelegem de ce omul, dacă el a fost pe planuri superioare, se coboară din nou. Ceea ce el încă nu ştie, ceea ce încă nu a cunoscut, ceea ce budiştii numesc Avidya, ignoranţă, îl atrage înapoi în existenţa fizică. Avidya este prima forţă a karmei. Conform învăţăturii budiste, există douăsprezece forţe ale karmei, care îl atrag pe om în jos. Acestea se numesc forţe Nidana. Când omul coboară, se arată cum intervin efectele karmei. Avidya este primul efect. Este polul opus al faptului că omul vine pe planul fizic. Când el păşeşte pe planul fizic şi se asociază acolo cu ceva, atunci aceasta provoacă o reacţiune. Întotdeauna o acţiune provoacă o reacţiune. Toate lucrurile pe care le face omul în lumea fizică, provoacă de asemenea o reacţiune şi acţionează înapoi drept karma. Acţiunea şi reacţiunea este tehnica, mecanismul karmei.

12. Berlin
7 octombrie

Când este vorba despre corpul fizic, cei mai mulţi au o reprezentare foarte neclară, confuză despre ce este de fapt corpul fizic. Noi nu avem în faţa noastră doar corpul fizic pur, ci o combinaţie a corpului fizic cu forţe superioare. Fizic este şi o bucată de cristal de munte. Dar acesta este conform esenţei, ceva complet diferit faţă de ochiul uman sau inima umană, care sunt de asemenea fizice. Ochiul şi inima sunt părţi ale corpului fizic, dar sunt amestecate cu componente superioare ale omului şi prin aceasta este produs în fizic ceva complet diferit de restul fizicului. Noi avem în apă de asemenea oxigen şi hidrogen, dar ele arată acolo complet diferit decât când le vedem pe amândouă separat. Atunci ele ne întâmpină complet altfel. În apă noi avem în faţa noastră un amestec din amândouă. Ce ne întâmpină astfel în corpul fizic al omului, este de asemenea un amestec al corpului fizic cu corpul eteric şi cu corpul astral.

Ochiul fizic uman este asemănător unei camere fotografice, fiindcă, la fel ca în cameră, în ochi ia naştere o imagine a ambianţei. Dacă facem abstracţie în ochiul fizic de tot ce nu ia naştere în camera fotografică, numai atunci avem specificul ochiului fizic. Aşa trebuie să facem abstracţie în corpul fizic, de tot ce nu este pur fizic, şi atunci avem ceea ce se numeşte în ocultism corpul fizic. Acesta nu poate trăi, gândi, simţi nemijlocit. Atunci rămâne un aparat complicat organizat exterior, un aparat pur fizic. Acesta a existat complet singur numai pe treapta lui Saturn a existenţei umane. Pe atunci ochii existau doar ca mici camere fotografice. Ceea ce a fost schiţat ca imagine a ambianţei, a ajuns la conştienţa unei fiinţe Deva. La mijlocul ciclului saturnian, aşa-numitele fiinţe Asura (Arhai) erau mature să folosească aparatul. Aceştia erau pe vremea aceea pe treapta de om. Ei foloseau aceste automate şi imaginile care luau naştere în ele. Ei înşişi nu erau în interiorul acelor aparate, ci în exterior şi foloseau doar imaginile; asemănător cu felul cum noi ne putem servi azi de aparatul de fotografiat, pentru a fotografia imaginea unui peisaj. Corpul fizic al omului a fost aşadar pe atunci în exterior o structură arhitectonică a unui aparat fizic. Aceasta este prima treaptă a existenţei umane. A doua treaptă a perfecţionării a fost prelucrarea acestui aparat fizic de către corpul eteric. Atunci el a devenit un organism viu. Acest lucru se exprima atunci şi în configuraţia corpului. Automatul era construit dintr-o masă nediferenţiată destul de consistentă, asemănător cu o masă gelatinoasă de azi, ca un cristal moale. În al doilea ciclu, în existenţa solară, automatul fizic a fost străbătut de către corpul eteric. În acest ciclu solar a luat naştere şi plexul solar, care a fost denumit conform ciclului respectiv, fiindcă acesta este un organ important, din care azi mai există numai rudimente. În aparatul fizic se lucrează la un sistem nervos. La plante există încă ceva asemănător. Aceasta este treapta a doua.

Aceste trepte nu sunt încheiate; evoluţia merge gradual mai departe. Un agent activ este şi azi plexul solar la animalele care nu au măduva spinării. Toate animalele nevertebrate sunt forme izolate ale treptelor rămase în urmă. Omul a eliminat mai întâi din sine pe Pământ animalele vertebrate. Mai înainte de aceasta, omul a fost organizat aproximativ asemănător cum este azi racul. Omul a depăşit azi treapta de atunci, în timp ce racul a rămas pe loc. Este surprinzător că întreg interiorul racului are o anumită asemănare cu creierul uman. Există o asemănare între structura interioară a racului şi creierul uman. Şi racul este închis într-o carapace dură ca şi creierul uman. După ce omul şi-a format o măduvă a spinării şi şi-a transformat vertebrele superioare, el a renunţat la carapacea dură. Racul nu a evoluat mai departe. El s-a adaptat la ambianţa exterioară printr-o carapace dură, care trebuia să-i fie ceea ce este pentru om învelişul protector al întregii sale corporalităţi.

A treia treaptă este aceea pe care este reorganizat întregul din corpul astral care lucrează înăuntru. Reorganizarea este legată de formarea inimii şi de străbaterea cu sânge cald. Inima peştelui a rămas la jumătatea drumului. Inima este formată în dimensiuni proporţionale cu căldura interioară a corpului; aceasta nu înseamnă nimic altceva decât introducerea astralităţii în corp.

Măduva spinării împreună cu creierul este organul Eului. Acesta este înconjurat de învelişul triplu al corpurilor astral, eteric şi fizic. După ce a fost pregătit organul Eului (măduva spinării şi creierul), Eul se aşează în patul pregătit iar măduva spinării şi creierul apar ca organe ale Eului în serviciul acestuia.

Aşa este alcătuit omul din patru componente. Acesta este pătratul pitagoreenilor:

1. Măduva spinării şi creierul sunt organul Eului.
2. Sângele cald şi inima sunt organul lui Kama (al corpului astral).
3. Plexul solar este organul corpului eteric.
4. Corpul fizic propriu-zis este un organ fizic complicat.

Aşa a fost construit omul cu patru componente.

Ceea ce am descris noi acum, este numit în ocultism vârtej, ceva construit din exterior şi se uneşte cu ceea ce se construieşte în interior. Corpurile fizic, eteric şi astral au format omul. Apoi se formează punctul Eului, iar acesta se construieşte din interior. Acestea sunt cele patru componente ale omului. Astfel avem noi în exterior o copie a omului cu patru componente. Toată evoluţia în continuare se bazează pe aceea că omul parcurge din acest punct al Eului în mod conştient tot ce el a parcurs deja mai înainte în mod inconştient.

Pentru a recunoaşte că aşa stau lucrurile, trebuie să cercetăm mai întâi ce s-a întâmplat pe când s-a format Eul nostru. Trebuie să ne luăm punctul de plecare de

sub un anumit organ. Acest lucru este exprimat extraordinar de ingenios în legenda lui Buddha. În legendă se spune că Buddha a zăbovit sub copacul Bodhi, până a ajuns la iluminare, pentru a atinge treapta superioară, Nirvana. Pentru aceasta, Buddha a trebuit să ajungă sub creier, sub organul conştienţei. Aceasta înseamnă că drumul pe care el l-a parcurs mai înainte în mod inconştient, a trebuit să-l parcurgă din nou în mod conştient. Sub creierul mare se află mai mult în dosul capului, creierul mic în formă de copac. Sub acesta s-a aşezat Buddha. Creierul mic este copacul Bodhi. Aceasta arată cum, ceea ce spun legendele atât de profund, este luat din evoluţia umană însăşi.

Toate lucrurile care sunt cunoscute acum numai prin anatomie, au fost cunoscute pe atunci într-un cu totul alt mod. Cercetătorii oculţi au investigat cu ajutorul luminii Kundalini. Pentru aceasta, un discipol era pregătit în felul următor. El venea la un Maestru. Dacă era recunoscut de către Maestru ca om serios, atunci primea ca instruire nu ceva de genul unei învăţături – azi acest lucru a devenit altfel, azi omul trebuie să pornească la drum prin intermediul raţiunii şi al înţelegerii – ci Maestrul îi spunea cam aşa: În fiecare zi, timp de mai multe ore, mai întâi cam şase săptămâni, trebuie să-ţi petreci timpul în meditaţie şi să te dedici unei propoziţii eterne, să te cufunzi complet în ea. – Omul nu poate face acest lucru în prezent, fiindcă viaţa şi cultura actuală cer prea multe de la el. Pe atunci însă discipolul medita şase până la zece ore zilnic. El nu poate face acest lucru acum, fără a se sustrage culturii. Pe atunci discipolul nu avea nevoie aproape deloc de timp pentru cultură. El îşi găsea hrana în exterior. De aceea, el îşi folosea timpul pentru meditaţie, chiar şi zece ore neîntrerupt. El ajungea foarte curând la aceea că, neavând pe atunci un corp prea dens, în interior se trezea lumina Kundalini. Aceasta este pentru interior, ceea ce este pentru exterior lumina Soarelui. În realitate, noi nu vedem în exterior obiecte, ci lumina reflectată a Soarelui. În momentul când suntem în stare să luminăm sufletul cu ajutorul luminii Kundalini, atunci sufletul devine atât de vizibil, ca şi un obiect luminat de Soare. Aşa se lumina treptat pentru discipolul Yoga întregul corp interior. Toate anatomiile antice sunt văzute din interior, prin iluminare lăuntrică. Aşa vorbeau călugării indieni, care îşi transpuneau în legende experienţele lor, referitor la ceea ce văzuseră ei cu ajutorul luminii Kundalini.

Trebuie să ne întrebăm acum, în ce fel se lucrează la diferitele componente ale omului. La ceea ce ţine de creier şi de măduva spinării, lucrează în primul rând omul pe planul fizic în mod conştient prin Eul uman ... (lacună în text). Asupra celorlalte componente, omul nu are la început nici o influenţă. El nu are nici o influenţă de exemplu asupra circulaţiei sanguine. Astfel de lucruri se dezvoltă doar treptat. Acolo conlucrează alte spirite, naturi Deva, astfel încât toate fiinţele, în măsura în care ele au sistem circulator, sunt îndrumate către aceea că forţele Deva le reglează pe acestea. Corpul astral este pătruns şi prelucrat de forţe Deva

exterioare. Cele mai inferioare dintre ele lucrează la corpul astral. La corpul eteric lucrează forţe superioare iar la corpul fizic entităţi Deva şi mai înalte, corpul fizic fiind cel mai perfecţionat corp pe care îl are omul. Corpul astral este mai puţin perfecţionat decât corpul fizic. Inima fizică este în realitate foarte inteligentă, dar ceea ce este prost, este corpul astral, care aduce inimii toate otrăvurile posibile. Corpul fizic este cel mai perfecţionat la om, mai puţin perfecţionat este corpul eteric, încă şi mai puţin perfecţionat este corpul astral. Ceea ce se află chiar la început, „copilul" din om, este Eul. Acesta este omul cu patru componente, care conţine în sine Eul, aşa cum conţine un templu statuia unui zeu.

Întreaga evoluţie a culturii umane nu este altceva decât munca Eului în corpul astral, un instructor al corpului astral. Omul apare în viaţă plin de pofte, instincte şi pasiuni. Prin faptul că el învinge aceste pofte, instincte şi pasiuni, el face să lucreze Eul în corpul astral. După ce se va încheia a şasea rasă-rădăcină, a şasea perioadă de cultură, Eul va fi prelucrat complet corpul astral. Până atunci corpul astral este susţinut necontenit de către forţe Deva. Cât timp Eul nu a pătruns întreg corpul astral, forţele Deva trebuie să susţină munca.

A doua evoluţie, care urmează în evoluţia culturii, este evoluţia discipolului ocult. El face Eul să lucreze până în corpul eteric. Prin aceasta, forţele Deva sunt absolvite treptat şi de munca propriu-zisă a Eului în corpul eteric. Atunci omul începe să se pătrundă treptat pe sine cu privirea.

Putem întreba, ce semnificaţie are corpul astral, pentru ce are omul un corp astral? – Pentru a da omului ocazia, pe calea ocolită a poftelor, de a face ceea ce nu ar fi făcut altfel: a se coborî pe planul fizic. Fiindcă înainte ca omul să poată cunoaşte obiectiv planul fizic, el trebuie să-şi îndrepte dorinţele şi poftele asupra acestuia. Fără aceasta el nu ar avea o privire obiectivă asupra lumii, nu şi-ar putea îndeplini îndatoririle şi nu ar putea evolua moral. Numai printr-o transformare treptată a poftelor, acestea sunt transformate în îndatoriri sau idealuri. Pe această cale trebuia omul să meargă prin forţa impulsivă, organizatoare a corpului astral.

Corpul eteric este purtătorul gândurilor. Ce este gândul în interior, este eterul din exterior, aşa cum pofta din interior este astralul din exterior. Numai când începe gândirea pură, este luminată materia etherică în impulsul astral. Cât timp gândurile nu sunt pure, noi avem de jur împrejurul formei eterice materie astrală. Aşadar, ce numim formă-gând, este alcătuit dintr-un miez de materie etherică, înconjurată de materie astrală. De-a lungul traseelor nervoase circulă curenţii aşa-numitelor gânduri abstracte, care în realitate sunt foarte concrete, fiindcă ele sunt forţe eterice. De îndată ce omul începe în general să gândească, el face să lucreze deja Eul în corpul său eteric. Când omul moare, devine clar faptul că corpul fizic nu are nimic de a face cu Eul. După moarte, orice legătură a corpului fizic cu Eul este întreruptă. Legătura exista mai înainte indirect prin celelalte corpuri. După ce acestea au plecat, cadavrul nu mai are nici o legătură cu Eul. Atunci îl preiau forţele Deva

exterioare, el se descompune în ambianţa fizică exterioară. Cuvântul „a putrezi" (verwesen) nu înseamnă numai a muri, ci şi a ajunge la esenţa (wesen) din care a provenit corpul. Aceasta este de spus referitor la corpul fizic. Cuvântul olandez „lichaam" nu înseamnă cadavru (Leichnam) ci corpul fizic care a fost purtat de colo până colo.

Şi corpul eteric este încă în mare parte în aceeaşi situaţie ca şi corpul fizic. El este preluat tot aşa după moarte de către fiinţe Deva şi se descompune apoi în eterul general. Dar din corpul eteric rămâne ceea ce omul însuşi a prelucrat şi nu se descompune. Este ceea ce formează ulterior la reîncarnare un punct central în jurul căruia se cristalizează celelalte lucruri. Acest mic fragment din corpul eteric dăinuie la fiecare om. La fel dăinuie şi din corpul astral atât de mult, cât a prelucrat omul. Numai în timpul ultimei treimi a celei de-a şasea rase-rădăcină va dăinui întregul corp astral la toţi oamenii care au evoluat normal.

Evoluţia începe aşadar prin aceea că omul prelucrează în mod conştient corpul astral. Munca de Chela, a discipolului ocult, este mai departe, de a prelucra corpul eteric. El termină munca de Chela, când după moarte întregul corp eteric dăinuie. Şederea în Devachan este necesară pentru a face din nou posibilă organizarea corpului eteric. Micul fragment de corp eteric pe care-l aduce omul cu sine în Devachan, se poate dezvolta pe deplin până la un corp eteric întreg prin aceea că sunt create condiţiile pentru aceasta în Devachan.

Aceasta face inteligibil felul cum stau lucrurile cu şederea în Devachan. Când omul se află la începutul evoluţiei sale şi a prelucrat doar foarte puţin din corpul său eteric, el poate rămâne doar foarte puţin timp în Devachan. Partea de corp eteric care-i lipseşte trebuie să i-o înlocuiască entităţile Devas exterioare. După ce evoluează mai departe, el zăboveşte tot mai mult în Devachan, atunci creşte durata şederii acolo. Timpul pe care el şi-l petrece acolo, creşte proporţional cu propria instruire. Oamenii care au evoluat mai departe sunt reîncarnaţi uneori mai devreme, din alte motive, de exemplu dacă este nevoie de ei în lume.

Când Chela moare, întreg corpul eteric este prezent. Aşadar Chela poate renunţa pe această treaptă la Devachan, fiindcă este prelucrat întreg corpul eteric. Atunci Chela se reîncarnează după un timp foarte scurt. El aşteaptă mai întâi în lumea astrală ca într-o staţie de tranzit, până primeşte o anumită misiune de la Maestrul său. Apoi poate ocupa din nou corpul său eteric, pentru a se reîncarna.

Până atunci este necesar un înlocuitor pentru evoluţie, şi anume că lucrurile pe care omul însuşi nu le poate construi în interior, sunt construite din exterior. Trebuie să se dea o mână de ajutor din exterior. Aşa este completat din nou corpul eteric de către puterile Deva exterioare. Planul fizic şi planul Devachan sunt în opoziţie. Între ele se află Kamaloka, o staţie de tranzit, o treaptă de tranziţie, o stare intermediară, care este produsă prin aceea că omul este în legătură cu ceea ce el a prelucrat. Corpul astral îl conduce pe om pe planul fizic, pe care el se îndreaptă

către exterior. Poftele învaţă acolo să dobândească gust pentru lucrurile exterioare. După ce omul a murit, pofta după lucruri exterioare nu încetează imediat, deşi el nu mai are organe pentru a intra în legătură cu ele. Pofta rămâne, dar organele lipsesc. Omul trebuie să se dezobişnuiască în Kamaloka de această dorinţă îndreptată către lumea exterioară. Kamaloka nu aparţine efectiv evoluţiei normale; este numai o stare de dezobişnuire. Fiindcă omul nu-şi mai poate satisface fizic dorinţele sale, fiindcă el nu mai are organe pentru lumea fizică, de aceea intervine Kamaloka.

Dacă omul se sinucide, el şi-a identificat Eul cu corpul fizic. De aceea ia naştere ulterior o dorinţă aprigă după corpul fizic. El apare atunci ca un copac scobit, ca un om care şi-a pierdut Eul. El are atunci o sete neîntreruptă după sine însuşi.

Dacă omul este ucis prin violenţă, atunci el se află într-o situaţie asemănătoare. La omul care moare în urma unei morţi violente, rămâne dorinţa după corpul său fizic, după Sinea sa, până în momentul în care el ar fi murit în mod obişnuit. Această dorinţă poate ieşi în evidenţă în reacţii rele. La cel care este ucis prin violenţă, acest lucru provoacă în anumite cazuri o furie extraordinară împotriva celor care i-au cauzat moartea. Aşa se transformă lovitura în contralovitură în cazul unei execuţii. Aşa au luptat pentru japonezi sufletele ruseşti ajunse în lumea astrală, care din motive politice au fost îndreptate împotriva propriei ţărănimi. Acest lucru s-a întâmplat în războiul ruso-japonez, dar nu este o regulă generală.

13. Berlin
8 octombrie 1905

Această conferinţă urmează să fie plasată printre celelalte, care poate arunca lumină asupra unor lucruri din alte conferinţe. Azi vrem să vorbim despre influenţa şi esenţa entităţilor Deva.

Este foarte dificil în prezent, să vorbim despre zei sau fiinţe Deva, fiindcă chiar oamenii, care se situează încă pe un punct de vedere religios pozitiv şi mai au încredere în zei, totuşi nu mai au o relaţie vie cu entităţile divin-spirituale. Această relaţie vie cu zeii, adică cu entităţile care se află deasupra omului, s-a pierdut tocmai în decursul epocii materialiste. În special în decursul evoluţiei materialiste care s-a scurs din secolele 15-16 până azi, această legătură vie cu zeii s-a pierdut. Se face puţină diferenţă, dacă un om se situează pe punctul de vedere darwinist-materialist, sau dacă el mai vorbeşte despre zei mai mult sau mai puţin religios. Este vorba mai mult de a însufleţi conştienţa, încât omul însuşi să se înalţe de la trepte inferioare ale existenţei la trepte tot mai înalte. Trebuie să simţim că între tot ceea ce se află sub noi şi tot ceea ce se află deasupra noastră, se află o înrudire.

Învăţătura despre zei a fost sistematizată mai întâi de către discipolul apostolului Pavel, Dionisie Areopagitul. Ea a fost scrisă însă abia în sec. 6. De aceea savanţii neagă existenţa lui Dionisie Areopagitul şi vorbesc despre scrierile lui pseudo-Dionisie, ca şi cum abia în sec. 6 s-ar fi alcătuit vechea tradiţie. Situaţia reală se constată numai prin citirea în cronica Akasha. Cronica Akasha însă arată că Dionisie a predat într-adevăr în Atena, că el a fost iniţiat de către Pavel şi a primit de la el misiunea de a întemeia învăţătura despre fiinţele spirituale superioare şi de a forma iniţiaţi deosebiţi. Anumite învăţături superioare nu au fost pe atunci niciodată scrise, ci au fost transmise numai prin tradiţie orală. Şi învăţătura despre zei a fost dată aşa de către Dionisie discipolilor săi iar de către aceştia a fost transmisă tot aşa mai departe. Discipolul direct a fost numit intenţionat atunci tot Dionisie, astfel încât ultimul care a scris învăţătura despre zei, a fost unul din această succesiune în care toţi erau numiţi Dionisie.

Această învăţătură despre zei, aşa cum a dat-o Dionisie, cuprinde de trei ori trei componente ale esenţei divine. Cele mai înalte trei sunt: Serafimi, Heruvimi, Tronuri. Următoarea treaptă cuprinde: Domnii, Puteri, Stăpâniri. A treia treaptă cuprinde: Forţe primordiale sau Începătorii, Arhangheli şi Îngeri.

În Biblie se găseşte foarte des exprimarea „La început”, care se referă la Forţe primordiale sau Începătorii. „La început a creat Dumnezeu Cerul şi Pământul”, înseamnă: Dumnezeul începutului, care se află pe această treaptă, a creat Cerul şi Pământul. A fost una din Forţele primordiale ale celei de a treia Ierarhii. Deasupra Serafimilor se află fiinţe divine de o asemenea măreţie, încât capacitatea umană de cuprindere nu este suficientă pentru a le înţelege. După a

treia treaptă urmează a patra Ierarhie: Omul ca a zecea componentă din toată succesiunea.

Numele Ierarhiilor nu sunt nume propriu-zise, ci denumiri pentru anumite trepte de conştienţă ale marelui Univers, iar fiinţele înaintează de pe o treaptă pe alta. Eliphas Levi a văzut în mod clar aceasta şi a subliniat că la aceste nume avem de a face cu funcţii, cu ierarhii.

Pe acelaşi Dionisie, care a compus învăţătura despre zei, se bazează şi principiul organizării bisericeşti. Ierarhia bisericească trebuia să fie numai o imagine exterioară pentru Ierarhiile interioare ale lumii. Acest gând grandios ar fi fost realizat numai dacă ar fi fost pregătit timpul pentru a înţelege totul în forma sa corectă. Dionisie lăsase ca moştenire discipolilor săi o astfel de învăţătură despre Biserică, încât aceasta, dacă s-ar fi putut publica, ar fi reprezentat o organizaţie grandioasă, puternică. S-a încercat pe atunci să se transmită învăţătura astfel, încât să nu fie niciodată ruptă continuitatea de la un învăţător la altul, care ducea atunci şi numele mai departe. De aceea nu este atât de uimitor că încă din sec. 6 un Dionisie a scris învăţătura. Această învăţătură nu putea găsi o înţelegere generală, fiindcă omenirea nu era încă matură pentru aceasta. Ea este aşadar un fel de testament.

Cu cât mergem mai în urmă, cu atât mai vii erau gândurile pe care le-au avut oamenii despre fiinţele care se află deasupra omului.

Acum vrem să ne formăm o idee despre felul cum întâlneşte omul zeii – omul obişnuit al culturii noastre actuale de tranziţie. După moarte, omul parcurge mai întâi Kamaloka, starea în care el se desprinde treptat de obiceiurile vieţii pământeşti şi se eliberează de pofte. Şederea în Kamaloka este, în esenţă, numai în primul interval de timp, uneori teribilă şi îngrozitoare. După aceea, omul petrece acel timp în Kamaloka, în care el trebuie să se purifice de legăturile anterioare cu lumea pământească. Această şedere în Kamaloka nu este importantă doar pentru om, ci activitatea omului în stările superioare din Kamaloka, aşa cum vom vedea, poate fi folosită şi în restul lumii. După Kamaloka, el se înalţă în starea Devachan în care îşi obţine prin muncă tot ce este necesar pentru a-şi construi un nou corp eteric cu ajutorul capacităţilor pe care şi le-a dobândit. Pe planul Arupa al Devachanului, el a depus tot ceea ce a obţinut prin muncă pe planul fizic. De aceea numeau preoţii greci în esoterism sufletul o albină, planul Arupa un stup iar planul fizic câmpul de flori.

Omul nu trebuie să fie inactiv în regiunile superioare. În timp ce el parcurge Kamaloka şi planul Devachan inferior, poate să pară că el nu are nimic altceva de făcut, decât să lase să se dezvolte ceea ce el a început mai înainte. Dar omul nu este nici acolo inactiv, astfel că este important pentru întreaga lume, faptul că el parcurge aceste stări.

Noua încarnare a omului are un sens numai atunci când la o nouă încarnare el întâlneşte condiţii care sunt substanţial diferite de cele anterioare. În mod normal omul se întoarce când condiţiile sunt atât de diferite, încât el întâlneşte lucruri complet noi, astfel încât el prelucrează lucruri complet noi. Aceasta se petrece în intervalul de timp în care Soarele avansează de la o constelaţie la următoarea. De exemplu din jurul anului 800 î.Ch., Soarele s-a aflat la începutul primăverii în constelaţia Berbecului până aproximativ în anul 1800 d.Ch. Acum el se află la începutul primăverii în constelaţia Peştilor. Trec 2600 de ani, până când el avansează de la o constelaţie la alta. În acest timp, condiţiile se schimbă din temelie. Cu acest interval de timp are legătură reîncarnarea. În acest interval de timp, omul se reîncarnează de obicei odată ca bărbat şi odată ca femeie. Omul este de fapt într-o încarnare numai pe jumătate om. O încarnare masculină şi o încarnare feminină alcătuiesc un întreg. Datorită condiţiilor fizice complet diferite de pe Pământ, o nouă încarnare nu este lipsită de sens. Dacă de exemplu o încarnare a unui om a fost pe timpul lui Homer (constelaţia Berbecului sau a Mielului, Iason, Lâna de Aur), atunci el a trecut prin ceva complet diferit decât prin ce ar trece acum.

Aceste încarnări erau în sine, aparent, un proces complet mecanic. Nu există însă nimic exterior, ce nu acţionează în interior. Trebuie să ne obişnuim, în general, să vorbim despre spiritul concret, să-l investigăm şi să vedem ce se întâmplă de fapt. Dacă privim la flora şi la fauna Europei, atunci trebuie să distingem în epoca noastră trei zone: una vestică, una centrală şi una estică. Zona estică se situează împreună cu popoarele slave, zona centrală împreună cu cele germanice, iar cea vestică împreună cu popoarele romanice. Materialistul crede că oamenii se adaptaseră condiţiilor, dar nu este aşa. Popoarele şi-au creat condiţiile fizice. Spiritul poporului colaborează mai întâi cu solul, cu plantele şi cu animalele în care el se aclimatizează. Solul vest-european este pregătit prin popoarele romanice, cel central-european prin popoarele germanice, cel est-european prin popoarele slave. Aşa îşi construiesc mai întâi oamenii casa în care ei se aşează după aceea. Acum ne întrebăm: Când lucrează omul la configuraţia exterioară a Pământului? – La fel ca tot ce este destin pregătit de omul însuşi pe Pământ, este şi aici parţial cazul. În Kamaloka omul este în realitate ocupat cu colaborarea cu regnul animal. Acolo oamenii lucrează la ceea ce se numeşte remodelarea speciilor. Forţa care produce aceasta, naturalistul o numeşte capacitate de adaptare. În tot ceea ce se numeşte capacitate de adaptare, este ascunsă activitatea omului aflat de cealaltă parte a existenţei. Tot ceea ce apare ca transformare în regnul animal, tot ceea ce influenţează şi este schimbat referitor la instinctele animale, pentru a se transforma animalele, se petrece în Kamaloka prin intermediul oamenilor, care se pregătesc pentru următoarea lor încarnare. Acolo omul lucrează la propria casă pentru următoarea încarnare. În Kamaloka omul lucrează la faună iar în Devachan la floră.

Transformarea lumii vegetale este efectul forţelor devachanice. Iar lumea fizică, ce se schimbă de asemenea, condiţiile naturale exterioare, ele sunt influenţate de către planul Arupa (Devachanul superior). Acolo, omul este un colaborator la regnul mineral al Pământului. Trebuie să avem unele forţe oculte, pentru a putea face astfel de observaţii la locul potrivit. Nu este întâmplător că în special minerii fac anumite observaţii sub pământ. Faptul că Novalis era un om atât de familiarizat cu lucrurile oculte, are legătură cu aceea că el era inginer miner.

Dacă ne gândim că omul aflat în regiunile suprasenzoriale dezvoltă forţe, dar încă nu are o conştienţă deplină acolo, atunci înţelegem că aceste forţe sunt dirijate de către fiinţe superioare, de către entităţi Deva. Se disting diferite trepte de Deva: astrale, rupa-mentale şi arupa-mentale. Fiinţele Deva astrale au ca şi componentă a lor cea mai de jos corpul astral, aşa cum noi avem corpul fizic. Fiinţa Deva astrală este alcătuită din şapte componente, ca şi omul. El posedă aşadar ca a şaptea componentă, una care este mai înaltă decât Atma. Fiinţele Deva sunt alcătuite toate conform aceloraşi principii ca şi omul. Odată cu evoluţia pe plane superioare, o fiinţă dobândeşte de asemenea o putere conştientă asupra planelor inferioare corespunzătoare. Omul guvernează azi pe planul fizic numai regnul mineral. Acolo poate el însuşi crea ceva. Dar el nu poate încă crea o plantă sau un animal. La regnul mineral, el are în faţa sa alcătuirea clară. Pe treptele următoare, el creează conştient plante (rondul al cincilea), apoi animale (rondul al şaselea) şi în cele din urmă el se creează pe sine în mod conştient (rondul al şaptelea). Fiinţele pe care le numim Deva, pot face şi mai mult decât pot oamenii celui de-al şaptelea rond. Ele pot folosi regiunile care se află sub lumea lor proprie. Pentru un anumit scop, ele îşi pot forma pentru un timp scurt un corp, pe care îl folosesc. Aşa se poate încorpora fizic pentru un anumit timp o fiinţă Deva astrală, dacă ea vrea.

Despre activitatea fiinţelor Deva ne putem face reprezentări precise, numai dacă pornim de la activitatea oamenilor. Omul este până la un anumit grad liber în activitatea sa, acţionează după bunul plac. Oamenii însă nu acţionează armonios împreună, de aceea trebuie să fie armonizate diferitele forţe care pleacă de la oameni. Trebuie să rezulte un efect comun din ceea ce face omul. Acest efect comun trebuie să fie folosit în avantajul lumii. Fiinţele care aduc încoace acest efect comun sunt entităţile Deva. Ele reglează de asemenea karma colectivă. În momentul când oamenii se asociază pentru un scop comun oarecare, ei au o karma colectivă, care îi leagă şi îi adună, care aduce încoace un fir comun al karmei.

Aşa a existat în Rusia secta duhoborţilor (luptătorii spiritului) care posedau o profundă religiozitate. Ei aveau învăţătura teosofică într-o formă naivă, dar foarte frumoasă. Aceşti oameni au fost alungaţi şi nu au mai avut astfel nici o influenţă vizibilă în exterior. Materialiştii vor spune: Ce sens a avut acest lucru? Duhoborţii au dispărut! – Dar toţi cei care au fost asociaţi în secta duhoborţilor, vor fi împreună în reîncarnarea lor viitoare printr-o legătură comună, pentru ca, ceea ce

au învăţat ei, să reverse în omenire. Aşa acţionează asupra umanităţii grupurile care vin împreună în încarnările viitoare. Ideile pe care ei le-au învăţat, se revarsă atunci din nou afară în lume. Aceleaşi idei se găsesc din nou atunci într-o astfel de grupă într-o formă mai profundă. Aşa a existat de exemplu în Evul Mediu secta maniheilor. Misterul maniheilor consta în aceea că ei cunoscuseră că în viitor vor exista două grupe de oameni, cei răi şi cei buni. În rondul al cincilea nu va mai exista regnul mineral, dar va exista un regn al răului. Maniheii au ştiut aceasta. De aceea ei şi-au trasat misiunea de a educa încă de pe acum oameni, pentru ca mai târziu ei să poată fi educatorii oamenilor răi. În secta maniheilor au avut loc din când în când aprofundări mari.

Trebuie să distingem voinţa particulară a fiecărui om în parte de puterile care se află în dosul acesteia, pentru a uni aceste voinţe particulare într-o voinţă comună. Astfel se formează o karma colectivă.

La rosicrucieni s-a vorbit de fiinţe care aparţin de grupe de oameni. Corpul fizic aparţine unui singur om; corpul astral însă aparţine deja unei grupe. O parte a corpului astral este în legătură cu un suflet-grup. Ceea ce omul nu poate face încă, poate face azi fiinţa Deva. În corpul său astral mai lucrează încă fiinţele Deva. La ceea ce omul realizează azi prin muncă în corpul eteric, colaborează şi mai puternic fiinţele Deva. Noi am văzut că forţele omului sunt folosite într-o parte a regiunii Kamaloka pentru regnul animal. Dar ele sunt dirijate de către fiinţe Deva. Apoi omul este din ce în ce mai mult pe cale de a ajunge în Devachan.

Un gen deosebit de fiinţe Deva sunt spiritele planetare, entităţi Dhyan-Chohan, care au atins mult mai înainte treapta pe care oamenii o vor atinge mult mai târziu. Ele se află pe treapta pe care oamenii vor ajunge în rondul al şaselea şi în rondul al şaptelea. Un spirit planetar este colaborator la crearea aspectelor particulare ale evoluţiei planetare.

Omul este acum activ pe planul fizic, astral şi Devachan. Totul este activitate. Ce importanţă au spiritele planetare pentru omul aflat într-o anumită stare? Spiritele planetare au exersat activitatea pe care o exersează omul acum, pe trepte anterioare, pe planete anterioare. Ce au asimilat ele pe atunci, au acum ca înţelepciune. Prin aceasta, ei pot deveni Instructorii următoarelor trepte planetare. Acele fiinţe Deva, care au fost active la formarea Pământului, nu au putut încă să cunoască legile; aceasta puteau numai înaltele trepte ale înţelepciunii. Deasupra treptelor înţelepciunii se află încă treptele voinţei. Spiritele Înţelepciunii (Kyriotetes) şi Spiritele Voinţei (Tronurile) sunt conducătorii propriu-zişi ai evoluţiei planetare.

Pe vremea când omul mai era fiinţă astrală, înaintea perioadei lemuriene, în el acţionau fiinţele Deva şi pregăteau deja ceea ce mai târziu a ieşit din el. Înaintea perioadei lemuriene, în interiorul omului se înălţa o imagine din ambianţa omului. Sentimentul de simpatie şi de antipatie se înălţa de asemenea în el ca imagine.

Aceasta era ceva ce fiinţele Deva făceau să se înalţe în el. Pe atunci, el era condus de către fiinţele Deva. Atunci el însuşi a acceptat într-un anumit grad regenţa fiinţelor Deva. El era pe atunci un membru servitor al autorităţii fiinţelor Deva. Acum el este însă, într-un anumit grad, uitat de zei. Zeii mai acţionează în el numai în măsura în care el nu este uitat de zei. Chela face să trăiască din nou în el în mod conştient, lumea pe care omul a cunoscut-o în imagini în perioada prelemuriană. Poftele şi pasiunile veneau în întâmpinarea omului pe atunci ca plăsmuiri aurice în care trăiau gândurile fiinţelor Deva; dar totul într-o conştienţă nebuloasă. Acum, vederea conştientă a unei lumi exterioare trebuia să fie cucerită prin efort de către om, după ce el uitase toate acestea. Evoluţia în continuare a discipolului Chela constă în aceea că el dobândeşte din nou toate acestea în mod conştient. Lui i se păstrează o conştienţă deplină a acestor lucruri. Mediumul, adică mediumnitatea, este în schimb o cădere înapoi în trecutul îndepărtat.

Ce vieţuieşte omul pe planul fizic, este scheletul creaţiei sale, temelia pentru perioadele următoare de evoluţie. Prin contactul cu lumea exterioară se formează în el capacităţile conform cărora se organizează mai târziu activitatea planetară, apoi omul însuşi va fi devenit un spirit planetar.

Prin cuvintele noastre ne creem temelia pentru planetele următoare. Ceea ce vorbim noi azi, va fi prezent efectiv ca temelie, aşa cum stâncile şi pietrele formează temelia Pământului. Experienţele sunt incluse într-un domeniu, pentru ca ele să poată fi desfăşurate într-un alt domeniu. O individualitate este atât de divină, pe cât poate ea expira din nou ce a primit. Fiinţele Deva sunt fiinţe Deva, în momentul în care ele pot reda ceea ce au primit anterior.

Este înţelepciune străveche ceea ce a fost primit mai înainte iar acum este din nou redat. Teosofia există în măsura în care zeii înşişi au fost cândva Învăţătorii oamenilor.

Karma este legea. Fiinţa Deva este executorul legii. Îngerii perioadelor de revoluţie îndeplinesc legea sub care se află grupe de oameni. Fiecare om în parte acţionează instinctiv într-o grupă. Fiinţa Deva dirijează sufletul poporului; el este de fapt sufletul poporului. Sufletul poporului nu este o abstracţie, ci este un spirit viu.

14. Berlin

9 octombrie 1905

Vrem să vorbim azi despre şederea omului în Devachan între două încarnări.

Trebuie să ne fie clar că şederea omului în Devachan nu este nicăieri în altă parte, decât acolo unde ne aflăm de obicei. Fiindcă lumea Devachan, lumea astrală şi lumea fizică sunt trei lumi care se întrepătrund. Ne putem face reprezentarea cea mai justă despre Devachan dacă ne gândim la lumea forţelor electrice, înainte de descoperirea de către oameni a forţelor electricităţii. Înainte de aceasta, lumea forţelor electrice era conţinută în lumea fizică, numai că ea era pe atunci o lume ocultă. Tot ce este ocult, va fi cândva dezvăluit. Diferenţa dintre viaţa din Devachan şi cea din lumea fizică este că omul, în ciclul său actual, este echipat cu organe care îl califică să privească lumea fizică, dar nu cu organe care să-l califice să privească realităţile Devachanului.

Să ne cufundăm în sufletul unui om care se află între două încarnări. El a predat corpul fizic forţelor generale, iar corpul eteric l-a cedat de asemenea forţelor vieţii. Ulterior el a dat înapoi astralităţii generale partea de corp astral pe care el încă nu a prelucrat-o. El nu mai posedă ceea ce au prelucrat zeii în corpul său eteric şi în corpul său astral; aceasta este lepădată. Numai ceea ce el însuşi a prelucrat în timpul multor vieţi pământeşti, este acum averea sa. Aceasta îi este propriu de asemenea în Devachan. Tot ce a practicat omul în lumea fizică, serveşte la a-l face din ce în ce mai conştient în Devachan.

Să luăm în considerare relaţia unui om cu altul. Relaţia respectivă poate fi condiţionată prin natura ei; de exemplu relaţia dintre fraţi, care au ajuns împreună prin relaţia naturală. Este însă numai parţial naturală, fiindcă moralul şi intelectualul se vieţuiesc neîncetat în natural. Omul se naşte prin karma sa într-o anumită familie; totuşi, nu totul este condiţionat karmic. Relaţia naturală fără alte influenţe o întâlnim la animale. La oameni este întotdeauna şi o relaţie morală prin karmă. Poate exista însă şi o relaţie între doi oameni, fără ca aceasta să fie condiţionată de natură. De exemplu se poate lega o prietenie intimă între doi prieteni sau prietene dincolo de obstacolele exterioare. Să ne reprezentăm printr-o astfel de relaţie ceva radical prin aceea că admitem că prietenii ar fi fost la început cam antipatici unul faţă de celălalt şi apoi s-ar fi găsit reciproc pe motive pur intelectuale şi morale, de la suflet la suflet. Pe această relaţie o aşezăm în opoziţie cu relaţia naturală dintre doi fraţi. În cazul relaţiei de la suflet la suflet avem un mijloc puternic de a forma organe devachanice. Prin nimic altceva nu sunt dezvoltate acum mai uşor organe devachanice decât prin astfel de relaţii. O astfel de relaţie este în mod inconştient una devachanică.

Ceea ce omul dezvoltă în prezent ca şi capacitate sufletească în prietenie pur sufletească, este în Devachan înţelepciune, posibilitatea de a dezvolta spiritualul în

acţiune. În măsura în care omul se adaptează la astfel de relaţii, el este bine pregătit pentru Devachan. Dacă el nu poate lega astfel de relaţii, atunci nu este pregătit pentru Devachan; fiindcă aşa cum un orb nu vede culoarea, tot aşa el nu vede sufletescul. În măsura în care omul cultivă relaţii sufleteşti pure, i se dezvoltă ochi pentru Devachan. Astfel încât este valabilă propoziţia: Cine se mişcă aici în viaţa spiritului, va percepe dincolo din spirit la fel de mult, pe cât şi-a câştigat aici prin activitatea sa. De aceea şi importanţa nesfârşită a vieţii pe planul fizic. Nu există pentru evoluţia umană un alt mijloc de a trezi organe pentru Devachan, decât activitatea spirituală pe planul fizic. Acest lucru este creator şi ne vine înapoi ca organe suprasenzoriale devachanice pentru lumea devachanică. Nu există nimic mai bun ca pregătire, decât a avea o relaţie sufletească pură cu oameni, o astfel de relaţie care de la început nu are nici o temelie naturală.

De aceea, oamenii trebuie să fie de asemenea adunaţi în grupuri, pentru a lega relaţii spirituale complete. Prin aceasta, Maeştrii vor să reverse viaţă în curentul omenirii. Ce se petrece în grupul cu concepţie justă, înseamnă pentru toţi participanţii deschiderea unui ochi spiritual în Devachan. Atunci omul vede acolo tot ceea ce se află pe aceeaşi treaptă cu prieteniile pe care el le-a legat aici. Dacă el a legat pe plan fizic o relaţie spirituală, atunci aceasta aparţine lucrurilor care dăinuie după moarte. Aceasta aparţine după moarte atât celui decedat cât şi celui rămas în viaţă. Cel ce se află dincolo, rămâne legat în aceeaşi relaţie, cu aceleaşi legături cu cel care se află încă aici. Cel decedat este conştient chiar într-o măsură mult mai mare de această relaţie spirituală.

În acest fel se educă omul pentru Devachan. Decedatul rămâne în relaţie cu cei dragi lui după moarte. Relaţiile anterioare devin cauze pentru a produce efecte în Devachan. De aceea, lumea fizică este numită lumea cauzelor iar lumea devachanică este numită lumea efectelor. Omul nu-şi poate forma niciodată altfel organele sale superioare, decât prin aceea că el îşi formează pe planul fizic cauzele pentru aceste organe. În acest scop este omul transpus în planul fizic. Ce înseamnă cuvântul mult rostit „a înălţa fiinţa particulară”, ne va fi clar acum. Înainte de a ne fi coborât în existenţa fizică, noi am trăit cu un conţinut al corpului astral, care a fost produs de o fiinţă Deva. Simpatia şi antipatia au fost stimulate mai înainte în om de către fiinţe Deva, nu el însuşi era responsabil pentru aceasta. Apoi, omul şi-a spus pe treapta următoare: Acum am intrat în lumea fizică drept o fiinţă care trebuie să se orienteze ea însăşi. Mai înainte eu nu puteam rosti deloc cuvântul „Eu”; abia acum am devenit o fiinţă particulară pentru mine însumi. Eu eram o fiinţă particulară şi mai înainte, dar ca şi component al unei fiinţe devachanice. Pe planul fizic eu sunt o fiinţă particulară pentru mine, un Eu, fiindcă eu sunt închis în planul fizic.

Corpurile superioare se revarsă unul în celălalt; de exemplu Atma este în realitate la întreaga omenire doar unul, ca o atmosferă comună. Totuşi Atma

fiecărui om în parte trebuie înţeleasă ca şi cum ar fi tăiată câte o felie pentru fiecare din Atma generală, astfel încât sunt tăiate felii asemănătoare. Dar noi trebuie să depăşim această particularitate. Noi facem aceasta, prin aceea că legăm relaţii umane în modul pur sufletesc. Prin aceasta ne înălţăm fiinţa particulară şi cunoaştem unitatea Atmei în toţi. În timp ce eu leg astfel de relaţii umane, trezesc simpatie în mine însumi. Eu iau asupra mea munca de a mă adapta dezinteresat planului cosmic. Prin aceasta se trezeşte în om divinul. Acesta este scopul privirii afară în lume.

Noi suntem înconjuraţi azi de realitatea fizică, de Soare, de Lună şi de stele. Ce îl înconjura pe om în exterior în vechea existenţă lunară, azi el are în sine. Forţele Lunii trăiesc azi în omul însuşi. Dacă omul nu ar fi existat pe Lună, atunci el nu ar fi avut aceste forţe. De aceea, învăţătura ocultă egipteană numeşte Luna în esoterism Isis, zeiţa fecundităţii. Isis este sufletul Lunii, predecesoarea Pământului. Atunci trăiau de jur împrejur toate forţele care acum trăiesc în plante şi în animale în scopul reproducerii. Aşa cum focul, forţele chimice, magnetismul, etc. se află acum de jur împrejurul nostru şi înconjoară Pământul, tot aşa înconjurau Luna forţele care acum sunt forţe de reproducere în oameni, în animale şi în plante. Forţele actuale care înconjoară Pământul vor juca în viitor un rol special în om. Ceea ce acţionează azi între bărbat şi femeie, au fost odinioară pe Lună forţe fizice exterioare ca erupţiile vulcanice de azi. Aceste forţe înconjurau omul în timpul existenţei lunare iar el le aspira prin simţurile sale lunare, pentru a le dezvolta acum. Ce a inclus omul în sine pe Lună, a ieşit pe Pământ ca evoluţie. Ce a manifestat omul în exterior ca forţă sexuală după perioada lemuriană, este Isis, sufletul Lunii, care trăieşte acum în om în continuare. Aceasta este înrudirea dintre om şi Luna actuală. Luna a lăsat omului sufletul ei şi de aceea a devenit zgură ea însăşi.

În timp ce noi facem experienţe pe Pământ, adunăm forţe care pe următoarea existenţă planetară vor fi ale noastre. Ceea ce experimentăm acum în Devachan, sunt stadii pregătitoare pentru timpuri viitoare. Aşa cum azi omul priveşte în sus către Lună şi îşi spune: Ea ne-a dat forţele de reproducere – tot aşa va privi în viitor omul către o Lună care va fi luat naştere din Pământul nostru fizic actual şi se va roti în jurul planetei Jupiter viitoare ca o zgură neînsufleţită. Omul va dezvolta pe Jupiter forţe noi pe care el le primeşte azi pe Pământ ca lumină şi căldură, ca toate percepţiile fizice. El va radia mai târziu tot ce mai înainte a perceput prin simţuri. Ce a asimilat el de asemenea mereu prin suflet, este atunci realitate.

Aşadar, concepţia teosofică nu ne îndrumă să subestimăm lumea planului fizic, ci ne îndrumă să ştim că omul trebuie să ajungă pe planul fizic, pentru a aduna experienţe care vor radia din el mai târziu. Căldura Pământului, razele Soarelui care se revarsă spre noi azi, vor radia din noi. Aşa cum iese din noi acum forţa sexuală, tot aşa vor ieşi din noi atunci aceste forţe noi.

Să ne lămurim acum ce înseamnă stările Devachan succesive. Mai întâi Devachanul durează puţin. Apoi se formează din ce în ce mai mult organe spirituale în corpul mental, până când omul, în cele din urmă, după ce a cuprins înţelepciunea Pământului, şi-a format complet organele corpului devachanic. Acest lucru se va întâmpla cu toţi oamenii, după ce toate rondurile Pământului vor fi încheiate. Atunci va fi ajuns totul înţelepciune umană. Căldura şi lumina vor fi devenit atunci înţelepciune. Între Manvantara Pământului şi următoarea întrupare planetară, omul trăieşte într-o Pralaya. În Pralaya nu există nimic în exterior; toate forţele, pe care omul le-a extras din Pământ, sunt atunci în el. Într-o astfel de perioadă a vieţii, totul merge din exterior în interior. Totul există atunci în stare de germene şi se trezeşte la viaţă în următoarea Manvantara. Aceasta este, în mare, o stare asemănătoare cu cea pe care o avem în momentul când gândim, uitând tot ce se întâmplă de jur împrejurul nostru şi amintindu-ne doar experienţele, pentru a le păstra în memorie şi a le folosi mai târziu. Aşa îşi aminteşte în Pralaya întreaga omenire toate experienţele, pentru a le folosi mai târziu.

Întotdeauna există astfel de stări intermediare care înfăţişează amintiri, şi aşa este şi starea Devachan o astfel de stare de tranziţie. Iniţiatul vede deja acum în faţa sa acele realităţi pe care omul le are în jurul lui abia treptat în starea Devachan. Aceasta este o stare de tranziţie. Toate stările asemănătoare sunt stări de tranziţie. Iniţiatul descrie lumea aşa cum este ea în Devachan, dincolo, în tranziţie. Când el se înalţă din Devachan la o stare şi mai superioară, el descrie din nou o stare de tranziţie.

Prima treaptă a iniţierii constă în aceea că discipolul învaţă să privească prin vălul lumii exterioare lumea de dincolo. Iniţiatul este fără adăpost aici pe Pământ. El trebuie să-şi construiască dincolo o colibă. Pe când ucenicii erau cu Iisus „pe munte", ei erau conduşi în lumea devachanică, dincolo de spaţiu şi timp; ei şi-au construit o colibă. Aceasta este prima treaptă a iniţierii.

În treapta a doua a iniţierii apare ceva asemănător, dar pe o treaptă mai înaltă. Pe treapta a doua, iniţiatul are o astfel de stare de conştienţă, care corespunde timpului de tranziţie dintre două stări de formă (globuri), unei Pralaya, care apare atunci când este atins tot ce poate fi atins în starea de formă fizică iar Pământul se transformă într-o aşa-numită stare de formă astrală sau glob astral.

A treia stare de conştienţă a iniţiatului este starea care corespunde tranziţiei dintre două ronduri, de la vechiul glob Arupa al rondului precedent la noul glob Arupa al rondului următor. Iniţiatul se află în Pralaya dintre două ronduri în momentul când el se înalţă la a treia stare. El este atunci un iniţiat de gradul trei. Aşa putem înţelege de ce Iisus abia în stadiul al treilea i-a putut pune la dispoziţie corpul său lui Christos. Christos se află deasupra tuturor spiritelor care trăiesc în ronduri. Iniţiatul care s-a putut înălţa deasupra rondurilor, i-a putut pune la dispoziţie corpul său lui Christos.

Conştienţa-Eu a omului trebuia să se purifice, să se sacralizeze prin creştinism. Christos trebuia să înalţe, să purifice Eul egoist, acest Eu, imediat după ce a dobândit conştienţa de sine, moare lipsit de egoism. Acest lucru el l-a putut face numai într-un corp care a devenit una cu ... (lacună în text). De aceea, numai iniţiatul de pe treapta a treia putea să-şi sacrifice corpul său lui Christos.

În epoca noastră este extraordinar de greu a ajunge la o conştienţă deplină a acestei stări foarte evoluate. Cunoscătorul profund Subba Row avea o cunoaştere proprie; el descrie astfel trei stări ale discipolatului, ale lui Chela.

Noi privim Luna ca pe o rămăşiţă neînsufleţită din noi înşine, iar noi înşine avem în noi forţele care au dat cândva viaţă Lunii. Acesta este motivul pentru sentimentele caracteristice ale poeţilor care fac poezii Lunii. Toate sentimentele poetice sunt ecouri slabe ale curenţilor oculţi care trăiesc adânc în om.

O fiinţă poate însă să crească împreună cu ceea ce trebuie să rămână în urmă ca zgură. Din Pământ trebuie să rămână în urmă ceva ce mai târziu va fi ceea ce este azi Luna. Omul trebuie să depăşească aceasta. Dar omul poate avea aceasta cu plăcere, atunci însă el se uneşte cu acel lucru. Un om, care se întreţese profund cu senzorialul pur, cu instinctul pur, acela se uneşte din ce în ce mai mult cu ceea ce trebuie să devină zgură. Acest lucru se va întâmpla atunci când se va împlini numărul 666, numărul fiarei. Atunci vine momentul când Pământul trebuie să iasă din evoluţia neîntreruptă a planetei. Dacă omul s-a înrudit foarte mult cu forţele senzoriale din exterior, atunci ceea este înrudit cu acestea şi nu a găsit legătura pentru a trece dincolo pe următorul glob, merge împreună cu zgura şi devine locuitorul acesteia, aşa cum astfel de fiinţe sunt locuitorii Lunii actuale.

Noi avem aici noţiunea de a opta sferă. Omul trebuie să parcurgă şapte sfere. Cele şapte planete corespund celor şapte corpuri:

Saturn corespunde corpului fizic
Soarele corespunde corpului eteric
Luna corespunde corpului astral
Pământul corespunde Eului
Jupiter corespunde lui Manas
Venus corespunde lui Buddhi
Vulcan corespunde lui Atma

Alături de acestea există o sferă a opta, unde merge tot ceea ce nu se poate integra acestei evoluţii neîntrerupte. Aceasta se formează deja ca predispoziţie în starea devachanică. Dacă omul îşi foloseşte viaţa pe Pământ doar pentru a aduna ceea ce îi serveşte numai lui, pentru a experimenta doar o înălţare a Eului său egoist, atunci acest lucru duce în Devachan la starea Avitchi. Omul care nu poate ieşi din particularitate, ajunge la Avitchi. Toţi aceşti oameni-Avitchi ajung cândva locuitori

ai celei de-a opta sfere. Avitchi este pregătirea pentru sfera a opta. Ceilalţi oameni ajung locuitorii şirului evolutiv neîntrerupt. Religiile au formulat din aceasta, noţiunea de „iad”.

După ce omul se întoarce din Devachan, îşi organizează forţele astrale, eterice şi fizice din jurul lui după douăsprezece feluri de forţe karmice, care se numesc în esoterismul indian forțe Nidana. Acestea sunt:

1. Avidya = ignoranţa
2. Sanskara = tendinţele organizatoare
3. Vijnana = conştienţa
4. Nama Rupa = numele şi forma
5. Shadayadana = ce face raţiunea din lucruri
6. Sparsha = legătura cu existenţa
7. Vedana = sentimentul
8. Trishna = setea după existenţă
9. Upadana = comoditatea din existenţă
10. Bhava = naşterea
11. Jati = ce a impulsionat naşterea
12. Jaramarana = ce eliberează de existenţa pământească

În conferinţele următoare vom lua în considerare mai exact aceste aspecte importante ale karmei.

15. Berlin
10 octombrie 1905

Tot ce se învaţă azi în teosofie, a fost cuprins şi în Şcoala rosicruciană în sec. 14. Dar instruirea curentului rosicrucian a fost una foarte ocultă. La o astfel de instruire ocultă, se ia în considerare foarte puţin limbajul, felul şi modul de exprimare. În lumea secolelor 15, 16, 17 trăia un fel de oameni simpli care nu erau cunoscuţi ca savanţi deosebiţi, care de asemenea nu ocupau o poziţie socială deosebită, dar care duceau mai departe curentul ocult rosicrucian. Nu au fost nicioadată foarte mulţi. Nu au existat niciodată mai mult de şapte iniţiaţi importanţi în acelaşi timp; ceilalţi au fost discipoli oculţi de diverse grade. Rosicrucienii erau solii Lojei albe. De la ei pleacă, în realitate, evenimente deosebite ale lumii. Tot ce s-a întâmplat important în acest timp, ducea în cele din urmă la Loja rosicrucienilor. Privind din exterior, alţii au făcut istoria Europei, dar privind din interior, aceştia au fost instrumentele individualităţilor oculte. Rousseau şi Voltaire înşişi au fost astfel de instrumente în dosul cărora s-au aflat individualităţi oculte. Aceste individualităţi oculte nu puteau să apară cu numele lor. Impulsul pentru exercitarea misiunii lor, pe care ei l-au dat altor oameni, putea fi în exterior unul foarte simplu, discret. Uneori, întâlnirea scurtă cu un astfel de om simplu a fost ocazia prin care s-a dat impulsul just instrumentelor individualităţilor oculte. În dosul oamenilor de stat, până la revoluţia franceză, se află de asemenea puteri oculte. Apoi ele se retrag treptat, fiindcă oamenii trebuie să ajungă stăpânii propriului destin. Pentru prima dată vorbesc oamenii ca oameni în discursurile revoluţiei franceze.

Viaţa interioară a rămas în urmă în Şcolile oculte. În Şcoala rosicruciană s-au predat acele învăţături pe care le cunoaştem acum ca aspecte elementare ale teosofiei. Motivul fiecărei descoperiri importante a fost dat de către frăţiile oculte; numai după aceea, evenimentul se petrecea afară în lume. Voltaire a fost în cel mai eminent sens un spirit impulsionat de către frăţii progresiste, fiindcă el a existat atunci, în principal, pentru a pune oamenii pe picioarele lor. Alţii s-au aflat în serviciul frăţiilor rămase în urmă, ca de exemplu Robespierre la bătrâneţe. Tot ce a apărut prematur, a provocat pe planul fizic un pol opus ... (lacună în text).

În Şcoala rosicruciană s-au predat aşadar aceleaşi învăţături ca acum prin teosofie. Numai că pe atunci nu era vorba de teosofie afară în lume. În şcolile oculte veritabile se pune preţ pe vorbire, numai atunci când ele vor să instruiască lumea. Discipolul ocult însuşi trebuie să înveţe să folosească simbolurile, semnele. Pentru a se face înţeleşi de către lume, iniţiaţii au numai vorbirea pe care o foloseşte lumea înconjurătoare. Pe când cunoaşterea se mai păstra complet în secret, a existat un anumit sistem de simboluri, iar cel ce voia să fie iniţiat, trebuia să înveţe limbajul simbolurilor. Nu se punea nici un preţ pe modalităţi de exprimare

prin vorbire. Încă pe atunci existau toate învăţăturile; dar uneori lipseau expresiile corespunzătoare. Există însă astfel de expresii pentru învăţături oculte în metodele orientale de instruire, care provin încă de la cei mai vechi indieni, care au fost instruiţi de către vechii Rishi. Aceste expresii indiene nu sunt încă influenţate de către epoca materialistă. Cuvintele care i-au impregnat pe indieni, sunt încă pline de magia vorbirii primordiale sacre. De aceea, limbajul indian este ceva ce nu putem folosi pentru noi în Europa.

Ce este just pentru poporul indian, nu este just şi pentru Europa. La început a fost necesar un impuls din India, fiindcă Europa însăşi avea prea puţine expresii formate pentru a prezenta învăţăturile. Unele lucruri trebuie să le desemnăm încă prin cuvinte indiene. Dar tot ce apare azi în învăţăturile oculte, a existat şi la rosicrucieni în Evul Mediu şi la începutul noii epoci. Pentru lucrurile centrale despre care este vorba, au existat încă de pe atunci expresiile juste. Despre reîncarnare şi karma nu s-a putut vorbi pe atunci în exterior; aceste adevăruri însă au putut fi făcute să se reverse în mod inconştient în cultura europeană. Paracelsus şi alţi mistici nu au vorbit despre reîncarnare. Acest lucru era foarte firesc. Ei nu puteau vorbi despre aceasta. Pentru tot ce se referă la viaţa pământească dintre naştere şi moarte, ei aveau de asemenea în Occident expresii şi simboluri extraordinar de potrivite, în schimb nu şi pentru starea de tranziţie dintre două încarnări. Pe atunci s-a subliniat foarte intens că viaţa fizică este importantă pentru construirea organelor corpurilor superioare. Dacă studiem ştiinţele, dacă dezvoltăm prietenii spirituale profunde, atunci toate acestea sunt o modelare a forţelor care vor acţiona cândva ca organe spirituale.

S-a cuprins întotdeauna în trei noţiuni unitare, felul cum trebuie să acţioneze din afară educarea planului fizic pentru om în diferitele sale corpuri. Aceste trei criterii s-au numit: Înţelepciune, Frumuseţe şi Putere sau Tărie.

Când discipolii din Şcolile rosicruciene mai mult exoterice erau instruiţi în antecamera exterioară, atunci li se spunea: Voi urmează să fiţi lucrătorii viitorului. – Despre reîncarnare nu s-a putut vorbi. Dar omul ar acţiona mai departe, chiar dacă el nu s-ar mai încarna din nou aici în fizic. Lui i s-a insuflat ce urmează să apară în viitor ca plăsmuitor de organe. Discipolilor li s-a spus: Dacă în viaţa zilnică duceţi o viaţă de adevăr, frumuseţe şi putere, atunci veţi dezvolta pentru corpurile voastre superioare astfel de organe care dăinuie pentru viitor. Referitor la francmasoni, şi azi vorbesc masonii ioaniţi ce importante lucruri sunt adevărul, frumuseţea şi puterea, dar ei nu mai ştiu că prin aceasta sunt modelate corpul eteric, corpul astral şi Eul cu organele lor.

Când în Evul Mediu un arhitect francmason construia un dom, o biserică, atunci nu avea nici o importanţă numele lui referitor la construcţia respectivă. El se păstra în secret. În cazul lucrării „Teologia deutsch”, autorul nu este numit din acelaşi motiv. El se numeşte „cel din Frankfurt”. Nici un cercetător savant nu poate

da de urma numelui. Strădania acestor oameni era de a lucra exterior pe planul fizic şi de a nu lăsa nici o urmă despre numele lor, însă de a lăsa în urma lor activitatea pe planul fizic.

Să considerăm că cineva a dat planul şi impulsul pentru edificiul unui mare dom. El a ştiut: formele domului creează în el un organ pentru viitor. Toate operele de acest fel vor rămâne legate în efectele lor cu interiorul sufletului. De regulă, operele exterioare rămân însă până când cel care le-a creat le regăseşte şi le recunoaşte când se întoarce. Sub amvon se găseşte de obicei mica imagine a arhitectului; de acolo se recunoaşte el. Aceasta este puntea care este creată de la o încarnare la alta.

Prin înţelepciune a trebuit să fie construit corpul eteric, prin frumuseţea care ţinea de evlavie a trebuit să fie construit corpul astral, iar prin putere a trebuit să fie construit Eul propriu-zis. Omul a trebuit să devină o copie a lumii exterioare care se neagă pe sine. Despre aceasta nu s-a mai ştiut nimic în vechea Indie. Brahmanismul năzuia după o perfecţionare a Sinei în interiorul ... (lacună în text) ... dar tocmai la mijlocul ciclului nostru postatlantean au apărut acei învăţători religioşi care au îndrumat către lepădarea de sine. Buddha a predat deja acest lucru. În Occident a fost cultivat şi mai mult acest lucru prin francmasonerie şi rosicrucianism. Ei căutau perfecţionarea Eului în forma care există şi în lumea exterioară, nu atât de mult în aceea care trăieşte în interior, aşa cum a fost cultivată ea în India. În acest sens şi-a spus ocultistul occidental: Eul tău se află nu numai în tine, ci şi în lume de jur împrejurul tău. Din regnul mineral, din regnul vegetal şi din regnul animal te-au scos zeii, dar trei regnuri ţi le creezi tu însuţi, cele trei regnuri ale Înţelepciunii, Frumuseţii şi Puterii. Acestea organizează pe omul superior.

Omul şi-a spus: Eu mă aflu aici dintr-un timp în care s-a renunţat pentru mine la regnul mineral, la regnul vegetal şi la regnul animal; din această bază a rezultat conştienţa de sine, Eul. Aşa cum Eul a fost modelat de către alte fiinţe, tot aşa trebuie acum să modeleze el însuşi regnurile Înţelepciunii, Frumuseţiii şi Puterii, pentru a se înălţa la o transformare deplină a corpului nostru eteric, a corpului nostru astral şi a Eului nostru. Aceste trei regnuri sunt regnul Ştiinţei, al Artei şi al Tăriei interioare, care înseamnă tot ce însufleţeşte voinţa. În aceste trei componente a văzut esoteristul medieval mijlocul de dezvoltare în continuare a omului. Transformarea lumii nu trebuie să o lăsăm la voia întâmplării, ci regnul mineral, regnul vegetal şi regnul animal trebuie să fie transformate conform acestor trei criterii ale Înţelepciunii, Frumuseţii şi Tăriei. După ce Pământul devine din nou astral, totul va fi transformat conform acestor noi criterii. Aşa zideau şi construiau francmasonii medievali şi toţi esoteriştii conform acestor trei criterii.

În esoterismul indian se disting douăsprezece forţe care îl atrag pe om din nou în existenţa fizică. Prima dintre aceste forţe este Avidya, ignoranţa. Avidya este ceea ce ne atrage din nou în existenţa fizică, din simplul motiv că noi ne-am

împlinit misiunea pe Pământ, numai atunci când am smuls Pământului toată ştiinţa. Noi nu ne-am realizat misiunea pe Pământ, cât timp nu ştim încă tot ce trebuie să smulgem ca ştiinţă din existenţa fizică.

După Avidya, următorul lucru care ne trage înapoi prin tot ce este conţinut pe Pământ, este că noi înşine l-am făcut şi de aceea ţine de organizarea noastră. Dacă un mason de exemplu a construit aici un dom, acesta a devenit o parte din el însuşi. Cele două lucruri se atrag apoi reciproc. Tendinţa organizatoare a celui care a creat-o, opera lui Leonardo da Vinci la fel ca şi cea mai mică operă de aici, formează un organ în om, şi de aceea el revine. Tot ce a făcut omul, se numeşte Sanskara sau tendinţe organizatoare care construiesc omul. Acesta este al doilea lucru care îl atrage pe om înapoi.

Urmează al treilea lucru. Înainte ca omul să intre în prima lui încarnare, el nu a ştiut nimic de o lume exterioară. Conştienţa de sine a început numai odată cu prima încarnare; omul nu era conştient de sine mai înainte. El trebuia mai întâi să perceapă lucrurile exterioare de pe planul fizic, înainte de a putea să-şi dezvolte conştienţa de sine. Pe cât de real este că, ceea ce a făcut omul, îl atrage înapoi pe planul fizic, tot atât de real este că şi ştiinţa despre lucruri îl atrage înapoi. Conştienţa este o nouă forţă care îl leagă pe om de ceea ce există aici. Acest al treilea lucru se numeşte Vijnana, conştienţa.

Până aici, noi am rămas încă foarte profund în interiorul sufletului omenesc. Al patrulea lucru este ceva ce întâmpină din exterior conştienţa, ceva ce a fost prezent independent de om, ceva ce el a învăţat să cunoască însă abia cu conştienţa sa. Acest lucru a fost prezent fără existenţa sa anterioară, dar s-a deschis numai după ce s-a deschis conştienţa sa. Este separarea dintre subiect şi obiect, sau cum spune sanscrita, separarea dintre nume şi formă, Namarupa. Prin aceasta, omul se referă la obiectele exterioare. Acesta este al patrulea lucru care îl atrage înapoi, de exemplu amintirea unei fiinţe de care el s-a legat.

Următorul lucru este ce formăm ca reprezentare pentru un obiect exterior; de exemplu imaginea unui câine este reprezentare pură, care pictorului îi este însă esenţială. Este tot ce face raţiunea din lucruri, Shadayadana.

Acum mergem şi mai departe în jos, în pământesc. Reprezentarea ne conduce la ceea ce numim legătura cu existenţa, Sparsha. Cine depinde de un obiect, se află pe treapta Namarupa. Cine îşi formează imagini, se află pe treapta Shadayadana. Cine însă distinge între simpatie şi nesimpatie, va ajunge mai bucuros la ceea ce este frumos decât la ceea ce nu este frumos. Aceasta se numeşte legătura cu existenţa, Sparsha.

Ceva diferit de această legătură cu lumea exterioară este însă, ceea ce se mişcă în interior ca sentiment. Acum intru eu însumi în acţiune, leg sentimentul meu de un lucru sau altul. Acesta este un element nou. El atrage omul în continuare, se numeşte Vedana, sentimentul.

Prin Vedana ia naştere ceva complet nou, şi anume setea după existenţă. Forţele care îl atrag pe om înapoi în existenţă, se trezesc tot mai mult în el însuşi. Forţele superioare îi constrâng mai mult sau mai puţin pe toţi oamenii, ele nu sunt individuale. În cele din urmă însă ajung forţe complet personale care îl atrag pe om înapoi în existenţa pământească. Acesta este al optulea lucru, Trishna, setea după existenţă.

Şi mai subiectiv decât setea după existenţă este ceva ce se numeşte Upadana, comoditatea din existenţă. Referitor la Upadana, omul are ceva în comun cu animalul, el simte aceasta doar ceva mai spiritual, iar misiunea omului este de a spiritualiza acest element sufletesc grosier.

Apoi urmează existenţa individuală însăşi, întreaga încarnare anterioară, dacă el a fost deja aici cândva: Bhava, existenţa individuală, forţa întregii totalităţi a încarnării anterioare. Încarnarea anterioară îl atrage înapoi în existenţă.

Cu aceasta noi am condus înapoi treptele Nidana până la treapta naşterii individuale. Esoteristul distinge încă două trepte care ies în afara timpului existenţei individuale. El distinge aici un stadiu preliminar care a impulsionat naşterea, înainte ca omul să se fi încarnat vreodată. Acesta se numeşte Jati, ce anume a impulsionat prenatal naşterea.

Cu impulsul de la naştere este legat în acelaşi timp ceva diferit. În realitate, odată cu naşterea ne este dat şi germenul morţii, năzuinţa de a ieşi din nou din existenţa individuală. Noi suntem interesaţi să ne destrămăm din nou existenţa pământească şi să ajungem liberi, să îmbătrânim şi să putem muri, ceea ce se numeşte Jaramarana.

Acestea sunt cele douăsprezece forţe Nidana, care acţionează ca o funie şi ne atrage mereu înapoi în existenţa pământească. (Nidana înseamnă funie, laţ). Sunt trei grupe, care aparţin unui întreg:

Prima grupă	A doua grupă	A treia grupă
Avidya	Shadayadana	Upadana
Sanskara	Sparsha	Bhava
Vijnana	Vedana	Jati
Namarupa	Trishna	Jaramarana

Sufletul are trei componente: sufletul conştienţei ca cea mai înaltă componentă, apoi sufletul raţiunii şi sufletul senzaţiei. Prima grupă de forţe Nidana de la Avidya la Namarupa ţine de sufletul conştienţei; a doua grupă ţine de sufletul raţiunii, iar a treia de la Upadana la Jaramarana ţine de sufletul senzaţiei.

Vijnana este caracteristic pentru sufletul conştienţei; Shadayadana pentru sufletul raţiunii, iar ultimele patru sunt legate de sufletul senzaţiei. Aceste ultime patru există atât la animale cât şi la oameni.

16. Berlin
11 octombrie 1905

Dacă vrem să înţelegem întregul mod de acţiune al karmei, lucru pe care vrem să-l înfăptuim acum, atunci trebuie să ne putem face o idee despre ceea se numeşte „Nirvana”. Multe lucruri depind de înţelegerea semnificaţiei referitoare la Nirvana, dar noi vrem să încercăm să primim o reprezentare provizorie despre aceasta.

La om există la început într-o faptă oarecare foarte puţin din ceea ce s-ar putea numi libertate, fiindcă omul este efectiv rezultatul faptelor sale din trecut. În sensul cel mai larg, acesta este cazul. Pentru a deveni ce este el, au trebuit să fie create mai întâi toate regnurile naturii. Regnul mineral, regnul vegetal şi regnul animal, pe care el le-a avut odinioară în sine, le-a eliminat mai întâi treptat din sine. La aceasta se adaugă şi ce a provocat el în timpul primei treimi a rasei lemuriene. Tot ce a săvârşit el prin fapte, tot ce a trecut prin sufletul lui ca gânduri şi sentimente, aparţine de asemenea trecutului său, devine de asemenea karma sa. Noi privim într-un trecut care se înalţă în efectele lui de jur împrejurul nostru. Întreaga lume de jur împrejurul nostru nu este altceva decât efectul faptelor anterioare. Tot aşa pregăteşte omul acum ceea ce urmează să se întâmple în viitor.

Noi ne aflăm totuşi neîntrerupt faţă în faţă cu lucruri care nu sunt deloc efecte ale faptelor anterioare, ci aduc ceva nou în lume. Un anumit om, de exemplu domnul Kiem, este efectul faptelor anterioare. Şi Societatea Teosofică este efectul faptelor anterioare, iar faptul că domnul Kiem este unit cu Societatea Teosofică, este de asemenea un astfel de efect. Se întâmplă însă ceva nou prin legătura domnului Kiem cu Societatea Teosofică; aceasta este din nou o cauză pentru fapte viitoare. Dacă lumina luminează un băţ, în dosul lui ia naştere o umbră. Aceasta este de fapt ceva nou. Când se observă acest efect, se spune că s-a întâmplat ceva ce este nou. Raportul lucrurilor unul la altul este ceva nou: formarea umbrei.

Tot ceea ce gândeşte omul, el gândeşte despre lucruri, despre ceva încheiat. Dar el poate gândi şi despre altfel de raporturi, despre ceva ce nu este pricinuit ca efect din trecut, ci apare pentru prima dată în prezent. Aceasta se întâmplă însă foarte rar, fiindcă oamenii depind de trecut, de ceea ce s-a clădit în jurul lor. Raporturi care apar ca ceva complet nou, vor forma foarte puţin conţinutul gândurilor umane. Cel ce vrea să conlucreze pentru viitor, trebuie să aibă însă astfel de gânduri care dau la iveală raporturi noi între lucruri. Numai gânduri referitoare la raporturi dintre lucruri pot fi ceva nou. Cel mai bine se vede aceasta în artă. Ceea ce face artistul, nu există în realitate. Simpla formă pe care o prelucrează plasticianul, nu există deloc; ea nu este un produs al naturii. În natură există numai forme prin care pulsează viaţa. Simpla formă ar contrazice legile naturii. Artistul construieşte din raporturi ceva nou. Pictorul pictează ce apare în raporturi: lumină

şi umbră; el nu pictează deloc ceea ce este prezent. El nu pictează copacul, ci o impresie care este provocată prin aceea că el înfăţişează toate relaţiile cu copacul.

În activitatea practică se remarcă de asemenea faptul că omul, de obicei, nu creează nimic nou. Majoritatea oamenilor fac numai ceea ce s-a mai făcut şi înainte. Numai câţiva oameni creează din intuiţie morală, prin aceea că ei aduc în lume lucruri noi, fapte noi. Noul apare în lume prin raporturi. De aceea s-a spus adesea, că activitatea morală practică apare în general prin raporturi. O astfel de activitate morală constă de exemplu în faptele care sunt pricinuite prin raporturi de bunăvoinţă. La cele mai multe acţiuni găsim că ele se întemeiază pe ceea ce este vechi; chiar în cazul acţiunilor şi evenimentelor unde apare noul, omul se mai întemeiază de obicei pe ceea ce este vechi. Acest lucru iese în evidenţă de cele mai multe ori la o verificare exactă. Sunt libere numai astfel de acţiuni la care omul nu lucrează pe temelia trecutului, ci la care el se află faţă în faţă doar cu ce a intrat în lume prin activitatea productivă şi combinatorie a raţiunii sale. O astfel de activitate o numim în ocultism: a crea din neant. Toate celelalte activităţi sunt create din karma. Acestea sunt două lucruri opuse: Karma şi aspectul opus al karmei, neantul – o activitate care nu se bazează pe karma.

Iar acum gândiţi-vă la un om care este determinat mai întâi prin karma; prin acţiuni, gânduri, sentimente din trecut. Gândiţivă apoi că el a avansat atât de mult, încât şi-a şters toată karma, aşadar că el se află faţă în faţă cu neantul. Când el acţionează atunci, se spune în ocultism: El acţionează din Nirvana. – Din Nirvana au rezultat de exemplu acţiunile lui Buddha, ale lui Christos, cel puţin parţial. Omul obişnuit se apropie de aceasta numai când el este inspirat artistic, religios sau din istoria universală.

Creaţia intuitivă apare din „neant”. Cine vrea să ajungă la aceasta, trebuie să se elibereze pe deplin de karma. El nu-şi mai poate lua atunci impulsurile de unde le ia omul de obicei. Dispoziţia care îl cuprinde atunci, este fericirea divină, care este ca stare numită şi Nirvana. Cum se înalţă omul la Nirvana? Să privim înapoi în perioada lemuriană. Noi îl vedem acolo pe om, aşa cum este el atunci pe Pământ, umblând mai întâi în patru labe. Aceste fiinţe, în care s-a încarnat omul pe atunci ca „om pur” (ca Monadă), mergeau în patru labe. Prin faptul că Monadele s-au încorporat în ele, aceste fiinţe s-au ridicat treptat în două picioare, ridicându-şi membrele din faţă. Numai acum începe karma. Karma ca şi karmă umană, a devenit posibilă numai când oamenii şi-au folosit mâinile pentru lucru. Nu se creează karmă individuală mai înainte. A fost o treaptă foarte importantă a evoluţiei umane, pe când omul a ajuns dintr-o fiinţă orizontală o fiinţă verticală şi prin aceasta şi-a eliberat mâinile. Aşa s-a dezvoltat el mai departe în perioada atlanteană.

Pe următoarea treaptă, omul a învăţat să-şi folosească vorbirea. Mai întâi el a învăţat să-şi folosească mâinile, apoi a învăţat să-şi folosească vorbirea. Omul

umple lumea înconjurătoare cu fapte prin intermediul mâinilor şi cu cuvinte prin intermediul vorbirii. După ce omul a murit, atunci continuă să trăiască în mediul înconjurător ceea ce el a săvârşit prin fapte şi prin cuvinte. Tot ceea ce omul a săvârşit prin fapte, continuă să existe ca şi karmă umană. Însă ceea ce omul a rostit prin cuvinte, nu continuă să existe ca şi karmă a sa, ci ca ceva complet diferit.

Să privim înapoi în timpul în care omul încă nu vorbea, ci doar acţiona. Acţiunile erau atunci ceva ce venea doar de la fiecare persoană în parte. Acest lucru a încetat să fie doar ceva personal, după ce a început vorbirea. Fiindcă oamenii se înţeleg acum unii cu alţii. Acesta este un moment extraordinar de important în evoluţia atlanteană. Din momentul în care a ieşit primul sunet, în lume a apărut karma omenirii. De îndată ce oamenii vorbesc unii cu alţii, din întreaga omenire se revarsă ceva comun. Atunci karma individuală se revarsă în karma generală a omenirii. Odată cu vorbirea pe care noi o răspândim de jur împrejurul nostru, noi răspândim de fapt mai mult decât pe noi înşine. Prin ceea ce vorbim noi, trăieşte întreaga omenire. Numai când faptele mâinilor ajung lipsite de egoism, atunci ele vor exista de asemenea pentru întreaga omenire. Dar prin vorbire, omul nu poate realiza fapte complet egoiste, altfel aceasta ar trebui să-i aparţină numai lui. O discuţie nu poate fi niciodată complet egoistă, în timp ce faptele mâinilor sunt aşa de cele mai multe ori. Ocultistul spune: Ceea ce eu fac cu mâinile mele, poate fi numai fapta mea; ceea ce eu vorbesc, vorbesc ca membru al unui popor sau al unei seminţii.

Aşa creează viaţa noastră de jur împrejurul nostru resturi, rudimente personale prin faptele mâinilor noastre, şi rudimente ale umanităţii prin ceea ce trăieşte în urma cuvintelor. Trebuie să distingem foarte bine aceste lucruri. Tot ceea ce este în jurul nostru în natură, regnul mineral, regnul vegetal şi regnul animal, este acolo ca urmare a faptelor anterioare. Ceea ce se clădeşte de jur împrejurul nostru prin faptele noastre, este în realitate ceva ce apare nou în lume. De la fiecare om apare ceva în lume, un nou impuls, iar noile impulsuri apar de asemenea prin întreaga omenire.

Dacă noi trebuie să ne spunem aşadar: Omul apare pe Pământ în mijlocul perioadei lemuriene şi îşi creează pentru prima dată karma proprie; el nu-şi crease nici o karmă individuală mai înainte –, atunci trebuie să întrebăm: De unde poate veni această karma, acţionează ea ca ceva nou? – Ea poate veni numai din Nirvana. Pe atunci trebuia să acţioneze în lume ceva care venea din Nirvana, din locul unde se creează din „neant”. Fiinţele care fecundau pe atunci Pământul, trebuiau să se înalţe până în Nirvana. Ceea ce fecundau pe fiinţele cu patru picioare, astfel încât ele deveneau oameni, erau fiinţe care coborau din planul Nirvana. Ele se numesc Monade. Acesta este motivul pentru care pe atunci fiinţe de acest gen coborau din planul Nirvana. Din planul Nirvana este fiinţa care există în noi, în om, Monada.

Aici apare ceva complet nou în lume şi se încarnează în ceea ce este deja prezent şi este la rândul său pe deplin efectul faptelor anterioare.

Noi distingem aşadar trei trepte. Prima este cea a faptelor exterioare, făcute cu mâinile; a doua este aceea care e produsă prin cuvintele rostite, iar a treia este aceea care e produsă prin gânduri. Gândul este ceva mult mai cuprinzător decât ceea ce se produce prin cuvintele rostite. Gândul nu mai este diferit de la un popor la altul, aşa cum este vorbirea, ci aparţine întregii omeniri.

Aşa se înalţă omul de la acţiuni prin cuvinte la gânduri, şi aşa devine el o fiinţă tot mai generală. Nu există o normă generală a acţiunii, nu există o logică a acţiunii. Fiecare trebuie să acţioneze pentru sine. Dar nu există o vorbire pur personală. Vorbirea aparţine unui grup. Gândul însă aparţine întregii omeniri. Aşa avem noi progresiv de la particular la general cele trei trepte referitoare la om: fapte, cuvinte, gânduri.

În măsura în care omul se exprimă în mediul ambiant, el lasă în urma lui semnele spiritului întregii omeniri sub formă de gânduri; semnele unei grupe de oameni sub formă de cuvinte; semnele fiinţei sale umane particulare sub formă de acţiuni. El exprimă acest lucru cel mai bine prin aceea că indică spre efectele a ceea ce este produs prin aceste trepte. O individualitate este ca un fir care parcurge toate formele de manifestare personală ale diverselor încarnări. O individualitate creează pentru încarnarea următoare. Un popor, ca şi comunitate de limbaj, creează pentru un nou popor. Omenirea creează pentru o nouă omenire, pentru o nouă planetă. Ceea ce face omul pentru el personal, are importanţă pentru următoarea încarnare; ceea ce vorbeşte un popor, are importanţă pentru următoarea subrasă, pentru următoarea încarnare a poporului. Iar când va exista o lume în care toată gândirea noastră nu va mai trăi ca gândire, ci această gândire va apărea în efectele ei, atunci aceasta este o nouă omenire, adică o nouă planetă. Fără aceste mari criterii, nu putem înţelege karma.

Ceea ce gândim noi, are importanţă pentru următorul ciclu planetar. Să ne transpunem acum în gândul: Omenirea care dăinuie după noi şi va locui o planetă viitoare, va mai gândi încă? – La fel de puţin cât va vorbi o nouă rasă aceeaşi limbă ca rasa anterioară, tot atât de puţin va mai gândi omenirea viitoare. Este caraghios să ne întrebăm în gândurile noastre, ce este divinitatea. Omul nu va mai gândi pe următoarea planetă, ci va cuprinde mediul înconjurător într-o altă activitate, într-o complet altă formă decât pe această planetă. Gândirea este ceva ce ne aparţine. Când noi ne clarificăm lumea prin intermediul gândurilor, atunci această clarificare a lumii este valabilă exclusiv pentru noi. Acest lucru este de o importanţă extraordinară, fiindcă omul vede cum este ţesut el de asemenea ca omenire în firele karmei şi trăieşte şi urzeşte în întreaga ţesătură.

Când ocultistul oriental îşi pune în ordine astfel de lucruri, atunci el spune: Întreaga noastră viaţă este ca şi cum noi ne-am înconjura de limite prin acţiune,

vorbire, gândire. Dacă facem abstracţie de toate acestea, pentru omul obişnuit cu greu mai rămâne ceva. Faptul că el mai are ceva, este rezultatul esoterismului, când el s-a înălţat deasupra acestor trei criterii. Ce mai rămâne atunci, este trăirea Nirvanei.

Spiritul planetar, care reprezintă fiinţa lumii, este încarnat acum în gândire, va fi însă încarnat în viitor ca ceva diferit.

17. Berlin
12 octombrie 1905

În ocultism noi distingem la om în primul rând acţiunile sale, prin aceea că noi înţelegem prin acţiuni tot ceea ce iese dintr-o activitate care este în legătură cu mâinile sale; în al doilea rând vorbirea şi în al treilea rând gândurile. Tot ceea ce realizează omul în acest sens cu mâinile sale, contribuie la karma existenţei sale pământeşti următoare. Ceea ce vorbim, nu ne priveşte doar pe noi, ci o grupă de oameni care vorbesc aceeaşi limbă iar aceasta acţionează în karma grupei sau rasei. În cuvinte zace o mai mare responsabilitate decât în simplele fapte; fiindcă noi pregătim prin aceasta configuraţia unei rase viitoare. Ceea ce gândim, acţionează ulterior chiar la noua modelare a Pământului nostru. De aceea distingem trei trepte: Prima: Acţiunea omului este individuală, cu excepţia acţiunilor care izvorăsc în om din neant. A doua: Omul nu poate vorbi singur, doar pentru sine, cuvintele se adresează unei grupe de oameni. A treia: Gândurile privesc întreaga omenire.

Cu aceasta are legătură ceva diferit. Când acţionăm, ne aflăm complet singuri în dosul acţiunii. Când vorbim, nu suntem complet singuri cu cuvintele. În dosul cuvintelor noastre acţionează o entitate spirituală; ea se află atunci în dosul nostru. Pe cât este de adevărat că cuvintele pe care le rostim sunt înregistrate foarte exact în Akasha, la fel de adevărat este că noi, cu fiecare cuvânt pe care îl rostim, intervenim în corpul unei fiinţe spirituale care este încarnată în această materie Akasha în care intră cuvintele noastre. Trebuie să primim acest lucru în simţirea noastră; de aceea trebuie să fim foarte atenţi la cuvintele noastre. Când gândim, suntem aparent complet singuri în noi, totuşi la gândurile noastre contribuie în mod spiritual fiinţe, fiinţe mai înalte şi mai importante decât fiinţele care contribuie la vorbirea noastră.

În aceste lucruri se află mai mult decât o istorie universală. Prin aceasta sunt clarificate anumite lucruri. Să luăm în considerare un gând din noi. În dosul acestui gând se află o fiinţă spirituală. Când gândim cuprinşi din toate părţile de corpul unei fiinţe spirituale, atunci gândul este doar o expresie a corpului fiinţei spirituale care acţionează în noi. De fiecare dată când un gând trece prin sufletul nostru, acesta este o copie, un fel de urmă a unei fiinţe spirituale superioare, ca şi când am merge pe un sol umed, am lăsa urme şi am spune: Pe aici a mers un om. – Această fiinţă spirituală este modelată din aceeaşi substanţă din care este modelat gândul. Gândul din noi poate ajunge copia unei fiinţe spirituale superioare, numai fiindcă entitatea superioară are un corp din aceeaşi substanţă din care sunt modelate gândurile noastre.

Când piciorul nostru se imprimă în pământul umed, atunci copia este un negativ, o contraimagine a piciorului nostru. Aşa este şi cu gândurile noastre. În lumea spirituală superioară există pentru fiecare gând o contraimagine. Imaginea şi

contraimaginea sunt atât de îmbinate ca pecetea şi stampila. Substanţa este entitatea spirituală superioară, ea corespunde în imaginea noastră stampilei. În măsura în care gândul corespunde stampilei, el se numeşte intuiţie, iar pecetea se numeşte gând abstract. Putem spune, dacă gândim: Eu simt urma a ceea ce se petrece în lumile superioare. Referitor la acest fapt, în scrierile religioase, de exemplu în Apocalipsa lui Ioan, se foloseşte expresia „Pecete". Ea corespunde adevărului. Fiindcă o fiinţă spirituală contribuie de asemenea la cuvintele noastre, fiecare cuvânt este o pecete. Contraimaginea cuvântului este numită la mistici „Imaginaţiune". Aşa avem trei trepte ale gândirii: intuitivă, imaginativă şi abstractă obişnuită. Când omul se dezvoltă mai departe, atunci gândul abstract însuşi evoluează pe treapta pe care sunt încarnate entităţi care contribuie la vorbire, atunci omul este un Chela, un discipol ocult. A fi Maestru înseamnă a acţiona în substanţa în care sunt încarnate fiinţe care contribuie la gândurile noastre. – Imaginaţiunea dă imagini. Marii învăţători religioşi din epocile anterioare au vorbit în imagini, fiindcă imaginaţiunea dă imagini, nu gânduri abstracte. În toate religiile s-a vorbit în imagini. Imaginea este pentru om mai întâi subordonată, dar când omul înţelege să facă din fiecare gând din nou o imagine, atunci el a ajuns pe o treaptă superioară. Aceasta este condiţia preliminară pentru un mod complet nou de percepţie. În realitate este vorba despre faptul că omul evoluează la aceasta, dacă nu mai gândeşte doar abstract, ci dacă are gândul său de fiecare dată ca imagine.

Omul îşi formează de regulă numai gânduri. Omul evoluat trebuie să gândească în imagini, adică „să construiască imagini". La tipografii există deja lucrul despre care este vorba: a întipări ceva unui lucru printr-o anumită putere. În fantezie, la poet şi la artist, găsim numai o copie foarte palidă a Imaginaţiunii. Când omul care caută să evolueze atât de sus, vorbeşte, el va încerca în anumite momente, să aibă în faţa lui contraimaginea a ceea ce el vorbeşte. De aici şi imaginile grandioase, impunătoare din scrierile religioase. Cine face un efort pentru această creare de imagini, acela a ajuns pe treapta entităţilor spirituale care sunt creatoare de rase. Cel care nu dezvoltă în sine doar imagini, ci şi intuiţii, acela nu este doar creator de rase, ci colaborează şi la crearea următoarei existenţe planetare. În imagini va răsuna ceea ce este realizat atunci pe Pământ, dar cine creează din Intuiţie, acela creează ceva ce încă nu există, ce nu este realizat nicăieri, adică acela creează din Nirvana. Acesta este înţelesul oricărei apocalipse: Ceea ce va exista în realitate numai în viitor, omul poate crea numai din Intuiţie.

Prin gândirea abstractă, omul creează o copie a ceea ce există aici. În cazul Imginaţiunii, omul se lasă fecundat de către spiritul care creează în interiorul său. Imaginaţiunea corespunde realităţilor ascunse care au luat naştere prin fecundarea omului de către entităţile spirituale superioare; atunci omul poate privi pe plan astral aceste entităţi spirituale superioare. Condiţia preliminară pentru aceasta, este de a dezvolta o vorbire care nu este expresia gândurilor abstracte, ci este expresia

imaginilor. Mediumii vorbesc de asemenea prin imaginaţiuni, prin imagini şi simboluri, dar inconştient. În dosul lor, spiritul creează simbolurile. Discipolul face acest lucru în deplină conştienţă, totuşi nu arbitrar. El se lasă fecundat pentru aceasta de către spirit.

Exact la fel cum se înalţă omul la crearea de imagini şi intuiţii, a acţionat şi lumea exterioară înaintea existenţei sale, şi anume astfel încât în tot ce este esenţă minerală în jurul nostru, aşadar natură fizică pură, acţionează intuiţii ca forţe creatoare. Cristalul este exterior, aşa cum se arată simţurilor; el a fost însă creat prin intuiţii. În dosul întregii lumi fizice se află un Cosmos al intuiţiilor şi în cele din urmă o fiinţă, Spiritul planetei, care creează intuiţiile. În dosul tuturor limbilor vorbite acţionează fiinţa Imaginaţiunii, colaborează cu Spiritul rasei. În tot ce este viu colaborează aceeaşi treaptă a spiritului. În dosul tuturor plantelor acţionează Imaginaţiunea. Planta creată apare din Imaginaţiune, iar în dosul ei se află o entitate spirituală. Iar tot ce are conştienţă şi simţire, a luat naştere din gând.

Acum luaţi în considerare întregul Univers, mai întâi ca ceva fizic: Pământ, Soare, Lună şi stele, Calea Lactee, etc. În dosul acestuia se află un mare Spirit intuitiv. Este acelaşi Spirit care se exprimă în acţiunile noastre; el se află de asemenea în dosul marelui Univers. Creştinismul îl numeşte Tatăl. Fiindcă el este cunoscut atât de puţin, este numit de asemenea Dumnezeul necunoscut, iar în literatura teosofică Primul Logos. În dosul a tot ce este viu se află Spiritul Imaginaţiunii. Este acelaşi Spirit, care colaborează la vorbirea noastră, de aceea el este numit în religia creştină Cuvântul. Prin aceasta se înţelege ceva foarte exact, foarte real. Acest Spirit care se află în dosul a tot ce este viu, acţionează şi azi în vorbirea noastră, în fiecare cuvânt al nostru, este numit aşadar pe drept „Cuvântul”; o altă desemnare este Fiul sau Christos. Este Spiritul care trăieşte în tot ce este viu ca Imaginaţiune.

Apoi ne înălţăm la ceea ce este conştient, la ceea ce are un anumit grad de simţire, de conştienţă, la regnul animal şi la ceea ce în om este animalic. Acesta poate fi cuprins deja în gânduri. Pe acesta îl are fiecare în sine. Ceea ce avansează în animal, avansează mai întâi în el însuşi: conştienţa abstractă. Toată conştienţa lumii trăieşte şi în om, în gândirea abstractă. În sine, omul îl numeşte „Spirit”, iar în măsura în care acţionează afară în natura creatoare, el îl numeşte „Spirit Sfânt”. Acesta se află la baza simţirii şi conştienţei. Boală există numai în fiinţa particulară. Spiritul însuşi nu poate fi bolnav, decât dacă se încarnează în corpuri inferioare. Cuvântul „sfânt” („heilig”, limba germană, n.tr.) înseamnă „a fi sănătos” („heil sein”, limba germană, n.tr.); adică spiritul, care se revarsă afară în lume, este sănătos. Spiritul Sfânt nu este nimic altceva decât Spiritul sănătos în întregime; de aceea, cel care se uneşte efectiv cu Spiritul Sfânt, îşi menţine forţa sănătăţii. Ea trebuie să aibă de a face cu Spiritul Sfânt care se revarsă în lume. Acesta este Spiritul care acţionează de la om la om ca vindecător adevărat.

Dacă privim acum afară pe planul fizic, atunci avem mai întâi ceea ce percepem prin simţuri. În dosul acestuia se află marele Spirit intuitiv. Acest Spirit a creat toată existenţa fizică. În dosul a ceea ce trăieşte în forma pură, în dosul a ceea ce poate fi perceput prin simţuri, se află aşadar Spiritul Tată, Primul Logos. Prin faptul că privim aceasta, noi nu o schimbăm. Dar se petrece o schimbare când noi acţionăm. Noi schimbăm atunci nu doar ceea ce există afară în lume, ci şi forţele care acţionează afară în lume. În momentul când acţionăm, creem o schimbare pe planul fizic. În dosul acestei schimbări se află însă şi schimbarea forţelor de bază a ceea ce corespunde Primului Logos. Noi influenţăm aceasta prin acţiunile noastre şi aceasta rămâne, este aici, nu poate să piară din nou, decât dacă este distrusă de aceeaşi forţă care a provocat-o. Iar schimbarea care este provocată în marile intuiţii cosmice prin acţiunile noastre, este ceea ce ne cuprinde din nou ca şi karmă. Ceea ce îl atrage pe om din nou în lumea fizică, se numeşte, dacă privim la karma, Rupa. Se numeşte Rupa fiindcă omul a realizat aceasta în Rupa prin corpul său, prin exteriorul său. Noi creem în corp, în Rupa, când acţionăm asupra intuiţiilor exterioare.

Al doilea lucru, în care azi omul nu este încă atât de autonom, ci colaborează încă un alt Spirit, este vorbirea. Prin aceasta, noi facem impresii într-o lume în dosul căreia nu se află doar fizicul, ci şi viaţa. În lumea vieţii rămân în urmă imaginaţiuni despre ceea ce vorbim noi, forţe formatoare, care creează noua rasă. Rasa noastră actuală este creată din ceea ce s-a aflat în dosul cuvintelor rasei anterioare. Aceasta s-a modelat în rasa noastră. În afară de aceasta, intră în discuţie tot ceea ce este în general numai Imaginaţie. Aceasta ne arată că noi provocăm prin cuvintele noastre impresii în domeniul Fiului, în domeniul celui de-al Doilea Logos. Acestea vin înapoi ca şi karmă colectivă a întregii rase. Fiindcă noi nu creem singuri cuvântul, la aceasta colaborează Spiritul rasei. Care este baza pentru această formă a karmei? Unde acţionează Spiritul rasei? Spiritul rasei colaborează la sentimentul omului, pătrunde întreaga lume a sentimentelor. Acolo răsună ceea ce are omul în comun cu grupa sa.

Ce acţionează într-un sens mult mai larg asupra karmei, este sentimentul, Vedana. Aşadar, în primul rând Rupa, corporalitatea; în al doilea rând Vedana, sentimentul. – Pentru acel om, care încă nu a devenit Chela, sentimentul este ceva foarte important pentru perceperea celui de-al Doilea Logos şi pentru tot ceea ce este viu. Ştiinţa vrea să contemple animalul şi planta fără viaţă. Nici cel mai mare savant nu este azi atât de departe, încât să poată cuprinde viaţa cu sentimentul său. Numai înţelegerea imaginativă îl face apt să privească în viaţă.

Gândului îi corespunde în lumea înconjurătoare tot ce are senzaţie, conştienţă. Aceasta are ceva în comun cu noi: percepţia. Faptul că noi suntem în general în stare să percepem lumea de afară din spaţiul fizic ca o lume de culori şi sunete, este posibil fiindcă putem să ne-o transpunem în gânduri. Noi primim

percepţia; gândim apoi asupra ei. Dacă nu ar exista nici un gând în percepţii, atunci ar fi cea mai mare prostie a omului să vrea să-şi formeze gânduri despre ea. Gândurile ar fi doar iluzii, dacă percepţiile nu s-ar realiza prin gânduri. Ceea ce produce combinaţia percepţiilor, este aceea că percepţiile sunt construite mai întâi prin gândurile pe care noi le decojim: legile naturii. Acestea nu sunt nimic altceva decât gânduri; este Spiritul Sfânt creator. Percepţia este limita unde gândurile noastre se ating cu gândurile creatoare de afară. Aşadar, cu un gând pe care îl avem, nu putem acţiona asupra vieţii, dar putem acţiona asupra a tot ceea ce este conştient, asupra a tot ceea ce este afară numai gând.

În toate fiinţele spirituale, care au creat conştienţa, noi lăsăm urme prin gânduri. Ceea ce formează omul în gânduri pe baza percepţiilor şi ceea ce face el cu gândurile, are din nou efectul său asupra a tot ceea ce face necesare percepţiile. De aici noi distingem al treilea lucru: percepţia sau Sanjna, ce acţionează ca al treilea lucru asupra karmei.

Prin toate acţiunile, noi provocăm contraacţiuni drept karma, fiindcă intervenim în lumea intuitivă: Rupa.

Prin toate cuvintele, noi intervenim în lumea sentimentelor creatoare, pentru a crea prin aceasta în jurul nostru contrasentimente: Vedana.

Cu ceea ce noi gândim asupra percepţiilor, intervenim în întreaga lume a gândurilor exterioare: Sanjna.

Ceea ce noi percepem de jur împrejurul nostru, nu va mai exista când vom apărea din nou pe Pământ. De aceea, tot ceea ce gândim asupra lumii percepţiilor nu va putea exercita nici o influenţă asupra încarnării viitoare, doar în această încarnare va avea o forţă creatoare de karmă. Gândul acţionează asupra caracterului nostru actual.

Ceea ce izvorăşte din sentiment, ceea ce are de a face în principal cu ambianţa noastră, ceea ce intră în lumea Imaginaţiunii, aceasta ne aduce înapoi din lumile superioare în următoarea încarnare, astfel încât apare în noi înşine ca înclinaţie, iar în afara noastră ca ocazii. Prin înclinaţiile sale, omul atrage aşadar ocaziile din lumea exterioară care modelează destinul prin înclinaţiile care sunt pregătite karmic. Gândurile formează caracterul, înclinaţiile atrag karmic ocaziile. Acţiunile pricinuiesc destinul exterior, toate împrejurările corporale prin care se naşte omul. Ce realizăm efectiv cu Rupa, cu corporalitatea noastră, este destinul nostru care ne aduce karmic înapoi.

Omul poate crea conştient înclinaţii pentru încarnarea sa viitoare, numai dacă el se avântă acum conştient către Imaginaţiune. În aceasta constă secretul prin care au acţionat în exterior marii fondatori de religii asupra epocii lor. Imaginile pe care ei le-au dat oamenilor, au dezvoltat înclinaţii pentru încarnarea următoare. Orice imagine pe care ei o cufundă în suflete, iese în evidenţă în întreaga lume a sentimentelor. Omul îşi dobândeşte singur astfel de imaginaţiuni sau le primeşte de

la un îndrumător. Noi le avem, numai dacă ne-am luat în stăpânire întreaga noastră viaţă de sentimente; acesta este cazul discipolului ocult. El simte aşa cum îşi propune să simtă; de restul omenirii se îngrijesc întemeietorii de religii. O religie este lumea de sentimente a rasei viitoare; de aceea, ea poate să dispară în exterior, fiindcă ea trăieşte apoi în înclinaţii. Azi apar înclinaţii care au fost insuflate omenirii în secolele 13 şi 14. Important este că imaginile materialiste ale prezentului nu îşi cuceresc loc în inima omului, fiindcă ele i-ar înzestra pe oamenii din epocile viitoare cu cele mai brutale înclinaţii care sunt îndreptate numai către lumea senzorială, dacă nu este compensat acest lucru prin reprezentări spirituale. În om trăiesc acele pofte şi dorinţe care provin din Imaginaţiune. Aceasta este dorinţa sa, Sanskara. Tot ceea ce este intuitiv în om, marile impulsuri, pe care le primeşte de la cei mai mari iniţiaţi, sunt de fapt ceea ce depăşeşte karma propriu-zisă. Cine se înalţă la Intuiţiile propriu-zise, acela răzbeşte în sus prin lumea fizică la Spiritul Tată. Cine are cunoaştere intuitivă, poate acţiona asupra karmei propriu-zise. El începe să-şi reducă în mod conştient karma sa.

Omului obişnuit îi apar ca inteligibile numai fiinţe care sunt de asemenea conştiente. Dacă el ajunge la Imaginaţiune, atunci lui îi devine inteligibilă şi viaţa; dacă ajunge la Intuiţie, atunci poate avansa până la forţele intuitive.

Atât de mult poate acţiona omul asupra karmei sale, cât de multă Intuiţie are el însuşi, sau cât de mari îndatoriri cerute lui de către mari iniţiaţi realizează el. Conştienţa care este necesară pentru depăşirea karmei se numeşte Vijnana. Iar acum să ne gândim la omul care se află în lume trăind, acţionând, murind. După ce el a murit, rămâne totuşi din el în această lume ceva ce el a ţesut în ea. Acestea sunt: Rupa, Vedana, Sanjna, Sanskara şi Vijnana. Aceste cinci lucruri sunt contul său: destinul personal ca Rupa; destinul poporului, în care el s-a născut, ca Vedana; faptul că el s-a născut în general pe acest Pământ, ca Sanjna. Mai departe contribuie Sanskara, dorinţa, şi Vijnana, conştienţa. Acestea sunt cele cinci însușiri Skandha.

Ce răspândeşte omul în lume, rămâne ca cele cinci însușiri Skandha în lume. Ele sunt temelia noii existenţe. Ele devin treptat mai puţin active, dacă omul a dezvoltat în mod conştient pe ultima dintre ele. Cu cât are el mai mult în stăpânire în mod conştient Vijnana, cu atât mai mult o primeşte în stăpânirea sa, capacitatea de a se încarna în mod conştient în corpul fizic. Cele cinci însușiri Skandha sunt în principal identice cu karma.

1. Rupa – corporalitate, acţiune
2. Vedana – sentiment
3. Sanjna – percepţie
4. Sanskara – dorinţă
5. Vijnana – conştienţa care este necesară pentru depăşirea karmei.

18. Berlin

16 octombrie 1905

Dacă vrem să vedem mai exact cum se realizează karma, trebuie să mergem puţin în urmă în evoluţia omenirii. Dacă mergem cu câteva milenii în urmă în Europa, atunci o găsim acoperită cu gheţuri. Gheţarii Alpilor se întindeau pe atunci până departe în depresiunile nord-germane. Regiunile în care locuim noi acum, erau pe atunci reci şi sălbatice. Acolo trăia un gen de oameni care se folosea încă de cele mai simple şi primitive instrumente. Dacă mergem cu aproximativ un milion de ani în urmă, atunci găsim pe acelaşi sol o climă tropicală, aşa cum este de găsit azi numai în cele mai fierbinţi regiuni din Africa; în anumite zone erau păduri străvechi imense, în care trăiau papagali, maimuţe, în special giboni, şi elefanţi. Cu greu însă am găsi, dacă am cutreiera aceste păduri, ceva din omul actual şi de asemenea din perioada ulterioară situată cu câteva milenii în urmă. Din anumite straturi de pământ care au luat naştere între cele două ere menţionate, ştiinţele naturii pot arăta către un om la care partea frontală a creierului încă nu se formase ca acum, şi la care fruntea era teşită. Numai partea posterioară a creierului era formată. Ajungem în urmă pe vremea când oamenii nu cunoscuseră focul şi îşi confecţionau armele prin şlefuirea pietrelor. Naturalistul compară cu plăcere această stare a omului cu starea de dezvoltare a sălbaticului sau cu aceea a copilului neîndemânatic. Rămăşiţe de astfel de oameni s-au găsit în Neandertal şi în Croaţia. Ei au un craniu asemănător celui de maimuţă, iar la descoperirile arheologice din Croaţia s-a aflat că ei, înainte de a muri, au fost prăjiţi, aşadar pe atunci au locuit canibali acolo.

Gânditorul materialist îşi spune: Noi îl urmărim astfel pe om până în vremurile în care el era încă neevoluat şi neîndemânatic, şi presupunem că el s-a dezvoltat de la aceste trepte copilăreşti ale existenţei până pe treapta culturală actuală a omenirii, şi că acest om primitiv a evoluat din animalele asemănătoare omului. – El face aşadar un salt în această teorie a evoluţiei de la oamenii primitivi la animalele asemănătoare omului. Naturalistul presupune că întotdeauna ceea ce este perfect a evoluat din ceea ce este imperfect. Însă nu întotdeauna este aşa. Dacă îl urmărim de exemplu pe om în urmă până în copilărie, atunci nu mai apare nimic imperfect, fiindcă copilul provine dintr-un tată şi dintr-o mamă. Înseamnă că noi ajungem la o stare primitivă care provine din nou de la o stare superioară. Acest lucru este important, fiindcă are legătură cu faptul că deja la naştere copilul are predispoziţia pentru un nivel ulterior de perfecţiune, în timp ce animalul rămâne în urmă pe o treaptă inferioară. Dacă naturalistul a mers în urmă până la treapta pe care omul nu avea încă partea frontală a creierului şi nici raţiune, atunci el ar trebui să-şi spună: Trebuie să presupun că originea omului trebuie căutată în altă parte. La fel cum un copil provine dintr-o pereche de părinţi, tot aşa acei oameni primitivi

provin din alţi oameni care atinseseră deja un anumit nivel de perfecţiune. Pe aceşti oameni îi numim atlanteeni. Ei au trăit pe solul care acum este acoperit de apele Oceanului Atlantic. Atlanteenii aveau şi mai puţină parte frontală a creierului şi o frunte încă mai teşită. Dar ei aveau încă ceva diferit de oamenii de mai târziu. Ei mai aveau corpul eteric mult mai puternic. Corpul eteric al atlanteanului nu avusese încă formate anumite legături cu creierul; ele au luat naştere doar mai târziu. Aşa era dezvoltat încă deasupra capului un cap eteric mare, puternic; capul fizic era relativ mic şi inserat într-un cap eteric puternic. Funcţiunile pe care le îndeplinesc acum oamenii cu ajutorul părţii frontale a creierului, erau îndeplinite la atlanteeni cu ajutorul organelor din corpul eteric. Prin aceasta, ei puteau intra în legătură cu fiinţe la care nouă ne este închisă azi calea de acces, fiindcă omul tocmai şi-a dezvoltat partea frontală a creierului. La atlanteeni era vizibilă un fel de plăsmuire colorată, înflăcărată, care radia din deschiderea capului fizic către capul eteric. El era receptiv la o mulţime de influenţe psihice. Un astfel de cap care gândeşte ca şi cap eteric are stăpânire asupra etericului, în timp ce un cap care gândeşte în creierul fizic are stăpânire numai asupra fizicului, asupra îmbinării lucrurilor într-un mod pur mecanic. El îşi poate face instrumente fizice. În schimb, un om care gândeşte încă în eter, poate să facă să încolţească un bob de grâu, astfel încât acesta creşte efectiv.

Cultura atlanteană era încă în legătură cu creşterea din natură, cu ceea ce era vegetal, asupra acesteia omul de azi şi-a pierdut puterea. Atlanteanul nu a folosit de exemplu forţa aburului pentru punerea în mişcare a vehiculelor, ci forţa germinativă a plantelor, cu care el a propulsat vehiculele sale. Numai din ultima treime a perioadei atlanteene, din epoca protosemiţilor până în epoca în care Atlantida a fost acoperită de apele Oceanului Atlantic, partea frontală a capului eteric a format partea frontală a creierului. Prin aceasta, omul şi-a pierdut puterea de a influenţa creşterea plantelor şi a primit capacitatea creierului fizic, raţiunea. El a trebuit să o ia de la început cu multe lucruri. El a trebuit să înceapă să-şi formeze deprinderi mecanice. Pe atunci el era încă asemenea unui copil, neîndemânatic şi nepriceput, în timp ce mai înainte ajunsese la o mare pricepere referitor la creşterea plantelor. Omul trebuie să treacă prin inteligenţă şi apoi să dobândească din nou ceea ce putea face mai înainte. Puteri spirituale superioare aveau o influenţă pe atunci asupra voinţei nelibere; prin capul eteric lăsat deschis, ele acţionau cu raţiunea lor.

Mergând şi mai în urmă, ajungem în perioada lemuriană. Acolo ni se arată o treaptă a evoluţiei omenirii, pe care se petrece efectiv numai definitivarea principiilor materne şi paterne. Acest cap eteric are, desigur, ramificaţiile sale exterioare în corpul astral, în ceea ce înconjoară ca radiaţie pe om ... (lacună în text). Dacă s-ar fi extras capul eteric şi corpul astral dintr-un astfel de om, atunci s-ar fi întâmplat ceva deosebit. Omul ar fi pierdut prin aceasta posibilitatea de a sta

vertical, el s-ar fi prăbuşit. Exact procesul invers a fost început pe atunci cu omul, iar prin aceasta el s-a ridicat treptat în picioare.

În perioada lemuriană însă, omul se afla încă pe o treaptă pe care el încă nu poseda ceea ce noi am presupus că s-ar putea extrage din el. El încă nu avea într-o perioadă anterioară acest cap eteric şi corpul astral. Ele nu erau pe atunci încă prezente. Omul pământesc care cutreiera pretutindeni era pe atunci efectiv o fiinţă orizontală. Cele două organe de lucru, mâinile, avuseseră pe atunci forma membrelor posterioare şi formaseră de asemenea organe de mişcare, astfel încât omul mergea pe atunci în patru labe. Să ne gândim la doi oameni de azi, bărbat şi femeie intim contopiţi unul în altul, să ne gândim că jumătatea superioară a corpului lipseşte şi numai jumătatea inferioară a corpului este prezentă. Omul era în realitate bărbat-femeie. Omul a avut pe atunci de asemenea un corp astral şi un corp eteric, dar încă nu pe cele pe care le-a avut mai târziu. Acela era un alt corp astral, şi anume unul care ajunsese la cea mai înaltă perfecţiune a sa pe Lună. Corpul astral în legătura sa cu corpul eteric, primise pe Lună capacitatea de a construi un corp fizic care avea pe atunci structura asemănătoare unui crab. Omul se putea ridica în două labe şi putea face salturi.

Corpul astral legat de corpul eteric era pe atunci complet altfel format. El avea o formă care nu era complet ovală, ci arăta mai mult ca un clopot. El se boltea deasupra omului care mergea în patru labe. Corpul eteric se îngrijea de toate funcţiunile vieţii acestui om lemurian. Omul avea pe atunci în corpul astral o conştienţă crepusculară, nebuloasă, aşa cum avem noi azi când visăm. Dar conştienţa lui nu era ca reminiscenţele din visele noastre actuale, ci el visa despre realitate. Când de el se apropia un om antipatic, atunci în el se înălţa un sentiment luminos care indica antipatia.

Deja pe Lună omul avusese puţin capacitatea de a-şi folosi cele două membre din faţă ca şi organe de apucat, astfel încât acum venea un timp al ridicării pe verticală. Ceilalţi tovarăşi vii ai omului erau în perioada lemuriană animale asemănătoare reptilelor, cu forme groteşti, care nu au lăsat nimic în urmă. Ihtiosaurii şi celelalte reptile preistorice sunt descendenţi ai acelor animale. În realitate, Pământul era locuit pe atunci de fiinţe care aveau un caracter reptilian; corpurile umane aveau pe atunci de asemenea un caracter reptilian. În timp ce fiinţa umană asemănătoare reptilelor se ridica pe atunci pe verticală, a devenit vizibilă din faţă o formă a capului complet deschisă, din care ţâşnea un nor de foc. Aceasta a dat motivul pentru poveştile cu balauri, cu dragoni. Aceasta este forma grotescă pe care o avea omul pe atunci, o formă asemănătoare reptilelor. Păzitorul Pragului, natura inferioară a omului, apare de obicei într-o formă de acest fel. Este natura inferioară cu forma deschisă a capului. Pe atunci a apărut pe Pământ căsătoria dintre aceste plăsmuiri şi celelalte fiinţe descrise mai înainte. Corpul astral

împreună cu forma de cap s-a unit cu corpul asemănător balaurului cu deschiderea înflăcărată. Aceasta a fost fecundarea Pământului matern de către Spiritul patern.

Aşa a avut loc fecundarea de către forţele manasice. Corpul astral inferior s-a contopit cu corpul astral superior. O mare parte a corpului astral de atunci s-a pierdut. O parte a format componentele inferioare ale corpului astral uman, iar cealaltă, corpul astral nou adăugat împreună cu capul, s-a unit cu părţile superioare ale omului. Ceea ce a fost îndepărtat pe atunci, a ieşit din acest corp astral care s-a unit cu structura de balaur, nemaiputându-se dezvolta mai departe pe Pământ. Aceasta a format ca conglomerat sfera astrală a Lunii, aşa-numita sferă a opta. Luna adăposteşte în realitate entităţi astrale care au luat naştere prin aceea că omul a lepădat ceva. Această însoţire a Spiritului patern cu materia maternă a fost descrisă în Egipt ca însoţirea lui Osiris cu Isis. Ce a luat naştere atunci, a fost Horus. Structura de balaur cu capul eteric contopită cu corpul astral al omului împreună cu forma de cap, care se adăuga ca ceva nou, a dus la concepţia despre structura Sfinxului. Sfinxul este redarea acestui gând în formă plastică.

Au existat şapte feluri sau clase de astfel de structuri care erau puţin diferite una de alta, de la cea mai frumoasă formă umană construită, o formă aproape nobilă, superioară, până jos la cea mai grotescă formă. Aceste şapte feluri de structură umană au trebuit să fie fecundate toate. În acest fel plastic trebuia să se reprezinte coborârea „fiilor lui Manas". Numai atunci putem înţelege cum a luat naştere corpul astral al omului. El este alcătuit din două părţi diferite.

Dacă luăm în considerare evoluţia umană, vom găsi că una dintre jumătăţile corpului astral se străduieşte neîncetat să învingă cealaltă jumătate, natura inferioară, şi invers. Dacă omul constă azi din corp astral, corp eteric şi corp fizic, atunci de fapt numai corpul fizic este un produs care, aşa cum este el, este încheiat. Celelalte două corpuri se află într-o luptă neîncetată. Şi în cazul corpului eteric există două părţi care caută să se ridice una asupra celeilalte.

Când omul moare, el cedează întregul corp fizic forţelor Pământului, însă corpul eteric al omului se desface mai întâi în două părţi. Una dintre ele este aceea care a provenit de la structura superioară şi pe aceasta o ia omul cu el. În schimb restul corpului eteric se pierde, fiindcă asupra acestuia omul nu-şi poate exercita autoritatea; acesta i s-a dat lui din afară. Asupra acestuia el îşi poate exercita autoritatea, numai dacă a devenit discipol ocult. Această parte a corpului eteric, în cazul omului obişnuit, este cedată aşadar forţelor eterice ale Cosmosului. Ce se adaugă omului din acel corp astral cu care el a venit de pe Lună, aceasta îl constrânge să petreacă un interval de timp în Kamaloka, până când el s-a eliberat pentru viaţa proprie de această parte a corpului astral. Apoi el mai are partea de corp astral care a găsit deja compensarea; cu acesta el parcurge drumul prin Devachan şi înapoi în viaţa fizică. De aceea vedem în spaţiul astral forme de clopot circulând cu viteză foarte mare. Acestea sunt suflete umane care vor să se încarneze

din nou. Dacă zvâcneşte prin spaţiul astral aici la noi un astfel de clopot uman şi un embrion uman din America de Sud este înrudit karmic cu el, atunci acest clopot uman trebuie deja să fie acolo. Aşa circulă prin spaţiul astral aceste suflete care se reîntorc. Aceste forme de clopot amintesc încă de acele forme care apăreau în perioada lemuriană, numai că ele şi-au găsit deja compensarea cu corpul astral superior.

Noi ştim că omul evoluează prin aceea că el îşi prelucrează din Eu cele trei corpuri. Eul nu este altceva decât ceea ce a acţionat pe atunci fecundând: partea superioară a aurei cu capul eteric. Componentele pe care le-a construit omul sunt: corpul fizic, corpul eteric, corpul astral.

Corpul eteric superior sau corpul mental
Corpul astral ca Buddhi
Corpul astral
Corpul eteric inferior
Corpul fizic

Corpul fizic a luat naştere printr-o transformare şi o înnobilare a acelui corp asemenea balaurului, pe care-l întâlnim în perioada lemuriană. El era bărbătesc-femeiesc. În omul actual există de asemenea un om bărbătesc-femeiesc. La bărbat, temelia componentei superioare este feminină, la femeie temelia corpului eteric superior este de structură masculină. În realitate, omul conform naturii fizice este de asemenea masculin-feminin.

Corpul eteric constă din două componente: din componenta naturii umane care a venit de dincolo de pe Lună şi din componenta sa opusă. Ele nu erau încă unite una cu alta la început, după aceea ele s-au apropiat una de alta şi s-au unit. Una este polul animalic, cealaltă este polul spiritual. Polul animalic se numeşte corp eteric, polul spiritual se numeşte corp mental. Corpul mental este eterul material.

Între acestea se află corpul astral, care a luat naştere de asemenea dintr-o legătură a două componente. El este la bază de asemenea o structură dublă. Trebuie să distingem în corpul astral o natură inferioară şi o natură superioară. Natura superioară este legată de la început cu corpul mental. Ceea ce se află din corpul astral în corpul mental, ceea ce a venit aşadar de sus, este celălalt pol al corpului astral inferior. O însuşire a corpului astral inferior este aceea că el are pofte. Componenta superioară are în locul acestora devotament, iubire, virtutea care dăruieşte. Această parte a corpului astral se numeşte Buddhi. Această descriere a omului este văzută aşa din lumina cosmică. Dacă omul însuşi lucrează la învelişurile sale, este altceva. Una înfăţişează felul cum este construit de către Cosmos omul, alta înfăţişează felul cum se construieşte el însuşi.

Aşadar, Buddhi este astralul înnobilat, mentalul este etericul înnobilat, iar fizicul are polul său opus în Atma.

19. Berlin
17 octombrie

Am văzut ieri cum se află omul într-o anumită relaţie cu puterile astrale. După ce moare, el intră mai întâi în lumea astrală. Dar şi acum el se află într-o relaţie neîntreruptă cu planul astral. De fapt pe planul astral devin vizibile neîntrerupt fiinţe care nu ar fi acolo, dacă nu ar exista oameni. Ele ajung pe planul astral prin oameni, şi chiar mai mult prin animale. Ele nu seamănă cu alte fiinţe ale planului astral. Acolo pe planul astral este vizibil ceea ce pentru om este la început doar simţit. Plăcere, suferinţă, instinct există acolo la fel de real cum există pe planul fizic obiectele exterioare, un scaun sau o masă. O fiinţă care ne apare acolo ca plăcere, acţionează mai întâi asupra sentimentului nostru, când substanţa sa astrală este încă rarefiată.

Ce apare pe planul astral, există acolo de regulă ca o imagine reflectată în comparaţie cu planul fizic, de exemplu numărul 563 este acolo 365. Un sentiment de ură apare acolo ca şi când ar veni de la omul căruia i-a fost adresat. Acest fapt este valabil pentru toate lucrurile de pe planul astral. Sufletescul, care intră din planul astral în planul fizic, poate fi perceput aici cu însuşiri opuse. Dacă senzaţii sufleteşti pătrund din planul astral aici, ele apar aici de exemplu, în timp ce ele sunt calde acolo, ca o imagine reflectată a planului astral cu un sentiment caracteristic rece. Acestea sunt lucruri care trebuie să fie lămurite complet.

Pe de altă parte trebuie să reţinem că fiinţele planului astral au drept materie ceea ce noi numim simţire. Ele se manifestă prin sentimente. Dacă aceste fiinţe nu sunt încă foarte puternice, atunci noi le putem percepe numai printr-o senzaţie de rece. Dacă ele devin însă mai puternice, dacă ele îşi densifică materia, atunci devin vizibile ca fiinţe de lumină. Aceasta explică faptul că, dacă materializările de la şedinţele de spiritism se condensează suficient, atunci se manifestă o apariţie luminoasă (de exemplu moluşte). Este un proces firesc pentru un astfel de lucru. Cine priveşte aşa ceva fără să cunoască acest lucru, vorbeşte despre minuni. O minune nu este altceva decât intervenţia unei lumi superioare în lumea noastră. Este pur şi simplu un proces firesc. Aşa este şi când alte fiinţe din planuri superioare intervin în viaţa umană.

Noi înţelegem că un simplu gând rece, sec este pe planul astral mai puţin activ decât un gând care vine impulsiv din suflet. Dacă un om a ajuns atât de departe în cultura actuală, încât el nu mai este supus pasiunilor – cultura noastră are ceva rafinat – dacă din el se înalţă pe planul astral gânduri reci referitoare la procesele din lume, atunci ele se manifestă acolo ca spaţii goale, lipsite de materie (este vorba despre materie astrală, ca să zicem aşa, n.tr.). În spaţiul obişnuit se poate introduce materie care umple spaţiul. Nu tot aşa este cu materia care se revarsă prin gânduri în spaţiul astral. Ea acţionează în opoziţie cu materia fizică: ea

dă la o parte ce există acolo, cam la fel cum s-ar face de exemplu o gaură într-un aluat. Aşa este când gândurile noastre se revarsă în spaţiul astral. Materia superioară este în opoziţie cu cea inferioară: în loc să umple spaţiul, ea dă la o parte ce există în spaţiu. Aceasta este materia astrală, care este dată la o parte acolo.

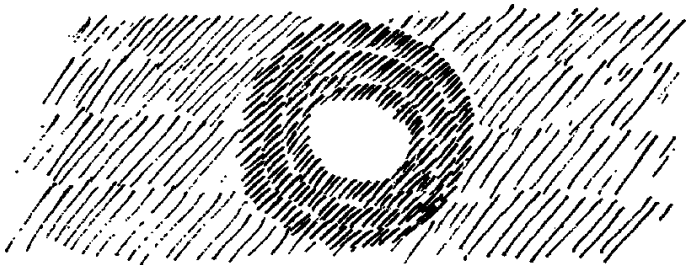

Când un gând pătrunde în spaţiul astral, atunci se formează un strat dens de jur împrejurul spaţiului gol care ia naştere prin acel gând. În jurul acestui spaţiu gol apar manifestări colorate. Începe să licărească, să lucească în jurul spaţiului gol. Aceasta este forma gândului, pe care noi o vedem mai întâi. Materia astrală este densificată de jur împrejur şi devine prin aceasta mai luminoasă. Această lumină care ia naştere de jur împrejurul gândului, dispare în curând; dar dacă gândul este legat de un impuls puternic de pasiune, atunci el este înrudit cu materia astrală densificată şi o însufleţeşte. Aşa creează oamenii care sunt încă foarte neevoluaţi, dar foarte pasionali, în spaţiul astral fiinţe vii când ei gândesc. Acest lucru încetează mai târziu; când oamenii evoluează şi devin din ce în ce mai liniştiţi, nu mai iau naştere astfel de fiinţe atunci când ei gândesc. Acum dvs. înţelegeţi, că pe planul astral există fiinţe care provin de la oameni şi de asemenea de la animale. Fiindcă şi de la anumite animale se formează astfel de fiinţe, şi încă mult mai intens. Dar animalul îşi împinge impulsul său în forma lui astrală proprie, astfel încât în spaţiul astral el îşi creează propria formă, copia sa.

Fiecare animal lasă un fel de urmă în spaţiul astral, care are o viaţă scurtă, dar dăinuie totuşi un interval de timp. Însă prin gândurile pasionale puternice ale omului iau naştere noi locuitori elementali ai spaţiului astral. Omul atinge treptat punctul în care pe planul astral dă naştere la un fel de fiinţe elementale neutre. Când este depăşit în final punctul în care iau naştere simple mecanisme în spaţiul astral, atunci omul ajunge să-şi înnobileze din ce în ce mai mult pasiunile şi instinctele. Aceasta îl duce la aceea că el conferă gândurilor sale un entuziasm nobil. Acela are de asemenea puterea de a însufleţi materia astrală care se află în jurul gândurilor. Din dezvoltarea patriotismului iau naştere de exemplu fiinţe cu formă nobilă, iar prin aceasta fiinţele elementale create contribuie la progresul fiinţelor care trăiesc în spaţiul astral. Entităţile nenobile pe care le creează omul prin gândurile care sunt pline de pasiuni, sunt obstacole şi acţionează retrograd. Dar

tot ce realizează omul în mod nesenzual prin entuziasm şi aşa mai departe, aceasta acţionează progresist în spaţiul astral.

Materia densificată pe planul astral prin gânduri pasionale, este aceeaşi care înconjura planeta anterioară, Luna, din care s-a dezvoltat Luna actuală pe o treaptă superioară. De aceea este un pericol pretutindeni unde există astfel de materie. Noi oamenii suntem creaţi astfel încât trebuie să ne încarnăm în materia fizică actuală. Pe planeta anterioară nu exista încă materia fizică actuală; ea era mai dezvoltată decât aceea a animalelor actuale şi mai puţin dezvoltată decât aceea a oamenilor actuali. Această materie în care Iehova năzuieşte să se încorporeze, nu oferă ca atare o bună locuinţă. Dar fiinţele care au progresat atât de mult, încât au atins treapta pe care trebuiau să o atingă pe Lună, nu vor pricinui nici o pagubă. Ele nu iubesc această materie. Nu este materia în care este încarnat omul acum. Dar pentru anumite fiinţe, care au rămas în urmă pe Lună, materia astrală a Lunii este, să zicem aşa, un aliment din care ele vor să se hrănească, ea are pentru ele o mare forţă de atracţie. Aceasta dovedeşte că suntem înconjuraţi neîncetat de fiinţe a căror natură superioară este înrudită cu natura noastră inferioară. Când omul creează gânduri egoiste, atunci ele sunt binevenite pentru fiinţele respective. În alte privinţe, ele sunt mai avansate decât omul, dar în această privinţă ele au dorinţa de a se încorpora în formele astrale pe care noi le creem. Sunt aşa-numitele fiinţe Asura. Noi alimentăm aceste fiinţe Asura prin formele inferioare ale gândurilor.

Dacă oameni care nu sunt încă purificaţi, nu sunt suficient de lipsiţi de pasiune, meditează şi creează forme puternice de gânduri, ei creează o puternică aură de pasiune în jurul lor. În aceasta se încorporează astfel de fiinţe Asura, care pot trage în jos pe oamenii respectivi. Dacă omul meditează somnolent şi apoi nu se înalţă suficient în gânduri, atunci el creează această materie şi nu are acolo nici o contragreutate, în formele sale de gânduri se încorporează astfel de fiinţe. Acestea sunt fiinţe superioare, fiindcă ele şi-au construit deja pe Lună în întregime componenta Manas, înainte de a primi impulsul Buddhi; ele nu au aşadar impulsul componentei Buddhi. De aceea, componenta Manas este egoistă la ele. Dacă omul ar fi pe Pământ pe punctul de a primi din exterior componenta Manas, de asemenea fără a fi primit anterior impulsul Buddhi, dacă el şi-ar fi dezvoltat doar componenta Manas care-l împinge înainte, atunci el ar fi devenit în cel mai înalt sens o fiinţă egoistă. Dezvoltarea componentei Manas înclină către egoism şi independenţă: Ea a trebuit să-l facă pe om independent, dar a trebuit apoi să primească impulsul naturii Buddhi. Fiinţele Asura menţionate au pierdut ocazia de a primi impulsul naturii Buddhi, fiindcă ele şi-au dezvoltat prea devreme componenta Manas. De aceea ele se află pe de o parte mai sus iar pe de altă parte ele nu pot progresa, ci îşi cultivă Kama-Manas, egoismul.

La mijlocul perioadei lemuriene a apărut Kama-Manas pe planul fizic la oamenii separați în cele două sexe. Zeul care a adus Kama-Manas, era Iehova. De

aceea îl numeşte Helena Petrowna Blavatsky zeul Lunii. El este numit pe drept cuvânt zeul fecundităţii. El a împins la extrem acţiunea exterioară a componentei Kama-Manas. Sexualitatea care a apărut în perioada lemuriană, dacă o urmărim înapoi, dacă o privim în natura sa din ce în ce mai înaltă, devine al Doilea Logos. Prin principiul Kama a fost coborât Iehova; prin principiul Buddhi a fost înălţat principiul Christos.

Dacă noi coborâm în Kamikul perioadei preterestre, atunci suntem traşi în jos de fiinţele Asura. Forţele superioare ale predecesorilor noştri spirituali sunt legate de forţele propriei noastre naturi inferioare. Pasiunile umane se află în relaţie ocultă cu forţele superioare ale fiinţelor spirituale care ne-au precedat. Pretutindeni unde este desfrâu, acolo a existat materie în care forţe puternice ale fiinţelor Asura radiază în lume intelectualitate rafinată. La oameni depravaţi sunt de găsit astfel de forţe puternice ale fiinţelor Asura. Cel ce practică magia neagră îşi procură cele mai puternice forţe care îi slujesc, tocmai din mlaştina senzualităţii. Ritualurile sexuale există pentru a invoca aceste forţe. Există o luptă neîncetată pe Pământ, care se străduieşte pe de o parte să purifice pasiunile, iar pe de altă parte să fortifice senzualitatea. Fiinţele care au ca şi conducător principiul Christos, caută să câştige Pământul pentru ele, dar şi celelalte, fiinţe ostile, caută să acapareze Pământul pentru ele. Aceste încorporări ale fiinţelor Asura în emanaţiile gândurilor pline de pasiune ale omului sunt un fel de fiinţe astrale. Ele sunt numite fiinţe elementale artificiale, fiindcă sunt create de om în mod artificial. Apoi există în spaţiul astral şi fiinţe elementale naturale. Ele provin din sufletele-grup ale animalelor. Pentru fiecare grupă de animale există pe planul astral o fiinţă care uneşte ceea ce există în animalele individuale. Pe acestea le întâlnim de asemenea în spaţiul astral. Fiecare animal trage după sine ca o trenă întreaga sa natură astrală. Această plăsmuire nu poate acţiona însă atât de distructiv ca ceea ce creează omul în spaţiul astral drept fiinţă elementală. Plăsmuirea respectivă este inofensivă, fiindcă ea este paralizată de sufletul-grup al animalului. Nu la fel este cazul fiinţelor create de către oameni, fiindcă la om nu paralizează nimic pe fiinţa respectivă, astfel încât aceste fiinţe elementale sunt durabile.

Când este chinuit un animal, toată durerea provocată lui ricoşează imediat asupra corpului astral al omului. Aici ea se reflectă ca şi imagine opusă. Aşa se explică plăcerea cruzimii. Un astfel de sentiment de plăcere slăbeşte corpul astral al omului. Dacă omul distruge viaţa, aceasta înseamnă la omul însuşi ceva extraordinar ... (lacună în text). Omul nu-şi poate însuşi prin nimic forţe astrale care acţionează atât de distructiv ca prin ucidere. Orice ucidere a unei fiinţe care are corp astral, produce o fortificare extremă a egoismului. Aceasta înseamnă o sporire a puterii. De aceea în şcolile de magie neagră se dă mai întâi o instruire a felului de a tăia animale; cu gândul corespunzător tăierii într-un anumit loc, se stimulează o anumită forţă, cu gândul corespunzător tăierii în alt loc, se stimulează o altă forţă.

Corespondenţa la cel ce practică magia albă se află în meditaţie. Ceva se întoarce pe planul fizic, când se face aceasta cu un gând referitor la fizic; în absenţa gândului, lucrul se întoarce în planul Kamaloka.

Copleşirea omului cu mijloace hipnotice este o crimă şi mai gravă, fiindcă aceasta distruge voinţa. De aceea ocultistul nu intervine niciodată în libertatea omului; el doar povesteşte faptele.

Minciuna este din punct de vedere astral o crimă şi o sinucidere în acelaşi timp. Ea creează iluzii altuia despre ceva şi îi produce aceluia un sentiment care se referă la un lucru inexistent, la neant. Pe plan astral apare imediat imaginea opusă a neantului, crima. Dvs. ucideţi aşadar ceva în om, dacă prin minciună îi îndreptaţi sentimentul către ceva care nu există, şi comiteţi o sinucidere, fiindcă ... (lacună în text).

20. Berlin
18 octombrie 1905

Noi am luat ieri în considerare plăsmuirile din lumea astrală, care apar sub influenţa omului însuşi. Azi ajungem la fiinţele spaţiului astral, care sunt acolo locuitori mai mult sau mai puţin permanenţi.

Pentru a înţelege care este participarea omului la evenimentele astrale, trebuie să avem înaintea ochilor natura omului care doarme. Omul constă, aşa cum ştim, din patru componente: corpul fizic, corpul eteric, corpul astral şi Eul. Când omul doarme, atunci corpul astral şi Eul sunt afară din învelişul uman. Un astfel de om circulă, să zicem aşa, prin spaţiul astral. De regulă el nu se îndepărtează foarte mult de corpul fizic şi de corpul eteric, care rămân în pat. Celelalte două componente ale fiinţei umane, corpul astral şi Eul, sunt acum în spaţiul astral.

Fiindcă corpul fizic şi corpul eteric rămân aici pe planul fizic, nu avem voie să credem absolut deloc că asupra corpului fizic şi asupra corpului eteric s-ar desfăşura doar influenţe fizice şi că la ele ar avea acces doar fiinţe fizice. Tot ce trăieşte ca gânduri şi reprezentări, dobândeşte o influenţă asupra corpului eteric. Când un om doarme, atunci corpul eteric se află aici pe planul fizic. Dacă noi gândim ceva în ambianţa omului care doarme, atunci vom exercita o influenţă asupra corpului său eteric; numai că cel ce doarme nu ar şti nimic de aceasta. În stare de veghe, omul este atât de ocupat cu lumea exterioară, încât el respinge toate gândurile care caută să pătrundă în corpul eteric. Dar noaptea corpul eteric este singur, fără Eu, şi este abandonat tuturor gândurilor care roiesc în jurul lui, fără ca omul care doarme să ştie ceva despre aceasta. În starea de veghe el de asemenea nu ştie nimic de aceasta, fiindcă corpul astral care locuieşte în corpul eteric, este ocupat cu lumea exterioară. Când un om este în stare de somn, atunci asupra lui are influenţă orice fiinţă care are puterea de a emite gânduri. Aşa pot dobândi o influenţă asupra lui individualităţi superioare, pe care le numim Maeştri. Ele pot trimite gânduri în corpul eteric al celui care doarme. Aşa poate primi omul în corpul eteric gânduri înalte, pure ale Maeştrilor, dacă Maeştrii vor să se ocupe în mod conştient de acest lucru. În timpul nopţii intră însă în corpul eteric mai întâi gânduri care roiesc în ambianţă. Pe ele le întâlneşte omul apoi dimineaţa, când el se strecoară din nou în corpul eteric. Există două feluri de vise. Unul ia naştere direct prin vieţuirile din lumea astrală: prin ecoul vieţuirilor din ziua anterioară şi a câtorva lucruri ale lumii astrale. Eul de regulă nu vieţuieşte în timpul nopţii în spaţiul astral mai multe lucruri decât cele care se referă la viaţa cotidiană. După ce el se întoarce, vine în viaţa trează însoţit sau nu de experienţele lumii astrale. El întâlneşte însă şi în corpul eteric o stare de lucruri. Ce întâlneşte acolo, este primit de asemenea de către corpul astral şi ne apare atunci ca vis. Dar ce se întâmplă noaptea cu corpul eteric, este un alt gen de vieţuiri. Astfel găseşte Eul dimineaţa în

primul rând gânduri care au intrat în el din ambianţă, iar în al doilea rând gânduri pe care le-au cufundat în el în mod conştient Maeştrii sau alte individualităţi. Aceste din urmă gânduri pot fi aduse încoace prin aceea că omul meditează. Prin faptul că omul se ocupă cu gânduri eterne, pure, nobile în timpul zilei, el aduce în corpul său astral înclinaţii pentru aceste gânduri. Dacă un om nu are înclinaţii pentru astfel de gânduri, ar fi inutil ca un Maestru să vrea să se ocupe de corpul său eteric. Dacă omul citeşte „Lumina pe cărare" şi meditează asupra acesteia, atunci el îşi prepară corpul astral astfel încât dacă Maestrul a umplut corpul eteric cu gânduri grandioase, corpul astral poate întâlni efectiv aceste gânduri. Această relaţie se numeşte relaţia omului cu Sinea sa superioară. Procesul interior real este unul ca acesta. Sinea superioară a omului nu este nimic ce trăieşte în noi, ci este ceva ce trăieşte de jur împrejurul nostru. Sinea superioară sunt individualităţile superior dezvoltate. Omul trebuie să se lămurească de faptul că Sinea superioară este în afara lui. Dacă el ar căuta-o în sine, nu ar găsi-o nicăieri. El trebuie să o caute la aceia care au mers deja pe calea pe care noi vrem să mergem. În noi nu este nimic altceva decât karma noastră, ceea ce noi am vieţuit deja în încarnările anterioare. Toate celelalte sunt în afara noastră. Sinea superioară este de jur împrejurul nostru. Dacă vrem să ne apropiem de ea pentru viitor, atunci trebuie să o căutăm înainte de toate la acele individualităţi care pot acţiona în fiecare noapte asupra corpului nostru eteric. Ea este în Univers; de aceea spune vedantistul: „Tat twam asi" = Aceasta eşti tu! – Dacă prin scrieri potrivite, ca „Lumina pe cărare" sau Evanghelia lui Ioan, omul îşi face corpul astral să aibă înclinaţia de a primi ingrediente înalte şi apoi de a înţelege pe Maeştri, atunci el acţionează prin aceasta în favoarea evoluţiei către Sinea superioară.

Noi găsim aşadar în timpul nopţii în spaţiul astral corpuri adormite sau pe discipoli cu Maeştrii lor în măsura în care, cel care a realizat o legătură cu Maestrul, printr-o meditaţie potrivită are legătura care îl atrage către Maestru. Acesta este procesul care se poate petrece în fiecare noapte. Orice om poate ajunge, prin cufundarea în scrierile inspirate, să participe la astfel de legături şi prin aceasta la evoluţia Sinei superioare. Ceea ce va fi peste câteva milenii Sinea noastră, este acum Sinea noastră superioară. Pentru a face însă cunoştinţă efectiv cu Sinea superioară, trebuie să o căutăm acolo unde este ea deja azi, la individualităţile superioare. Aceasta este legătura discipolilor cu Maeştrii.

Ceva diferit, ce putem întâlni de asemenea în spaţiul astral, este magicianul magiei negre împreună cu discipolii săi. Pentru a se forma ca magician al magiei negre, discipolul parcurge o instruire specială. Instruirea în magia neagră constă în aceea că omul se obişnuieşte, printr-o anumită îndrumare, să chinuie, să taie, să ucidă animale. Acesta este abc-ul. Dacă omul chinuie în mod conştient ceea ce este viu, aceasta are o anumită consecinţă. Durerea pricinuită prin aceasta exercită o influenţă deosebită asupra corpului astral uman, dacă el a provocat în mod conştient

durerea. Când omul taie în mod conştient un anumit organ, atunci omului i se dezvoltă o anumită putere.

Principiul întregii magii albe este să nu se dobândească nici o putere fără dăruire de sine. Când se dobândeşte o putere prin dăruire de sine, atunci ea se revarsă din izvorul vieţii generale a Universului. Dacă noi însă primim energie vitală de la o anumită fiinţă, atunci îi furăm energie vitală acelei fiinţe. Fiindcă ea a aparţinut unei fiinţe particulare, ea concentrează şi sporeşte existenţa particulară în omul care şi-o însuşeşte. Iar această concentrare a existenţei particulare îl face apt să devină discipolul celor care sunt angajaţi într-o luptă cu Maeştrii cei buni.

Aşadar Pământul nostru este un câmp de luptă; el este scena a două puteri opuse una alteia: cea de la dreapta şi cea de la stânga. Una dintre ele, puterea albă, cea de la dreapta, năzuieşte să spiritualizeze din nou Pământul, după ce el a ajuns la un anumit nivel al condensării fizice materiale. Cealaltă putere, cea de la stânga sau puterea neagră, năzuieşte să facă Pământul din ce în ce mai dens, ca Luna. Aşa ar putea fi Pământul nostru după un anumit timp expresia fizică a puterilor bune sau expresia fizică a puterilor rele. Pământul devine expresia fizică a puterilor bune, prin aceea că omul se leagă de spiritele care adună laolaltă, prin aceea că el caută Eul din comunitate. Pământul este chemat să se diferenţieze fizic tot mai mult.

Aşadar este posibil ca anumiţi oameni să meargă pe căi proprii, încât fiecare om să-şi formeze un Eu. Aceasta este calea neagră. Calea albă este aceea, pe care se năzuieşte către o comunitate, prin aceea că se formează un Eu general.

Dacă am scormoni tot mai mult în noi înşine, dacă ne-am cufunda în organismul propriului nostru Eu, dacă am vrea tot mai multe pentru noi, atunci ne-am strădui să ne separăm definitiv de toate. În schimb dacă suntem împreună, astfel încât să ne însufleţească un spirit comun, astfel încât să se formeze un centru între noi, în mijlocul nostru, atunci ne adunăm laolaltă, ne unim. A fi magician al magiei negre înseamnă a construi tot mai mult spiritul fiinţei particulare. Anumiţi maeştri ai magiei negre sunt de asemenea pe cale de a duce cu ei anumite forţe ale Pământului. Dacă discipolii lor ar deveni atât de puternici, încât să fie posibil acest lucru, atunci Pământul s-ar îndrepta către nimicire.

Omul este chemat să ajungă treptat în atmosfera Maeştrilor buni. Pe planul astral, alături de Maestru şi de discipolii lui se găseşte aşadar şi magicianul magiei negre împreună cu discipolii lui. Acolo se mai găsesc, desigur, şi oameni care au murit de câtva timp, şi anume ei sunt acolo din motivul că trebuie să renunţe treptat la legăturile pe care le-au avut cu Pământul. Pofta după savoare trebuie abandonată. Savoarea este un proces din corpul astral, dar el nu poate fi satisfăcut de către corpul astral. Cât timp omul trăieşte pe planul fizic, el îşi poate satisface poftele corpului astral prin instrumentele corpului fizic. După moarte, patima savorii este încă prezentă, dar instrumentele pentru satisfacere nu mai sunt prezente. Omul trebuie să se dezobişnuiască acolo de tot ceea ce poate fi satisfăcut doar prin corpul

fizic. Acest lucru se petrece în Kamaloka. După ce omul s-a dezobişnuit de toate poftele de acest gen, atunci perioada Kamaloka s-a sfârşit şi urmează perioada Devachan.

După ce perioada Kamaloka s-a sfârşit, poate să apară ceva ce nu este normal în evoluţia umană. În evoluţia umană normală, se întâmplă următorul lucru: Omul s-a dezobişnuit de pofte, dorinţe, instincte, pasiuni şi aşa mai departe. Astfel iese în evidenţă din corpul astral tot ceea ce este natură superioară. Atunci rămâne în urmă un fel de carapace prin care omul a năzuit după plăceri senzoriale. După ce omul a părăsit planul Kamaloka, aceste carapace umane astrale plutesc pe planul astral. Ele se descompun treptat, şi când omul se întoarce, cele mai multe carapace sunt complet descompuse. Este foarte uşor posibil ca naturile puternic somnambule, naturile mediumice să poată fi chinuite de către aceste carapace astrale. Aceasta se exprimă deja şi la oameni slab mediumici într-un fel care le face o impresie foarte neplăcută. Se poate întâmpla ca omul însuşi să mai aibă în Eul său o înclinaţie puternică pentru corpul astral, şi totuşi el să fi trecut deja dincolo, ca el să devină relativ rapid matur pentru Devachan, astfel încât să rămână legate cu această carapace părţi din Manasul său deja dezvoltat. Nu este rău dacă omul îşi dezvoltă pofte inferioare, cât timp el este doar un om simplu, dar este rău dacă el îşi foloseşte raţiunea superioară pentru a se lăsa pradă poftelor inferioare. Atunci, cu poftele sale inferioare se leagă o parte a naturii sale manasice. În epoca materialistă acesta este cazul într-o măsură extraordinar de mare. La astfel de oameni rămâne legată cu carapacea o parte a Manasului, iar carapacea are atunci o raţiune automată. Această carapace se numeşte umbră. Umbrele înzestrate cu raţiune automată sunt foarte adesea cele care se exprimă prin mediumi. Omul poate fi expus prin aceasta amăgirii ca, ceva ce este în el doar carapace, să păstreze pentru individualitatea sa reală. Foarte adesea, ceea ce comunică după moartea omului, este o astfel de carapace care nu mai are nimic de a face cu Eul care evoluează în continuare. După dizolvarea umbrei, karma nu este încă rezolvată. Cauza unei astfel de contraimagini, pe care noi am produs-o în spaţiul astral, o luăm cu noi. Faptele noastre ne urmăresc. Aşa cum este întipărită pecetea în ceară, tot aşa este cu ceea ce imprimăm noi în spaţiul astral. În spaţiul astral aceasta rămâne ca întipărirea unei peceţi şi pricinuieşte acolo distrugeri. Ceea ce corespunde întipăririi în ceară, luăm cu noi. Ceea ce rămâne însă în urmă în spaţiul astral, nu trebuie să dispreţuim. Să ne imaginăm că cineva ar evolua în această viaţă deasupra unei trepte evolutive, o treaptă de care el a aparţinut o perioadă de timp. El ar fi avut pe treapta evolutivă anterioară păreri care contrazic părerile sale ulterioare. După ce el se înalţă în Devachan, rămân în urmă în carapace vechile păreri cu care el nu s-a armonizat. Dacă acum un medium intră în legătură cu această carapace, poate găsi în ea contradicţii cu viaţa ulterioară. Acesta a fost cazul când cineva a încercat să intre în legătură pe planul astral cu Helena Petrowna Blavatsky. Ea ajunsese mai

înainte la concepţia că nu ar fi nimic real referitor la reîncarnare. Mediumul respectiv a extras din carapacea pe care a lăsat-o în urmă Blavatsky, această părere pe care ea însăşi a numit-o în viaţa ei de mai târziu, eroare. Cel care intră în spaţiul astral, poate fi expus unei sume enorme de erori. În afară de orice altceva, pe planul astral există o copie a cronicii Akasha. Când cineva are capacitatea de a citi pe planul astral în cronica Akasha care se reflectă acolo în aspectele ei particulare, atunci el îşi va putea vedea încarnările trecute. Cronica Akasha nu este scrisă cu litere, ci omul vede acolo ce s-a întâmplat efectiv. O imagine Akasha dă şi după 1500 de ani întipărirea personalităţii anterioare. Aşadar pe planul astral sunt de găsit de asemenea toate imaginile Akasha din vechile epoci. Aşa poate cădea cineva în greşeala de a vorbi cu Dante, în timp ce Dante ar putea fi prezent azi din nou ca persoană în viaţă. Este posibil de asemenea ca imaginea Akasha să dea răspunsuri raţionale, ca ea să se ridice chiar deasupra ei însăşi. Aşa poate cineva să primească de la imaginea Akasha a lui Dante versuri autentice, care însă nu provin de la individualitatea care a evoluat în continuare, ci sunt privite ca versuri rostite în maniera personalităţii lui Dante din vremea aceea. Imaginea Akasha este ceva viu, nu un automat rigid.

Pentru ca omul să se poată orienta pe planul astral, este necesară o instruire intensă, energică, fiindcă acolo sunt posibile întotdeauna amăgiri. Este necesar în special ca omul să înveţe să renunţe, cât se poate de mult, la orice judecată.

Vrem să luăm acum în considerare procesul morţii, pentru a putea înţelege tehnica reîncarnării. Momentul morţii constă în aceea că corpul eteric şi corpul fizic mai întâi sunt separate unul de altul. Diferenţa între cel ce doarme şi cel ce moare este că, la cel ce doarme, corpul eteric rămâne legat de corpul fizic. În corpul eteric sunt întipărite toate gândurile şi vieţuirile omului. Ele sunt întipărite în el. Omul şi-ar putea aminti mult mai mult despre vieţuirile sale, dacă lumea exterioară nu i-ar şterge în permanenţă vieţuirile. Omul nu are întotdeauna reprezentările sale în faţa lui, fiindcă el îşi îndreaptă atenţia către exterior. Când el încetează să facă acest lucru, atunci percepe ce este înmagazinat în corpul său eteric. Tot ce a primit omul din lumea exterioară, este întipărit în corpul său eteric. El îşi îndreaptă mai întâi atenţia către exterior şi primeşte impresii în corpul său eteric. Însă aceste lucruri le uită parţial. Când corpul fizic este abandonat în momentul morţii, el percepe în acel moment tot ce este înmagazinat în corpul său eteric. Aceasta se întâmplă după ce Eul său împreună cu corpul astral şi cu corpul eteric s-au separat de corpul fizic. Imediat după moarte se oferă ocazia pentru amintirea completă a vieţii care tocmai s-a terminat.

Trebuie să căutăm să înţelegem acum încă un moment asemănător, şi anume momentul naşterii, când omul intră într-o nouă încarnare. Atunci intervine ceva diferit. El aduce cu sine tot ceea ce a prelucrat pe planul Devachan. Ca un clopot vibrează corpul astral care vrea să se încorporeze în eterul vieţii şi construieşte

acum un nou corp eteric. Când omul s-a legat de viitorul său corp eteric, atunci intervine un moment vizionar, la fel cum el mai înainte în momentul morţii a privit în urmă la viaţa sa care tocmai se terminase. Acest lucru se exprimă acum însă complet diferit, şi anume ca o previziune a viitorului, ca o cunoaştere dinainte. La unii copii înzestraţi psihic se pot asculta la vârstele cele mai timpurii astfel de povestiri, cât timp cultura materialistă nu a acţionat încă asupra lor. Aceasta este o previziune a existenţei.

Acestea sunt două momente importante, esenţiale, fiindcă ele ne arată ce aduce omul cu sine când coboară pentru a se încarna. După ce el a murit, amintirea este esenţială. Când el se reîncarnează, esenţială este o viziune a viitorului. Acestea două sunt în raport una cu alta precum cauza cu efectul. Tot ce vieţuieşte omul în ultimul moment al morţii este cuprinderea întregii vieţi trecute. Aceste lucruri sunt transformate în Devachan dintr-o chestiune a trecutului într-o chestiune a viitorului. Aceste două momente pot da o indicaţie importantă pentru legăturile foarte precise dintre două sau mai multe încarnări.

21. Berlin
19 octombrie 1905

Pentru a ne forma o idee precisă despre tehnica reîncarnării, trebuie să facem cunoştinţă mai întâi cu o reprezentare care are importanţă pentru întreaga concepţie despre lume, şi anume cu legea acţiunii şi reacţiunii. Orice acţiune produce o reacţiune. Ce pot observa în mod grosier, de exemplu când eu lovesc un om şi el loveşte înapoi, aşadar când după o lovitură urmează o contralovitură, aceasta este de observat de asemenea în întreaga natură. În operele lui Newton se exprimă acest lucru în multe locuri. Acest lucru este valabil şi în domeniul ocult. Reacţiunea nu este perceptibilă întotdeauna, dar ea este perceptibilă în mod evident de exemplu când se exercită o apăsare pe o minge de cauciuc. Cu cât este mai puternică apăsarea, cu atât este mai puternică reacţiunea. Când în natură ia naştere o acţiune sub formă de căldură, atunci această căldură trebuie să fie sustrasă dintr-un alt loc al ambianţei; acolo ia naştere recele ca şi reacţiune.

Această lege a acţiunii şi reacţiunii este valabilă de asemenea pentru întreaga lume spirituală, şi este extraordinar de important să ştim acest lucru, dacă vrem să înţelegem karma şi reîncarnarea. O faptă îşi află expresia pe planul fizic. Un sentiment nu se arată nemijlocit pe planul fizic. Dacă eu sunt legat cu un om printr-un sentiment de prietenie, atunci noi putem fi separaţi din punct de vedere fizic, astfel încât sentimentul nostru să nu se manifeste în afară printr-o faptă, şi totuşi noi să ne iubim. Un sentiment îşi are expresia sa nemijlocită pe planul astral. Numai dacă sentimentul se transformă în faptă, atunci el îşi găseşte expresia pe planul fizic. Trebuie să luăm în considerare această diferenţă. Trebuie să ne fie foarte clar că orice faptă care se petrece pe planul fizic, are o acţiune şi apoi are o reacţiune. Prin faptă se produce întotdeauna o schimbare pe planul fizic.

Dacă vrem să înţelegem lumea în profunzime, atunci nu trebuie să ne limităm doar la ceea ce putem vedea. La baza tuturor faptelor fizice se află forţe prin care se desfăşoară acele fapte. Dacă noi de exemplu contemplăm structura unui cristal, atunci putem urmări forma lui, culoarea lui pe planul fizic. Dar pentru aceasta, lui îi aparţin forţe care îl construiesc. Aceste forţe nu pot fi percepute pe planul fizic. Ele trebuie să fie mai întâi prezente. Aceste forţe care creează formele pe planul fizic, care acţionează acolo plăsmuind, nu există pe planul fizic. Dacă încercăm să ne cufundăm în mod complet meditativ într-un cristal, de exemplu într-un cristal de formă octaedrică, dacă îl lăsăm să se cufunde complet în suflet şi ne adaptăm interior formei cristalului, prin aceea că lăsăm să acţioneze forma cristalului asupra noastră, să zicem, timp de o oră şi apoi putem să-i sugerăm să se îndepărteze, atunci ajungem pe planul Arupa ... (lacună în text). Dacă lăsăm aşadar să acţioneze asupra noastră un cristal oarecare, de exemplu un cristal de munte, apoi păstrăm forma în dispoziţia sufletului şi o lăsăm să dispară în final, atunci ne

aflăm pe planul Arupa. Prin aceasta experimentăm faptul că forţele care construiesc cristalul se află pe planul Arupa.

Tot ce stă la baza manifestărilor planului fizic ca forţe, găsim pe planul Arupa. De fapt, nu putem dobândi prin astfel de observaţii, nici o reprezentare care să se refere nemijlocit la viaţa umană. În realitate este foarte dificil să ne transpunem pe planul Arupa prin observarea faptelor umane, cu excepţia faptelor Adepţilor. Dar noi câştigăm foarte mult, dacă întreprindem o astfel de procedură de cufundare într-un cristal, ieşind din planul pur fizic, fiindcă în mod special într-un cristal există o mare puritate, o mare castitate. În el nu există instincte şi pofte.

Acest ideal, pe care omul urmează să-l atingă în viitorul îndepărtat, apare în întreaga sa puritate, dacă ne cufundăm în regnul mineral mut. O piatră mută, modestă, lipsită de pofte posedă tocmai pentru ocultist o forţă magică nemaipomenită. Nici măcar în lumea plantelor nu se poate observa acea puritate mută, castă ca în cazul acestui cel mai vechi regn.

Dacă pe planul fizic sunt active forţe, care există efectiv pe planul Arupa, atunci trebuie să observăm întotdeauna în lumea fizică o faţă deschisă, manifestările, şi o faţă ascunsă, forţele. Când suntem activi pe planul fizic, producem mai întâi manifestări, dar acele acţiuni în realitate se înalţă până pe planul Arupa şi produc acolo reacţiunile lor. Faptele de pe planul fizic se întipăresc pe planul Arupa ca pecetea pe ceară şi rămân acolo. Materialul planului Arupa este unul subtil, moale, durabil, este Akasha, iar faptele oamenilor rămân înscrise acolo.

Acum ajungem la acele expresii ale oamenilor, care conţin sentimente. Toate sentimentele pe care le exprimă omul, au şi ele reacţiunile lor, la fel ca faptele, numai că sentimentele nu se înalţă până pe planul Arupa, ci îşi găsesc reacţiunea în regiunile de jos ale planului Devachan, în planul Rupa.

În realitate acest lucru provine chiar dintr-o anumită contemplare a naturii. Dacă ne concentrăm asupra unei plante în acelaşi sens ca asupra unui cristal, atunci în cazul plantei trebuie să zăbovim mult mai mult timp cu forţa noastră de reprezentare, fiindcă nu trebuie să lăsăm să acţioneze asupra noastră doar forma, ci şi mobilitatea ei interioară, viaţa ei. Atunci putem face anumite experienţe, numai că acestea durează un timp mai îndelungat decât în cazul mineralului. Trebuie să privim zilnic planta ca plantă în creştere. Dacă noi o lăsăm să acţioneze asupra noastră mai întâi ca o mică plăntuţă şi meditând observăm creşterea ei, până când a făcut frunze şi fructe, apoi o lăsăm pe aceasta să acţioneze asupra noastră, stingem în noi forma ei senzorială – am putea exersa aceasta zeci de ani – atunci, ceea ce a provocat planta în noi ca forţe sufleteşti, ne va transporta în regiunile inferioare ale planului Devachan.

Acum trebuie să ne întrebăm: Ce forţă acţionează în plante şi face posibilă viaţa? – Dacă ne-am putea furişa într-o plantă, dacă am putea trăi în ea şi dacă am putea creşte odată cu ea, dacă ne-am putea depersonaliza şi furişa în plantă, atunci

am face cunoştinţă din exterior cu ceva ce cunoaştem foarte bine în interior, şi anume cu sentimentul uman: plăcere şi suferinţă, întristare şi bucurie şi aşa mai departe. Dacă am putea extrage din noi plăcerea, atunci am fi în stare să facem să crească prin plăcere numai componente minerale (probabil este o eroare în manuscris, din context aici ar trebui să fie vorba despre „componente vegetale", n.t); prin această forţă găsesc unii yoghini posibilitatea de a influenţa creşterea plantelor; ei au exersat însă aceste observaţii şi aceste meditaţii de-a lungul multor ani, de-a lungul multor încarnări.

Sentimentul îşi are contraimaginea pe planul Devachan inferior. Omul nu are nici o influenţă asupra plantelor, dacă el nu şi-a dezvoltat forţe yoghine, dar putem acţiona în mod viu asupra semenilor printr-un sentiment cald. Acest lucru îl poate observa în mod special un educator de copii. Dacă în timpul unei ore de predare, educatorul stă cu sentimente calde de simpatie în faţa unui copil, atunci el ştie ce forţă vie are sentimentul acolo. Putem observa multe lucruri ca influenţă a sentimentului în lume. Acolo unde se face un început de creştere, intră în discuţie şi semtimentul. Prin artă se face un început de creştere la om. Artistul are cel puţin începutul a ceea ce este forţă organizatoare; cel puţin un artist mai important, de exemplu creatorul capului lui Zeus. Creaţia artistică în legătură cu sentimentul uman este ceva care, dacă ar fi mult spiritualizat, ar da posibilitatea să facă plantele să crească. Ar trebui să se dea în teosofie din nou un motiv pentru înţelegerea artisticului autentic, acolo unde el este înţeles ca noţiune culturală universală în sensul cel mai pur şi nobil.

Tot ce este combinat pe planul fizic, nu are corp eteric; dar tot ce creşte, are corp eteric. Dacă omul acţionează artistic, privind sau modelând, atunci el acţionează asupra corpului eteric. O creaţie muzicală artistică sau un tablou acţionează nemijlocit asupra corpului eteric. O virtute în schimb acţionează asupra corpului astral. Unii oameni nobili, care se întorc din Devachan, fiindcă nu au făcut nimic pentru o acţiune organizată în sensul frumuseţii, întâlnesc un corp eteric care nu se potriveşte corpului lor astral evoluat. De aceea se întâmplă că unii oameni, care au dus o viaţă sfântă în existenţa lor anterioară, dar fără a se ocupa cu nobleţea senzorială exterioară, la reîncarnare le este teamă să se încarneze, fiindcă corpul lor eteric nu s-a înnobilat prin frumuseţea senzorială.

Aceasta produce adesea o teamă în faţa încarnării, iar în caz extrem la reîncarnare apare idiotismul. Dacă omul parcurge toate dezavantajele corpului său eteric dintr-o viaţă de idiot, atunci acest lucru se compensează în următoarea încarnare. Fiindcă omul primeşte un şoc la încarnarea sa, la naştere, dacă el nu şi-a înnobilat corpul eteric prin influenţa frumuseţii senzoriale, de aceea în francmasonerie s-a adoptat Frumuseţea ca al doilea principiu. Înţelepciune, Frumuseţe şi Putere sau Tărie sunt cele trei forţe constructive; ele trebuie să fie

dezvoltate. Cine le posedă pe toate trei, devine un om la care în încarnarea următoare se potrivesc toate cele trei corpuri.

Aceste lucruri ne impun datoria de a introduce din nou activitatea artistică în viaţa teosofică. Aceasta a început acum de asemenea în curentul Mişcării Teosofice. La început au trebuit să acţioneze doar învăţăturile asupra corpului astral. Acum trebuie să influenţeze şi sentimentul corpul eteric. Marile învăţături nu doar au vorbit, ci au şi construit, au pictat, au sculptat. Dacă noi avem în jurul nostru o lume care este construită în stilul marii Mişcări Teosofice, atunci noi am făcut mult. Creştinismul nu a existat doar în canon, ci a fost şi pictat de către Michelangelo, Rafael, Leonardo, a fost de asemenea construit în domuri gotice. Apoi a apărut elementul muzical, în care a crescut creştinismul, după ce el se interiorizase.

După lumea sentimentului, ajungem în lumea gândului. Dacă omul cuprinde un gând pur, atunci el ajunge într-o altă dispoziţie decât prin sentimentele sale şi prin faptele sale. Fiindcă cine cuprinde un gând pur, produce prin acest gând de asemenea o reacţiune. Europenii au foarte rar un astfel de gând pur, gândurile lor sunt de cele mai multe ori tulburate de instincte, pofte şi pasiuni. La europeni există de cele mai multe ori un singur caz în care ei au gânduri pure, şi anume în matematică. Când oamenii socotesc, ei sunt foarte puţin prezenţi cu pasiunile lor. Fiiindcă cei mai mulţi oameni vor să aibă pretutindeni sentiment şi critică, ei nu iubesc matematica. În matematică nu se poate vota ca în parlament.

Omul cunoaşte adevărul matematic prin adevărul însuşi, o problemă poate fi rezolvată numai într-un singur fel. Indiferent că decide un om sau un milion de oameni, problema trebuie să fie rezolvată întotdeauna la fel. Noi nu am avea nevoie nicăieri de decizia majorităţii, dacă ar fi posibil să decidem în toate domeniile atât de lipsit de pasiune şi de obiectiv ca în matematică. De aceea se arată numai ca ideal în Europa, să se judece cândva într-un astfel de mod lipsit de pasiune, obiectiv şi în celelalte domenii ale vieţii.

Cercetătorii nu s-ar certa dacă ei ar lua în considerare factorii deplin obiectivi, fiindcă adevărul nu poate să apară la om în diverse feluri. Oamenii au păreri diferite, fiindcă ei au participat la reprezentările lor în diverse feluri cu instinctele şi cu pasiunile lor. Haeckel are alte instincte decât Wasmann, de aceea amândoi judecă diferit. În nici o filosofie nu s-a vorbit atât de obiectiv în mod corect filosofic, în cel mai înalt sens al cuvântului, în puritatea judecăţilor matematice, despre problemele umane, ca în filosofia Vedanta. Cine se deprinde cu aceasta, acela ştie ce înseamnă: Nu am nevoie de alţii pentru a şti dacă ceva este adevărat. Cine se înalţă la această gândire clară, lipsită de pasiuni, acela nu mai are nevoie de nici o altă părere. Heraclit şi Hegel au fost mai purificaţi de pasiunile lor decât Du Bois-Reimond, Herbert Spencer şi Haeckel, de aceea ei se află mai sus. Există diferite puncte de vedere şi păreri, dar nu există adevăruri care să se

contrazică unul pe altul. Adevărul lui Haeckel se târâie pe sol; înţelepciunea Vedanta se înalţă în puritatea lipsită de pasiuni şi cuprinde cu privirea lucrurile de acolo de sus. Ea nu contrazice materialismul, ci are un punct de vedere superior materialismului. Goethe a încercat în lucrarea sa „Metamorfoza plantelor", să creeze o astfel de formă lipsită de pasiune, aşa cum o creează matematicianul. El voia, prin aceasta, să creeze într-adevăr astfel de gânduri lipsite de pasiuni şi să aducă spiritul matematic în regiunile superioare. Numai un practicant Yoga, numai cineva care s-a purificat de afecte poate înţelege ce vrea să spună Goethe prin botanica sa.

Prin faptul că gândul este sacru într-un astfel de mod, omul se află cu gândurile sale pe planul Devachan. Europeanul nu se află aproape niciodată altfel pe planul Devachan, decât atunci când el socoteşte. Anumite părţi ale creaţiei artistice se înalţă de asemenea pe planul Devachan. Când Goethe ajunge pe cele mai înalte culmi ca artist, el este înţeles foarte greu. El a încercat să aducă în „Ifigenia" şi „Tasso" aceste gânduri lipsite de pasiune; şi mai mult a încercat aceasta în drama „Fiica naturală". Tocmai aceste drame au avut o influenţă enormă asupra oamenilor care erau puternici şi energici. Astfel de oameni au vărsat lacrimi la drama „Fiica naturală".

Efectul unui astfel de gând care se află pe planul Devachan, se găseşte pe planul astral. Aceste gânduri acţionează în jos pe planul astral, celelalte lucruri acţionează în sus. De exemplu la Fichte conţinutul de gânduri din „Fiica naturală" a acţionat pe planul astral, asupra sentimentului său, şi l-a făcut să lăcrimeze. Acesta a fost efectul gândului. Unii oameni sunt impresionaţi cel mai profund de influenţa unor astfel de gânduri pure. În cazul faptei şi al sentimentului, efectul se înalţă, iar aici efectul coboară.

Chiar dacă gândurile se manifestă rar ca astfel de gânduri pure, totuşi ele există întotdeauna ca forţe motrice. Chiar dacă există multă ceartă din cauza părerilor, totuşi gândurile sunt prezente. Dacă omul trăieşte în gând pe planul Devachan, el trebuie să cuprindă acest gând astfel, încât să primească de asemenea un sentiment pentru gândul respectiv. Cei mai mulţi oameni sunt de acord cu primul principiu teosofic, în măsura în care el este o părere. Când însă ei întreabă dacă principiul respectiv poate fi înlocuit cu un sentiment, atunci se va ajunge la o altă judecată. Numai dacă omul a coborât o părere, în care el crede, pe planul astral, dacă şi-a pătruns complet sentimentul cu aceasta, atunci părerea devine activă. Mişcarea Teosofică vrea să dezvolte oamenii, vrea să-i aducă cu viaţa lor şi cu sentimentul lor, acolo unde sunt principiile lor.

Să recapitulăm aşadar. Există o influenţă a faptelor noastre exterioare pe planul Arupa. Noi lăsăm în urmă un întreg schelet de influenţe pe planul Arupa într-o viaţă dintre naştere şi moarte. Din tot ceea ce am simţit noi în viaţă, există o copie pe planul Rupa. Din tot ceea ce am gândit noi, există o copie pe planul astral.

După moarte noi trecem mai întâi prin Kamaloka şi apoi ajungem pe planul Rupa. Noi ajungem acolo, dacă nu am cuprins încă foarte multe astfel de gânduri referitoare la Devachan. Dacă noi avem odată numai astfel de gânduri referitoare la Devachan, atunci am devenit deja Chela, discipol ocult, atunci avem deja complet în noi planul Devachan.

Chela poate rămâne pe planul astral, el renunţă la Devachan, fiindcă prin gândurile sale pure şi-a purificat şi fortificat corpul astral astfel, încât îl poate folosi mai departe. În cazul nostru se dizolvă în Kamaloka tot ce nu este încă prelucrat şi înnobilat de către Eu. În cazul sălbaticului se dizolvă cea mai mare parte, în cazul omului înalt evoluat se dizolvă o parte neînsemnată. Corpul astral deja înnobilat este dus cu sine în Devachan. Tot ce am dezvoltat ca viaţă de sentiment, ne pregăteşte pentru o nouă viaţă, lucrează în noi. După ce ne-am unit cu toate faptele noastre, suntem împinşi către următoarea noastră încarnare. Partea de Eu creată etern – Eul şi corpul astral înnobilat – se întoarce şi în astral i se adaugă din nou un astfel de corp care corespunde la ceea ce nu este încă înnobilat. Pregătirea pentru a se adăuga o componentă astrală străină, este dobândită chiar în Devachan. Apoi la toate acestea se adaugă corpul eteric. Drept urmare se iveşte brusc viziunea a tot ce îl aşteaptă pe om. La fel cum, la părăsirea corpului fizic, în corpul eteric şi în corpul astral se înalţă amintirea vieţii abia trecute, tot aşa se înalţă acum viziunea asupra viitorului. Aici poate interveni uneori ceva deosebit: omul poate primi un şoc care produce idioţia. – La coborârea în continuare, se adaugă corpul fizic.

Fiindcă gândurile acţionează doar pe planul astral, ele sunt karmic lucrul cel mai intim. Ele sunt creatoare prin ele însele. De aceea este valabil proverbul: Ce gândeşti azi, vei fi mâine! – Cu cât gândul este mai pur şi mai suprasenzorial, cu atât mai mult devine omul creatorul caracterului său.

Destinul se formează şi prin alţi factori: sentimentele creează ocaziile, faptele creează forma.

Manifestare	Forţe	(Efecte, n.tr.)
Plan fizic	Fapte	Plan Arupa
Plan astral	Sentimente	Plan Rupa
Plan Devachan	Gânduri	Plan astral

22. Berlin
24 octombrie 1905

În continuarea discuţiei despre karmă şi reîncarnare, vrem să tratăm problema morţii ca problemă deosebită în contextul de ansamblu. Întrebarea: De ce moare omul? – preocupă neîntrerupt omenirea. Nu este foarte uşor de răspuns la ea, fiindcă ceea ce numim azi moarte, este în legătură cu faptul că ne aflăm pe o treaptă foarte precisă a evoluţiei noastre. Noi ştim că mai întâi trăim în trei lumi, în lumea fizică, în lumea astrală şi în lumea mentală, şi că existenţa noastră alternează între aceste trei lumi. În noi avem o esenţă interioară, pe care o numim Monadă. Noi păstrăm această esenţă prin cele trei lumi. Ea trăieşte în noi în lumea fizică, dar şi în lumea astrală şi în cea devachanică ea trăieşte în noi. Numai că esenţa interioară este îmbrăcată mereu cu un veşmânt diferit. Veşmântul esenţei noastre este diferit în lumea fizică, astrală şi mentală.

Să facem abstracţie de moarte pentru început şi să ne reprezentăm omul în lumea fizică îmbrăcat cu o anumită materie. Apoi el apare în lumea astrală şi în cea devachanică de fiecare dată cu un veşmânt diferit. Să presupunem acum că omul ar fi conştient în toate cele trei lumi, astfel încât el ar putea percepe lucrurile din jurul lui. Fără simţuri şi percepţii, omul nu ar trăi conştient nici în lumea fizică. Dacă omul ar fi azi la fel de conştient în toate cele trei lumi, atunci nu ar exista moarte, ci ar exista numai metamorfoză. Atunci omul ar trece dintr-o lume în cealaltă în mod conştient. Această trecere nu ar fi atunci moarte pentru el, iar pentru cei rămaşi în urma lui ar fi cel mult ca o plecare într-o călătorie. Acum omul îşi dobândeşte mai întâi treptat continuitatea conştienţei în cele trei lumi. El percepe la început ca o întunecare a conştienţei sale, când trece din lumea fizică în celelalte lumi. El devine din nou conştient în mod clar, numai când se întoarce în lumea fizică. Fiinţele care îşi păstrează conştienţa, nu cunosc moartea. Să înţelegem acum felul cum a ajuns omul să aibă conştienţa fizică actuală, şi felul cum va dobândi el o altă conştienţă.

Trebuie să-l cunoaştem pe om ca o dualitate, ca alcătuit din două esenţe: din Monadă şi din veşmântul Monadei. Noi întrebăm: Cum a luat naştere una şi cum a luat naştere cealaltă? Unde a trăit omul astral, înainte ca el să devină ceea ce este azi, şi unde a trăit Monada? – Amândouă au parcurs stadii de evoluţie diferite, amândouă au ajuns doar treptat să se poată uni.

Luând în considerare pe omul fizic-astral, noi suntem direcţionaţi în vremuri foarte îndepărtate, pe când el existase doar ca un model astral, ca o formă astrală. Omul astral care existase la început, era o structură care nu era ca şi corpul astral actual, ci o entitate mult mai cuprinzătoare. Pe acest corp astral de odinioară îl putem înţelege aşa, că Pământul era pe atunci ca o minge astrală imensă, alcătuită din oameni astrali. Toate forţele naturii şi entităţile care ne înconjoară azi, erau pe atunci încă în om; omul trăia dizolvat în existenţa astrală. Toate plantele, animalele

şi aşa mai departe, instinctele animalice şi pasiunile trăiau pe atunci încă în omul astral. Ce are azi în sine leul, ce au toate mamiferele în ele, era pe atunci complet amestecat cu corpul astral al omului. Corpul astral al omului avea pe atunci în sine toate fiinţele răspândite pe acest Pământ. Pământul astral era compus numai din corpuri umane astrale, ca o mură imensă, şi închisă într-o atmosferă spirituală în care trăiau fiinţe devachanice.

Această atmosferă – am putea să o numim atmosferă astrală – care înconjura pe atunci Pământul astral, era o substanţă ceva mai rarefiată decât corpul astral al omului. În această atmosferă astrală trăiau fiinţe spirituale, inferioare şi superioare, printre care şi Monadele umane, complet separate de corpurile astrale umane. Aceasta era starea de atunci a Pământului. Monadele care existau deja în atmosfera astrală, nu se puteau uni cu corpurile astrale, fiindcă corpurile astrale ale oamenilor erau pe atunci încă prea sălbatice. Trebuiau mai întâi eliminate din ele instinctele şi pasiunile. Atunci a luat naştere treptat corpul astral uman într-o formă mai pură, prin eliminarea anumitor substanţe şi forţe pe care le avea corpul astral. Ceea ce s-a eliminat însă a rămas ca structuri astrale separate, entităţi cu corp astral mult mai dens, cu instincte specifice, impulsuri, pasiuni mult mai sălbatice.

Au existat aşadar două corpuri astrale: un corp astral uman mai puţin sălbatic şi un corp astral foarte sălbatic. Să facem distincţie în mod sever între cele două corpuri: corpul astral uman şi tot ce trăia de jur împrejurul lui. Corpul astral uman devine tot mai subtil, mai nobil şi elimină mereu din el ceva ce a devenit din ce în ce mai dens. Din aceste eliminări iau naştere – pe când ele ajunseseră până la condensare fizică – celelalte regnuri: regnul animal, regnul vegetal şi regnul mineral. Anumite instincte şi forţe eliminate au ieşit în evidenţă, prin acest proces de condensare, ca diverse specii de animale.

Aşa s-a desfăşurat o purificare permanentă a corpului astral, iar acest lucru a avut pe Pământ o consecinţă inevitabilă. Ca urmare a purificării, ceea ce omul avea mai înainte în sine, acum avea alături de el. Omul a intrat în legătură cu aceste fiinţe, iar ce avusese în sine mai înainte, aceasta acţiona acum din exterior asupra omului. Acesta este un proces etern, valabil şi pentru separarea celor două sexe, care după aceea s-au influenţat reciproc de asemenea din exterior. La început, lumea întreagă era întreţesută cu noi; doar mai apoi ea a acţionat din exterior asupra noastră. Simbolul primordial pentru această revenire în sine însuşi din cealaltă parte, este şarpele care îşi muşcă coada.

În corpul astral purificat iau naştere astfel imagini ale lumii care îl înconjoară. Să presupunem că omul ar fi eliminat din el zece forme diferite care acum îl înconjoară. Mai înainte ele erau în el iar acum ele sunt de jur împrejurul lui. Astfel iau naştere, în corpul astral purificat, imagini reflectate ale lumii care îl înconjoară, ale formelor care se află în afara lui. Aceste imagini reflectate devin în el o nouă forţă, ele acţionează în el, transformă corpul astral înnobilat care s-a

purificat. El a eliminat de exemplu sălbăticia din sine; ea se află acum în afara lui ca imagine şi acţionează astfel asupra lui ca forţă modelatoare. Corpul astral este construit prin imaginile lumii eliminate care mai înainte erau în el. Ele construiesc în el un nou corp. Omul a avut mai înainte Macrocosmosul în sine, apoi l-a eliminat, iar acesta a format acum în el Microcosmosul, o schiţă a Macrocosmosului însuşi.

Astfel îl întâlnim pe om pe o anumită treaptă într-o formă care îi este împrumutată lui de către întreaga sa ambianţă. Imaginile reflectate acţionează asupra corpului său astral astfel încât îl diferenţiază şi îl disociază. Corpul său astral s-a disociat prin imaginile reflectate, iar el îl asamblează din nou din componente, astfel încât el este atunci un organism alcătuit din componente. Masa astrală comună s-a diferenţiat în organe diferite, în inimă şi aşa mai departe. La început totul a fost astral, apoi s-a format treptat corpul fizic. Prin aceasta, plăsmuirile umane au devenit din ce în ce mai apte de a se densifica şi de a deveni un organism mai complicat şi mai diversificat, care este o copie a întregii ambianţe. Ce s-a densificat cel mai mult, este corpul fizic; mai puţin dens este corpul eteric, iar cel mai subtil este corpul astral. Ele sunt în principal imagini reflectate ale lumii exterioare, Microcosmos în Macrocosmos. Corpul astral a devenit din ce în ce mai subtil, astfel încât omul, la un anumit moment al evoluţiei pământeşti, are un corp astral evoluat. Prin faptul că corpul astral a devenit tot mai subtil, el s-a apropiat de materia astrală subtilă aflată de jur împrejurul lui.

În regiunile superioare s-au petrecut între timp procese evolutive opuse. Monada s-a coborât de sus din regiunile Devachan până în regiunea astrală şi s-a densificat prin această coborâre. Acolo se întâlnesc amândouă componentele. Dintr-o parte omul se înalţă până în corpul astral, din cealaltă parte îl întâlneşte Monada în coborârea ei în lumea astrală. Aceasta s-a petrecut în perioada lemuriană. Atunci s-au fecundat amândouă. Monada s-a înveşmântat cu materie devachanică, apoi cu materie din atmosfera astrală. De jos în sus exista materie fizică, apoi materie eterică, apoi din nou materie astrală. Aşa s-au fecundat cele două materii astrale şi au fuzionat una cu cealaltă. Monada are în sine ceea ce vine de sus. Ea s-a culcat ca într-un pat în materia astrală.

Aşa are loc coborârea sufletului. Pentru a se petrece acest lucru, Monada trebuie să dezvolte sete după cunoaşterea regiunilor inferioare. Mai întâi trebuie să existe această sete. Regiunile inferioare pot fi cunoscute de către Monadă, numai dacă ea se încarnează în corpul omenesc şi priveşte prin el afară în ambianţă. Acum omul are patru componente: El are mai întâi un corp fizic, în al doilea rând are un corp eteric, în al treilea rând un corp astral şi în al patrulea rând în interiorul acestora Eul, Monada. După ce apare corpul cu patru componente, Monada poate privi prin el afară în ambianţă, apoi intervine o legătură între Monadă şi tot ceea ce există în ambianţă. Prin aceasta este potolită oarecum setea Monadei.

Noi am văzut că întreg corpul uman se compune, s-a alcătuit din componente care au luat naştere prin aceea că masa nediferenţiată iniţial s-a divizat în organe, după ce corpul astral eliminase diverse lucruri şi prin aceste eliminări care se aflau în jurul lui, care se reflectau în el, au luat naştere imagini în el. Aceste imagini au devenit în el forţe şi au format corpul său eteric; adică, prin aceste imagini diverse este organizat corpul său eteric. În acest corp eteric care constă din componente se densifică din nou fiecare componentă etherică şi ia naştere corpul fizic. Fiecare astfel de germene fizic, din care iau naştere apoi organe, formează în acelaşi timp un fel de centru în eter.

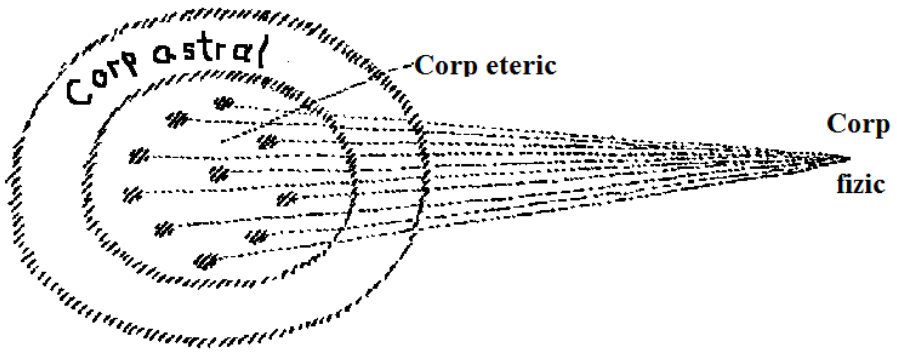

Intervalele dintre centre sunt umplute cu masă etherică pură. Să ne imaginăm corpul ca alcătuit din zece componente. Aceste zece componente, pe care le luăm ca schemă, ţin laolaltă corpul prin înrudirea lor; ele sunt copii ale întregii naturi şi depind de tăria legăturii dintre ele. În ele există grade de înrudire cu fiecare componentă în parte. Cât timp acestea se păstrează, corpul rămâne laolaltă, iar când gradele de înrudire încetează, componentele se dezmembrează; corpul se distruge. Fiindcă noi am eliminat în timpul evoluţiei pământeşti cele mai diverse structuri, de aceea componentele din corpul eteric rămân laolaltă numai într-un anumit grad. Natura umană este o copie a entităţilor eliminate. În măsura în care entităţile respective duc o existenţă particulară, în aceeaşi măsură şi componentele corpului fizic duc o existenţă particulară. Când înrudirea forţelor a devenit atât de neînsemnată, încât ea încetează, atunci noi trăim numai până în acel moment; durata vieţii noastre este condiţionată de felul cum se suportă unele pe altele entităţile care circulă de jur împrejurul nostru.

Evoluţia omului superior are loc mai întâi prin prelucrarea de către om a corpului său astral. El îşi formează acolo idealuri, entuziasm şi aşa mai departe. El îşi înfrânează instinctele. În momentul când omul aşează idealuri în locul pornirilor, şi datorii în locul instinctelor, şi dezvoltă entuziasm în locul poftelor, el creează armonie în componentele corpului său astral. Această muncă aducătoare de pace începe cu intervenţia Monadei, iar corpul astral începe să devină din ce în ce mai

mult nemuritor. Din acel moment corpul astral nu mai moare, ci el dăinuie, în măsura în care a dezvoltat pacea, în măsura în care pacea poate rezista împotriva forţelor distrugătoare. Din momentul când intervine Monada, ea aduce pacea mai întâi în corpul astral. Atunci încep instinctele să se suporte unele pe altele. În haosul de mai înainte ia naştere armonia şi mai ia naştere o structură astrală care dăinuie, care continuă să trăiască. Pacea nu este adusă la început în corpul fizic şi în corpul eteric, ci doar parţial în corpul astral. Corpul astral se menţine la început doar pentru scurt timp în alte lumi, dar cu cât a fost adusă mai multă pace, cu atât mai mult durează şederea lui în Devachan.

După ce omul a devenit Chela, el începe să aducă pacea şi în corpul eteric. Atunci şi corpul eteric continuă să trăiască. La Maeştri este adusă pacea şi în corpul fizic, de aceea la ei dăinuie şi corpul fizic. Este vorba de a aduce armonie în diversele corpuri care constau din componente aflate în conflict, şi de a le transforma în corpuri eterne.

Omul şi-a format corpul fizic, prin aceea că el a eliminat din sine regnurile naturii, care s-au reflectat din nou în el. Prin aceasta au luat naştere în el diferite componente. El realizează acum acţiuni; prin acestea el intră din nou în legătură cu ambianţa. Ce elimină el acum, sunt efectele faptelor sale. El adaugă acum faptele sale ambianţei, şi devine treptat o imagine reflectată a acelor fapte. Monada a intrat în corpul uman; ea începe să facă fapte. Faptele sale sunt adăugate ambianţei, şi ele se reflectă din nou în el. În aceeaşi măsură în care ea începe să aducă pacea, ea începe să primească şi imaginile reflectate ale propriilor ei fapte.

Acum am ajuns la un punct în care creem neîncetat un nou regn de jur împrejurul nostru, efectele propriilor noastre fapte. Aceasta formează din nou ceva în noi. Aşa cum noi am organizat mai înainte din imaginile reflectate corpul eteric rămas în urmă, tot aşa adăugăm acum existenţei monadice efectul faptelor noastre. Noi numim acest lucru crearea karmei noastre. Astfel putem face să rămână toate acestea în Monadă. Corpul astral s-a purificat mai înainte, prin aceea că a eliminat tot ce exista în el. Acum omul îşi creează un nou regn al faptelor, oarecum din neant, îşi creează împrejurări din neant. Ceea ce nu a existat mai înainte, noua împrejurare, se reflectă în Monadă ca ceva nou, cu caracter de imagine, şi se formează în Monadă o nouă esenţă interioară care ia naştere din imaginea reflectată a faptelor, imaginea reflectată a karmei. Prin faptul că Monada continuă să lucreze, noua esenţă se dezvoltă din ce în ce mai mult. Dacă privim Monada după câtva timp: ea îşi va fi construit armonia pe de o parte din forţele aflate în conflict, pe de altă parte din efectele faptelor. Amândouă se leagă una cu cealaltă, ia naştere o structură comună.

Să presupunem că din om se desprinde învelişul pământesc şi rămâne Monada. Ea reţine efectele faptelor ei. Întrebarea este, cum se produce efectul faptei. El se produce aşa, că dacă el se poate manifesta în lumile în care se află

Monada, atunci oamenii vor putea zăbovi mult timp acolo, iar dacă nu, atunci ei vor putea zăbovi un timp scurt acolo. Apoi ei trebuie să cadă din nou în setea Monadei după planul fizic şi să intre din nou într-un corp fizic.

Viaţa umană este neîncetat o înfăşurare cu ceea ce ne înconjoară: involuţie-evoluţie. Noi primim forme de imagini şi ne construim conform acestora propriul nostru corp. Ce a produs Monada, aceea primeşte din nou omul ca şi karmă. Omul va fi neîncetat efectul karmei sale. – În Vedanta se spune că diferitele componente ale omului sunt separate şi împrăştiate în toate direcţiile; ce mai rămâne apoi din el, este karma sa. Aceasta este partea eternă, este ce a făcut omul din sine însuşi, ce a primit el însuşi mai întâi din ambianţa sa ca imagini. Omul este nemuritor; el trebuie doar să vrea, trebuie doar să-şi creeze faptele sale astfel încât ele să aibă o existenţă care dăinuie. Ceea ce am dobândit prin efort din exterior este nemuritor în noi. Noi ne-am dezvoltat prin lume şi începem să construim în noi oglinda unei noi lumi prin fecundarea cu Monada. Monada a vieţuit în noi imaginile reflectate. Acum imaginile pot acţiona în afară, şi astfel se reflectă din nou efectele acestor imagini. Ia naştere o nouă viaţă interioară. Prin faptele noastre, noi modificăm neîncetat ambianţa noastră. Prin aceasta iau naştere noi imagini reflectate; ele devin astfel karma. Aceasta este o nouă viaţă, care răsare din interior. De aici rezultă că noi, pentru a evolua pe trepte superioare, ieşim din noi înşine la un moment dat şi trebuie să acţionăm în ambianţă lipsiţi de egoism. Trebuie să facem posibilă această ieşire, pentru a transpune ambianţa noastră în relaţii armonioase. Acest lucru necesită o armonizare a imaginilor reflectate din noi. Misiunea noastră este de a face din lumea care ne înconjoară o lume armonioasă. Dacă noi suntem distrugători în lume, atunci în noi se reflectă distrugerea; dacă aducem armonie în lume, atunci în noi se reflectă armonia.

Pe ultimul grad de perfecţiune, pe care l-am aşezat afară, pe care l-am adus în jurul nostru, îl vom lua cu noi. De aceea rosicrucienii spun: Dacă creem lumea, astfel încât ea să conţină în sine Înţelepciune, Frumuseţe şi Putere, atunci se reflectă în noi Înţelepciune, Frumuseţe şi Putere. Dacă ţi-ai folosit timpul pentru aceasta, atunci te pătrunzi din acest Pământ cu imagini reflectate de Înţelepciune, Frumuseţe şi Putere. Înţelepciunea este imaginea reflectată a principiului Manas; frumuseţea, evlavia, blândeţea este imaginea reflectată a principiului Buddhi; puterea este imaginea reflectată a principiului Atma.

Mai întâi dezvoltăm de jur împrejurul nostru un regn al înţelepciunii prin aceea că promovăm înţelepciunea. Apoi dezvoltăm un regn al frumuseţii în toate domeniile. Apoi apare în mod vizibil înţelepciunea (probabil este o eroare în manuscris, în loc de „înțelepciunea” ar trebui să fie „frumusețea”, n.tr.) şi ea se reflectă în noi: Buddhi. În cele din urmă dăm cu împrumut întregului existenţei fizice, înţelepciune în interior, frumuseţe în exterior.

Dacă avem forţa de a pătrunde întregul existenţei fizice, atunci avem Puterea: Atma, forţa de a transpune totul în realitate. Aşa atingem în noi cele trei regnuri: Manas, Buddhi, Atma.

Nu prin reculegere pasivă ajunge omul departe pe Pământ, ci prin aceea că el adaugă Pământului Înţelepciune, Frumuseţe şi Putere. Prin munca Eului nostru superior, noi ne prelucrăm corpurile trecătoare primite de la zei şi ne creem corpuri eterne. Chela, care îşi înnobilează corpul său eteric (astfel încât el dăinuie), renunţă treptat la ființele Maharaja. Maestrul, la care şi corpul fizic dăinuie, poate renunţa la ființele Lipika. El se află deasupra karmei. Aceasta trebuie noi să desemnăm ca progres al omului în interiorul său. Trebuie să căutăm să frecventăm ce este superior în afara noastră. De aceea, să nu căutăm în noi Sinea noastră superioară, ci în individualităţile înalt evoluate.

23. Berlin
25 octombrie 1905

Să ne aducem aminte de momentul când omul s-a înălţat la spiritualitate în mijlocul rasei lemuriene. Atunci a fost posibilă fecundarea cu spiritul, cu Monada. Din Pământul haotic s-au dezvoltat treptat, prin eliminare din oameni, alte entităţi, care au locuit pe Pământ ca tovarăşi ai omului. Omul şi-a format un corp fizic, un corp eteric şi un corp astral. Corpul astral a fost purificat şi a fost apt pe atunci să primească chiar componentele Manas, Buddhi, Atma.

Pe Pământ a luat naştere treptat totul astfel încât omenirea, care nu avea încă raţiune, nu avea încă posibilitatea să vorbească, a luat naştere din masa nedefinită a Pământului. Întrebarea este: Cum s-a întâmplat acest lucru? – O plantă nu creşte din neant. În acest caz a fost cufundată o sământă în Pământ. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu oamenii care au existat pe atunci. Şi omul a răsărit tot din Pământ, iar pentru aceasta trebuia să existe de asemenea o sământă pe Pământ. Existase deja odinioară o fiinţă asemănătoare. Acest om-germene luase naştere pe vechea Lună. Acolo trecuse el în starea de germene, parcursese un stadiu Pralaya şi apăruse din nou pe Pământ.

Treapta evolutivă a Pământului a avut trei trepte preliminare: Saturn, Soare şi Lună. Aceste trei trepte preliminare au fost recapitulate pe scurt în primele trei ronduri ale Pământului. În primul rond al Pământului a fost recapitulată existenţa saturniană, în al doilea rond existenţa solară iar în al treilea rond existenţa lunară. Abia în al patrulea rond apăruse existenţa pământească propriu-zisă şi atunci omul ajunsese pe o treaptă ceva mai înaltă decât pe vechea Lună. Pe Lună evoluţia lui nu se încheiase încă, nefiind încă suficient de pur pentru a primi Monada. Corpul astral era pe Lună şi mai sălbatic, şi mai pasional. El trebuia să se purifice mai întâi pe Pământ, pentru a putea primi principiile superioare. Această purificare s-a încheiat la mijlocul perioadei lemuriene.

Ultimii oameni din timpul existenţei lunare sunt predecesorii noştri fizici. Ei au continuat să evolueze la început pe Pământ. Oamenii pământeşti ai perioadei prelemuriene sunt descendenţii veritabili ai locuitorilor lunari. De aceea numim locuitorii lunari de asemenea Taţi sau fiinţe Pitri ai oamenilor pământeşti. Aceşti oameni pământeşti nu-şi puteau folosi la început membrele lor din faţă pentru muncă. Erau structuri asemănătoare animalelor de o mare frumuseţe. Ei erau alcătuiţi din material mult mai moale decât materia fizică de azi; materia lor era mult mai moale decât o găsim acum la animalele inferioare. Ea era transparentă şi focul interior lumina prin ea. Pe vremea când oamenii parcurseseră o treaptă de evoluţie anterioară, ei erau modelaţi şi mai frumos şi mai nobil.

Perioada premergătoare celei lemuriene a fost pe Pământ perioada hiperboreeană, perioada oamenilor solari, a oamenilor Apollo. Ei erau alcătuiţi

dintr-o materie şi mai nobilă, şi mai moale. Apoi ajungem şi mai în urmă, la prima rasă, rasa oamenilor polari. Ei au trăit pe atunci în clima polar-tropicală, o rasă care a putut ajunge la o înălţime deosebită prin faptul că i-a fost dată o mână de ajutor considerabilă. Pe Pământ au coborât cele mai frumoase structuri ale fiinţelor Pitri lunare. Oamenii polari erau foarte asemănători animalelor cu patru picioare, dar ei erau plăsmuiţi dintr-o materie moale, flexibilă, asemănătoare materiei meduzelor, dar mult mai caldă. Oamenilor cu cele mai bune structuri, cu cele mai nobile componente le-a venit în ajutor pe atunci ceva deosebit, şi anume faptul că erau legate cu Pământul şi fiinţe care atinseseră mai înainte o treaptă mai înaltă.

Soarele este cunoscut în tot esoterismul mai întâi ca o planetă; abia ulterior el a devenit o stea fixă. Succesiunea stadiilor pe care le-a parcurs Pământul, este: Saturn, Soare, Lună, Pământ. Pe când Soarele însuşi era planetă, atunci în Soare exista tot ce este acum pe Lună şi pe Pământ. Ulterior Soarele şi Luna s-au separat de Pământ.

Să ne transpunem acum pe vremea vechiului Soare. Tot ce trăieşte acum pe Pământ, a locuit atunci pe Soare. Aceste fiinţe erau modelate pe atunci complet altfel. Omul avea pe atunci numai corp fizic, care era mult mai puţin dens decât acum, şi corp eteric. Întreg felul de viaţă al omului era pe atunci complet vegetal. Fiinţele trăiau în lumina Soarelui. Această lumină le venea pe atunci din centrul propriei lor planete. Ele erau complet diferite de oamenii de azi. În comparaţie cu omul de azi, omul solar şedea pe cap şi lumina îl lumina pe cap. Tot ce este în legătură cu reproducerea, se dezvolta în mod liber în partea cealaltă a corpului. Omul îşi întindea pe atunci, să zicem aşa, picioarele în aer. Planta a rămas pe această treaptă, ea se înrădăcinează şi azi în sol şi îşi întinde organele de reproducere, staminele şi pistilul, în aer. Acest om solar s-a dezvoltat în şapte trepte diferite. El şedea pe planetă aşa cum planta actuală se înrădăcinează în Pământ. Apoi, la a treia întrupare a Pământului, el a devenit om lunar. Atunci el s-a aplecat: verticala a devenit orizontală. A luat naştere în el schiţa coloanei vertebrale. Simbolul pentru aceasta este Tau = T. Pe Pământ el s-a răsucit complet. De aceea există simbolul crucii. Crucea este simbolizarea evoluţiei de la Soare prin Lună până la Pământ. Simbolizarea respectivă a atins pe Pământ braţul de sus al crucii. Pământul progresează în timp ce el poartă crucea în spate.

Oamenii solari ajunseseră atunci de asemenea la o evoluţie înaltă. Existau şi Adepţi solari, care ajunseseră mai departe decât ceilalţi oameni solari. Ei au trecut dincolo către stadiul lunar. Şi acolo ei aveau posibilitatea de a fi superiori oamenilor lunari şi să evolueze acolo la un nivel deosebit de înalt. Ei au fost predecesorii oamenilor pământeşti, dar erau cu mult înaintea celorlalţi. Pe când în perioada a doua al celui de-al patrulea glob, hiperboreenii trăiau în formele lor moi, atunci aceşti fii solari erau în stare să se încarneze şi să formeze o rasă deosebit de frumoasă. Ei erau fiinţele Pitri solare. Ei îşi formaseră deja în perioada

hiperboreeană o formă verticală. Ei şi-au răsucit complet corpul hiperboreean; ceilalţi oameni nu ajunseseră pe atunci în stare de acest lucru. Fiinţele Pitri solare erau în perioada hiperboreeană oamenii frumoşi Apollo, care s-au ridicat pe verticală deja în rasa a doua.

În Soare era conţinut tot ceea ce a fost eliminat ulterior ca Lună şi Pământ. Toată viaţa şi toată căldura radiau pe Soare din centru. Apoi, în următoarea Manvantara (cea a vechii Luni), se petrece următorul lucru: Din întunericul stadiului Pralaya se iveşte Soarele. O parte a materiei solare vrea să se desprindă. Ia naştere mai întâi o formă de biscuit.

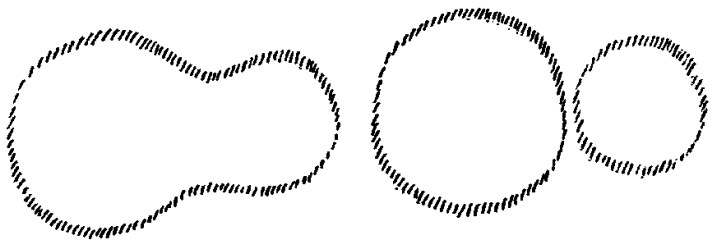

Apoi se separă o parte, şi amândouă corpurile circulă una lângă cealaltă ca Soare şi Lună. Soarelui i-a rămas posibilitatea de a lumina şi de a încălzi. Lunii i-a rămas posibilitatea pentru forţa de a crea. Ea putea să creeze din nou fiinţele care au existat pe Soare; dar ele trebuiau să fie luminate şi încălzite de Soare. Pe Luna lipsită de lumină proprie trebuia să aibă loc răsucirea fiinţelor către Soare. De aceea toate plantele se răsuceau pe Lună. Animalele se răsuceau pe jumătate, iar oamenii făceau aceasta tot pe jumătate (este vorba de dispunerea pe verticală în cazul plantelor, respectiv pe orizontală în cazul animalelor şi al oamenilor, n.tr.). Dar ei primeau pe Lună ca şi completare, corpul astral, Kama, şi dezvoltau prin aceasta din interior căldură. Kama era pe atunci o forţă care în principal încălzea şi ea. De aceea ei nu se răsuceau complet pe atunci spre Soare. În întuneric exista şi viaţă. Luna se rotea şi pe vremea aceea în jurul Soarelui, dar nu ca Luna noastră de acum. Luna se rotea pe atunci în jurul Soarelui, astfel încât îşi îndrepta către Soare întotdeauna aceeaşi faţă. O zi lunară dura aşadar la fel de mult ca o jumătate de an actual. Prin aceasta lua naştere o arşiţă nemaipomenită pe o parte a Lunii şi un frig extraordinar pe cealaltă parte a Lunii. Pe vechea Lună, predecesorii omului parcurgeau din nou o evoluţie normală. Dar există de asemenea Adepţi lunari, care sunt cu mult înaintea celorlalţi oameni. La sfârşitul evoluţiei lunare, aceste fiinţe Pitri sunt mult mai departe decât ceilalţi oameni, la fel cum azi Adepţii sunt cu mult înaintea celorlalţi oameni.

Abia acum ajungem la evoluţia pământească propriu-zisă. În următoarea Pralaya, după evoluţia lunară, Luna a căzut din nou în Soare. Ele au parcurs împreună Pralaya. Pe când Pământul ieşea din întuneric, întreaga masă solară era

una cu el. Începe prima rasă, rasa polară. Oamenii solari de mai înainte, având în vedere împrejurările de atunci, sunt în stare să creeze acest gen privilegiat de fii solari, fiindcă Soarele este încă legat cu Pământul.

În timpul perioadei hiperboreene, întregul se scindează din nou. O parte se separă din nou şi Pământul iese din Soare. Din acest moment este valabilă teoria Kant-Laplace. Starea de atunci este ceaţa primordială Kant-Laplace. Aceasta a arătat din exterior ca inelele din jurul lui Saturn. Acum se formează a doua rasă, rasa hiperboreeană. Pe Pământ apar treptat germenii umani lunari, fiinţe Pitri în diverse grade de perfecţiune. Toţi aceştia mai aveau pe atunci posibilitatea de a se reproduce din ei înşişi prin autofecundare.

După aceea s-a petrecut o a doua separare. Împreună cu Luna se îndepărtează de Pământ tot ce este forţă de autoreproducere, astfel încât acum există trei corpuri: Soare, Pământ, Lună. Atunci încetează posibilitatea autofecundării, Luna a extras ceea ce dădea posibilitatea autofecundării. Acum Luna se află în exterior, iar noi avem fiinţe care nu mai sunt în stare de a se reproduce prin ele însele, iar acum iau naştere în perioada lemuriană două sexe.

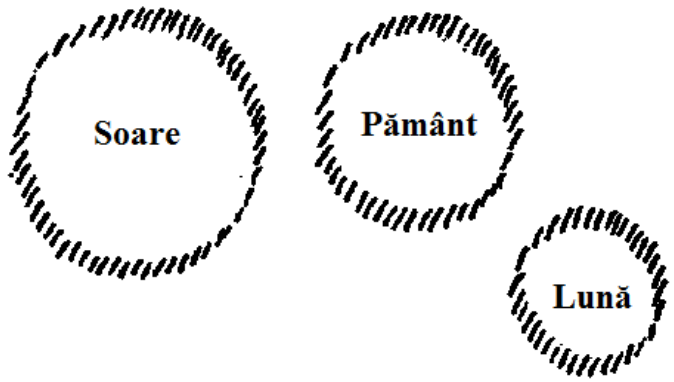

Astfel de evoluţii se petrec numai sub conducerea fiinţelor superioare, a fiinţelor Deva. Acest lucru are sensul că evoluţia progresează într-un anumit fel. Conducătorul întregii mişcări este aceeaşi zeitate pe care tradiţia ebraică o numeşte Iahve, Iehova. El era o zeitate lunară. El avea în cel mai înalt sens forţa care era dezvoltată pe Lună, şi năzuia să facă omenirea să evolueze mai departe în acest sens. Iahve reprezintă în interiorul lumii pământeşti zeitatea care dă fiinţelor posibilitatea reproducerii fizice. Restul (raţiunea) nu s-a aflat în intenţia lui Iahve. Dacă doar intenţia lui Iahve ar fi continuat să se desfăşoare, atunci omul ar fi încetat într-o zi să se reproducă, fiindcă forţa de reproducere s-ar fi epuizat. El s-ar fi ocupat atunci numai de producerea formelor frumoase, fiindcă interiorul, ceea ce se referă la intelect, îi era indiferent. Iehova voia să producă oameni cu forme frumoase, un fel de statui frumoase. Conform intenţiei sale, forţa de reproducere urma să continue până când se epuiza. El voia să aibă o planetă care să poarte pe ea

forme nu doar frumoase, ci şi complet rigide. Dacă Pământul ar fi continuat să se dezvolte cu Luna în sine, atunci el ar fi evoluat către o formă rigidă, îngheţată. Iehova ar fi eternizat planeta sa ca monument al intenţiei sale de evoluţie. Acest lucru s-ar fi întâmplat fără îndoială, dacă nu ar fi ieşit acum în evidenţă acei Adepţi care erau cu mult deasupra evoluţiei lunare. Ei au ieşit în evidenţă în acelaşi timp. Aceştia dezvoltaseră deja pe Lună, ceea ce noi abia pe Pământ am dezvoltat, raţiune şi spirit. Ei s-au interesat de restul omenirii şi l-au smuls din destinul căruia i-ar fi căzut pradă. În corpul astral uman s-a aprins o nouă scânteie. Ei au dat tocmai corpului astral de atunci, impulsul de a se dezvolta dincolo de punctul crucial. Iahve nu a putut ieşi altfel din această situaţie, decât schimbându-şi modul de acţiune. El a creat pe bărbat alături de femeie. Ce nu s-a putut păstra într-un singur sex, s-a distribuit la două sexe.

Au existat acum două curente acolo, cel al lui Iahve şi cel al Adepţilor lunari. Interesul Adepţilor lunari era să spiritualizeze omenirea. Dar Iahve voia să facă din oameni statui frumoase. Aceste două forţe s-au luptat pe atunci una cu alta.

Avem de a face aşadar cu o forţă pe Pământ, care are puterea de autocreaţie: Kriyashakti. Aceasta există azi pe Pământ numai în cele mai înalte centre de Mistere. Pe atunci, fiecare avea această forţă în sine. Omul se putea reproduce pe sine însuşi prin această forţă; ea a fost împărţită pe vremea aceea în două jumătăţi. Prin aceasta au luat naştere cele două sexe pe Pământ.

Iehova a extras din Pământ toată forţa de autoreproducere şi a aşezat-o în Lună alături de Pământ. În aceasta constă legătura dintre forţa de reproducere şi fiinţele lunare. Astfel avem oameni cu forţa de reproducere diminuată, dar încă nu cu posibilitatea de a se spiritualiza. Aceştia au fost predecesorii omenirii actuale. Adepţii lunari au ajuns acum la ei. Ei le spuneau: Voi nu trebuie să-l urmaţi pe Iehova, el nu vă va lăsa să ajungeţi la cunoaştere, ci trebuie să dobândiţi cunoaşterea. Această cunoaştere este şarpele. Şarpele stă în faţa femeii, fiindcă femeia avea forţa de a se autoreproduce. Acum Iehova spune: Omul a devenit ca unul dintre noi – şi aduce astfel moartea în lume şi tot ceea ce este în legătură cu aceasta.

Adepţii lunari se numesc „Lucifer”; ei sunt dătătorii a ceea ce este intelectualitate umană. Ei au dat aceasta corpului astral şi corpului fizic, altfel Monadele nu ar fi putut intra în aceste corpuri, iar Pământul ar fi devenit atunci un monument planetar al măreţiei lui Iehova. Prin intervenţia principiului luciferic a fost salvată autonomia, spiritualitatea umană. Iehova a împărţit atunci în două forţa de autoreproducere, pentru ca omul să nu se spiritualizeze complet. Ce s-ar fi pierdut (forţa de autoreproducere, Kriyashakti, n.tr.), dacă Iehova ar fi lucrat singur, reapare astfel în cea de a şasea rasă-rădăcină; atunci omul va fi spiritualizat astfel încât el va redobândi forţa de reproducere creatoare. El va fi atunci în stare să creeze din nou fiinţe asemenea lui. Aşa a fost salvată omenirea din dificultate.

Omul poartă aşadar în sine, prin puterea lui Iehova, posibilitatea de a încremeni. Dacă luăm în considerare cele trei corpuri inferioare, atunci vedem că ele au în sine germenele pentru revenirea la starea fizică a Pământului. Componentele superioare: Atma, Buddhi, Manas, au putut intra în oameni numai datorită faptului că a intervenit şarpele. Omul a primit prin aceasta viaţă nouă şi forţa de a rămâne ataşat planetei pământeşti. Dar forţa de reproducere s-a repartizat la două sexe separate şi prin aceasta a apărut în lume naşterea şi moartea; mai înainte nu a existat încă naştere şi moarte.

Dacă omul prelucrează prin spirit corpul fizic, atunci el învinge moartea. Forţele individuale se epuizează, dacă ele primesc forme speciale. Forţa intră în formă, în densificarea tot mai mare, şi de aceea a trebuit să primească viaţa în perioada lemuriană un nou impuls, care s-a produs printr-o răsucire a globului pământesc. Axa Pământului a fost treptat înclinată. Mai înainte la Polul Nord era climă tropicală, mai târziu clima tropicală a ajuns la Ecuator prin înclinarea axei Pământului. Această răsucire s-a petrecut relativ rapid, a durat totuşi cam patru milioane de ani. Perioada lemuriană a fost de douăzeci şi două de milioane de ani. Fiinţele Pitri lunare au avut nevoie de patru milioane de ani pentru a înclina axa Pământului. Inteligenţa fiinţelor Pitri lunare era pe atunci deja mult mai dezvoltată decât cea a oamenilor actuali. Aşadar, pe atunci s-au dezvoltat oamenii cu două sexe separate din oamenii cu un singur sex. La început, printre oamenii cu un singur sex au existat indivizi foarte mult rămaşi în urmă, dar şi indivizi foarte avansaţi. Numai o mică parte a fost un locaş potrivit pentru Monadele care coborau. Pe atunci oamenii s-au împărţit în două sexe. Animalele trecuseră deja mai devreme la bisexualitate. Alături de oameni trăiau pe atunci animale-masculi şi animale-femele. Erau făpturi groteşti, care puteau trăi pe atunci pe Pământul complet diferit format. Ele aveau de asemenea posibilitatea să zboare. Ele purtau în sine indicii din ceea ce au azi oamenii. Religiile esoterice numesc – la aceasta se referă anumite simboluri de animale – pe oamenii care se puteau crea pe ei înşişi: Tauri. Taurul este un simbol al fecundităţii; el a fost precedat de Leu, simbol al curajului, şi mai înainte de Vultur. În viziunea lui Ezechiel a vechilor timpuri, animalele au aripi fiindcă ele se puteau înălţa deasupra Pământului. Abia mai târziu ia naştere omul.

Noi îl avem aşadar pe om aşa cum se dezvoltă el din unisexualitate în bisexualitate şi alături animalele deja bisexuale, masculi şi femele. Oamenii au devenit maturi abia prin fiinţele Pitri lunare, să aibă un corp care este capabil de a primi Monada. Pe aceasta o primesc doar exemplarele cele mai evoluate şi dezvoltă o formă umană înnobilată; numai că ele trebuie să renunţe complet la compania celorlalţi oameni, altfel şi-ar pierde forma nobilă. Corpul s-a modelat pe atunci mai întâi conform Monadei. Alte forme care erau mai puţin dezvoltate, nu au fost pe placul Monadelor care coborau; de aceea ele dădeau numai o parte a forţei lor

spirituale corpurilor umane imperfecte, iar a treia grupă de Monade a refuzat categoric să se încarneze. De aceea au existat corpuri umane fecundate doar parţial de către Spirit, precum şi corpuri umane lipsite complet de Spirit.

La mijlocul perioadei lemuriene avem aşadar primii fii ai ceţii de foc; aceştia s-au încarnat în elementul căldurii, care înconjura pe atunci Pământul. Fiii ceţii de foc au fost primii Arhaţi. Apoi au luat naştere celelalte două tipuri de oameni. Cei care primiseră numai o mică scânteie, au fost puţin potriviţi în prima rasă umană lemuriană să formeze o cultură şi au dispărut curând. În schimb, cei care nu primiseră nimic, şi-au adus în expresie în mod deosebit natura lor inferioară. Ei s-au amestecat cu animalele. De aici au provenit ultimele rase ale lemurienilor. Instinctele sălbatice, animalice trăiau în structuri umane sălbatice, animalice. Aceasta a produs o înrăutăţire a întregii substanţe umane.

Dacă toţi oamenii ar fi fost fecundaţi pe atunci cu Monade, întreg neamul omenesc ar fi fost mult mai bun. Primul lucru rău a luat naştere prin faptul că unele Monade au refuzat categoric să se încarneze. De aici – prin amestecări nepotrivite – a provenit înrăutăţirea situaţiei. Aşa s-a înrăutăţit în principal situaţia fizică a omului. A existat pe atunci un timp în care neamul omenesc a decăzut. Abia în perioada atlanteană au regretat Monadele refuzul lor categoric anterior, au coborât şi au populat toţi oamenii. Prin aceasta iau naştere diferitele rase atlanteene.

Noi am ajuns până la cunoaşterea unui timp în care s-a produs o înrăutăţire a situaţiei Pământului. Toată înrăutăţirea raselor a produs de asemenea o înrăutăţire a Pământului. Aceasta este apariţia karmei primordiale. Pe atunci a fost pus primul germene al karmei. Tot ce a urmat este o consecinţă a karmei primordiale; fiindcă, dacă toate Monadele s-ar fi strecurat la timpul potrivit în formele umane, atunci oamenii ar avea siguranţa animalelor, ei nu ar putea greşi, dar nu şi-ar putea dezvolta libertatea. Arhaţii primordiali nu puteau greşi, ei sunt Îngeri în forme umane. Adepţii lunari au determinat chiar pe anumite Monade să aştepte cu încarnarea. Prin aceasta a apărut principiul ascetismului în lume, a nu voi să se locuiască pe Pământ. Pe vremea aceea a luat naştere această nepotrivire între natura superioară şi natura inferioară. Prin aceasta, omul a devenit nesigur; el trebuie să probeze acum, trebuie să penduleze prin diverse experienţe, pentru a se orienta în lume. Fiindcă el are karma primordială, apare şi karma lui viitoare. El poate greşi prin aceasta.

S-a intenţionat să se dobândească cunoştinţe despre om. Acest lucru putea fi determinat numai prin karma primordială. Principiul luciferic, Adepţii lunari, voiau să dezvolte pe oameni tot mai mult către libertate şi autonomie. Acest lucru este foarte frumos exprimat în legenda lui Prometeu: Zeus nu vrea ca oamenii să primească focul, Prometeu le dă însă lor focul, capacitatea de a evolua din ce în ce mai sus. Prin aceasta, el îl condamnă pe om la suferinţă. Omul trebuie să aştepte până apare un Erou Solar, până când principiul Eroului Solar din rasa a şasea va

face capabil pe om să evolueze mai departe fără cunoaşterea luciferică. Cei care au avansat atât de mult ca Prometeu, sunt Eroi Solari.

Astfel am primit noi un om dublu: Pe unul, care a revenit principiului lui Iehova, de a desăvârşi Pământul fizic, şi apoi pe omul spiritual, care a evoluat mai departe. Iehova şi Lucifer se află într-o luptă neîntreruptă. Lucifer vrea să dezvolte totul în sus către cunoaştere, către lumină. Omul poate desăvârşi puţin mai departe unul dintre principii, pe cel al lui Lucifer. El îl poate dezvolta cu atât mai mult, cu cât rămâne mai mult în Devachan. El trebuie să parcurgă atât de multe încarnări, până când şi-a dezvoltat complet acest principiu.

În lume există aşadar un principiu al lui Iehova şi un principiu al lui Lucifer. Dacă ar fi instruit pe om numai principiul lui Iehova, atunci omul ar fi căzut pradă Pământului. Dacă se îngăduie ca învăţăturile despre reîncarnare şi karma să dispară complet de pe Pământ, atunci se recâştigă pentru Iehova toate Monadele, iar omul fizic ar transforma Pământul într-o planetă încremenită. Dacă se învaţă despre reîncarnare şi karma, atunci omul este condus în sus către spiritualizare. De aceea creştinismul a făcut cel mai just compromis şi nu a învăţat despre reîncarnare şi karma pentru un anumit interval de timp, ci a învăţat importanţa unei singure existenţe pământeşti, pentru ca omul să îndrăgească Pământul, până când el este matur pentru un nou creştinism cu învăţătura despre reîncarnare şi karma, care salvează Pământul şi aduce întregul germene în Devachan. În creştinismul însuşi luptă azi cele două principii: unul fără învăţătura despre reîncarnare şi karma, şi celălalt cu această învăţătură. În cazul primei învăţături, tot ce ar putea produce Lucifer, ar fi luat de la oameni. Ei s-ar desprinde în realitate din succesiunea reîncarnărilor şi ar întoarce spatele Pământului; ar deveni îngeri răi. Pământul s-ar îndrepta către declin. Dacă pe Pământ ar învinge cetele lui Iehova, atunci Pământul ar rămâne în urmă ca un fel de Lună, ca un corp încremenit. Obligaţia pentru spiritualizare ar fi pierdută atunci. Lupta din Bhagavad-Gita descrie lupta dintre Iehova şi Lucifer şi cetele lor. S-ar putea întâmpla şi azi să învingă creştinismul fără învăţătura despre reîncarnare şi karma. Atunci Pământul ar fi pierdut pentru principiul lui Lucifer. Întregul Pământ este un câmp de luptă pentru cele două principii. Principiul care conduce Pământul în sus către spiritualitate este Lucifer. Pentru a trăi conform acestui principiu, omul trebuie mai întâi să îndrăgească Pământul, el trebuie să coboare pe Pământ. Lucifer este prinţul care îşi expune guvernul său pe câmpul ştiinţei şi artei. Dar el nu poate coborî complet pe Pământ, forţa sa nu este suficientă pentru acest lucru. I-ar fi imposibil lui Lucifer să poată conduce în sus complet singur, tot ce există pe Pământ. De acest lucru ţine nu doar forţa unui Adept lunar, ci şi forţa unui Adept solar, care conduce în sus şi viaţa care se exprimă prin comuniunea oamenilor, nu prin artă şi ştiinţă. Lucifer este înfăţişat ca dragon înaripat; în cazul lui Ezechiel, ca Taur înaripat.

A venit aşadar un Erou Solar, asemănător celor care au apărut în perioada hiperboreeană, care a fost reprezentat de Ezechiel prin Leul înaripat. Acest Erou, care dă un al doilea impuls, este Christos, Leul din seminţia lui Iuda. Reprezentantul Vulturului va veni abia mai târziu, el reprezintă principiul Tatălui. Christos este un Erou Solar, o natură de leu, un Pitri solar. Al treilea este ceea ce va reprezenta un Adept care a fost Adept deja pe Saturn. Un astfel de Adept nu se poate încarna încă acum pe Pământ. Abia când omul va putea dezvolta în sus nu doar natura sa superioară, ci va putea renunţa complet la natura sa inferioară şi va interveni în mod creator, atunci se poate încarna acest cel mai înalt Adept, Adeptul lui Saturn, principiul Tatălui – Dumnezeul ascuns.

24. Berlin
26 octombrie 1905

Noi ne aflăm acum în a cincea rasă-rădăcină şi în a cincea subrasă. Această a cincea rasă-rădăcină este numită în mod obişnuit rasa ariană şi cuprinde ca prima subrasă vechea rasă indiană, care s-a dezvoltat pe solul Asiei de sud. Acolo a existat o străveche populaţie sud-asiatică, cu mult, mult timp înainte de a exista Vedele. Tot ce avem în Vede, este un ecou slab a ceea ce a fost propovăduit de către vechii Rishi ca înţelepciune religioasă infinit de profundă. După aceea găsim în Asia de sud-vest vechea rasă persană care a primit de la Zarathustra învăţătura ei religioasă şi cultura ei. Culturile-Zarathustra de mai târziu ale Asiei sunt doar ecouri ale culturii vechii rase persane. Apoi găsim ca a treia subrasă seminţiile egipto-caldeano-babiloniano-asiriene din care se dezvoltă treptat cultura semito-iudaică. Apoi rezultă drept a patra subrasă, cultura greco-latină în Europa de sud, până la apariţia popoarelor germanice în nordul, centrul şi vestul Europei. Urmează încă două subrase. Şapte subrase formează împreună o rasă-rădăcină.

Rasa-rădăcină precedentă a populat Atlantida, acea parte a Pământului care mai târziu a fost inundată de către Oceanul Atlantic. De aceasta au aparţinut următoarele şapte subrase: prima rmoahalii, a doua tlavatlii, a treia toltecii, a patra prototuranienii, a cincea protosemiţii, a şasea akadienii, a şaptea mongolii.

Încă mai în urmă ajungem la continentul lemurian între Africa, Asia şi Australia. Ajungem în vremuri cu complet alte împrejurări. Apoi mergem şi mai în urmă la a doua rasă-rădăcină, cea hiperboreeană, şi la prima rasă-rădăcină, cea polară. Acum urmează aşadar încă două subrase şi două rase-rădăcină.

Mergând înapoi, ajungem la un om alcătuit dintr-o materie mult mai subtilă şi din ce în ce mai subtilă. La începutul evoluţiei Pământului, acesta a fost materie eterică subtilă; toate fiinţele erau alcătuite pe atunci dintr-o astfel de materie eterică subtilă. La sfârşitul evoluţiei Pământului, acesta va fi din nou alcătuit dintr-o astfel de materie subtilă. O astfel de stare, prin care Pământul trece începând de la materia eterică cea mai subtilă, densificându-se apoi şi ajungând din nou într-o stare de materie eterică fizică subtilă, o numim glob. Globul fizic se dezvoltă aşadar dintr-o stare şi mai subtilă decât eterul fizic cel mai subtil. Eterul ia naştere din astral şi merge înapoi în astral.

Toate fiinţele se află pe globul anterior într-o stare astrală. Globul astral nu pluteşte azi undeva în spaţiul ceresc, ci fiinţele care erau pe el s-au densificat iar globul astral s-a densificat odată cu ele. Acest glob este Pământul însuşi. Trecerea de la globul astral la cel fizic este o transformare a stării. Din globul astral s-au dezvoltat de asemenea şapte stări succesive. În literatura teosofică se obişnuieşte să se numească rase şi aceste stări; au existat aşadar şapte rase astrale. Globul astral de asemenea s-a densificat numai treptat în materie astrală. Globul astral era mai

înainte mult mai subtil, şi anume din materia din care sunt urzite azi gândurile noastre. De aceea materia respectivă se numeşte materie mentală, iar globul respectiv glob mental. Acolo, pe globul mental, au existat şapte rase mentale succesive ale omenirii, cu tot ceea ce ţine de acest lucru. Acestuia îi precede o stare de evoluţie şi mai subtilă, alcătuită dintr-o materie şi mai subtilă, globul mental Arupa; Arupa, fiindcă încă nu există nici o formă, ci totul este doar schiţat. Aceste patru stări se numesc globuri, dar în realitate ele sunt patru forme succesive ale Pământului. Avem astfel patru globuri:

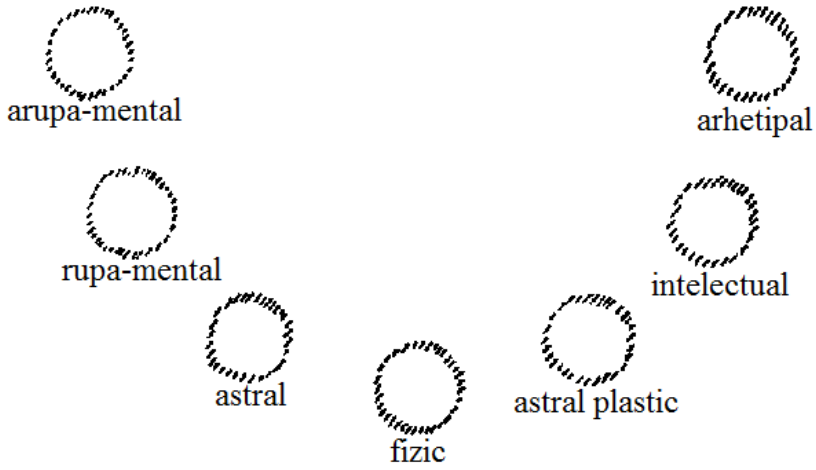

Să urmărim acum Pământul fizic până va ajunge la sfârşit. El trece din nou într-un Pământ eteric, apoi într-un Pământ astral. Pe Pământul astral de odinioară, fiinţele sunt încă fiinţe nedefinite, care primesc forma lor prin forţe exterioare. Când omul se va afla din nou pe un Pământ astral, îşi va putea da el însuşi forma sa. Pe Pământul astral de odinioară, Iehova şi cetele sale au dat omului forma. Dar pe Pământul astral plastic, omul îşi va da forma din forţa sa interioară, de aceea Pământul astral plastic se mai numeşte globul plastic, şi la fel stau lucrurile cu globurile următoare, un glob Rupa şi un glob Arupa. Omul trebuie să se rafineze complet, până când va fi în cele din urmă doar ca un germene, ca o stare germinală a tot ceea ce el a primit în sine. Toate vieţuirile sunt în cele din urmă concentrate în el ca forţă într-un singur punct. Germenii care au existat pe primul glob, nu au conţinut încă acest lucru. Dar pe ultimul glob, germenii vor conţine tot ce au experimentat ei pe diferitele globuri.

Între treptele materiale ale acestor globuri nu există o diferenţă graduală, ci o stare cam abruptă. La fel cum se ia sare, se dizolvă în apă şi apoi se lasă să se cristalizeze din nou, tot aşa ajunge un glob într-o stare de somn (Pralaya) şi de aici rezultă următorul glob. Între două stări de veghe, globurile trec printr-o mică stare de somn. Când omul a ajuns pe a şaptea treaptă, atunci el parcurge o stare de somn mai lungă. El este îmbogăţit şi poate parcurge din nou calea către o treaptă superioară. De aceea el trebuie să parcurgă mai înainte un stadiu Pralaya mai

îndelungat. Acest stadiu Pralaya mai îndelungat nu este însă o stare de somn nediferenţiată, uniformă, ci este foarte diferenţiată.

Dacă omul şi-a dezvoltat capacităţile oculte atât de mult, încât el doarme conştient în somnul fără vise, atunci el şi-a dezvoltat o conştienţă devachanică. Acest lucru îi dă posibilitatea să urmărească ce se petrece între moarte şi următoarea naştere. Această conştienţă poate fi încă spiritualizată. Atunci el devine capabil să observe ce se petrece între globuri. Ca al treilea grad de conştienţă, omul dobândeşte capacitatea de a observa ce se petrece între ronduri. Această a treia stare corespunde aşadar unei conştienţe dintre două ronduri. Între două vieţi pământeşti putem observa că se află primul grad al conştienţei superioare; între două globuri al doilea grad, iar între două ronduri al treilea grad. Somnul conştient, care ne califică pentru aceasta, este complet diferit.

Între ultimul rond al unei stări planetare şi primul rond al următoarei stări planetare mai există dincolo de conştienţă încă cinci stări. Cele şapte ronduri şi cele cinci stări Pralaya se numesc împreună cele douăsprezece trepte ale unui an cosmic. Apoi se parcurge totul din nou, dar pe o treaptă superioară.

Noi suntem acum în al patrulea rond şi pe acesta l-au precedat alte trei. Mai înainte ca germenii oamenilor actuali să fi existat, omul existase deja de trei ori în stadiu germinal; în fiecare rond odată. În fiecare rond avem şapte stări de evoluţie, care se numesc globuri, şi din nou şapte stări pe fiecare glob, care se numesc rase. Şapte astfel de ronduri alcătuiesc împreună o planetă. Primul rond a început cu o stare Arupa şi s-a densificat până la Pământ. Pământul nostru a devenit fizic deja de patru ori. El mai trebuie să devină fizic de încă trei ori. Fiecare astfel de densificare şi dizolvare aparţine unui rond. Şapte astfel de ronduri se numesc un sistem planetar.

Pe când apărea primul rond al Pământului, întreaga descendenţă a ceea ce se dezvoltase pe planeta lunară, era în stare germinală. Între ultimul rond al Lunii şi primul rond al Pământului, a existat o lungă stare Pralaya. Pe atunci oamenii lunari erau strămoşii oamenilor care se aflau pe o treaptă intermediară între oamenii actuali şi animalele actuale, conform naturii inferioare. Animalele actuale sunt oameni lunari decăzuţi, iar oamenii actuali sunt oameni lunari care au progresat. Dar şi plantele au fost pe Lună altfel decât cele actuale. Regnul vegetal se afla între regnul mineral actual şi regnul vegetal actual, la fel cum este acum o bucată de turbă pe jumătate mineral şi pe jumătate vegetal. Luna a fost în definitiv o mare plantă. Solul ei consta din plante împletite. Pe atunci nu existau încă stânci. Acest regn mineral-vegetal s-a densificat abia pe Pământ până la regnul mineral actual. Quarţul nostru actual, malachitul, şi aşa mai departe, s-au densificat din plante lunare; masele de dolomită au luat fiinţă din plante străvechi. Pe Lună a existat aşadar un regn intercalat între regnul mineral actual şi regnul vegetal actual. În acesta se înrădăcinau plante care aveau nevoie de solul Lunii. Astfel de plante, care

nu s-au putut integra pe Pământ, au devenit parazitare, ele trebuie să crească întotdeauna pe alte plante, de exemplu vâscul. Acesta creşte pe plante, aşa cum au crescut pe Lună toate plantele pe un sol pe jumătate vegetal. Loki, zeul lunar, îl ucide pe Baldur cu ajutorul vâsculuі, plantă lunară. Aşadar, noi avem pe Lună:
un regn între regnul mineral şi regnul vegetal
un regn între regnul vegetal şi regnul animal
un regn între regnul animal şi regnul uman.
Aceştia au fost germenii care au ajuns aici pe Pământ.

În timpul primului rond pământesc s-a separat treptat regnul uman. Omul a fost omenesc, animalul animalic. Corpurile exterioare ale oamenilor au început să devină umane în primul rond pământesc. În timpul celui de-al doilea rond s-a separat regnul animal, în timpul celui de-al treilea regnul vegetal, în timpul celui de-al patrulea regnul mineral. Apoi omul a urcat o nouă treaptă. Primele trei ronduri au fost repetări ale stărilor anterioare şi o pregătire pentru a primi ceea ce este nou în al patrulea rond, în regnul mineral. Acum omul prelucrează regnul mineral. Când el va fi prelucrat tot regnul mineral în produs al activităţii sale, atunci nu va mai rămâne nici o fărâmă din regnul mineral pe care omul să nu o fi prelucrat. Atunci totul se poate transforma în formă astrală pură. Aceasta este eliberarea unui regn. Omul eliberează regnul mineral în al patrulea rond, dacă el îl va fi modelat în operă de artă. Atunci totul parcurge un stadiu Pralaya, apoi nu mai există regn mineral, ci întregul Pământ a devenit atunci o plantă. Omul se va înălţa atunci cu o jumătate de treaptă şi toate celelalte lucruri împreună cu el; de exemplu domul din Köln va apărea ca plantă în al cincilea rond.

Omul nu lucrează în zadar când modelează regnul mineral. Maşinile, domul din Köln cresc după aceea ca lume vegetală din ceea ce va fi atunci sol. În atmosfera celui de-al cincilea rond găsim în plăsmuirile norilor tot ceea ce s-a pictat azi. Atunci avem de a face cu o repetare pe o treaptă superioară, când toată munca noastră din lumea minerală creşte de jur împrejurul nostru.

În al cincilea rond eliberăm lumea vegetală, în al şaselea rond regnul animal, în al şaptelea rond regnul uman. Atunci omul este matur pentru a intra într-o nouă planetă. Pentru ca el să poată evolua, trebuia ca celelalte regnuri să fie oarecum împinse în jos, iar el trebuie să le elibereze mai târziu. După al şaptelea rond şi un stadiu Pralaya, el trece pe o altă planetă.

Şapte ronduri înmulţite cu şapte globuri înmulţite cu şapte rase, alcătuiesc în total 343 de stări pe Pământ. Întreaga evoluţie pământească are sensul de a crea în om conştienţa trează de zi, în timp ce întreaga evoluţie lunară a avut sensul de a dezvolta în om conştienţa de imagini. Acesteia i-a precedat pe Soare starea de somn lipsită de vise, atunci omul era încă o plantă care dormea. O stare şi mai timpurie, o stare de transă profundă, a existat pe Saturn, stare care mai apare şi azi în anumite

cazuri patologice. Planetele au aşadar sensul de a forma stările succesive de conştienţă:

1	Saturn	Conştienţa de transă profundă
2	Soare	Conştienţa de somn fără vise
3	Lună	Conştienţa de somn cu vise sau conştienţa de imagini
4	Pământ	Conştienţa de veghe sau conştienţa obiectivă
5	Jupiter	Conştienţa psihică sau conştienţa conştientă de imagini
6	Venus	Conştienţa suprapsihică sau conştienţa conştientă de viaţă
7	Vulcan	Conştienţa spirituală sau conştienţa universală conştientă de sine

Aşa cum se îndreaptă acum raporturile umane către temelia naturii, tot aşa se vor îndrepta ele mai târziu către ceea ce este moral. Ele se vor organiza conform treptelor karmice, în şapte grade de moralitate (categorii umane etice). Alcătuirea castelor este o anticipare a acestei organizări morale ulterioare. Prin aceasta ar trebui să se indice categoriile karmice.

25. Berlin
27 octombrie 1905

Dacă luăm în considerare planetele succesive, atunci fiecare planetă este o stare de evoluţie, care are 7 ronduri, 7x7 globuri şi 7x7x7 rase. Fiecare planetă există pentru a conduce o stare de conştienţă prin toate stadiile. Aceste stadii se numesc în diversele religii esoterice în diverse feluri. În esoterismul creştin se numesc:

o stare de conştienţă = Putere
un rond = Împărăţie, Înţelepciune
un glob = Măreţie, Glorie.

Dacă vorbim despre Putere în esoterismul creştin, atunci ne referim la trecerea printr-o stare de conştienţă. Trecerea printr-un rond este trecerea printr-o Împărăţie. În rondurile succesive, omul parcurge şapte regnuri (sau Împărăţii, n.tr.): primul regn elemental, al doilea regn elemental, al treilea regn elemental, regnul mineral, regnul vegetal, regnul animal, regnul uman. Trecerea prin cele şapte stări de formă sau globuri se numeşte Măreţie. Măreţie înseamnă ceea ce apare la exterior, ceea ce primeşte structură şi formă. Rugăciunea „Tatăl nostru" ne dă în încheierea sa: „Căci a Ta este Împărăţia, Puterea şi Măreţia", o privire în sus către ceea ce se petrece în Cosmos. Când va exista din nou acest lucru în conştienţă, atunci va fi posibilă din nou o cunoaştere a zeilor.

Mai întâi au decăzut toate religiile, cel mai mult religiile exoterice (de la adevărata cunoaştere a zeilor). Ele sunt purtătorii egoismului, fiindcă nu au reflectat asupra întregii lumi, asupra Puterii, asupra Împărăţiei şi asupra Măreţiei. Când aceste cuvinte devin din nou conştienţă vie, atunci ele primesc din nou sens, atunci religiile devin din nou ceea ce trebuie să fie.

Starea Saturn a existat pentru a dezvolta în om o stare de conştienţă de transă profundă; pe aceasta, omul nu o mai cunoaşte aproape deloc. El cunoaşte doar somnul fără vise ca plantele şi somnul cu vise ca pe Lună, o conştienţă de imagini. Motivul pentru care omul nu mai cunoaşte transa profundă, este următorul: Când omul doarme, se înalţă numai corpul astral, iar corpul fizic şi corpul eteric rămân în pat. Dacă omul ar putea să ia şi corpul eteric în somn, aşa cum poate Chela, atunci corpul fizic ar rămâne singur; acesta din urmă are atunci o conştienţă înăbuşită. Această transă profundă apare în mod patologic şi la mediumi, şi atunci ies la iveală lucruri stranii. Astfel de oameni desenează atunci plăsmuiri cosmice stranii. Aşa a fost adusă în transă de exemplu o fată printr-un pahar de vin de Porto, iar ea a desenat în această stare plăsmuiri stranii, în care se putea vedea caricatura sistemului nostru solar, de asemenea a aflat ecourile numelor noastre. Mediumii au

intuiţii, prin faptul că ei sunt în stare să ia cu ei corpul eteric din corpul fizic care doarme, şi să privească conştient în corpul fizic care doarme. Ei se pot folosi atunci chiar şi de corpul fizic, atunci corpul fizic devine, în mod straniu, transparent. Acest lucru îl realizează Chela în mod conştient, în timp ce mediumul îl realizează în mod inconştient. Printr-o astfel de conştienţă clarvăzătoare s-au descoperit sistemele planetare. Toate stările în care se pot transpune discipolii Chela şi Adepţii, nu sunt nimic altceva decât conştienţa prin corpul fizic; ei fac acest lucru cu o conştienţă deplină.

Pe Venus se va dezvolta în corpul eteric o conştienţă deplină. În timp ce omul doarme, el va dobândi acolo o conştienţă despre alte aspecte ale lumii. Pe Vulcan, spiritul este complet desprins; el a luat atunci cu sine şi corpul eteric. Această stare îl califică atunci pe om la o cunoaştere precisă a întregii lumi.

Noi distingem:

Pe Saturn	Conştienţa de transă, universală
Pe Soare	Conştienţa de somn fără vise, limitată la ceea ce este viu
Pe Lună	Conştienţa de imagini
Pe Pământ	Conştienţa de veghe
Pe Jupiter	Conştienţa astrală, extinsă din nou
Pe Venus	Conştienţa etherică, şi mai extinsă
Pe Vulcan	Conştienţa universală

Fiecare astfel de stare de conştienţă trebuie să treacă prin toate regnurile, prin şapte ronduri sau Împărăţii şi în fiecare rond trebuie să fie modelată prin şapte globuri. Forţele neînsemnate sunt modelate în aşa-numitele rase. Aşa prelucrează o creaţie ceea ce a fost pregătit treptat din interior.

Omul cunoaşte cel mai bine azi regnul mineral, fiindcă el trăieşte în acesta. Tot ce apare în regnurile superioare, azi raţiunea nu înţelege. Aceasta a fost o fază de evoluţie necesară. Azi însă omul nu se mai poate mulţumi cu simpla ştiinţă. Totul este cuprins într-o continuă evoluţie.

Dacă privim regnul mineral, o piatră oarecare, atunci vedem un spaţiu limitat, o formă limitată. Noi nu vedem absolut nimic din forma reflectată ca atare, ci vedem doar lumina reflectată. Razele solare sunt reflectate într-o anumită formă. Dacă este lovit un clopot, se aude un sunet; în urechea noastră intră un efect al clopotului. Tot ce percepem în lume în regnul mineral, este o totalitate comprimată într-o formă oarecare a spaţiului. Dacă extragem culoarea unui obiect, sunetul, gustul, atunci nu mai rămâne nimic. Noi ştim numai ceea ce s-a combinat. La astfel de forme apar lumina şi sunetul, acestea alcătuiesc regnul mineral. Să ne imaginăm o lume în care doar prin spaţiu se revarsă calităţile percepţiilor şi acestea nu sunt

percepute la forme definite. Dacă ne imaginăm nori coloraţi mişcându-se prin lume, sunete răsunând prin lume, toate percepţiile noastre senzoriale umplând spaţiul, fără a fi legate de o formă: atunci avem al treilea regn elemental; acestea sunt elementele lumină şi căldură străbătând spaţiul. Omul însuşi este în regnul astral un nor colorat. Să mergem puţin mai departe. Dacă vedem o formă-gând, ea este un astfel de nor colorat, o mişcare vibratorie în sine. Dacă creăm un gând, atunci trebuie să desenăm figura corespunzătoare în spaţiul astral. Pe aceasta se bazează efectele magicienilor; ei desenează forme în spaţiu şi apoi le împrejmuiesc (cu materie astrală). Atunci este dirijată materie astrală de-a lungul figurii. Al treilea regn elementar nu este lipsit de ordine, ci este o vibraţie care se deplasează pe o linie neregulată, totul este o expresie a formelor frumoase, care au în ele forţa de a lumina. Ele sunt ca nişte corpuri de lumină, care vibrează prin spaţiu, luminând din interior.

Sunetele care răsună prin spaţiu, sunt organizate conform numerelor. Ce intră în discuţie în mod deosebit, este că lucrurile se aflau din capul locului unul lângă altul într-un anumit mod, în anumite relaţii. O figură putea acţiona asupra alteia, astfel încât nu o leza, sau astfel încât o risipea. Aceasta se numea măsura lucrurilor. Totul era organizat după măsură, număr, greutate. Dacă ne imaginăm calităţile senzoriale îndepărtându-se, şi lumea fiind umplută cu astfel de figuri-gând: aceasta este atunci al doilea regn elemental. Acesta se află la baza celui de-al treilea. Atunci avem doar forme, care sunt ţesute de gânduri, gânduri eterice cosmice.

Primul regn elemental este dificil de descris. Să presupunem că noi cuprindem gândurile unei astfel de figuri, de exemplu ale unei spirale, apoi ale unei lemniscate. Să ne cufundăm, înainte de a lua naştere forma, mai întâi în intenţia unei spirale şi apoi în intenţia unei lemniscate. Să ne imaginăm o lume umplută cu astfel de germeni-gând. Această lume lipsită de formă este primul regn elemental.

Al patrulea regn elemental este regnul mineral, care reflectă ceea ce primeşte din afară. Regnul vegetal nu doar reflectă calităţile senzoriale, ci le reflectă pline de viaţă interioară. El reflectă formele. Al doilea regn elemental este modelatorul celui de-al treilea. Regnul mineral este densificat din însuşirile celui de-al treilea regn elemental. Planta reflectă forma celui de-al doilea regn elemental, dezvoltă aşadar din sine forma. Regnul animal mai reflectă şi intenţiile care se află în primul regn elemental.

Omul s-a aflat în primul rond, în primul regn elemental. În timp ce el devenise fizic pe atunci, se afla în primul rond, în primul regn elemental pe treapta de formă fizică. În starea fizică a primului regn elemental, a primului rond, germenii-gând deveniseră fizici. Pământul era alcătuit pe atunci din sfere fizice pure, atât de mici, încât nu s-ar fi putut vedea; ele erau puncte de forţă pure. Aceste puncte de forţă se densificau treptat; ele nu se diferenţiau pe atunci. Regnul elemental condensat există deja fizic pe atunci. Dacă ne imaginăm oamenii doar ca

pe fiinţe-gând, atunci putem străbate liniştiţi o astfel de fiinţă, chiar dacă nu o vedem. Dacă ea a devenit fizică, nu o mai putem străbate, chiar dacă nu o mai vedem. Punctele de forţă fizice au devenit din nou astrale, apoi au trecut în rondul următor. În rondul al doilea, Pământul era alcătuit din forme pure. Lumea era o sferă modelată foarte frumos, în care toate lucrurile care apăreau, existaseră deja ca arhetip. Este modelarea profetică a tot ceea ce apare în celelalte regnuri. Culorile şi formele au fost pe Pământ prototipul oamenilor actuali. Culorile şi formele vor fi pe următoarea planetă prototipul a ceea ce omul va fi apoi.

Omul nu va mai avea nevoie de mâini în starea astral-plastică a celui de-al cincilea rond. Mâna va fi plăsmuită numai dacă el o foloseşte ca pe un tentacul, fiindcă atunci totul a devenit o plantă. Atunci chiar orice secreţie este un produs vegetal. Aşa sunt atunci toate lucrurile care ies din om, entităţi vegetale. Noi trăim atunci în regnul vegetal.

În rondul al şaselea noi trăim în regnul animal. Tot ce iese din om atunci, tot ce radiază din el, este un produs viu, care are în sine viaţă şi sentiment. Un cuvânt devine atunci o fiinţă vie, o pasăre pe care omul o trimite în lume.

În al şaptelea rond, omul se creează pe sine însuşi. El este atunci în stare să se dedubleze şi să se multiplice neîncetat. În rondul al şaptelea ajung toţi pe treapta pe care azi se află Maeştrii noştri. Eul nostru este atunci purtătorul tuturor experienţelor pământeşti. Aceasta se concentrează mai întâi în Loja Maeştrilor. Eul superior se concentrează, devine atomic şi formează atomul întrupării planetare următoare, Jupiter.

Loja Albă este gândită ca o unitate, un Eu care cuprinde totul. Toate Eurile umane şi fiecare particularitate sunt înălţate şi contopite în conştienţa universală cuprinzătoare; numai cercuri mari, fiecare cu o culoare specifică, toate adunate într-un singur cerc. Dacă le gândim pe toate aşezate una lângă alta, atunci aceasta dă o culoare comună. Atunci toate Eurile se află în aceasta, dar ca un întreg. Această sferă foarte mare, concentrată, dă atomul. Acesta se multiplică, creându-se pe sine însuşi. Aceştia sunt atunci atomii care formează întruparea planetară următoare, Jupiter. Adepţii lunari au format atomii Pământului actual. Putem studia atomul, dacă studiem planul Lojei Adepţilor de pe vechea Lună.

Rezumat:

Fiecare regn trebuie să treacă prin şapte forme:

1	Arupa	Predispoziţie către formă
2	Rupa	Formă
3	Astral	Licărind, luminând din interior
4	Fizic	Impenetrabil în spaţiu

5	Plastic	Plăsmuindu-se din sine
6	Intelectual	
7	Arhetipic	

26. Berlin
28 octombrie 1905

Azi vrem să discutăm despre rondul al patrulea al Pământului. În toată desfăşurarea evoluţiei noastre trebuie să luăm în considerare şapte planete – Saturn, Soare, Lună, Pământ, Jupiter,Venus, Vulcan –, şi la fiecare planetă şapte ronduri. Trecerea printr-un rond îl numim de asemenea un regn, iar al patrulea rond pe Pământ îl numim regn mineral. Noi ne aflăm acum pe planeta a patra, în rondul al patrulea şi în interiorul acestui rond pe a patra stare de formă sau glob. Fizicul este întotdeauna al patrulea glob.

Ne aflăm aşadar tocmai la mijlocul evoluţiei noastre. Acest lucru este simţit adesea de către oameni ca ceva extraordinar de important. Trei planete, trei ronduri, trei globuri avem în urma noastră şi la fel de multe avem în faţa noastră. Dacă ne-am afla însă pe vechea Lună, am vedea încă o planetă în urma vechiului Saturn; dacă ne-am afla pe viitorul Jupiter, nu l-am mai vedea pe vechiul Saturn, însă am vedea încă o planetă după viitorul Vulcan. Mijlocul exact al evoluţiei noastre actuale a fost în cea de-a patra subrasă a celei de-a patra rase-rădăcină, la prototuranieni, a patra subrasă atlanteană.

Într-un anumit moment al evoluţiei a apărut un fel de întuneric spiritual. Omenirea a intrat într-o eră întunecată. Această eră întunecată se numeşte Kali Yuga. Ce ştie omul azi, el ştie încă din punctul de pornire pe care s-a aflat în epocile anterioare ale evoluţiei sale. La sfârşitul celui de-al cincilea rond, omenirea va putea fi din nou spirituală şi va putea privi înapoi şi înainte.

Al patrulea rond al Pământului a început cu aceea că, din întunericul stării Pralaya, în care se dizolvase totul, a apărut primul glob Arupa al Pământului. Tot ce există azi pe Pământ, existase pe atunci în gânduri fără formă. Ne putem face o idee justă despre aceasta, dacă ne limităm pe cât posibil la tot ce este fizic, şi ne reprezentăm aceasta în germeni-gând. Încă nu existau formele, ci doar gândurile dinaintea formelor. Dacă ne întrebăm: Cine are aşadar aceste gânduri? – atunci primim drept răspuns: Aceste gânduri le aveau pe atunci fiinţe spirituale care se aflau în legătură cu Pământul. Iehova şi cetele sale erau de exemplu astfel de fiinţe spirituale care umpleau totul pe Pământ de jur împrejurul nostru. Toate gândurile existaseră pe atunci în globul Arupa ca gânduri ale spiritelor.

Ce a determinat aşadar pe zei să aibă ca intenţie tocmai gânduri-om? Ce anume le-a dat lor modelul pentru aceasta? Acestea existau deja pe atunci, dar Monadele încă nu erau legate cu oamenii. Treptat, intenţiile gânduri-om s-au format ca gânduri ale zeilor.

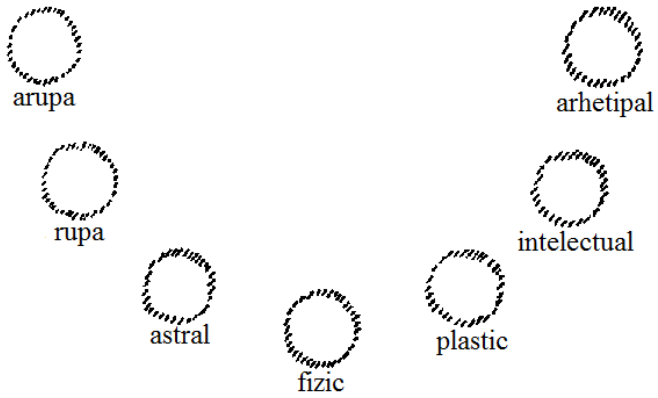

Apoi sfera Arupa se densifică; totul se transformă în forme-gând. Întregul Pământ era umplut cu acestea, ca şi când am privi într-un model mare umplut de cristale mici. Toate formele oamenilor, animalelor şi plantelor existau ca modele de forme-gând. La aceasta lucrează fiinţe spirituale, ca un arhitect la modelul său. Ele sunt modelate din exterior. Apoi totul trece în materie astrală. Ia naştere globul astral al Pământului. Între timp se scurg scurte stadii Pralaya. Sunt din nou active în exterior Puterile divine care radiază materie astrală şi umplu formele cu lumină şi culoare. Aici se găsesc toate formele astrale ale oamenilor şi animalelor, mai încolo întregul regn vegetal într-un mare ocean astral. Apoi acestea se densifică din ce în ce mai mult şi ia naştere Pământul fizic ca al patrulea glob. Până la începutul celui de-al patrulea rond, Soarele şi Luna mai erau unite cu Pământul, formând un singur corp cu Pământul. În timpul marii Pralaya dinaintea primului rond al Pământului, Soarele şi Luna erau contopite cu Pământul, în timpul primelor trei ronduri ale Pământului, Soarele, Luna şi Pământul rămăseseră de asemenea împreună. Apoi a luat naştere un fel de formă de biscuit. În al treilea rond al Pământului, din mingea Soare-Pământ a ieşit în relief ca o movilă Pământul pe de o parte, şi Luna pe cealaltă parte. Corpul efectiv a târât cu sine pe atunci doi astfel de saci. În al patrulea rond al Pământului, la început corpul s-a rotunjit din nou, apoi au luat naştere din nou formele de saci în eter şi s-au reliefat lateral.

Noi avem aşadar de a face aici cu un Pământ care este încă unit cu Soarele şi de asemenea cu Luna. Pe atunci, viaţa exista de obicei în regiunea dintre Lună şi Pământ. Acest lucru s-a păstrat corect în legenda musulmană despre Paradis.

Acum se petrece următorul lucru. Pe timpul celei de-a doua rase-rădăcină a celui de-al patrulea rond al Pământului, se separă Soarele, iar în a treia rasă-rădăcină se separă Luna. Tot ce existase mai înainte doar pe globul astral, evoluează acum fizic. Tot acum apare şi omul, dar astfel organizat încât el putea primi Monada în corpul său astral din ce în ce mai purificat. Dacă omul ar fi primit Monada mai înainte, atunci ar fi primit odată cu ea şi principiile Manas, Buddhi,

Atma şi ar fi devenit foarte înţelept, dar înţelepciunea ar fi fost un fel de înţelepciune de vis.

La început, omul nu are nici o putere asupra corpului fizic şi asupra corpului eteric. La început, el nu dispune de nimic deasupra pasiunilor sale inferioare provenite de pe Lună; acestea se manifestă cu necesitate, până în momentul când omul îşi începe timpul său pe Pământ. Dacă omul ar fi primit Monada în animalitatea înnobilată, atunci nu ar mai fi putut greşi. El ar fi devenit aşa cum intenţionase Iehova: să fie înzestrat cu toată înţelepciunea, dar să fie modelat ca statuie vie. Atunci au apărut acele fiinţe care au evoluat mai rapid pe vechea Lună, deasupra nivelului evoluţiei lunare: fiinţele luciferice. Lucifer este o putere care are entuziasm pentru înţelepciune, care este la fel de vehementă ca şi senzualitatea la animale. Pofta după dezvoltarea înţelepciunii, aceasta este Lucifer. El este înzestrat cu toate lucrurile care provin de pe vechea Lună. Dacă Lucifer ar fi evoluat singur, atunci ar fi luat naştere o luptă între Lucifer şi vechii zei.

Strădania lui Iehova era plăsmuirea formei. Lucifer putuse dezvolta în materialul astral pasiunea pentru spiritualizarea prematură. Urmarea ar fi fost o luptă aprigă între spiritele lui Iehova şi cetele lui Lucifer. A existat pericolul ca prin Iehova unele fiinţe să devină statui vii, iar prin Lucifer altele să se spiritualizeze prea rapid. Dacă trebuia să apară posibilitatea de a găsi material pentru o compensare, atunci trebuia ca acest material să fie adus de altundeva. Loja Albă care tocmai apăruse, trebuia să aducă material de pe altă planetă, pentru a paraliza lupta dintre Iehova şi Lucifer. Acest material se deosebea în principal de materia astrală adusă încoace de pe vechea Lună, de materialul astral kamic al animalităţii. A existat posibilitatea să se aducă substanţe de pe alte planete: pasiuni noi, mai puţin vehemente, gândite totuşi pe autonomie. Noul material a fost adus de pe Marte. În prima jumătate a evoluţiei noastre pământeşti, a fost adus aşadar material astral de pe Marte. S-a produs un progres grandios prin aducerea materialului astral de pe Marte.

Cultura exterioară a fost dată pe Pământ prin aceea că a fost împiedicată pe de o parte durificarea, iar pe de altă parte spiritualizarea. Lucifer a făcut purtătorului său, ceea ce era dat din forţele lui Marte. Ceea ce este nou pe Pământ se desemnează ca Marte. Aşa s-au petrecut lucrurile până la mijlocul rasei atlanteene. Atunci a apărut o nouă întrebare. Omul primise în sine înţelepciunea, dar înţelepciunea singură nu ar putea să apară în viitor ca creatoare de forme. Omul ar putea asambla regnul mineral prin Lucifer, dar nu i-ar putea da viaţă prin Lucifer. Omul nu ar putea da viaţă niciodată sub influenţa altor puteri. De aceea trebuia să apară un zeu solar, o fiinţă mai înaltă decât Lucifer. Acestea au fost aşa-numitele fiinţe Pitri solare. Cea mai avansată dintre ele este Christos. Aşa cum Lucifer reprezintă elementul Manas, tot aşa Christos reprezintă elementul Buddhi.

Corpul astral uman trebuia să primească încă un al treilea impuls. Acesta a fost coborât de pe Mercur. Christos îşi uneşte dominaţia sa cu cea a lui Lucifer. Dacă vrem să aflăm calea către zei, atunci avem nevoie de solul zeilor Mercur. El este cel care a pregătit calea lui Christos începând de la mijlocul rasei-rădăcină atlanteene, pentru a putea intra mai târziu în corpurile astrale care au primit elementul mercurial. Toate metalele noastre actuale au devenit doar treptat aşa cum sunt ele acum. Aurul, argintul, platina şi aşa mai departe se comportă toate astfel: Dacă le încălzim, ele devin mai întâi calde, apoi lichide, apoi gazoase. Aşa au fost odinioară toate metalele în Pământul aflat în stare gazoasă. Aurul s-a densificat odată cu Pământul, el era odinioară aur complet eteric. Dacă ne întoarcem în timp, pe când Pământul era încă unit cu Soarele, atunci încă nu exista înăuntru aur solid. Părţile eterului solar alb au devenit lichide şi apoi solide. Acestea sunt filoanele de aur care se află acum în Pământ. Aurul este lumină solară densificată, argintul este însă lumină lunară densificată. Toate substanţele minerale s-au densificat treptat. Dacă oamenii se vor spiritualiza din ce în ce mai mult, atunci mercurul va deveni solid. Aşa cum este apa acum, tot aşa s-au format de asemenea picăturile de aur şi de argint. Faptul că mercurul este acum încă lichid, este în legătură cu întreg procesul evoluţiei. El va deveni solid, când solul zeilor Mercur îşi va fi îndeplinit misiunea. Mercurul a fost adus de pe Mercur în formă eterică la mijlocul rasei-rădăcină atlanteene. Dacă nu am avea mercurul, atunci nu am avea nici principiul Christos. În picăturile de mercur trebuie să vedem ceea ce a fost integrat Pământului la mijlocul perioadei atlanteene.

Pe când a fost integrat Pământului principiul lui Marte (Kama-Manas), atunci a fost coborât fierul de pe Marte pe Pământ. Fierul provine de pe Marte. El a existat mai întâi în formă astrală şi apoi s-a densificat. Dacă urmărim înapoi Pământul până în acel moment, atunci găsim tot mai puţine animale cu sânge cald. Abia la mijlocul perioadei lemuriene apare odată cu impulsul lui Marte şi sângele cald. Fierul intra pe atunci în sânge. Fierul este ceea ce în scrierile oculte este asociat cu Marte, mercurul este asociat cu Buddhi-Mercur. Anumiţi oameni au învăţat acest lucru de la Adepţi. De aceea, Pământul este cuprins ca Marte şi Mercur. Tot ceea ce nu provine de pe Marte şi de pe Mercur, a provenit de pe vechea Lună.

Zilele săptămânii sunt o copie a evoluţiei planetare. Succesiunea planetelor este consemnată în mod minunat în zilele săptămânii:

Saturn	Samstag	Saturday	
Soare	Sonntag	Sonday	
Lună	Montag	Monday	
Marte (Tiu)	Dienstag	Tuesday	
Mercur (Wotan)	Mittwoch	Wednesday	Mercredi

Jupiter (Donar)	Donnerstag	Thursday	Jeudi
Venus (Freya)	Freitag	Friday	Vendredi
Vulcan (octava lui Saturn)	Samstag	Saturday	

În afirmaţia că Christos a strivit capul şarpelui, aflăm o expresie profundă pentru esoterism. Capul şarpelui este înţelepciunea simplă, ea trebuie să fie depăşită. Înţelepciunea propriu-zisă trebuie să fie în inimă, de aceea capul şarpelui trebuie să fie strivit. Acelaşi adevăr a fost exprimat şi în legenda lui Hercules. El ucide hidra din Lerna, al cărei cap creşte mereu din nou. Manasul simplu va reveni întotdeauna. El trebuie să înlăture sângele (Kama), apoi hidra este învinsă. Sângele a venit pe Pământ cu înţelepciunea lui Marte (Kama-Manas).

În multe alte lucruri se află o înţelepciune profundă. Erei lui Marte îi precede detaşarea Lunii. Luna a dat argintul. Încă mai înainte a avut loc detaşarea Soarelui. Aurul este lumină solară densificată. Sunt în legătură: Soarele şi aurul, prin urmare Era de Aur; lumina Lunii şi argintul – Era de Argint; Marte şi fierul – Era de Bronz.

Noi ne aflăm acum la mijlocul celui de-al patrulea glob. În globul al cincilea apare capacitatea de a ne organiza noi înşine din interior către exterior. Atunci Pământul se transformă într-o astfel de sferă pe care omul îşi modelează forma din interior către exterior. Pământul este atunci un glob plastic. Al şaselea glob este cel pe care omul nu doar se modelează plastic, ci poate da formă propriilor gânduri. Pe globul al cincilea, omul poate de exemplu să modeleze o mână; pe globul al şaselea el îşi poate modela gândurile sale. Pe globul al şaptelea, totul devine din nou fără formă. Totul trece atunci din nou în stare de germene.

Acum vrem să luăm în considerare Eul nostru actual. În el se află o sumă de reprezentări şi noţiuni. Dacă ne referim la lumea culturală, atunci spunem: Din Eu a luat naştere lumea culturală. Tot ce a existat cândva într-un cap uman, a fost conţinut din Eu. De aici se combină lucrurile unele cu altele. Toate lucrurile care au luat naştere în mod artificial, sunt născute din Eu. La mijlocul perioadei lemuriene, Eul era încă gol; atunci omul nu ştia încă nimic. El a învăţat doar treptat să cunoască în cel mai primitiv mod lumea din exterior. Eul său era pe atunci ca un balon de săpun gol. În timp ce el privea o piatră, aceasta se reflecta în el, poate că el vedea la ea ceva ascuţit, şi începea să cioplească o altă piatră cu aceasta. Atunci începea el să modeleze lumea minerală. Ceea ce exista în ambianţa sa, aceasta se reflecta tot mai mult în Eul la început gol. La sfârşitul globului fizic, noi vom avea totul ca imagine reflectată în Eul nostru. Dacă avem astfel totul înăuntru, atunci modelăm totul din interior în exterior. Aceasta este plastica din globul următor. Arhitectul domului din Köln a combinat în Eul său – acestui conţinut al Eului său îi este dată viaţă prin componenta Buddhi şi apoi el modelează totul plastic în afară pe globul al cincilea. Pe globul al şaselea totul va exista ca gânduri, iar pe globul al

şaptelea totul este din nou concentrat în atom. În rondul următor, omul creează din Eu noul regn vegetal în exterior.

Eul a fost la mijlocul perioadei lemuriene ca o deschizătură scormonită în materie. Toate Eurile noastre au fost pe atunci astfel de deschizături în materie, pe care le-am umplut de atunci. În rondul următor conţinutul va ieşi ca plantă, fiindcă în acest rond al cincilea, cu regnul vegetal se întâmplă acelaşi lucru care se întâmplă acum cu regnul mineral. Întregul Pământ este atunci o singură fiinţă mare, vie. Omul a dobândit atunci viaţă conştientă, simţitoare, şi o modelează din sine în exterior. În rondul al şaselea nu mai există regn vegetal; omul lasă atunci să meargă în ambianţa sa gânduri simţitoare, vii, sub forma plăsmuirilor intelectuale pure. În acest rond al şaselea, pe globul al şaselea, în al şaselea stadiu de evoluţie, corespunzător rasei a şasea, se distinge ceva important. Atunci va fi ajuns în starea Devachan, tot ce poate evolua din toate regnurile. Dacă cineva nu este încă atât de departe pe vremea aceea, încât să poată fi înălţat până pe treapta Devachan, atunci rămâne în animalitate. Aceasta se distinge la numărul 666, numărul fiarei.

În rondul al şaptelea, omenirea s-a purificat complet. Regnul uman îşi dă atunci cizelarea. Este rondul cel mai rapid. Aşa cum apare omul atunci, el a devenit zeu şi evoluează către noul Jupiter.

În fiecare rond, primul glob sau stare de formă există astfel încât nu avem încă de a face efectiv cu o formă, ci forma este conţinută mai întâi în predispoziţie. De aceea esoteristul nu include la început în numărătoare globul Arupa la stările de formă, ci la stările de viaţă; la fel şi globul al şaptelea, cel arhetipic. Avem aşadar numai cinci stări de formă. Primul şi ultimul glob al fiecărui rond sunt stări de viaţă. Toate stările rondurilor se numesc şi stări de viaţă, fiindcă trecerea printr-un regn reprezintă o stare de viaţă.

În primul rond viaţa era în primul regn elemental, în al doilea rond viaţa era în al doilea regn elemental, în al treilea rond viaţa era în al treilea regn elemental, în al patrulea rond viaţa era în regnul mineral. În al cincilea rond viaţa este în regnul vegetal, în al şaselea rond viaţa este în regnul animal, în al şaptelea rond viaţa este în regnul uman.

Dacă privim viaţa din rondul al şaptelea, din regnul uman, atunci aceasta este ceva ce luminează în rondul următor, în care omul va fi trecut deja într-o altă stare de conştienţă. Sensul unui rond este de a atinge o nouă etapă de viaţă. Sensul celui de-al şaptelea rond este de a conduce la o nouă treaptă de conştienţă. De aceea esoteristul ia în calcul doar şase stări de viaţă, iar al şaptelea rond îl socoteşte ca o nouă stare de conştienţă.

Dacă vrem să desemnăm prin cifre stările de formă, stările de viaţă şi stările de conştienţă, atunci avem 5 globuri sau stări de formă, 6 ronduri sau stări de viaţă, 10 planete sau stări de conştienţă. Dacă socotim întreaga evoluţie de la Saturn până

la Vulcan, atunci avem exprimat acest lucru în ceea ce dvs. găsiţi la Helena Petrowna Blavatsky drept număr al lui Prajapati, adică: 10-6-5.

27. Berlin
30 octombrie 1905

Desfăşurarea evoluţiei în lume ne întâmpină în trei trepte: în conştienţă, viaţă şi formă. Conştienţa în tipurile ei deosebite se exprimă în cele şapte planete: Saturn, Soare, Lună, Pământ, Jupiter, Venus, Vulcan. Pe fiecare planetă, conştienţa trece prin şapte regnuri de viaţă, şi fiecare regn de viaţă trece prin şapte stări de formă.

Pământul nostru fizic este o astfel de stare de formă, a patra stare de formă sau glob din cel de-al patrulea regn de viaţă al celei de-a patra planete sau stări de conştienţă. Să ne imaginăm Pământul, aşa cum este el acum şi să ne întrebăm: Ce facem noi aici? – Noi luăm lucrurile de afară din spaţiu, mai întâi din regnul mineral, şi construim din ele opere de artă. Combinăm lucrurile particulare şi construim din ele un întreg. Aceasta este o creaţie în interiorul formei.

Poate lua naştere ceva nou şi în alt fel, şi anume în felul asemănător în care de exemplu iau naştere tulpina, frunzele şi florile. Această floare nu se asamblează ca o maşină, prin combinare, ci ea trebuie să crească din ceea ce este deja prezent. Acesta este un proces din interiorul vieţii. Din ceea ce este prezent se construieşte ceva nou.

Un al treilea fel de creaţie este cel la care din conştienţă rezultă ceva într-un astfel de mod, încât putem spune: Mai înainte nu a existat efectiv nimic acolo – a fost un neant.

Să ne transpunem complet la începutul unei astfel de evoluţii planetare, chiar la începutul evoluţiei saturniene. Ce trebuie să observăm noi acolo? Încă nu exista o planetă fizică acolo, nu exista nici măcar o planetă în forma Arupa cea mai subtilă, ci suntem atunci încă înaintea momentului când Saturn este prezent la începutul lui. Atunci nu există încă nimic din succesiunea planetelor noastre; însă este prezent întregul rod al succesiunii planetare trecute, la fel cum, dacă noi ne trezim dimineaţa, nu am făcut încă nimic şi în conţinutul spiritului nostru există numai amintirea a ceea ce am făcut ziua trecută. Astfel avem – dacă ne transpunem chiar la începutul evoluţiei saturniene – în spiritele care se revelează, amintirea succesiunii planetare anterioare, a ceea ce a existat mai înainte.

Să ne transpunem acum la sfârşitul succesiunii planetare, în timpul când treapta Vulcan se apropie de sfârşit. În timpul sucesiunii planetare s-a manifestat treptat ca creaţie ce a existat ca predispoziţie la început. Avem la început aşadar o revărsare a conştienţei; conştienţa creează noul din conţinutul a ceea ce a existat anterior, din amintire. La sfârşit este prezent ceva ce nu a existat la început; şi anume toate experienţele. Ce a existat la început, s-a revărsat în toate lucrurile şi fiinţele. La sfârşit ia naştere o nouă conştienţă cu un nou conţinut, un nou conţinut al conştienţei. Este ceva ce este creat din neant, din nimic, din experienţe. Când privim ceea ce este nou în viaţă, trebuie să ne spunem că trebuie să existe un

germene care face posibil acest lucru. Dar la sfârşitul unei evoluţii planetare, noul conţinut al conştienţei rezultă din neant, din experienţe; pentru aceasta nu este necesară nici o temelie, ci se creează ceva ce ia naştere din neant. Nu putem spune, dacă o persoană priveşte la alta, că prima ar sustrage ceva celei de-a doua, dacă prima persoană poartă în sine ca rezultat amintirea celei de-a doua. Această amintire a rezultat din neant. Acesta este al treilea tip de creaţie: din neant, din nimic. Cele trei tipuri de creaţie sunt aşadar următoarele:

Combinarea componentelor existente (formă)
A face să rezulte noi plăsmuiri cu conţinut nou de viaţă din temelia existentă (viaţă)
Crearea din nimic (conştienţă)

Există trei definiţii ale fiinţelor care creează o succesiune planetară, sunt la baza unei succesiuni planetare. Ele sunt numite cei trei Logoi. Al Treilea Logos creează din combinare. Când dintr-o substanţă rezultă alta cu o nouă viaţă, atunci Logosul al Doilea este cel care creează. Însă pretutindeni unde avem o creaţie din nimic, acolo avem Primul Logos. De aceea, Primul Logos se numeşte adesea şi ceea ce este ascuns în lucruri, al Doilea Logos se mai numeşte şi substanţa care se odihneşte în lucruri, care creează viaţa din ceea ce este viu, iar al Treilea Logos se mai numeşte şi cel care combină tot ce există, asamblează din lucruri lumea.

Cei trei Logoi circulă în lume unul prin altul şi unul în altul. Primul Logos experimentează atât înţelepciunea interioară cât şi voinţa. În creaţia Primului Logos se află experienţa, adică germeni-gând din nimic şi apoi din nou creaţie din nimic conform gândurilor. Creaţia din nimic însă nu este ca şi cum nu ar fi existat absolut nimic, ci că în decursul evoluţiei se fac experienţe şi că în decursul evoluţiei se creează noul, că ceea ce este prezent se topeşte şi din experienţă se creează ceva nou.

Această creaţie are loc prin comparaţie astfel: Cineva îl vede pe un alt om şi ţine minte imaginea aceluia. Dacă el ar fi creator ca Primul Logos, atunci şi-ar putea spune următoarele: Da, eu l-am văzut pe NN şi cunosc de asemenea noţiunea lui NN inversat. Îmi pot face din el de asemenea o imagine negativă: În locul albului, să fie negru şi invers. Aşa a creat el din experienţa obiectului şi a negativului său o plăsmuire complet nouă. Pe aceasta ar putea să o înzestreze cu viaţă. Ar fi o nouă plăsmuire care nu a existat mai înainte. Dacă presupunem acum că cineva face acest lucru cu mulţi oameni şi acei mulţi oameni ar dispărea, atunci privitorul respectiv ar putea crea o nouă lume conform experienţelor sale.

Prin faptul că omul contemplă lumea, el vede neîncetat pe cei trei Logoi interacţionând. Vrem să ne reprezentăm înăuntrul sistemului nostru planetar acţiunea celor trei Logoi în raport cu omul. Să ne imaginăm momentul începutului evoluţiei saturniene, pe când încă nu exista nimic acolo. Ce se întâmplă? Tot ce

existase mai înainte, se revarsă. Sunt emanate toate lucrurile care existau mai înainte. Ce ia naştere în acest fel, ar fi prima revărsare de substanţă din suma experienţelor de mai înainte. Ce s-a asimilat mai înainte, emană sub formă de substanţă. În aceasta este conţinută şi substanţa din care mai târziu ia naştere omenirea. Această substanţă este prezentă mai întâi doar ca substanţă. Această emanare trebuie să construiască neîncetat, să realizeze combinaţii neîncetat. Această combinare a substanţei emanate este o nouă creaţie. Aceasta este mai întâi o creaţie a celui de-al Treilea Logos; după emanarea substanței are loc așadar o creație a celui de-al Treilea Logos.

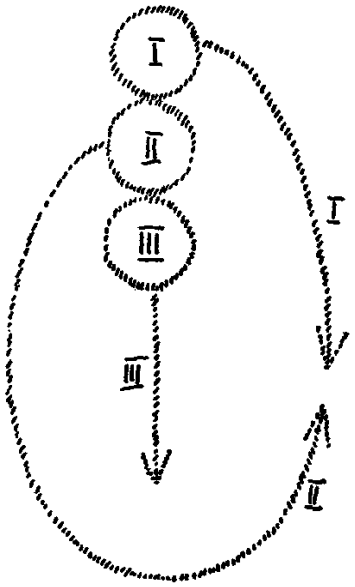

Ce înseamnă aceasta pentru om? Înseamnă că mai întâi sunt combinate toate componentele care formează apoi corpul său fizic. Omul era pe atunci, pe Saturn, un automat veritabil. Dacă am fi rostit pe atunci în el un cuvânt, el l-ar fi rostit din nou în afară. Sunt realizate formele fiinţelor. Aceasta se numeşte munca celui de-al Treilea Logos şi ea durează până la evoluţia solară, când omul primeşte de asemenea un corp eteric, primeşte viaţa. Aceasta este munca celui de-al Doilea Logos. Să mergem acum mai departe până la evoluţia Pământului. Atunci omul primeşte o conştienţă, adică posibilitatea de a acumula experienţe din nimic. Aceasta este munca Primului Logos. Omul primeşte pe vechiul Saturn, ceea ce este formă în el, de la al Treilea Logos. Omul primeşte pe vechiul Soare, ceea ce este viaţă în el, de la al Doilea Logos. Omul primeşte pe Pământ, ceea ce devine conştienţă în el, de la Primul Logos.

Conţinutul conştienţei trebuie să ne devină şi mai clar. Pentru aceasta trebuie să ne prelucrăm complet conţinutul conştienţei pe un anumit plan. Omul este

conştient, dar este vorba de a şti unde este conştienţa sa. Omul este acum conştient pe planul fizic, dacă vorbim despre conştienţa trează. Dar conştienţa trează ar putea fi şi pe planul astral. Dacă la o fiinţă, viaţa este pe planul fizic iar conştienţa este pe plan astral, atunci aceasta este un animal. La om, conştienţa este localizată în cap. La animal, de exemplu la tigru, conştienţa este pe planul astral. Conştienţa îşi creează în afara capului un anumit punct de legătură prin care ea acţionează asupra tigrului. Când tigrul simte durere, atunci durerea merge de asemenea sus pe planul astral. Organul pentru aceasta este la tigru în faţa capului, în locul unde la om este fruntea. La om punctul este deja închis în cap, umplut cu partea din faţă a creierului; conştienţa a fost captată de către creier şi partea din faţă a craniului şi de aceea se află pe planul fizic. La tigru şi în general la toate animalele, punctul nodal al conştienţei se află în afara capului, în astral, acolo el se află în lumea astrală. La plantă este din nou altfel. Dacă am putea urmări conştienţa ei, mergând de sus în jos, am ajunge întotdeauna la vîrfurile rădăcinilor. Dacă am urmări apoi linia creşterii, atunci am ajunge în centrul Pământului. Acolo este punctul de colectare al tuturor senzaţiilor, punctul de absorbţie al conştienţei plantei. El se află în legătură directă cu lumea mentală. Întreaga lume a plantelor îşi are conştienţa în mental.

Pentru întreaga lume minerală, conştienţa se află în cea mai înaltă regiune a lumii mentale, pe planul Arupa. Pietrele îşi au conştienţa astfel încât dacă noi am vrea să căutăm punctul, l-am afla ca un fel de atmosferă solară. Când noi prelucrăm pe Pământ lumea minerală, când spargem pietre, fiecare acţiune în parte se află într-o anumită legătură cu această atmosferă solară. Acolo se simte ce lucrează omul aici. Avem aşadar o serie de entităţi pe planul fizic, a căror conştienţă se află însă pe planuri diferite. Oamenii şi animalele se disting prin aceea că îşi au conştienţa pe planuri diferite.

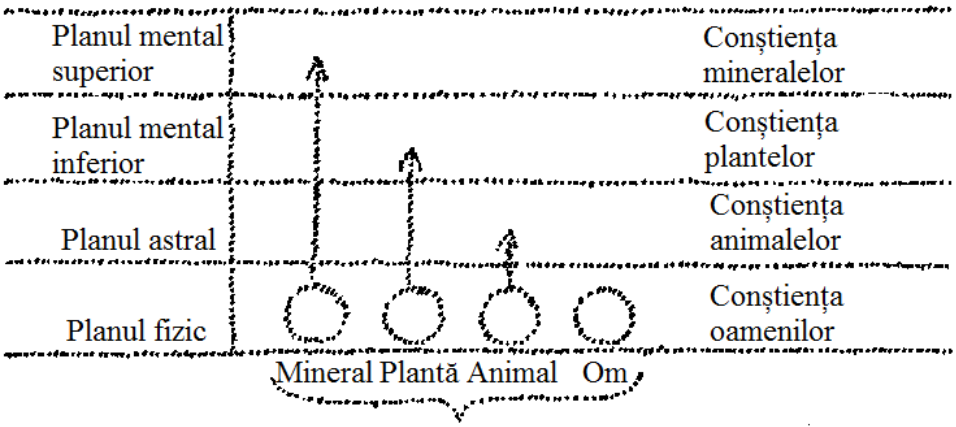

Toate acestea își au viața pe planul fizic

Există şi alte fiinţe în afara mineralelor, plantelor, animalelor şi oamenilor. Există fiinţe care îşi au conştienţa în fizic şi corpul lor în astral. O astfel de fiinţă

este, să zicem aşa, animalul inversat. Astfel de fiinţe există efectiv, sunt fiinţele elementale. Pentru a le înţelege, trebuie să ne clarificăm ce ţine de planul fizic.

Fizic este: în primul rând pământul, în al doilea rând apa, în al treilea rând aerul, în al patrulea rând eterul (eterul căldurii, eterul luminii, eterul chimic, eterul vieţii). Să rămânem la cele patru forme inferioare ale planului nostru fizic, să separăm lumea eterică de acestea.

Poate exista conştienţă în toate cele patru forme ale planului fizic, în timp ce corpul unei astfel de fiinţe se află în astral. Să ne imaginăm conştienţa în pământul solid şi corpul în astral; sau o fiinţă care îşi are conştienţa în apă, iar corpul ei este în astral; apoi o fiinţă cu conştienţa în aer şi cu corpul în astral; şi o fiinţă cu conştienţa în foc şi cu corpul în astral. Omenirea actuală nu ştie multe despre aceste fiinţe, ele sunt cunoscute în epoca noastră numai prin poezie. Minerii însă cunosc foarte bine astfel de fiinţe. Un gnom este perceptibil numai pentru cel care poate privi pe planul astral, dar minerii posedă uneori o astfel de vedere astrală, ei ştiu că gnomii sunt realităţi. Astfel există în pământul nostru conştienţe propriu-zise ale unor fiinţe, iar ce numeşte azi naturalistul legi ale naturii, sunt gânduri ale fiinţelor care gândesc pe planul fizic, dar îşi au corpul pe planul astral. Când în fizic există ceva dintr-o lege a naturii, atunci ne putem spune: Acestea sunt gândurile unei fiinţe care îşi are corpul pe planul astral. Forţele naturii sunt fiinţe creatoare, iar legile naturii sunt gândurile lor.

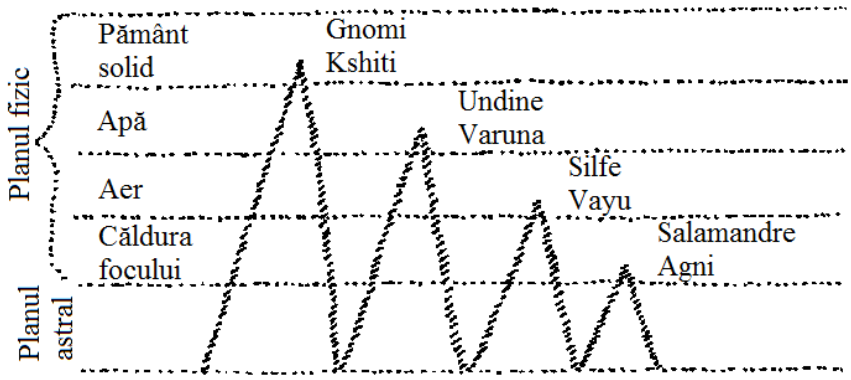

În Evul Mediu, alchimistul încerca să facă spiritele să-i slujească. Goethe a ştiut foarte bine acest lucru; Faust vrea să deţină aerul de foc; atunci trebuie să creeze salamandra, care îşi are corpul pe planul astral. Noi avem aşadar în jurul nostru fiinţe care îşi au conştienţa efectiv în foc, cărora noi le provocăm durere când aprindem focul, fiindcă prin aceasta provocăm o anumită transformare a corpului respectiv al fiinţei pe planul astral. Când aprindem focul, transformăm această fiinţă astrală. La fel cum omul creează transformări în alte regiuni ale elementelor şi ale forţelor naturii, tot aşa transformă ceva în aceste fiinţe astrale.

Noi populăm neîncetat planul astral cu fiinţe, prin aceea că facem un lucru sau altul.

Dacă ne clarificăm aceste gânduri, atunci avem sensul ceremoniei bisericeşti: şi anume, a nu întreprinde lucruri oarecare pe planul fizic, ci numai pe cele pline de sens, prin care iau naştere fiinţe pline de sens pe planul astral. De exemplu dacă se tămâiază atmosfera, se face ceva plin de sens; se arde o anumită substanţă şi se creează fiinţe de un anumit tip. Dacă se conduce o spadă prin aer în patru direcţii, se creează o anumită fiinţă. La fel preotul, când face anumite mişcări ale mâinii la anumite sunete, ca de exemplu la sunetele o, i, u, fortifică prin repetare: Dominus vobiscum. Sunetul este organizat după o anumită regulă, aerul este adus în anumite vibraţii care sunt fortificate prin aceea că se fac anumite mişcări ale mâinii, şi este trezită o silfă. Semnele, gesturile şi cuvintele francmasonilor, creează anumite plăsmuiri, care exprimă în lumea fizică o legitate. Prin folosirea sistematică a acestor cuvinte, se creează o legătură de la un om la altul, omul se acoperă cu o materie astrală care a fost creată prin semne, gesturi şi cuvinte.

Omul face acest lucru neîncetat şi în viaţa obişnuită, dar el îl face nesistematic, îşi creează fiinţe contradictorii. Arta constă în a acţiona în sus în mod armonios de pe planul fizic pe planuri superioare.

În ceremoniile de cult, prin anumite acţiuni, nu trebuie să fie create fiinţe contradictorii, ci fiinţe aflate în armonie. Omul nu este în stare la început să aducă în armonie aceste lucruri. Dar pentru tot ce creează omul astfel pe planul astral, există anumite fiinţe călăuzitoare. Astfel avem în jurul nostru o lume de fiinţe elementale care au un rege. La indieni, regele gnomilor este numit Kshiti, gnomul cel mai mare; fiinţa cea mai mare dintre undine este numită Varuna; fiinţa cea mai mare dintre silfe este numită Vayu; iar tot ceea ce îşi are conştienţa în foc, este călăuzit prin regele focului, Agni. În cazul tuturor acţiunilor care au în vedere focul şi apa şi aşa mai departe, avem de a face cu aceste fiinţe Deva. Tot focul pe care îl avem aici pe Pământ, este substanţa ţesută din fiinţele care aparţin lui Agni. Magia ceremonială este tipul cel mai inferior de vrăjitorie, şi constă în aceea că omul îşi însuşeşte anumite deprinderi pe planul fizic, pentru a crea anumite plăsmuiri şi entităţi pe planul astral. Există şcoli, în care magia ceremonială este încă activă azi. O astfel de activitate provoacă o mare înclinaţie către lumea astrală şi produce adesea sinucidere, fiindcă atunci omul este activ aproape numai în lumea astrală şi s-a dezobişnuit să îndrăgească lumea fizică. El şi-a format înclinaţia către o altă lume, iar corpul fizic îi este adesea un obstacol.

Acum veţi înţelege şi legătura cu cultul focului, care a ieşit în evidenţă în istoria religiei. Aderenţii lui Zarathustra, prin sacrificiile arderilor pe rug săvârşite de către preoţi, încercau să creeze de fapt anumite plăsmuiri pe planul astral. Pe globul pământesc, totul se petrece fizic. Din cele spuse putem vedea că, sub influenţa faptelor noastre, se formează neîncetat fiinţe astrale. Toate acţiunile sunt

însoţite de fiinţe astrale. Acestea sunt însuşirile noastre Skandha, care fac să se realizeze karma noastră. Dar toate faptele fizice lasă în urmă în astral fiinţe astrale. Astfel, de exemplu, domului din Köln îi corespunde o fiinţă foarte precisă pe planul astral. Prin tot ce se petrece pe Pământ, după ce toată materia fizică este prelucrată iar Pământul se descompune, se formează de la sine următorul glob astral. El este prezent de fapt prin fiinţele astrale, prin efectele tuturor proceselor fizice anterioare. De aceea, omul trebuie să acţioneze neîncetat în karma. El trebuie să aducă din nou în ordine în viaţa următoare fiinţele astrale groteşti pe care le-a creat, altfel acestea ar fi prezente ca creaturi lipsite de sens pe următorul glob. Aceasta este karma pe care omul trebuie să o corecteze. Ce se petrece în linii mari pe Pământ, se petrece în cazul omului şi în detalii. Să ne gândim la un copil. El este educat greşit, este risipit prin gurmandism şi aşa mai departe. Acest lucru nu atrage după sine doar corpul fizic, ci şi corpul astral participă neîncetat la aceasta, astfel încât se transformă în acelaşi timp şi corpul astral. Ce este pricinuit sugarului, fizic, trece în corpul său astral, există acolo sub forma anumitor plăsmuiri. Ce este prelucrat astfel în interior, se manifestă treptat din nou în afară. La bătrâneţe se răzbună păcatele care au fost săvârşite asupra lui în copilărie. Aceste păcate rămân întreaga viaţă şi sunt de o mare importanţă tocmai pentru ultima perioadă a vieţii. După momentul de mijloc al vieţii, are loc un fel de inversare; astralul acţionează atunci

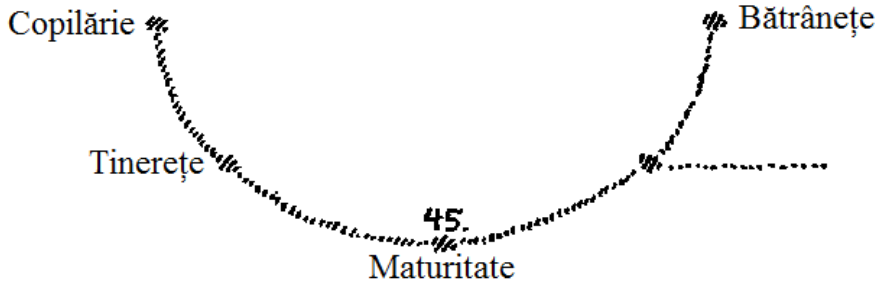

în planul fizic. În copilărie, omul pune în astral temelia pentru ceea ce va avea el la bătrâneţe. Dacă omul îşi dă seama cu ce s-a păcătuit împotriva lui şi apoi lucrează asupra sa, atunci el poate elimina prejudiciile din corpul astral, altfel se va prăbuşi la bătrâneţe sub povara slăbiciunilor din copilărie. Asupra corpului astral acţionează compensator doar ceea ce omul a prelucrat conştient. Dacă omul nu-şi trezeşte mai târziu în mod conştient însuşirile opuse, atunci nu poate renunţa la defecte.

28. Berlin
31 octombrie 1905

Vrem să dăm încă un exemplu deosebit pentru felul cum se poate cufunda omul în profunzimea scrierilor religioase şi cum poate înţelege tot mai mult ce se află acolo.

Dacă ne contemplăm organele senzoriale aşa cum se contemplă ele în mod obişnuit, atunci avem prin organul olfactiv posibilitatea de a percepe substanţa însăşi. Fără ca substanţa să emane, este imposibil ca omul să o miroase. Este o legătură cu substanţa însăşi, legătura care se petrece atunci. Organul gustativ nu se leagă cu substanţa însăşi, ci dizolvă lucrurile şi percepe efectul. Putem numi gustul, simţ chimic, fiindcă el pătrunde în structura substanţei. Al treilea simţ, văzul, nu mai are nimic de a face cu substanţa, fiindcă el percepe doar imaginile care sunt proiectate de către substanţă. Al patrulea, simţul tactil, are încă şi mai puţin de a face cu ceea ce este substanţa, el percepe doar însuşirile ambianţei lucrurilor, ca de exemplu căldura şi recele; aceasta este o stare a substanţei, care nu mai depinde de substanţa însăşi, ci de starea ambianţei. Auzul nu depinde de aer, fiindcă noi percepem doar vibraţiile aerului, ceea ce se află într-o legătură complet exterioară cu materia. Substanţa, aerul, este doar mediatorul pentru undele sonore.

Percepţia cea mai inferioară a substanţei este mirosul, apoi vine gustul, apoi văzul, apoi simţul tactil şi apoi simţul auditiv.

Dacă luăm în considerare simţul tactil, ne putem întreba: Ce este căldura şi recele? – Ceea ce este conţinut în eterul căldurii. Aşadar simţul tactil percepe eterul căldurii, văzul percepe eterul luminii, gustul percepe eterul chimic, mirosul percepe eterul vieţii sau eterul atomic, auzul percepe aerul. Al şaselea şi al şaptelea simţ, care se vor dezvolta abia în viitor, vor percepe apa şi pământul.

Aşa avem noi în simţurile noastre o serie de trepte succesive pentru ceea ce numim substanţele noastre. Să urmărim mai întâi primele trei simţuri inferioare ale noastre.

Simţul vizual percepe prin eterul luminii lucrurile din jurul nostru. A existat însă o vreme când pretutindeni era întuneric. Să ne transpunem în urmă în momentul când omului îi apăruse văzul, iar lumea exterioară i-a devenit perceptibilă ca atare. Ochiul nu era mai înainte deschis către exterior. Să ne imaginăm aceeaşi forţă pe care ochiul o primeşte din exterior în eterul luminii, că se revarsă din interior către exterior, revărsându-se prin ochi în exterior în direcţie opusă. Dacă ar fi aşa, atunci fiinţa le-ar lumina pe celelalte din jurul ei. Aşa a fost odinioară cazul, oamenii posedând ochiul de ciclop. Lumina era produsă ca lumină care radia; ea radia din interior către exterior. Omul lumina pe atunci – aşa cum fac şi azi încă unele animale marine – lucrurile din jur şi propriul său corp. Pe atunci omul încă nu avea conştienţa pentru sine, ci el era exclusiv un mediator pentru

divinatea corespunzătoare, pentru a lumina divinităţii lumea. Divinitatea nu avea nici un alt mijloc de a vedea lucrurile din jur, decât ochii oamenilor.

Pe când omul încă nu avea raţiune, era posibil ca lumina divinităţii să lumineze, trecând prin el, şi lucrurile. Omul era mediatorul pentru divinitate. Aceasta voia să facă vizibile prin lumină lucrurile ferm conturate. Prin faptul că lumina trecea prin om, omul s-a modelat pe sine. Mai înainte ca lumina să treacă prin om, divinitatea încă nu avea nevoie de lumină, fiindcă lucrurile încă nu erau solide, ci lichide, astfel încât nu se putea folosi încă lumina. Aceasta este starea pe care o descrie Biblia: „ Era întuneric în adâncuri şi Spiritul lui Dumnezeu odihnea deasupra apelor". Lumea era pe atunci numai apă, de asemenea aurul, argintul şi celelalte metale densificate pe atunci, erau lichide. Pe când luau naştere lucrurile solide în apă în mod asemănător unor bucăţi de gheaţă, atunci se forma omul, şi a devenit necesară lumina. Dumnezeu a spus: „Să fie lumină, şi a fost lumină" şi abia atunci a primit omul forma sa. Acesta este momentul când apare eterul luminii şi se separă componentele solide: „Dumnezeu a făcut ceea ce este solid". Mai înainte, totul era substanţă lichidă. Aşa cum a apărut eterul luminii în ceea ce era solid, tot aşa a apărut eterul chimic în ceea ce era lichid. Pe când omul era încă lichid, în el a fost prelucrată afinitatea chimică. Afinităţile chimice, conform cărora se combină azi substanţe diferite, au fost întipărite omului. Apoi ne întoarcem într-o stare când omul şi întregul Pământ erau încă gaz; atunci i-a fost insuflat omului eterul vieţii sau eterul atomic. Eterul vieţii a apărut pe atunci în lume prin om.

Să luăm acum încă odată în considerare starea care exista pe când Dumnezeu a spus: „Să fie lumină!" Pământul începe să se densifice. Pământul este luminat. Omul pe atunci abia începea să devină solid. Forţele anterioare trebuiau să i se păstreze. Omul a atins astfel starea în care el lasă să treacă lumina prin el însuşi. Apoi se petrece o inversare completă. Omul începe să perceapă lumina de afară.

În această lume a apărut prin el iniţial:

1. Eterul atomic sau eterul vieţii
2. Eterul chimic
3. Eterul luminii

Invers:

3. Percepţia eterului vieţii
2. Percepţia eterului chimic
1. Percepţia eterului luminii

Apoi omul primeşte înapoi lumina din lume (inversarea vârtejului). Mai înainte luminase el însuşi, iar acum lumina se revarsă în el. El s-a închis; prin

aceasta el a devenit conştient. Lumina luminează în el; omul începe să lase lumea din jur să se reflecte în el. Apoi omul începe să cunoască lucrurile referitor la structura lor chimică. El primeşte simpatie sau antipatie pentru substanţe, o afinitate, o înrudire cu restul lumii. Apoi el percepe în cele din urmă în sine însuşi de asemenea eterul atomic sau eterul vieţii.

Prin apariţia luminii în lume, omul a primit structura sa solidă. Prin apariţia eterului chimic, el a primit înrudirea, afinitatea cu lumea. Prin apariţia eterului atomic, el a primit viaţa.

Aşadar, el a primit prin ochi structura; prin simţul gustativ înrudirea cu lumea; prin simţul său olfactiv, nasul, el a primit viaţa. Iehova a insuflat în nasul omului suflare vie.

Dacă ne apropiem cu astfel de reprezentări de scrierile religioase, atunci aflăm că în ele sunt aşezate cele mai profunde adevăruri. Vrem să vedem dacă ele au fost iniţial aşezate în felul în care noi le avem acum.

Să ne reprezentăm de exemplu arhitectul tunelului Gotthard şi apoi pe cel ce îl descrie. Omul care a construit tunelul Gotthard, probabil că nu a avut nevoie de foarte multă inginerie în stare conştientă, dar el a transpus un gând în realitate. Aşa se raportează înţelepţii străvechi la cei actuali. Pe atunci ei posedau o înţelepciune creatoare. Acum noi avem înţelepciunea bazată pe percepţii. Înţelepciunea creatoare este acea înţelepciune care l-a făcut pe om cândva, l-a construit bucată cu bucată, înţelepciunea pe care o aduce la lumină şi o descrie azi anatomistul.

Înţelepciunea creatoare este aceeaşi înţelepciune adusă azi la lumină; ea a fost aşezată în lume. În străvechea înţelepciune, omul are de a face cu planul lumii. Acum puteţi înţelege de ce misticul trebuie să se retragă în sine însuşi. Misticul propriu-zis trebuie să fie un cercetător al interiorului. El încearcă să investigheze din nou acele stadii ale evoluţiei prin care a fost el creat.

Dacă am putea să ne închidem complet ochii în faţa luminii şi apoi să creăm lumina în noi, până când apare lumea din interior luminând în afară, atunci am putea să ne cufundăm în noi înşine în înţelepciunea creatoare şi să pătrundem cu privirea totul în interior. Aceasta are o valoare practică, fiindcă omul îşi aminteşte de faptul că, în definitiv, el s-a construit parcurgând regnul mineral, regnul vegetal şi regnul animal; această amintire există în el. Ce există afară în lume, sunt resturi rămase în urmă, a ceea ce el a fost cândva.

Inima umană a fost la apariţia sa, în legătură cu ceea ce s-a petrecut afară. În momentul când omul se cufundă în inimă, el îşi creează lumea înconjurătoare aşa cum era când lua naştere inima în perioada lemuriană. Dacă omul se concentrează asupra activităţii inimii, atunci îşi poate crea ca prin farmec întreaga ambianţă a perioadei lemuriene, pe când se forma inima. Se ivesc brusc atunci în noi regiunile lemuriene. Cine se concentrează asupra inimii, vede apariţia neamului omenesc. Prin concentrare asupra interiorului creierului, care a luat naştere treptat abia în

perioada atlanteană, omul vede ivindu-se brusc regiunile atlanteene. Dacă el se concentrează asupra plexului solar, este condus în perioada hiperboreeană. Aşa se ajunge înapoi în lumile trecute. Aceasta nu este o zăbovire în sine, ci o percepţie reală a fiecărui organ în parte, în înrudirea lor cu lumea. În acest fel a găsit şi a învăţat Paracelsus remediile sale. El ştia că Digitalis purpurea (degetarul roşu, plantă toxică; are frunzele alungit-ovale, florile roşii; este originară din Europa de vest, n.tr.) a luat naştere pe când lua naştere inima umană. Aşa se află componentele Macrocosmosului în legătură cu natura microcosmică a omului.

Acum putem înţelege uşor ce înseamnă: omul primeşte sângele roşu, cald şi animalele superioare de asemenea. Aceasta înseamnă că omul este apt de a se separa de întreaga ambianţă, de a deveni o unitate închisă în sine, autonomă. Peştele nu poate acest lucru. Peştele este la fel de cald ca şi ambianţa. Odată cu sângele roşu, cald, la om a apărut capacitatea de a dezvolta căldură în sine. Atunci s-a putut omul separa de ambianţa sa. Mai înainte, el era la fel de cald ca ambianţa. Ce s-a întâmplat de fapt?

Să luăm în considerare organismul uman nediferenţiat dinaintea perioadei lemuriene. Căldura este repartizată uniform pe întregul Pământ. Starea căldurii din om este la fel ca starea căldurii de afară. Apoi căldura interioară devine mai mare. Această căldură din om înseamnă căldură proprie, căldură care este utilizată în particular; iar afară în lume ia naştere contrariul: este oferit focul, căldura exterioară. Mai înainte nu a existat nici afară foc. În natură a fost posibil să se producă scântei, abia când a apărut în om focul. În exterior este oferit focul binefăcător, iar în om apare focul egoist.

Iar acum avem momentul în care focul a fost sustras fiinţelor spirituale în favoarea omului. Oamenii au sustras căldura corpului unei anumite fiinţe spirituale – Agni! Prin aceasta, ceea ce a existat mai înainte în lume ca spirit al focului, a trebuit să se retragă şi a putut apoi să mai apară periodic ca plăsmuire de foc. Legenda lui Prometeu se bazează pe acest fapt. Zeul şi-a pierdut corpul său anterior şi îşi creează în focul exterior un nou corp. Acolo dvs. aveţi un exemplu complet deosebit al felului cum omul acţionează distrugător asupra forţelor elementale ale naturii. Omul a trezit elementul foc însuşi, prin aceea că el însuşi a devenit o fiinţă particulară. Aceasta este o legendă ocultă, fiindcă omul este în definitiv un distrugător al fiinţelor elementale. Acest aspect merge mai departe şi ne lămureşte că omul creează şi azi neîncetat în ambianţa sa noi împrejurări, noi forţe ale naturii, prin aceea că el însuşi continuă să evolueze. El modelează Pământul. Focul a luat naştere în perioada lemuriană, de aceea Lemuria a putut să se scufunde prin focul pe care omul însuşi îl crease.

Continentul atlantean s-a scufundat prin apă. Al cincilea continent se va scufunda prin rău. Poate fi observat un fel de declin astfel:

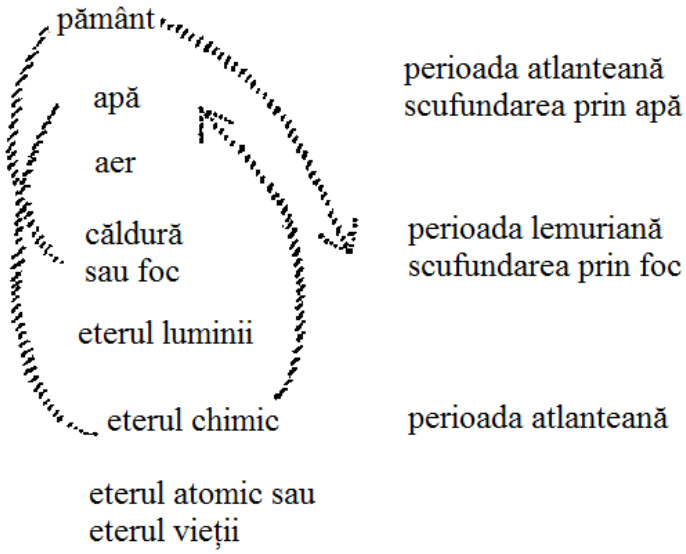

Următorul lucru a fost – în timpul perioadei atlanteene – crearea omului în ceea ce priveşte propriul său corp eteric. El a atras atunci aerul din ambianţa sa. El şi-a transformat corpul eteric astfel încât împrejurările în Atlantida au devenit complet altele. Suprafaţa Pământului era în timpul Atlantidei numai un fel de ceaţă, o astfel de atmosferă încât nu era posibil un curcubeu acolo. Omul acţiona pe atunci asupra apei. În perioada lemuriană, el acţiona asupra Pământului solid, acest lucru aducea focul; în perioada atlanteană, el acţiona asupra apei, acest lucru producea lumina. (Luminii îi corespunde raţiunea noastră din interior.) Apoi el acţiona asupra aerului.

Omul va duce la ruină a cincea rasă-rădăcină prin ceea ce se numeşte rău. Apoi vine a şasea rasă-rădăcină. A cincea rasă-rădăcină este cea care dezvoltă componenta Manas pe planul fizic.

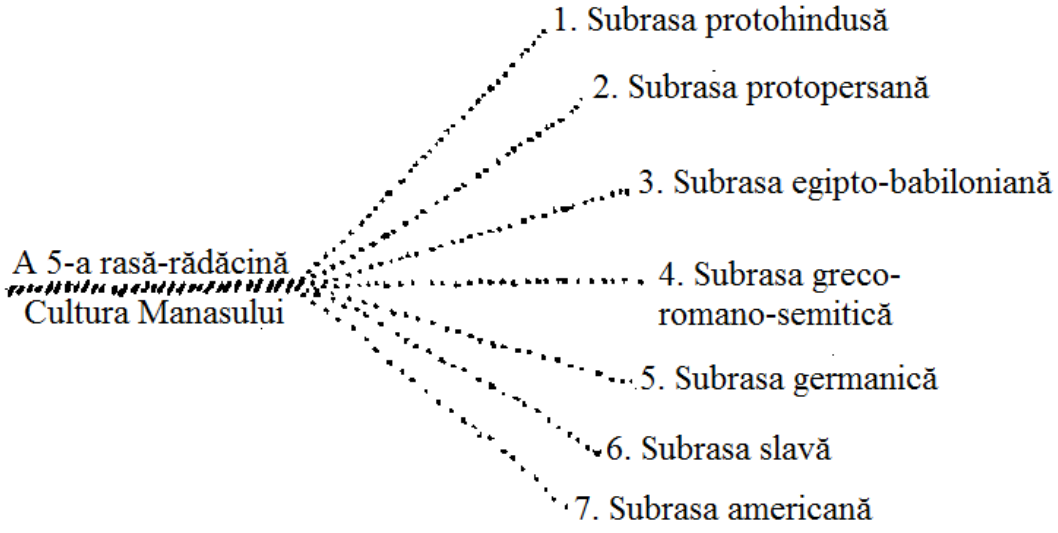

În cultura indiană, omul trăia într-o stare care corespunde componentei Manas aflată într-un fel de transă profundă. Atunci este revelată vechilor indieni străvechea înţelepciune de către Rishi.

A doua revelaţie s-a petrecut la persani într-o stare asemănătoare somnului nostru profund. În această stare a auzit omul cuvântul. Era starea de transă de somn a vechilor persani. „Honover" înseamnă „cuvântul" la persani.

A treia revelaţie: Popoarele Asiei de sud-vest, babilonienii, egiptenii, percep prin componenta Manas în conştienţa de imagini; ei au viziuni.

A patra revelaţie: Conştienţa de veghe luminoasă, trează a fost formată la semiţi, la greci şi la romani. Acolo este percepută conştienţa de veghe luminoasă, ca om încarnat, Iisus Christos.

La vechii indieni găsim aşadar transa corpului fizic. La persani găsim somnul profund al corpului eteric. La popoarele Asiei de sud-vest găsim conştienţa de imagini a corpului astral. La popoarele semitice, greceşti, romane, găsim conştienţa de veghe a Eului.

Acum, în subrasa a cincea, omul nu are percepţia unei componente Manas fluctuante, ci el vede cel mai înalt lucru în vieţuirea psihică a noţiunilor. Subrasa noastră a dezvoltat componenta Manas psihică, adică ştiinţa obişnuită.

A şasea subrasă va dezvolta o componentă Manas suprapsihică. Ce este acum la om doar un fel de ştiinţă, devine în subrasa a şasea realitate nemijlocită, forţă socială. Subrasa a şasea trebuie să îmbibe organismul social cu ceea ce a produs toată evoluţia trecută. Abia atunci va apărea creştinismul social modelator. Subrasa a şasea devine rasa-germene care este temelia pentru a şasea rasă-rădăcină. A cincea rasă-rădăcină provine de la protosemiţi, a cincea subrasă a celei de-a patra rase-rădăcină. Ei au dezvoltat Eul propriu-zis, care produce egoismul. Omenirea datorează protosemiţilor formarea autonomiei. Omul trebuie mai întâi să se găsească pe sine însuşi, apoi să se dăruiască din nou pe sine. El trebuie să se consacre componentei care produce gânduri adevărate. A şasea subrasă este destinată să aşeze în locul înrudirii sângelui înrudirea componentei Manas, înrudirea în spirit. Gândul, care este altruist, va dezvolta predispoziţia pentru depăşirea egoismului.

A şaptea subrasă va fi o naştere prematură. Ea va transpune prea devreme într-o realitate mult mai puternică, ceea ce provine din componenta Manas.

În a şasea subrasă va fi dată predispoziţia către depăşirea egoismului, dar astfel încât va fi menţinut echilibrul între individualism şi altruism. Omul celei de-a şasea subrase nici nu se va pierde în exterior, nici nu se va închide în sine. La subrasa a şaptea apare un nou gen de hipertrofie. Omul revarsă atunci în exterior, ce are acum în sine: egoismul său. În schimb membrii celei de-a şasea subrase menţin echilibrul. A şaptea subrasă consolidează egoismul. Poporul anglo-american

se va înălţa mai târziu în cea de-a şasea rasă-rădăcină ca ceva încremenit, aşa cum sunt azi chinezii un rest încremenit al perioadei atlanteene, al celei de-a patra rase-rădăcină.

Din rasa anglo-americană iese egoismul mondial. Începând din acea regiune va fi acoperit de egoism întregul Pământ. Din Anglia şi America vin toate invenţiile care acoperă Pământul ca o reţea a egoismului. Aşa va fi acoperit Pământul, începând de acolo, de o reţea a răului egoist. Dar dintr-o mică colonie din Est este formată, ca dintr-un germene, noua viaţă pentru viitor.

Cultura anglo-americană consumă cultura europeană. Sectele din Anglia şi America nu reprezintă nimic altceva decât conservarea cea mai formidabilă a vechilor lucruri. Dar societăţi ca Armata Salvării, Societatea Teosofică şi aşa mai departe iau naştere tocmai acolo, pentru a salva sufletele din decadenţă, fiindcă evoluţia rasei nu merge paralel cu evoluţia sufletului. Dar rasa se îndreaptă către decădere. În aceasta (în rasa anglo-americană, n.tr.) există predispoziţia rasei rele.

În a patra subrasă, munca a fost efectuată ca tribut (munca de sclav).

În a cincea subrasă, munca este efectuată ca marfă (comerţul).

În a şasea subrasă, munca va fi efectuată ca sacrificiu (munca liberă).

Existenţa economică va fi separată atunci de muncă; nu va mai exista proprietate, totul este bun comun. Omul nu mai lucrează atunci pentru propria sa existenţă, ci efectuează totul ca sacrificiu absolut pentru omenire.

29. Berlin
3 noiembrie 1905

Vrem să punem acum în lumină regiuni şi mai pline de mister ale acţiunii karmei şi să aruncăm o privire în acţiunea karmică a legăturilor dintre popoare şi a legăturilor dintre oameni. Cine îşi clădeşte cu seriozitate principiul de a explica lumea nu din consideraţii materiale, ci din spirit, va înţelege acest lucru.

S-a aflat din istorie că în decursul evoluţiei omenirii apar boli care nu au existat mai înainte. Există boli ale epocilor şi boli ale popoarelor. Azi vom auzi mai întâi ceva despre apariţia de astfel de boli ale epocilor şi boli ale popoarelor. Vrem să cuprindem din spirit acest lucru. Medicul le explică spunând că un tip sau altul de boală provin de la bacili. Trebuie să ne întrebăm însă: De unde provin bacilii înşişi? – Ele sunt fiinţe vii încarnate la fel ca şi omul. Şi în cazul acestor feluri de fiinţe, care acţionează ca distrugători ai vieţii omului, trebuie să ne întrebăm: De unde provin ele? Ce au adus ele în existenţa lor materială actuală? Ce au fost ele, înainte de a se fi încarnat?

Să luăm în considerare un popor sau o rasă oarecare în decadenţă. Poporul sau rasa în discuţie se opune dispariţiei sale. Această opunere în faţa dispariţiei este o expresie spirituală a ceea ce trăieşte în corpul astral al poporului respectiv. Dacă un astfel de popor decadent ar dispărea doar pentru sine, atunci sentimentele care trăiesc acolo nu ar avea nici o influenţă asupra altora din lume. Dacă presupunem însă că acest popor intră în conflict cu un altul şi îl umple pe acela de teamă şi groază, atunci ia naştere un efect la celălalt popor. Atunci avem două lucruri: poporul în decadenţă şi ceva ce se formează din contopirea dintre poporul care se opune dispariţiei sale şi ceea ce ia naştere din teama şi groaza celuilalt popor. Acest lucru este ceva ce dăinuie.

Să luăm ca exemplu un caz special: invaziile mongole ale Evului Mediu, pe când se ciocneau mongolii cu popoarele europene şi răspândeau teama şi groaza în aceste popoare. Teama şi groaza existau atunci în popoarele respective. Dacă privim aceste hoarde invadatoare de atunci, dintre care hoardele mongole sunt ultimele, şi ne transpunem în situaţia tuturor popoarelor Evului Mediu, atunci vedem cum se formează plăsmuiri spirituale din ultimele seminţii decadente ale celei de-a patra rase-rădăcină, seminţii care se opuneau dispariţiei şi umpleau de teamă şi groază popoarele europene. Dacă presupunem că un astfel de atac ar fi fost întâmpinat cu curaj şi iubire, atunci substanţele aflate în descompunere s-ar fi dizolvat. Dar teama, ura şi groaza conservă astfel de plăsmuiri aflate în descompunere, de aceea fiinţe ca bacilii găsesc un mediu de dezvoltare. Ele se încarnează mai târziu în structuri materiale care sunt potrivite pentru încarnarea lor. Astfel s-au inoculat în teama şi groaza popoarelor europene substanţe aflate în descompunere ca şi germeni ai descompunerii. Acestea sunt mici fiinţe vii. Aşa a

luat naştere lepra în Evul Mediu. În aceasta se aflau substanţele aflate în descompunere ale poporului mongol decadent.

De unde provin aşadar acei distrugători ai naturii fizice umane? Ei provin din ingrediente spirituale anterioare, din săvârşirea de păcate. Aceasta este karma, aşa cum acţionează ea în corpurile popoarelor. De aici dvs. puteţi aprecia cum condiţionează viaţa morală a unui popor viaţa exterioară a viitorului. Unui popor îi este la îndemână să se îngrijească de viitorul fizic printr-o viaţă morală corespunzătoare din prezent.

În toate şcolile oculte ale Europei se vorbeşte despre faptul că toate bolile bacteriene ale epocii moderne au o origine asemănătoare. Bolile pe bază de bacili duc înapoi la originea lor spirituală. Aceasta este o tradiţie esoterică la rosicrucieni şi în alte şcoli oculte unde se învaţă aceste lucruri. În micile cercuri ale şcolilor oculte există o învăţătură de bază care constă în aceea că în anii şaptezeci (1860-1870, n.tr.) au avut loc lupte decisive în lumea astrală, şi că ceva s-a îndreptat către mai bine, chiar dacă ... (lacună în text). Aceste evenimente le numim lupta dintre cetele arhanghelului numit Mihael în esoterismul creştin şi cetele zeului Mamon. Mamon este zeul obstacolelor, care aşează în calea mişcării progresiste lucruri distrugătoare, stânjenitoare. Pe de altă parte, în acest zeu Mamon vedem pe creatorul unor plăsmuiri deosebite, plăsmuiri care acţionează distrugător asupra vieţii umane tocmai în bolile infecţioase. Bolile infecţioase necunoscute din epocile anterioare provin de la zeul Mamon.

Dvs. veţi putea înţelege faptul că şcolile esoterice trebuie să creeze în cel mai profund interior al omului ţinuta morală progresistă, fiindcă drept origine propriu-zisă a acestor boli moderne nu se vede altceva decât caracterul retrograd, conservatorismul originar al aşa-numitelor clase de sus faţă de clasele sărace de jos, faţă de masele populare asuprite, care năzuiesc către o nouă ... (lacună în text). Ele sunt împiedicate, întârziate prin ceea ce produce zeul Mamon. Noi aflăm două puteri stând una în faţa alteia: lumea sentimentelor claselor decadente de sus, care ar dori să conserve epocile străvechi, şi sentimentul de ură al claselor de jos, o viaţă astrală care este irosită de către masele populare largi împotriva claselor de sus. În această opoziţie vede esoterismul din nou o substanţă aflată în descompunere şi în aceasta cauza bolilor infecţioase moderne. Cine pătrunde cu privirea aceste lucruri, nu se va îndrepta împotriva încercărilor medicinei actuale cu mijloacele ei exterioare. Dar o îmbunătăţire veritabilă nu va veni niciodată pe această cale exterioară.

Ce apare mai târziu se arată deja mai înainte prin cunoaşterea esoterismului. Această cunoaştere constă în pătrunderea justă cu privirea a faptului că omul, prin morala prezentului, poate aduce în viitor o sănătate mai bună. De aici putem aprecia din nou cât de profund au putut privi cei care au adus în lume Mişcarea Teosofică. Ea a luat naştere din cunoaşterea unor astfel de legături. S-a putut

prevedea că impulsul luptei tuturor împotriva tuturor va lua forme tot mai pronunţate. Lucrurile care trebuie să apară, se realizează cu o necesitate interioară, aşa cum evoluează lucrurile în Est ca un foc, acolo unde există material combustibil specific. Ar fi absurd să vrem a întârzia astfel de lucruri. Mijlocul potrivit şi necesar pentru a îndepărta lupta tuturor împotriva tuturor, l-a căutat deja Mişcarea Teosofică prin răspândirea principiilor fraternităţii. Fiindcă înfrăţirea dizolvă ce se revarsă în lume ca substanţe aflate în descompunere, ca ură. Iar noi aflăm ce corespunde unei rase în declin. Dacă acest declin este conservat prin credinţa că cineva l-ar putea întârzia, prin ură, şi nu este dizolvat prin iubire, atunci trebuie să urmeze tot ce e mai rău din aceasta. Mişcarea Teosofică vrea să-l dizolve prin iubire. Fondatorii acesteia ştiu că Societatea Teosofică este nu doar medicament, ci şi sursă pentru evoluţia omenirii în vitor.

Vedem astfel că fizicul este o consecinţă a spiritualului din trecut şi că oamenilor le este la îndemână să lege prin cunoaştere fizicul cu originea sa spirituală. Cine ştie de exemplu cum este în legătură o anumită boală cu anumite senzaţii şi sentimente, acela ştie că prin provocarea acestor sentimente poate provoca şi boala. Cel ce practică magia neagră poate folosi această cunoaştere pentru coruperea maselor. De aceea adevărurile oculte profunde nu sunt predate cu uşurinţă tuturor, fiindcă ele ar provoca imediat o separare netă în Bine şi Rău. Acesta este pericolul la răspândirea învăţăturilor oculte. Fiindcă nu poate fi nimeni învăţat să producă sănătate, fără a fi învăţat în acelaşi timp să producă boală. Unde au pătruns în popor mai multe învăţături oculte, acolo s-au petrecut astfel de lucruri. În anumite regiuni ale Orientului se pot auzi povestiri reale referitoare la secte care îşi propun misiunea de a crea anumite boli. Se pătrunde astfel tot mai mult în lămurirea a ceea ce este material, pornind de la ceea ce este spiritual. Vrem să încercăm acum să cuprindem cu privirea intervale de timp ceva mai mari. Se ştie că azi există o frumoasă completare între lumea animalelor şi lumea plantelor. Planta foloseşte carbonul pentru sine şi expiră oxigenul, creând prin aceasta neîncetat sursa pentru animalele din jur care trebuie să respire. Această sursă provine din lumea vegetală. Tot ce respiră azi, există prin efectul acestor laboratoare pline de mister ale lumii vegetale. De aici ne putem face o idee despre felul cum dispar lumile; despre felul cum a dispărut lumea care a precedat Pământul nostru. Pe vechea Lună, respiraţia nu era aşa cum este azi în cazul animalului şi al omului. Pe vechea Lună exista un cu totul alt proces în locul procesului de respiraţie; acesta s-a transformat treptat în procesul respirator. Ne putem face o imagine a procesului anterior, dacă privim o rămăşiţă a acelui timp: animalele cu sânge rece, care au aceeaşi căldură ca a mediului ambiant. Pe vechea Lună existase respiraţie de foc sau respiraţie a căldurii. Asimilarea şi redarea focului sau căldurii corespundea pe atunci asimilării şi redării aerului actual. La

mijlocul perioadei lemuriene a început procesul de respiraţie care ia forma pe care o are azi.

O copie materială a procesului spiritual de inoculare a Monadei în omul inferior este respiraţia. Respiraţia înseamnă: inspirarea Monadei. De aceea în Hatha-Yoga discipolul trece de asemenea printr-un proces respirator. Discipolul reglează ritmic ce posedă omul ca proces natural, pentru ca respiraţia care azi este un proces natural, să ajungă sub controlul său. Aşa cum, mai înainte ca omul să treacă la acest proces respirator, el primea şi reda în mod asemănător căldură din şi în exterior iar aceasta se transforma în proces circulator al sângelui cald, tot aşa caută şi discipolul Hatha-Yoga să-şi formeze din procesul respirator un proces interior, să-l ia în stăpânire. Reglementarea Hatha-Yoga înseamnă transformarea respiraţiei într-un astfel de proces, care nu merge din interior către exterior, ci într-un proces reglat interior, aşa cum este acum şi circulaţia sanguină un proces reglat interior. La animalele cu sânge cald, procesul circulaţiei sanguine se raportează la cel al omului, aşa cum se raportează procesul respiraţiei omului obişnuit la procesul respiraţiei discipolului Hatha-Yoga. În dosul tuturor acestor lucruri se află gânduri foarte profunde referitoare la evoluţie, care trebuie să fie temelia proceselor reale.

Ce nu se mai înţelege acum de obicei, este că în aer există ceva ce este spiritual. Pe când mai exista o conştienţă despre acest lucru, spiritul era numit aer, vânt, Pneuma. „Pneuma" înseamnă curent de aer, şi de asemenea sufletesc-spiritualul. Desemnarea provine din timpurile în care omul mai avea o conştienţă despre legăturile reale. Să luăm acum în considerare faptul că pe vechea Lună anumite fiinţe evoluaseră deasupra treptei omenirii de atunci. Acestea erau fiinţele luciferice. Dacă privim aceste fiinţe, atunci trebuie să ne spunem: ele nu trăiau într-o ambianţă ca aceea a Pământului actual. Ele nu puteau respira în aer, aşadar nu puteau asimila nici spiritul. Fiindcă asimilarea spiritului corespunde respiraţiei aerului. Aşadar ele erau obligate să realizeze în principiul căldurii, ceea ce se petrece azi în aer. Noi distingem pe Pământ şapte stări ale fizicului: în primul rând eterul vieţii, în al doilea rând eterul chimic, în al treilea rând eterul luminii, în al patrulea rând eterul căldurii, în al cincilea rând aerul, în al şaselea rând apa, în al şaptelea rând ceea ce este solid. Fiinţele luciferice trebuiau să realizeze aşadar în interiorul căldurii acelaşi lucru pe care îl realizează azi omul în aer. De aceea dvs. vă puteţi imagina că aceste fiinţe care au dat omului conştienţa liberă, autonomia, sunt în legătură cu focul într-un anumit fel. Din acest motiv, ele sunt legate în comportamentul lor printr-o anumită poftă de tot ceea ce se manifestă în om drept căldură, drept foc. Pofta respectivă este dependentă de căldura proprie a omului. Astfel sunt dătătorii cunoaşterii şi libertăţii în legătură cu ceva ce încearcă să se încarneze în căldura omului, la fel cum s-a întâmplat mai înainte pe vechea Lună. Aceasta este legătura dintre cunoaştere şi viaţă şi moarte, boală şi aşa mai departe în lume. Odată cu cunoaşterea au apărut în lume naşterea şi moartea şi boala; cu

acestea a cumpărat omul cunoaşterea. De aici vedem şi legătura dintre anumite manifestări ale căldurii şi boala, şi anume febra. Aceasta este originea febrei. Referitor la aceasta au mai existat tradiţii până în sec. 19.

La planeta anterioară care a precedat Pământul nostru, încă nu s-a avut de a face cu oameni, animale, plante şi minerale aşa cum sunt ele azi. Pe atunci existau trei regnuri care se aflau între regnurile noastre. Pe atunci, drept cel mai superior regn existau fiinţe care încă nu coborâseră atât de jos ca animalele actuale, şi încă nu urcaseră atât de sus ca oamenii actuali. Pe atunci plantele încă nu expirau oxigen. Oxigenul, acest aer vital, încă nu exista pe atunci. Abia odată cu apariţia regnului nostru vegetal, oxigenul s-a amestecat cu azotul. Vechea Lună era înconjurată cu o atmosferă de azot. În a doua jumătate a planetei precedente, fiinţele năzuiau deja la astfel de structuri care pot respira, care sunt înzestrate cu plămâni şi aşa mai departe, dar abia în ciclul Pământului nostru se formează regnul vegetal actual. Animalele au dezvoltat apoi organe pentru respirat. Ele au împins regnul vegetal cu o treaptă mai jos, pentru a primi de la ele oxigenul necesar respiraţiei.

După aceste procese ale planetei precedente Pământului nostru, trebuia să urmeze în mod necesar o stare în care nu mai era posibilă viaţa în aceeaşi formă. Forma evoluase către altceva şi avea nevoie de o altă planetă. Regnul precedent trebuia să dispară. Întreaga lume vie se sufoca pe planeta precedentă. Aşa dispar planetele cu viaţa lor, şi în ceea ce se pregăteşte, în corpul planetei materne se dezvoltă o nouă viaţă. Aşa trebuie înţeleasă dispariţia şi apariţia planetelor.

Aşa cum omul a avut mai înainte în sine celelalte regnuri, la fel are el azi încă în sine răul în karma sa. La eliminarea acestui rău din sine lucrează el azi. În viitor, Binele şi Răul va exista în forme exterioare, o rasă a Binelui şi un regn al Răului vor coexista. În viitor, chipul omului apare într-o formă transfigurată din Răul animalic eliminat, împins în jos. Să ne imaginăm chipul uman transfigurat, care dormitează azi ca o enigmă în materia animalică, separat de răul animalic şi reprezentat simbolic. – Nu vă puteţi reprezenta mai bine acest lucru decât în marea Intuiţie a Sfinxului egiptean. El nu este ceva ce indică doar spre trecut, ci este ceva ce indică şi spre viitor. Enigma Sfinxului – transpusă în legenda grecească – este enigma omului. Nu în zadar au aşezat vechii egipteni Sfinxul în faţa templului iniţierii. Iniţierea este răsădirea în suflet a misterului viitorului. La intrarea în templu era creat deja prin Sfinx mijlocul pentru iniţiere.

Ce posedă în exterior oxigenul drept viaţă, este în interior Monada. De îndată ce apare oxigenul pe Pământ, Monada are capacitatea de a se încarna. Este năzuinţa de a primi în sine Monada, când discipolul caută să inspire mult oxigen şi să-l reţină în sine. Oxigenul nu este doar ceva exterior, material. Omul trebuie să analizeze aerul conform spiritului său. Astfel, noi avem în exterior oxigenul, iar în

interior Monada. De aceea procesul respirator construia în perioada lemuriană corpul pentru Fiii descendenţi ai componentei Manas.

30. Berlin
4 noiembrie 1905

Azi trebuie să urmeze în încheierea conferinţei precedente, câteva observaţii aforistice referitoare la dezvoltarea diferitelor rase. Mai înainte însă trebuie să atragem atenţia asupra unor lucruri ale căror baze sunt comunicate doar în puţine cărţi.

Aşa-numitele reguli alimentare din diferitele culturi par a fi la prima vedere foarte arbitrare. Dar ele nu sunt aşa, ci sunt născute din ştiinţă şi înţelepciune. Trebuie să luăm însă în considerare foarte serios că omenirea noastră actuală nu este în stare să urmeze astfel de lucruri aşa cum vrem să le discutăm azi. Ele vor furniza însă mai târziu anumite baze pentru legi decisive ale vieţii sociale. Aşadar să nu creadă nimeni că devine imediat Adept prin faptul că trece la vegetarianism şi aşa mai departe.

Există o anumită obligaţie a medicinei la popoarele orientale, care este exercitată astfel încât medicii respectivi pun cel mai mare preţ pe alimentaţia corpului fizic. Acolo unde mai există vechea viaţă spirituală, sunt oameni care au devenit vindecători în vechiul mod, prin aceea că ei se hrănesc exclusiv cu lapte. Ei se lămuresc cu privire la faptul că, fiindcă exclud orice altceva, dobândesc forţe fizic vindecătoare, în special pentru vindecarea aşa-numitelor boli spirituale. Ei au succese deosebite. Ei ştiu foarte bine că, dacă doar lapte consumă, atunci dezvoltă forţe speciale. Vrem să ne lămurim pe ce intuiţie se bazează acest lucru. Putem înţelege această intuiţie profundă în următorul mod. Noi ştim despre o anumită desfăşurare a evoluţiei umane. La mijlocul perioadei lemuriene, omenirea primordială s-a divizat într-o omenire ascendentă şi una animalică. Cu aceasta era legat faptul că forţele pe care le avea Pământul pe când el mai era unit cu Luna, s-au divizat şi o parte din ele s-au separat de Pământ odată cu Luna.

Să ne gândim la timpul în care Pământul mai era unit cu Luna. Atunci omul se afla pe o treaptă de evoluţie complet diferită. El avea pe atunci deja sânge cald, dar nu era încă divizat în două sexe. Odată cu plecarea Lunii trebuie să observăm divizarea în două sexe, astfel încât, dacă dvs. priviţi azi către Lună, puteţi spune: Ieşirea ta din Pământ a produs faptul că forţa de reproducere umană s-a divizat în două părţi. – A existat pe Pământ de asemenea un timp în care umanitatea era legată nemijlocit de animale, cufundată în animalic şi hrănindu-se de la animale. Acest fel de hrănire va fi dificil de înţeles de către cel care nu are forţe clarvăzătoare. O reprezentare despre aceasta ne putem face însă dacă observăm felul ordonat de hrănire al mamiferelor care îşi hrănesc puii cu laptele lor. Acest fel de hrănire a apărut odată cu divizarea forţei de reproducere. Mai înainte oamenii îşi puteau asimila hrana din ambianţa nemijlocită, aşa cum azi plămânul asimilează aerul. Omul era legat pe atunci prin cordoane embrionare cu întreaga natură care îl

înconjura, în mod asemănător cu felul cum este hrănit azi embrionul uman în corpul mamei. Aceasta era vechea formă de hrănire pe Pământ. Un rest al acesteia este alăptarea actuală a mamiferelor, iar laptele este ca alimentul pe care îl consuma omul în perioada prelemuriană, el este vechea hrană a zeilor, prima formă de hrană pe Pământ. Pe atunci chiar natura Pământului era astfel că această hrană putea fi absorbită de pretutindeni. Laptele este astfel un produs al primei forme de hrănire umană. Pe când omul mai era în fizic aproape de divinitate, atunci aspira laptele din ambianţă. Ocultiştii ştiu că oamenii sunt în legătură cu natura.

Consumul de lapte este o formă de hrănire străveche transformată. Prima hrană a fost pentru om întotdeauna laptele. În aforismul: laptele modului de gândire evlavios – laptele este numit intenţionat aşa. Ne întrebăm ce anume a făcut iniţial ca laptele, aşa cum era el pe atunci, să fie absorbit din ambianţă? Forţele Lunii din Pământ au făcut posibil acest lucru; ele erau ca un sânge general al întregului Pământ. După ce Luna s-a separat, forţele Lunii au mai putut fi concentrate doar asupra anumitor organe din fiinţele vii.

Ocultistul numeşte laptele: hrana Lunii. Fii Lunii sunt cei ce se hrănesc cu lapte. Luna a maturizat laptele. S-a confirmat că vindecătorii orientali care trăiesc numai cu lapte, asimilează din nou forţele primordiale care existau pe Pământ, pe când laptele curgea râuri pe Pământ. Ei şi-au spus: Acestea sunt forţele pe care oamenii le-au maturizat în existenţă. Aceste forţe creatoare trebuie să fie de asemenea aducătoare de sănătate, aşadar noi ne însuşim puterea de a favoriza sănătatea, dacă ne hrănim doar cu lapte şi excludem orice altceva.

Să ne transpunem în perioada prelemuriană. Atunci predomina aşadar situaţia că laptele era absorbit din ambianţă. Apoi a apărut situaţia că laptele era hrana generală umană, iar apoi situaţia că era consumat laptele matern. Înaintea timpului în care laptele era consumat în general din natură, a existat un timp în care Soarele era încă unit cu Pământul. Atunci exista o hrană solară. La fel cum laptele a rămas de pe vremea când Luna era unită cu Pământul, la fel au rămas produse care s-au maturizat de pe vremea când Soarele era unit cu Pământul. Tot ce este străbătut de lumina Soarelui, flori şi fructe ale plantelor, aparţin Soarelui. Ele erau îndreptate mai înainte către centrul Pământului unit cu Soarele. Ele se aflau în Soare cu florile. Pe când Pământul se separa de Soare, plantele rămâneau la vechiul lor caracter: ele îşi îndreptau florile din nou către Soare. Omul este planta inversată. Ce creşte la plantă deasupra Pământului, se raportează la Soare ca laptele la Lună, este aşadar hrană solară. În locul simplei alimentaţii lactate a apărut treptat o alimentaţie vegetală, şi anume provenind de la partea superioară a plantei. Acesta a fost al doilea fel de alimentaţie umană.

Astfel, pe când se apropia de sfârşit perioada lemuriană, existau două genuri de oameni: un gen, Fii propriu-zişi ai Lunii, care creşteau animale şi se hrăneau cu ceea ce dădeau animalele, cu laptele animalelor; şi un al doilea gen, care se hrănea

cu plante, cu ceea ce oferea solul. Acest fapt a fost reprezentat în istorie de Cain şi Abel. Abel este păstor, Cain agricultor; Abel reprezintă genul lunar iar Cain genul solar. Această alegorie este grandioasă. Învăţătura ocultă arată acest lucru într-un fel cam ascuns. Acea fiinţă divină, care a dat omului posibilitatea să fie o fiinţă lunară, să se hrănească din alimentul lunar transformat, era numită de către poporul evreu Iehova. Ea era forţa hrănitoare a naturii; acea forţă îi revenea lui Abel, el o lua din turma sa. Faptul că omul a trecut la alimentaţia solară, a fost o desprindere de Iehova. Lui Iehova nu i-a plăcut sacrificiul lui Cain, fiindcă era sacrificiul unui aliment solar.

Dacă mergem înapoi în cele mai vechi timpuri, atunci nu mai avem în general nici un alt aliment decât laptele, acel aliment pe care omul îl obţine de la animalele vii. Aceasta este alimentaţia primordială ca şi acum în primele săptămâni ale sugarului, iar orientalul Heller, prin aforismul: „Dacă nu deveniţi ca nişte copilaşi, nu veţi putea intra în Împărăţia cerurilor", se referă la acest mod de hrănire. Toate aceste lucruri au semnificaţia lor.

Acum ajungem din perioada lemuriană în perioada atlanteană, la popoarele care au locuit în regiunea Oceanului Atlantic actual. La atlanteeni apare ceva ce nu a existat mai înainte: ei încep să se hrănească pentru prima dată cu ceea ce nu mai este luat din ce are viaţă, ci cu ceea ce este mort. Ei asimilează ceea ce nu mai are viaţă. Aceasta este o tranziţie foarte importantă în evoluţia omenirii. Prin faptul că oamenii se hrăneau astfel din ceea ce este mort, a devenit posibilă tranziţia către egoism. Această hrănire cu ceea ce este mort înseamnă legătura clară cu egoismul. Omul devine independent prin faptul că asimilează ceea ce este mort. Omul primeşte ceea ce este mort în diferitele sale forme: mai întâi la popoarele de vânători, popoare care omorau animale. Apoi au apărut popoare care nu asimilează doar ceea ce se coace la Soare, ci şi ceea ce se coace sub Pământ. Aceasta este ceva la fel de mort ca şi animalul mort. Tot ce trăieşte în natura cea mai inferioară a animalului, tot ce este îmbibat cu sânge, a abandonat forţa Lunii. Forţa Lunii există încă în lapte, care este în legătură cu procesul vieţii. Omul asimilează componente moarte când consumă ceea ce este mort. La fel de mort este tot ceea ce creşte la plantă sub Pământ, tot ce nu este încălzit de către principiul vital al Soarelui. Rădăcinii îi corespunde aşadar la animal corpul îmbibat cu sânge.

Mai târziu a apărut încă un aliment care nu existase mai înainte. Omul adăuga mâncării sale mineralul, ceea ce extrăgea din Pământ, sare şi aşa mai departe. Aşa a străbătut omul în hrana sa trei regnuri. Cam aceasta este calea pe care a parcurs-o evoluţia atlanteană cu privire la alimentaţie: în primul rând s-a dezvoltat ca popoare de vânători, în al doilea rând ca agricultori, genul lui Cain, şi în al treilea rând arta mineritului, care extrage ce se află sub pământ.

Toate aceste lucruri înfăţişează ceea ce este abandonat de către forţele propriu-zise ale vieţii sau de către forţele de reproducere. Ceea ce este mort în

animal, este lipsit de viaţă. Ceea ce este în sol din plantă, este de asemenea lipsit de viaţă. Toată sarea regnului mineral este moartă, este ceea ce rămâne ca rest.

Acum ajungem la a cincea rasă umană. Consumatorul de lapte există alături de vegetarian; celelalte lucruri apar ca ceva nou. Ce apare în special în cea de-a cincea rasă umană, este ceea ce s-a obţinut mai întâi din direcţia minerală, adică printr-un proces chimic. În cartea Geneza din Vechiul Testament este indicat acest lucru. Ce anume se obţine prin procesul chimic? Omul avansează în evoluţie, el îşi îndreaptă chimia asupra plantelor, asupra roadelor. De aici ia naştere vinul. Acesta nu existase în Atlantida. De aceea se spune în Biblie că Noe, strămoşul noii rase postdiluviene, se îmbată pentru prima dată cu vin. Din regnul vegetal este produs ceva printr-un proces mineral-chimic. Vinul joacă apoi un anumit rol în toată rasa a cincea-rădăcină. Toţi iniţiaţii de la începutul celei de-a cincea rase-rădăcină au primit tradiţiile lor încă din timpul rasei atlanteene, pe când nu exista vin: Iniţiaţii indieni, persani şi egipteni nu au folosit vin. Ce juca un rol în activităţile sacre, era exclusiv apă.

Odată cu a cincea rasă-rădăcină a apărut aşadar vinul, la care trebuie să contribuie prelucrarea minerală a plantei. Primele trei subrase au fost recapitulări ale trecutului. Abia a patra subrasă a dezvoltat noul, care apăruse odată cu a cincea rasă-rădăcină. Ea ridica pretenţia unei anumite sacralităţi pentru vin. De aceea apar activităţi de cult, la care vinul joacă un anumit rol (cultul lui Dionisos). Ia naştere chiar un zeu al vinului. Acest lucru se pregăteşte în omenire treptat. Mai întâi cultul vinului apare la persani. Acolo vinul este încă ceva complet profan. Abia treptat el găseşte intrare şi în cult, în cultul lui Dionisos. A patra subrasă este cea care creează mai întâi creştinismul şi de asemenea cea care cu şapte sute de ani înainte îi anunţă misiunea prin rolul jucat de Dionisos. Ea asimilează pentru prima dată vinul în cult. Acest fapt l-a înfăţişat într-un mod minunat acel evanghelist care a ştiut cele mai multe lucruri despre creştinism: Ioan. El vorbeşte chiar la început despre transformarea apei în vin, fiindcă creştinismul a apărut mai întâi pentru cea de-a patra subrasă a celei de-a cincea rase-rădăcină. Omul avea nevoie de o învăţătură care sacralizează ceea ce trebuie să apară pe planul fizic. Vinul îl separă pe om de tot ce e spiritual. Cine consumă vin, nu poate ajunge la spiritual. El nu poate şti nimic despre Atma, Buddhi, Manas, despre ceea ce rămâne, despre ceea ce se reîncarnează. Acest lucru trebuia să se întâmple. Întreaga desfăşurare a evoluţiei umane are o pantă descendentă şi o pantă ascendentă. Omul trebuia să coboare odată până la punctul cel mai de jos. Pentru ca el să coboare complet pe planul fizic, de aceea a apărut cultul lui Dionisos. Corpul uman trebuia să fie pregătit pentru materialism prin cultul lui Dionisos, de aceea trebuia să apară o religie care transformă apa în vin. Mai înainte domnea o interdicţie severă faţă de consumul vinului de către preoţi; ei puteau experimenta componentele Atma, Buddhi, Manas. Trebuia să existe aşadar o religie care cobora complet pe planul fizic, altfel oamenii

nu ar fi coborât complet. Această religie care îi cobora pe oameni complet pe planul fizic, trebuia să aibă o revelaţie exterioară, o astfel de revelaţie care face abstracţie de componentele Atma, Buddhi şi Manas, de reîncarnare, şi are doar indicaţii generale. Următorul lucru este că vinul e transformat din nou în apă.

Dacă apa nu ar fi fost transformată mai înainte în vin, atunci omul nu ar fi primit tot ce se află jos în valea pământească. La începutul Evangheliei lui Ioan (în descrierea transformării apei în vin la nunta din Cana) găsim înfăţişat felul cum a ţinut cont Christos de ceea ce exista acolo. El a ţinut cont şi de viitor prin aceea că instituie euharistia. Această euharistie este cel mai mare simbol al Celui care a început curentul său de cultură cu această a patra subrasă. Dacă el era într-adevăr „Fiul omului" care a coborât cel mai adânc, pentru a se înălţa apoi din nou cu cea mai mare forţă, atunci el trebuia să se oprească la ceea ce exista acolo şi să arate oamenilor felul cum este în legătură conţinutul fizic al rasei cu misiunea sa propriu-zisă. Dacă omenirea urma să urce din nou, atunci ea trebuia să aibe un simbol care duce din nou de la moarte la viaţă: pâinea şi vinul. Pâinea este în sens ocult ceea ce ia naştere după ce planta a fost mai întâi ucisă. Vinul ia naştere la fel prin aceea că planta este ucisă şi prelucrată mineral. Când omul coace vegetalul, el face acelaşi lucru ca şi când ar ucide un animal. Când extragem vinul din regnul vegetal, atunci facem într-un anumit sens acelaşi lucru ca şi când am lua sânge de la un animal. Pâinea şi vinul sunt aşadar simbolul celei de-a patra subrase. Ce urmează să se desfăşoare în viitor, este o continuare a ascensiunii de la alimentaţia vegetală la cea minerală. Pâinea şi vinul trebuie să fie din nou sacrificate, trebuie să fie abandonate. În măsura în care aşadar Christos apare în cea de a patra subrasă, El indică spre pâine şi vin: „Acesta este trupul meu, acesta este sângele meu." Prin aceasta, el voia să creeze o tranziţie de la alimentaţia animală la alimentaţia vegetală, o tranziţie către ceva superior. Pe atunci existau două tipuri de oameni: În primul rând cei care se hrăneau cu carne şi sânge; aceştia sunt oamenii dinainte de Christos, de care Christos nu a ţinut cont. În al doilea rând cei care ucid numai plante, extrag sângele plantelor: ei beau vin şi mănâncă pâine. El ţine cont de aceştia; ei sunt premergătorii acelei omeniri, care va exista în viitor.

Semnificaţia euharistiei este aceea de a trece de la alimentaţia cu animale ucise la alimentaţia cu plante ucise. După ce subrasa noastră a cincea va ajunge la sfârşit, în subrasa a şasea omul va înţelege euharistia. Atunci nu va mai fi mâncat nici un animal. Până atunci va fi posibil să apară şi a treia formă de alimentaţie, cea pur minerală. Omul îşi poate crea apoi el însuşi hrana. El primeşte acum ceea ce au creat zeii pentru el. Mai târziu el se înalţă şi îşi prepară singur în laboratorul chimic, ce are nevoie ca substanţe nutritive.

Astfel vedeţi că totul ia naştere din intuiţii profunde. Dacă aflăm la vechii orientali tot felul de prescripţii despre ceea ce trebuie să fie mâncat, atunci acestea

nu sunt porunci propriu-zise, ci povestiri: nu trebuie să pretinzi ca substanţele să acţioneze altfel decât acţionează ele.

Ceea ce ucide Christos, ceea ce este sacrificat după ce el a luat eurahistia, este corpul fizic. Acesta moare. El va muri la întregul neam omenesc. Către mijlocul celei de-a şasea rase-rădăcină, în ultima treime a acesteia, nu va mai exista nici un corp fizic. Atunci întregul om va fi eteric. El trece într-o substanţialitate mai subtilă. Acest lucru nu va apărea însă, dacă omul nu pricinuieşte el însuşi acest lucru. Pentru aceasta el trebuie să treacă mai întâi la hrana pe care şi-o prepară el însuşi în laborator. Astfel încât omul, în aceeaşi măsură în care nu-şi mai ia hrana din natură, ci din propria fiinţă, din zeul lăuntric, el aleargă de asemenea către propria îndumnezeire.

Când omul va începe să se hrănească singur, este pusă de asemenea baza pentru ceva superior, şi anume pentru faptul că el se poate autoreproduce. El îşi creează treptat pentru sine o viaţă din lumea minerală.

Aceasta este marea trecere a evoluţiei umane. Ceea ce ştie azi naturalistul, este numai un mic fragment din marele ciclu.

Odată cu vechiul Saturn intrăm în era minerală. În perioada atlanteană, prin savurarea a ceea ce este mort, se pregăteşte ceea ce produce egoismul. Până la subrasa a cincea, a protosemiţilor, este format foarte lent Eul uman. În subrasa a şasea a celei de-a cincea rase-rădăcină, acest Eu va ajunge din nou la o treaptă superioară de evoluţie. Aceasta înseamnă că ne aflăm în faţa unui aşa-numit vârtej al existenţei. Vârtejul actual a început pe vremea când protosemiţii au pus baza rasei-rădăcină actuale.

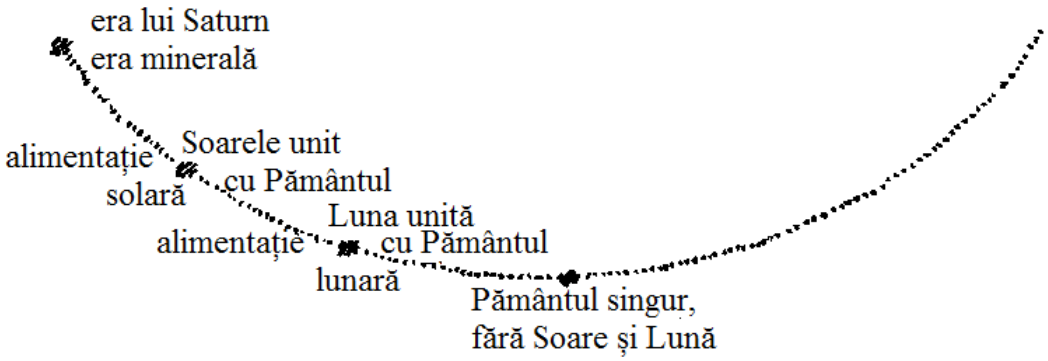

Datorăm culturii protosemitice, tot ceea ce a existat până acum. Acum începe însă un nou impuls cu popoarele slave, impuls care intră în viitor. Odată cu o anumită ruptură de trecut, este adus de către un popor un nou impuls în lume. Acest lucru se prelucrează din ţărănimea rusă ca spiritualitate ascunsă. Aceasta formează a doua parte a vârtejului viitor. În prezent, o anumită cultură este în descompunere şi se pregăteşte o nouă cultură. Noua cultură se pregăteşte în Vest şi vechea cultură

moare în Est. Dar vechiul trebuie să stimuleze noul. Pretutindeni unde avem lucruri noi în epoca noastră, acolo totul este în stadiu germinal, este grosolan, este neîndemânatic. Vechiul în schimb este cizelat, dar are caracterul criticii, al descompunerii. Din ramura semitică s-au născut purtătorii vechii culturi, care sunt purtătorii a ceea ce se roteşte în vârtej.

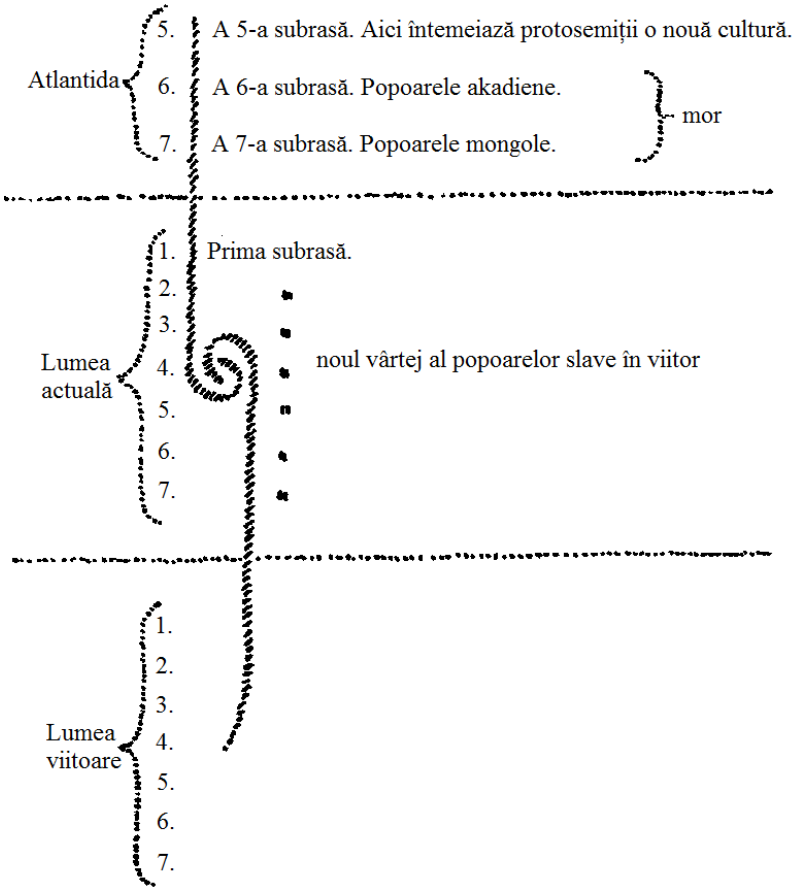

Ei au toţi ceva semitic în sine. Exemple: Lassalle, Marx. Acest lucru se roteşte înăuntru. De aici nu mai este posibilă o continuare. Trebuie să se facă un salt, ca de la un mal la altul, către spiritualitatea viitoarei culturi a Estului. Acesta este un lucru complet nou.

Viitorul este mai întâi grosolan şi infectat, desigur, de vechi. Haeckel este un om care înoată în mijlocul curentului şi este însoţit de amândouă vârtejurile. Prima parte din lucrarea lui Haeckel „Enigmele lumii" este teosofie pozitivă, elementară; a doua parte este negativă, complet distrugătoare; cele două părți compun un vârtej. Putem observa de asemenea contrastele din socialismul Estului şi din socialismul Vestului. Socialismul Vestului este un socialism al producţiei, socialismul Estului este un socialism al consumului. Cine reglementează social ce se produce, socoteşte cu lăcomie, cu egoism. Cine reglementează consumul, priveşte către ceea ce vor

alţii să aibă de la el; el priveşte către semenii săi, socoteşte cu frăţie. Socialismul producţiei – Marx, Lassalle – priveşte numai către muncitor, în măsura în care el este producător. În Est consumul este aşezat în prim-plan, de exemplu la Krapotkin, Bakunin, Herzen. Puteţi vedea lucrurile ciocnindu-se unul cu altul, dacă îl urmăriţi pe Krapotkin. El a înţeles imediat principiul ajutorului reciproc la animale. Socialismul Vestului este construit complet pe luptă. Aşa se întrepătrund curenţii evoluţiei cosmice.

31. Berlin
5 noiembrie 1905

Cea de-a cincea rasă-rădăcină a noastră, a umanităţii postatlanteene actuale, a fost precedată de rasa-rădăcină atlanteană, aflată pe continentul scufundat dintre Europa şi America. Atlanţii nu trebuie comparaţi sub nici o formă cu oamenii care populează azi globul pământesc. Fiindcă chiar rămăşiţele acelei vechi rase au învăţat lucruri diferite de la locuitorii de mai târziu ai celui de-al cincilea continent, de aceea nu ne-am putea construi absolut deloc starea acelei culturi. La începutul culturii atlanteene nu au existat unelte. Prin forţe clarvăzătoare îi era posibil atlanteanului să modeleze Pământul astfel încât să-i fie de folos. Prelucrarea metalelor se găseşte însă abia către sfârşitul perioadei atlanteene.

Din populaţia atlanteană s-a separat o mică grupă, aşa cum urmează şi acum să se separe ea din nou în Societatea Teosofică. Misiunea ei era de a duce o nouă cultură dincolo în cea de-a cincea rasă-rădăcină. Locul unde locuiau cei care au fost aleşi să întemeieze o nouă colonie, separată de restul culturii, dvs. l-aţi găsi în Anglia şi Irlanda zilelor noastre. Acolo locuiau pe atunci protosemiţii. Aceştia erau primii oameni capabili să gândească logic. Toate reprezentările atlanteenilor erau încă sub formă de imagini. Cele şapte subrase ale rasei-rădăcină atlanteene erau următoarele: În primul rând cea a rmoahalilor, în al doilea rând cea a tlavatlilor, în al treilea rând cea a prototoltecilor, în al patrulea rând cea a prototuranienilor, în al cincilea rând cea a protosemiţilor, în al şaselea rând cea a protoacadienilor, în al şaptelea rând cea a protomongolilor. Din subrasa a cincea atlanteană provine aşadar a cincea rasă-rădăcină. Dacă aruncăm o privire către Asia, atunci găsim mai întâi ca primă subrasă a celei de-a cincea rase-rădăcină, vechea rasă indiană, acel popor care a migrat ulterior către sud şi a format acolo strămoşii indienilor de mai târziu. Însuşirea cea mai importantă a acestui popor care trăia în nordul Indiei, era că nu dezvolta nici un simţ just referitor la cultura materială. Acel popor avea o concepţie spirituală de cel mai înalt grad, împreună cu un simţ complet nedezvoltat pentru cultura materială. Vechii indieni erau înstrăinaţi de lume; sufletul lor era încă pe deplin asemănător sufletului atlantean, prin aceea că el putea încă dezvolta o lume de imagini infinit de grandioasă. Prin exerciţii Yoga, s-a dezvoltat din interior la ei mai târziu o concepţie subtilă despre lume, care ne apare azi foarte savantă. Din aceasta mai există în tradiţia exterioară numai fragmente. Vedele şi Bhagavad-Gita nu mai oferă nici o imagine justă a concepţiei grandioase a vechilor indieni, ci doar ecouri. În filosofia Vedanta mai este transmis de asemenea doar un ecou foarte abstract al concepţiei iniţiale textuale savante a vechilor indieni.

Imaginaţi-vă sensul care a ajuns apoi în Kabbala ulterioară într-o formă care s-a extins asupra altor lucruri, mai mult asupra fleacurilor subtile, imaginaţi-vă acest sens aplicat gândirii cosmice elevate. Dacă mai târziu evreul putea cugeta

referitor la aceasta prin Kabbala, atunci acest lucru provenea din faptul că doctrina secretă ebraică ulterioară mai este doar o copie palidă, un ecou al acelui sistem de gândire ramificat subtil al vechilor indieni. Iar ceea ce a fost învăţătura brahmanilor, nu este numai religie în sensul sistemului de mai târziu, ci ştiinţă, poezie şi religie într-un mare întreg. Aceasta a fost cea mai subtilă operă, ca un extract a ceea ce se dezvoltase în vechea cultură atlanteană.

Popoarele europene de asemenea trecuseră din Atlantida dincolo în Europa de vest şi în Europa centrală. Acolo s-a dezvoltat o învăţătură complet diferită. Acolo rămăseseră popoare care nu erau încă predestinate să întemeieze noi culturi, dar aveau de asemenea ca predispoziţie ceea ce ieşea în evidenţă în India atât de grandios, ceea ce aici a rămas pe loc pe o treaptă mult, mult mai veche. Ce ieşise din Europa, avansa tot mai departe spre Asia. O doctrină comună forma temelia, iar aici în Europa a rămas mai mult ceva grosier.

Doctrina indiană provine din Vede. Veda înseamnă acelaşi lucru ca şi „Edda". Numai că în conţinutul Vedelor există o instruire mai subtilă a ceea ce aici în Europa a rămas ca Edda într-un mod mai grosier, şi abia la sfârşitul Evului Mediu a fost găsită schiţa Eddei. Trebuie să ne reprezentăm că această mare învăţătură spirituală iniţială a cunoscut o anumită schimbare prin popoarele care au urmat. Importanţa ei iniţială a constat în cuprinderea unităţii grandioase, divine, care a fost cunoscută prin văzătorii indieni. Acest lucru nu a mai fost aşa la rasa următoare, rasa persană. Un alt impuls al acestei concepţii străvechi indiene este că noţiunea de timp îi lipseşte aproape complet. În a doua subrasă, cea protopersană, apare şi noţiunea de timp. Timpul este cunoscut de către indieni, dar mai mult uniform; lipseşte noţiunea de istorie, de progres de la nedesăvârşit la desăvârşit. Predomina gândul despre concepţia că totul este emanat din perfecţiunea divină.

Gândirea persană este dominată de gândul timpului. Zaruan Akarana este o divinitate principală la persani, iar acesta este de fapt timpul. Cum s-a ajuns la noţiunea timpului? Cine caută ca vechiul indian înainte de toate divinitatea unitară străveche, trebuie să şi-o reprezinte ca Binele absolut. Răul, ceea ce este nedesăvârşit în lume, nu era pentru vechiul indian nimic altceva decât iluzie; iluzia era o noţiune foarte importantă. Aceşti străbuni spuneau: În lume nu există în general nimic nedesăvârşit şi rău. Dacă credeţi că există ceva rău, atunci nu aţi privit lumea suficient de eliberaţi de iluzie. De exemplu rugina care roade fierul este pe de altă parte un mare bine; ar trebui doar să căutaţi unde anume. Dacă priviţi un răufăcător prin vălul iluziei, el vă va apărea ca atare, dacă însă faceţi abstracţie de iluzie, atunci veţi recunoaşte că răul nu există. – Această învăţătură este în legătură intimă cu o înstrăinare de lume.

Altfel au stat lucrurile în cea de-a doua subrasă. Acolo, la popoarele persane străvechi, Binele a fost aşezat în procesul lumii, a fost aşezat ca ţel. S-a spus: Binele trebuie să fie cucerit prin luptă. Lumea este bună şi rea – Ormuzd şi

Ahriman –, şi ce învinge Răul, este Zaruan Akarana, timpul. – Aşa intră Binele şi Răul ca principiu evolutiv în concepţia despre lume protopersană. Învăţătura lui Zarathustra se întemeiază pe această poziţie a Răului în lume, şi pe noţiunea de timp: Omul a apărut în viaţă pentru a învinge Răul. – Această concepţie este în legătură cu faptul că a doua subrasă nu mai era înstrăinată de lume, ci era una activă. Cea de-a doua subrasă era activă, eficientă în diversele ramuri ale activităţii umane, îndreptându-şi privirea asupra lumii exterioare, cugetând asupra modului cum s-ar putea crea din lume Binele. De aceea la vechii persani apar o sumedenie de divinităţi; nu însuşiri ale unui zeu, ci o sumedenie de divinităţi, fiindcă lumea, dacă nu este privită ca o iluzie, ci ca o realitate, oferă diversitate. Existau divinităţi mai mult sau mai puţin personale, pe care omul le venera acolo.

Iniţiaţii primordiali, care au întemeiat de asemenea învăţătura indiană străveche, erau şi Învăţătorii celei de-a doua subrase, rasa persană străveche. Ei au adaptat acolo unei rase active întreaga învăţătură. Ei au creat acea religie, care şi-a dobândit cultura prin diverşii Zarathustra.

A urmat apoi o continuare a iniţierii către Asia de sud-vest: până la egipteni, până la babilonieni, asirieni, caldeeni, toţi aceştia fiind strămoşi ai arabilor. Atunci a fost formată a treia subrasă. Această a treia rasă era una care căuta în special să aducă în armonie una cu alta cele două direcţii – interiorul omului şi exteriorul. Dacă dvs. căutaţi concepţia fundamentală a acestei a treia subrase în Egipt sau Caldeea, veţi găsi o pretutindeni o conştienţă puternică despre legătura activităţii omului cu forţele naturii. Aceasta este o diferenţă esenţială în comparaţie cu rasa persană. În Persia existau cele două puteri, Binele şi Răul, care constau din lupta uneia cu cealaltă. În subrasa a treia, omul încearcă să aducă diversele forţe ale naturii sau fiinţe în serviciul său. Ce s-a construit ca religie persană, era clădit în special pe destoinicia umană. În cea de-a treia subrasă, a apărut conştienţa că omul ar putea domina natura nu doar prin forţă corporală şi atitudine morală, ci cel mai bine prin cunoaştere. În regiunile unde s-a practicat o agricultură ingenioasă, ca în Egipt şi Caldeea, s-a dezvoltat această aducere împreună a puterilor divin-spirituale cu ceea ce lucrează omul. Acolo s-a dezvoltat cunoaşterea ambianţei meteorologice şi a constelaţiilor. Omul a căutat forţa pentru muncă în cunoaşterea naturii. Aşa a apărut faptul că el îşi îndrepta privirea către stele şi că astronomia era pusă în legătură cu omul pe Pământ. Originea omului a fost căutată în stele. Aşa a apărut faptul că noi avem de-a face în acest sens pentru prima dată cu ştiinţa. În a treia subrasă, în locul contemplării interioare, avem ştiinţă practică. De aceea auzim despre mari iniţiaţi, care îi învăţau pe oameni geometrie, arta măsurătorilor de teren, abilităţi tehnice. În a treia subrasă apare fecundarea activităţii umane cu concepţia despre lume adusă din Cer. Cu aceasta s-a dat ceva ce împingea întreaga concepţie a vieţii umane într-un fel de astronomie. Acest lucru a ieşit în evidenţă în

mod diferit la diferitele popoare. La egipteni, fenomenele astronomice erau reprezentate de către Osiris, Isis şi Horus.

În Asia s-au format trei subrase diferite. Din punctul de plecare atlantean a plecat o colonie spre Asia sub conducerea iniţiaţilor. Un prim rezultat este cultura protoindiană, al doilea rezultat este cultura protopersană, al treilea rezultat este cultura egipto-caldeeană; toate acestea au un centru iniţiatic comun. În Europa însă rămân mereu în urmă resturi din ce izbucneşte atât de grandios în Asia în cele trei mari culturi. Aceste culturi sunt stratificate de-a valma în Europa în cele mai diverse feluri. Şi în Europa au existat iniţiaţi, care către sfârşitul intervalului de timp discutat au format şcoli de Mistere; noi îi numim druizi; Drys înseamnă stejar. Stejarul puternic era simbolul străvechilor preoţi europeni învăţaţi. Fiindcă ceea ce domina popoarele din nord, era gândul că această cultură veche a lor va dispărea totuşi. S-a învăţat despre amurgul zeilor, iar viitorul creştinismului a ieşit în evidenţă în mod grandios la profeţii nordici, prin ceea ce mai târziu a devenit legenda lui Siegfried. Comparaţi această legendă cu legenda lui Ahile. Ahile este invulnerabil pe întregul corp, până la călcâi, Siegfried este invulnerabil până la locul dintre umeri. A fi invulnerabil într-un anumit fel înseamnă a fi iniţiat. În Ahile dvs. îl aveţi pe iniţiatul celei de-a patra subrase, care se află pe panta urcătoare a evoluţiei umane; de aceea toate părţile superioare ale lui Ahile sunt invulnerabile, fiind vulnerabil doar călcâiul, natura inferioară, la fel cum şi Hefaistos este şchiop. Germanul Siegfried a fost de asemenea un erou al celei de-a patra subrase, dar era vulnerabil între omoplaţi. Locul său vulnerabil era acolo unde numai cel ce poartă crucea devine invulnerabil. În Siegfried se distruge divinul, zeii nordici s-au îndreptat către dispariţie (amurgul zeilor). Dispoziţia tragică a legendei nordice este dată de faptul că ea nu indică doar spre trecut, ci şi către amurgul zeilor, către timpul care urmează să vină. Druizii au dat oamenilor învăţătura despre zeii nordici aflaţi pe cale de dispariţie. De aceea în lupta lui Bonifacius împotriva stejarului, este încă înfăţişată simbolic lupta împotriva vechii preoţimi, împotriva druizilor.

Putem detecta încă pretutindeni în nord urmele a ceea ce a ieşit în evidenţă dincolo în Asia. De exemplu Muspelheim şi Nifelheim sunt o replică a lui Ormuzd şi Ahriman. Uriaşul Ymir, din care este făcută întreaga lume, corespunde cu tăierea în bucăţi a lui Osiris în Egipt. Această legătură poate fi urmărită până în cel mai mic detaliu la popoarele europene din nord şi la alte culturi. Pe când în sudul Europei se dezvolta cea de-a patra subrasă, triburile nordice de asemenea treceau în treapta a patra, astfel încât Tacitus a găsit multe lucruri asemănătoare cu cele de la germani. Irmin este de exemplu acelaşi lucru ca jos în sud Hercules. Tacitus ne vorbeşte de asemenea despre un fel de cult al lui Isis acolo în nord. Aşa trăiesc vechi trepte de cultură faţă de ceea ce va apărea drept creştinism.

Imaginaţi-vă astfel Europa, Asia centrală, Egiptul presărate cu ceea ce se formase sub influenţa şcolilor iniţiatice. Aceste şcoli iniţiatice trimit din mijlocul lor pe fondatorul celei de-a patra subrase, care se pregătise îndelung la sânul lor. Este aceeaşi personalitate, pe care Biblia o numeşte Avraam; ea provine din Ur din Caldeea şi este modelată ca un extract a celor trei vechi culturi. Misiunea care este reprezentată de Avraam, este de a purta în omenesc ceea ce a fost venerat afară; de a crea iniţiaţi care pun mare preţ pe ceea ce este omenesc, pentru a întemeia cultul personalităţii. De aceea apar însuşiri personale la patriarhii evrei. Ei sunt înzestraţi cu viclenie şi şiretenie. Iacob îşi obţine superioritatea prin aceea că el preia de la fratele său cu viclenie şi şiretenie ceea ce vrea. Aceasta este realitatea din care se dezvoltă cultura noastră actuală; ea este întemeiată pe raţiune şi lăcomie. Acest lucru apare într-un fel grandios, ca o revărsare a zorilor, în povestirile Vechiului Testament. Nici nu poate exista o reprezentare mai grandioasă a începutului. Esau este încă păros, ceea ce înseamnă că el reprezintă tipul de om care este încă preocupat mult de ceea ce este fizic. Iacob îl reprezintă pe cel ce se bazează pe raţiunea sa şi pe viclenia sa, şi prin aceasta atinge ceea ce se dezvoltă acum în natura umană. Aici este inaugurată o învingere a forţei fizice de către raţiune. Iniţiaţii nu au aşezat întotdeauna în lume ceva grandios, ci ceea ce trebuie să fie necesar. „Israel" înseamnă: cel care conduce pe oameni către zeul invizibil, care trăieşte în interior. Isra-el: El = ţelul, Isra = zeul invizibil. Până atunci el era un zeu vizibil, fie în marile viziuni ale protoindienilor, fie condensându-se ca Bine şi Rău la protopersani, fie ca cel care îşi avea corpul în stele, în Univers: el a fost perceput ca ceva vizibil. Astfel, dvs. aveţi iniţierea evreiască reprezentată prin Iosif şi cei doisprezece fraţi. Este o alegorie frumoasă, grandioasă. Ceea ce este alegoric apare acum; raţiunea, acolo unde ea vrea să acţioneze, devine alegorică.

Mai întâi este înfăţişat felul cum este iniţiat Iosif: El este scos din viaţa obişnuită, vândut cu douăzeci de arginţi şi aruncat într-o fântână; el rămâne acolo trei zile. Aceasta este expresia iniţierii. Apoi el merge în Egipt şi acţionează acolo înviorând. Dvs. aveţi astfel indicată în mod subtil trecerea bruscă intervenind pe atunci din ştiinţa divină stelară în ştiinţa umană. Iosif a fost alungat, fiindcă a avut un vis. El a avut următorul vis: Înaintea lui se plecau Soarele, Luna şi unsprezece stele. Cele unsprezece stele sunt cele unsprezece semne ale Zodiacului. El se simte ca cel de-al doisprezecelea semn. Simbolul religiei stelare este condus acum dincolo în omenesc. În cei doisprezece fraţi, în punctul de plecare al celor douăsprezece seminţii, ştiinţa divină stelară este coborâtă în ceea ce este personal. Deci, tu nu vrei să afirmi cumva – spune tatăl – că fraţii tăi se vor închina înaintea ta. – Aici avem dată schimbarea bruscă: Ştiinţa divină stelară este trecută dincolo într-o ştiinţă care se fixează pe ceea ce este omenesc-personal. Acest lucru îşi află expresia în mozaism.

Din cele trei vechi culturi, prin iniţierea patriarhilor evrei este canalizată această a patra cultură, vechiul ebraism, din care provine apoi tot ce avem ca a patra subrasă, fiindcă de aceasta aparţin de asemenea cultura elenă veche şi cultura romană veche. Elenismul şi romanicul (dreptul roman) au devenit importanţi tocmai prin elementul personal, până când acest gând apare încarnat şi adus la înălţime în creştinism. Tocmai în această mică ramificaţie iese la iveală curentul propriu-zis al celei de-a patra subrase. Curentul greco-latin este o modelare superioară a celui ebraic; ceea ce este personal este ridicat la înălţime aici. Această coborâre până la cel mai de jos punct nu contrazice urcarea ulterioară.

Acest lucru îl putem observa pretutindeni (în interiorul celei de-a patra subrase). Ceea ce este personal trebuie să iasă efectiv în evidenţă, aşa cum este descris în povestirea despre Esau şi Iacob, pentru a-şi găsi apoi limpezirea în frumosul umanism al grecilor şi în măreţia romanicului. În Odiseea de asemenea şiretenia învinge vechea cultură preoţească. Numai din această a patra cultură se poate dezvolta creştinismul care cuprinde efectiv în sine toate vechile culturi. Iisus Christos este mutat în Galileea, conform originii sale. „Galileean" înseamnă „venetic", adică unul care nu aparţine regiunii respective; Galileea era o mică enclavă, unde putea fi educat cineva care avea să primească nu doar cultura ebraică, ci toate vechile culturi.

Din fuzionarea romanicului cu popoarele nordice s-a dezvoltat subrasa a cincea, în care trăim noi înşine. Ea a mai primit din vechile şcoli iniţiatice un impuls prin maurism, prin arabism, care a venit din Asia. Este întotdeauna aceeaşi influenţă a aceleiaşi şcoli iniţiatice. Putem urmări cum călugării irlandezi, ca şi cei care lucrează pe tărâmul ştiinţei, sunt inspiraţi complet de ştiinţa maur-arabă. Acest lucru dă acelaşi caracter de bază într-o nouă formă, aşa cum putea fi primit el aici. Abia aici îşi găseşte creştinismul expresia sa reală. El a străbătut numai vechiul elenism, cât timp cultura a cincea încă se pregătea, şi găseşte apoi teren solid aici, se încadrează într-o serie de naţiuni. Totul a fost pe atunci străbătut şi inspirat de creştinism. Epoca noastră actuală cu cultura ei materialistă este ultima evidenţiere radicală a ceea ce a fost inaugurat pe atunci. Naşterea acestei noi culturi este reprezentată simbolic în legenda lui Lohengrin. Lohengrin este fondatorul vieţii de

oraş, care s-a elaborat ca o nouă etapă culturală, este simbolizată prin Elsa de Brabant.

În toate aceste curente se mişcă încă ceva, de exemplu triburile mongole. Ce venise iniţial încoace din vest, era înrudit cu ceea ce venise din est odată cu hunii. Aşa a ajuns aici ceva înrudit din est şi din vest: triburi mongole şi triburi germanice. Cele care au venit din vest, erau descendenţi rămaşi în urmă ai atlanteenilor, aşa cum cele venite din est proveneau din mongoli. Ambele curente erau înrudite la bază. Există întotdeauna un curent care îl încrucişează pe celălalt. Amândouă au însă un sol comun, amândouă provin din Atlantida.

Aici în nord, tot ce a rămas din vechile timpuri primeşte o formă mai solidă. În acelaşi timp în care există profeţii ebraici, în secolele dinainte de Christos, găsim aici indicaţia către un mare iniţiat atlantean străvechi, Wod-Wodha-Odin. Acesta este un atlantism modernizat într-o nouă formă, un atavism, un recul către atlantism. Acest lucru se petrece pretutindeni, chiar şi dincolo în Asia. În Asia W este B, Wodha = Bodha = Buddha. Buddhismul este dincolo în Asia aceeaşi manifestare care apare ca un recul către perioada atlanteană. De aceea găsim buddhismul cel mai mult răspândit la rămăşiţele atlanţilor, la popoarele mongole. Iar unde el apare cel mai impunător, monumental, în Tibet, avem o expresie modernă a străvechii culturi atlanteene.

Cunoscând astfel de legături dintre popoare, cunoaştem şi istoria. Pe când Attila, luptătorul pentru monoteism, a apărut în Europa, el s-a oprit în faţa creştinismului, fiindcă pe el l-a întâmpinat ceva mai grandios decât aveau hunii. Monoteismul hunilor era ca o consecinţă a culturii atlanteene, de o măreţie pe care ei nu au găsit-o în drumul lor la nici unul dintre celelalte popoare. Numai creştinismul se impunea hunilor. Din aceste consideraţii importante devin inteligibile unele detalii ale evoluţiei istorice.

Cunoscutul călător Peter simte bine că se revarsă unul în celălalt curentul lui Bodha şi curentul lui Wodha, dar el nu ştie că noi în Europa nu avem de reprezentat doar ceea ce e străvechi, ci şi ceva nou, noua spirală a vârtejului. Alături de spirala veche a vârtejului se formează ceva complet nou, înţelepciunea care indică spre viitor. Aceasta se raportează la vechea înţelepciune precum conştienţa de veghe clară la starea de transă. În cazul conştienţei de veghe clare depline, popoarele viitoare vor dezvolta o cultură spirituală care va fi alta decât cea veche. De aceea teosofia nu are voie să fie o transpunere a ceea ce este vechi, a buddhismului şi a hinduismului; aceasta s-ar prăbuşi, evident. Trebuie să rezulte ceva din germene, care dormitează în estul Europei, o cuprindere împreună cu tot ce a fost obţinut aici prin muncă.

Cultura propriu-zisă a viitorului se află în elementele care germinează în popoarele din estul Europei. Noi înşine în Europa centrală suntem avangarda. În

estul Europei trebuie să se găsească substanţa, materialul uman pentru ceea ce este întemeiat aici ca avangardă.

Şcolile rosicruciene au învăţat întotdeauna că Europa centrală şi Europa de vest sunt doar avanposturile a ceea ce se va dezvolta în Europa de est, a ceea ce va rezulta din fecundarea popoarelor şi ştiinţei europene. La Tolstoi totul este fecundat prin cultura vest-europeană, dar altfel decât la alţi oameni dinaintea lui. El vorbeşte într-un fel grandios, simplu, din ceea ce nici Kant şi nici Spencer nu au putut vorbi. Ceea ce apare aici prea copt, la el apare încă imperfect. Dar aşa este întotdeauna cu ceea ce este în stadiu germinal. Nu din planta formată complet, ci din germene creşte planta nouă, viitoare.

Ce vieţuieşte omul, el poate de asemenea privi cu profundă satisfacţie în viitor. Fiindcă aşa cum se formează cristalul de sare din soluţie, după ce soluţia a fost puternic amestecată, tot aşa se poate forma acolo ceva, prin aceea că apar mari revoluţii.

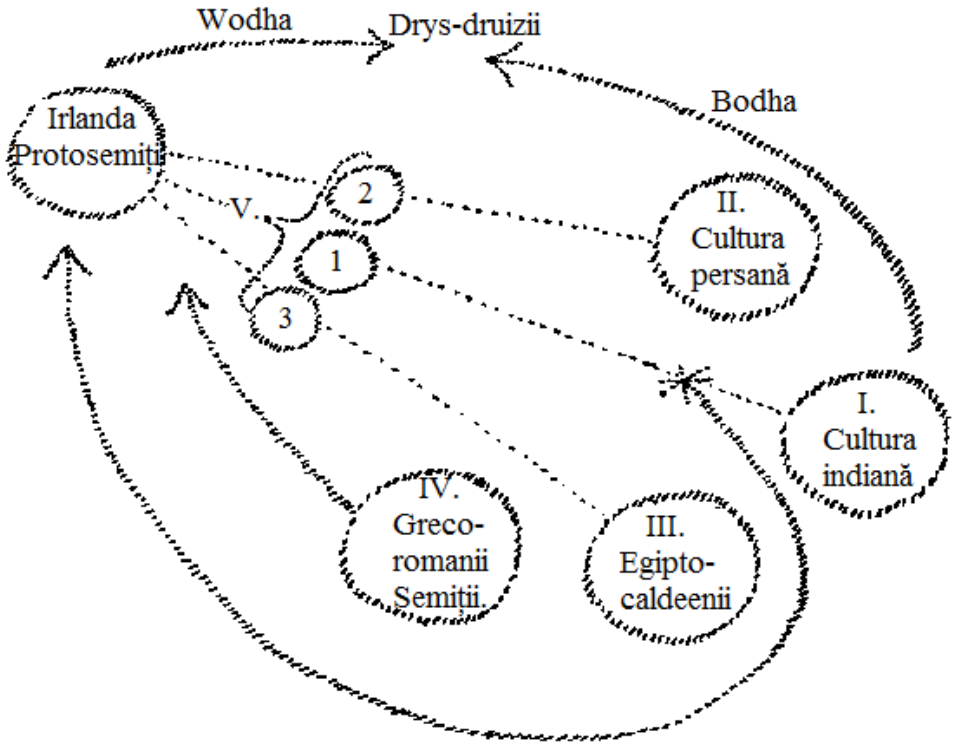

Vedere de ansamblu schematică a treptelor evolutive

Treptele evolutive se presupune că au fost cunoscute de către auditoriul conferinţelor lui Rudolf Steiner şi de aceea au apărut şi au fost parţial discutate în diferitele conferinţe ale acestui ciclu:

7 stări de conştienţă (planete):

1. Conştienţa de transă, conştienţa universală (Saturn)
2. Conştienţa de somn profund, conştienţa fără vise (Soare)
3. Conştienţa de vis, conştienţa de imagini (Lună)
4. Conştienţa de veghe sau conştienţa obiectivă (Pământ)
5. Conştienţa psihică, conştienţa conştientă de imagini (Jupiter)
6. Conştienţa suprapsihică, conştienţa conştientă de somn (Venus)
7. Conştienţa spirituală, conştienţa universală conştientă (Vulcan)

la fiecare stare de conştienţă câte 7 stări de viaţă (ronduri, regnuri):

1. Primul regn elemental
2. Al doilea regn elemental
3. Al treilea regn elemental
4. Regnul mineral
5. Regnul vegetal
6. Regnul animal
7. Regnul uman

la fiecare stare de viaţă câte 7 stări de formă (globuri):

1. Arupa
2. Rupa
3. Astral
4. Fizic
5. Plastic
6. Intelectual
7. Arhetipal sau prototipal

Fiecare stare de formă trece de asemenea prin 7x7 stări: de exemplu starea de formă a noastră (a patra stare de formă a regnului mineral din cadrul celei de-a patra planete, Pământul) trece prin aşa-numitele 7 rase-rădăcină sau perioade

principale, iar fiecare rasă-rădăcină trece prin 7 subtrepte, de exemplu epocile de cultură ale celei de-a cincea rase-rădăcină a noastră actuală.

După fiecare „regn” apare o mică Pralaya (stare de somn), iar după fiecare stare de conştienţă apare o mare Pralaya.

După notiţele unui ciclu de conferinţe despre „Evoluţia planetară” ţinut la Berlin în octombrie-noiembrie 1904 – aşadar cu un an înaintea acestui ciclu de conferinţe –, Rudolf Steiner a făcut următoarea schemă şi a dat următoarea explicaţie:

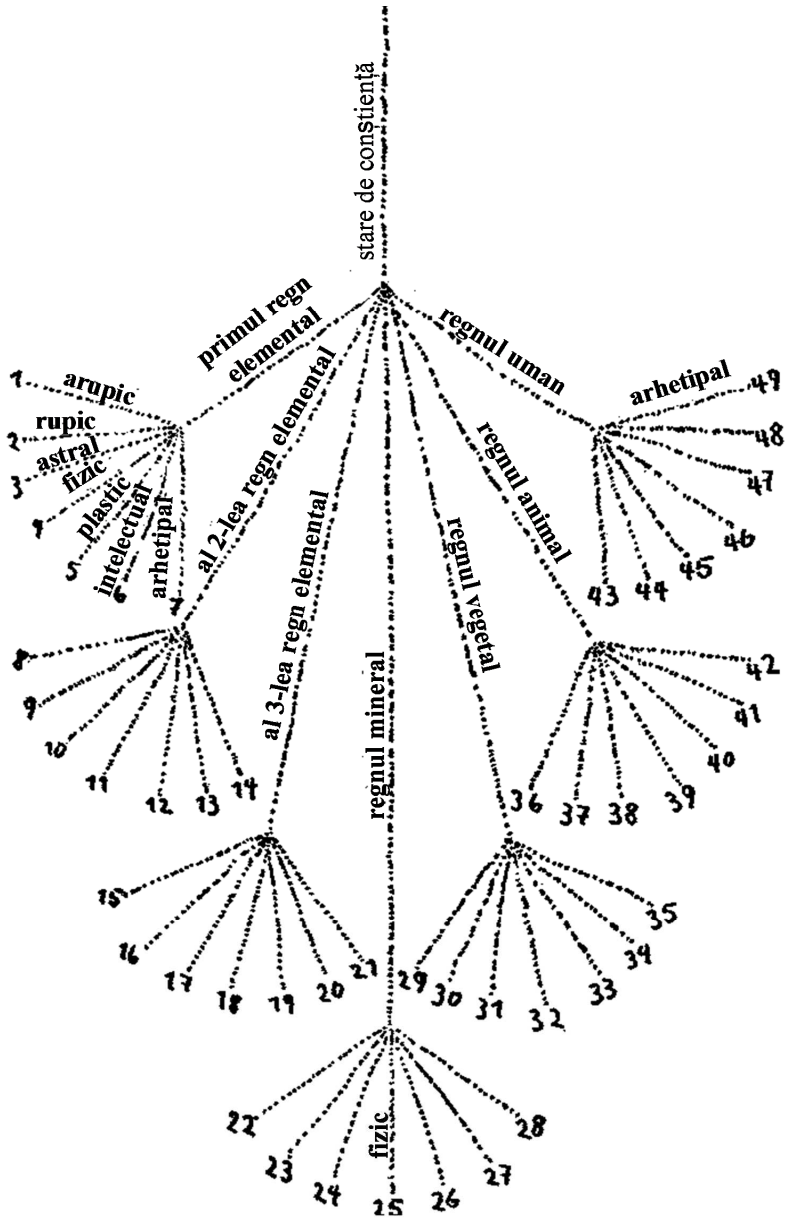

„Omul parcurge aşadar următoarea evoluţie:

Prima planetă (conştienţa de transă)

I. Primul regn elemental
Formă
1. arupică
2. rupică
3. astrală
4. fizică
5. plastică
6. intelectuală
7. arhetipală
Pralaya

II. Al doilea regn elemental
Formă
8. arupică
până la
14. arhetipală
Pralaya

III. Al treilea regn elemental
Formă
15.arupică
până la
21. arhetipală
Pralaya

IV. Regnul mineral
Formă
22. arupică
până la
28. arhetipală
Pralaya

V. Regnul vegetal
Formă
29. arupică
până la

35. arhetipală
Pralaya

VI. Regnul animal
Formă
36. arupică
până la
42. arhetipală
Pralaya

VII. Regnul uman
Formă
43. arupică
până la
49. arhetipală
Marea Pralaya

A doua planetă (conştienţa somnului fără vise)
I. Primul regn elemental
(şi aşa mai departe, totul ca la prima planetă)

A treia planetă, a patra, şi aşa mai departe.

A 25-a treaptă este întotdeauna cea mai adâncă, cea mai densă, cea mai de mijloc. Noi ne aflăm acum pe cea de-a patra planetă, pe a 25-a treaptă, aşadar în starea cea mai densă. Pe planeta a şaptea, în regnul al şaptelea, regnul uman, şi a şaptea formă, cea prototipală, va atinge cea mai înaltă perfecţiune a evoluţiei umane. Omul are atunci forma prototipală, este într-adevăr asemenea lui Dumnezeu şi are o conştienţă atotcuprinzătoare, spirituală." (Berlin, 29 octombrie 1904).

Note

Documente care stau la baza textului. Prima publicaţie a acestor note a apărut în anii 1942/1943 în foaia informativă pentru membrii Societăţii Antroposofice Generale „Ce se petrece în Societatea Antroposofică – foaie informativă pentru membrii ei" (supliment la săptămânalul „Das Goetheanum") şi anume după notele Matthildei Scholl. Pentru editarea acestui volum au fost folosite bazele din arhiva administrării moştenirii lui Rudolf Steiner. Din această cauză, notele Mariei Steiner von Sivers au oferit înainte de toate un ajutor important pentru corectarea textului, cu excepţia conferinţelor 25 şi 26, pentru care nu există notiţe ale ei.

În măsura în care există lacune în notele scrise de mână, ele au fost marcate în ediţia acestui volum pentru a-i aminti cititorului caracterul acestor note. Propoziţiile incomplete au fost completate de către editor prin inserări puse în paranteze.

Despre titlul volumului: Se menţionează faptul că Rudolf Steiner a ţinut această serie de conferinţe sub denumirea dată în titlu.

Unele dintre notele următoare aparţin lui Günther Schubert (decedat în 1969), care a prelucrat textul pentru tipărire în foaia informativă a anilor 1942/1943.

Pag.

simbolul şarpelui ... Moise: Cartea a patra a lui Moise 21:8, 9 şi Evanghelia după Ioan 3:14.

foc Kundalini: compară cu: Clarificarea expresiilor teosofice-indiene, în finalul notelor.

Miturile vechi germanice îl fac pe uriaşul Ymir să se repartizeze astfel: În miturile nordice referitoare la începutul lumii, diferitele componente ale lumii sunt create din corpul uriaşului străvechi: din carne Pământul, din sânge apele, din oase pietrele, din păr pădurile, din craniu cerul, din creier norii. Compară Eugen Mogk, Mitologie germană, Leipzig 1906.

De fapt există în total douăsprezece trepte de conştienţă: Vezi şi volumul „Din cronica Akasha", GA 11 (capitolul: Viaţa lui Saturn); de asemenea conferinţa de la Berlin, 27 ianuarie 1908, GA 102, „Acţiunea fiinţelor spirituale în om".

Într-un stup ... trei feluri de fiinţe ... suflet comun: Despre albine, Rudolf Steiner a ţinut ulterior, în anul 1923, un şir de conferinţe. Vezi "Omul şi lumea – Acţiunea spiritului în natură – Despre albine", GA 351.

El va trebui să dirijeze din afară în mod conştient toate moleculele creierului: Detalii în volumul „Din cronica Akasha" (1904-1908), GA 11, în capitolul „Câteva observaţii necesare".

descrierea spălării picioarelor … trepte de conştienţă superioare: Vezi de asemenea conferinţa de la Berlin, 1 aprilie 1907, tipărită în volumul „Misterele Spiritului, ale Fiului şi ale Tatălui", Dornach 1981. Vezi şi în volumul „Impulsuri iniţiale ale ştiinţei spirituale", GA 96.

regn al celor buni şi regn al celor răi: Vezi de asemenea „Apocalipsa lui Ioan", GA 104.

animale în peşterile întunecate din Kentucky: Acest exemplu este folosit adesea de Rudolf Steiner. În peşterile americane s-a descoperit pentru prima dată fenomenul organelor rudimentare. Vezi Darwin, Apariţia speciilor, cap. 5: Legi ale mutaţiei.

Păzitorul Pragului ... un fel de dublu: Înfăţişat de exemplu în volumul „Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare", (1904/1905), GA 10, ca şi în volumul „Patru drame-mister", (1910-1914), GA 14.

cartea lui Tolstoi „Despre lene": apărută în 1893. O prezentare detaliată a concepţiei despre viaţă a lui Tolstoi în opoziţie cu concepţia vestică despre lume se află în conferinţa de la Berlin, 3 noiembrie 1904 în „Originea şi ţelul omului. Idei fundamentale ale ştiinţei spirituale", GA 53.

La textul conferinţei 3: Deja la tipărirea din 1942 în Foaia informativă, Günther Schubert arăta că textul părţii a doua s-ar putea să nu fie autentic, fiindcă înşiruirea de gânduri nu putea fi clară. Era vorba, evident, de a explica şi de a pune în lumina justă unele locuri dificil de înţeles din volumul 3 al lui Blavatsky „Doctrina secretă". Punctul esenţial referitor la felul cum ar trebui să fie puse în legătură formele de conştienţă menţionate de Blavatsky şi în special succesiunea lor, cu ştiinţa spirituală sistematică aflată la baza primei părţi a conferinţei, este cuprins pe deplin în note şi din păcate necunoscut din alte conferinţe.

Formă, viaţă, conştienţă: Tratate încă mai detaliat în conferinţa 27.

În caz de leşin, poate fi deranjat organismul în cele trei canale, printr-o afluenţă de sânge către cap: Leşinul se produce de obicei la golirea sângelui din creier, Rudolf Steiner indică însă deranjamentul simţului orientării. Aici trebuie luat în considerare faptul că este vorba despre note luate fragmentar de către ascultători.

semnificaţia iniţială a semnului crucii: Braţele crucii sunt explicate mai clar decât aici de exemplu în conferinţa de la Basel, 22 noiembrie 1907: „Planta este situată vertical faţă de Pământ, omul este situat de asemenea vertical faţă de Pământ, animalul este situat orizontal." Vezi GA 100, „Evoluţia omenirii şi cunoaşterea lui Christos".

Sufletul lumii este răstignit pe crucea corpului lumii: Plato, Timaios, cap.8 pag. 36.

De aceea legăm noi cu vorbirea expresia mantrică „El gândeşte": Vezi la aceasta, „Îndrumări pentru o instruire esoterică", GA 245.

Văzătoarea din Prevorst: Note scrise de Justinus Kerner, ediţia I, Stuttgart 1828.

că punctul central al conştienţei se coboară din cap: Acest pasaj este vag şi este reluat mai clar în conferinţa 4.

Helena Petrowna Blavatsky indică în special ... aşa cum spune Blavatsky ... Blavatsky spune foarte corect ... Noi distingem aşadar cu Blavatsky ... : Rudolf Steiner se referă aici la secţiunile „Conştienţa astrală", „Conştienţa kama-pranică", „Conştienţa kama-manasică" din volumul 3 al scrierii „Doctrina secretă", pag. 558.:

„Conştienţa astrală

Conştienţă astrală au unele plante (de exemplu cele senzitive), furnicile, păianjenii şi unii fluturi de noapte (indieni), dar nu albinele.

Animalele vertebrate în general nu posedă această conştienţă, dar mamiferele cu placentă au toate posibilităţile conştienţei umane, deşi ele în prezent dormitează, desigur.

Idioţii trăiesc pe acest plan. Expresia obişnuită „şi-a pierdut raţiunea" este un adevăr ocult. Fiindcă dacă din pricina spaimei sau a altui motiv, sufletul inferior este paralizat, atunci conştienţa se află pe planul astral. Studiul nebuniei va arunca multă lumină asupra acestui punct. Acesta poate fi numit „planul nervilor". El este cunoscut prin intermediul „centrilor noştri nervoşi", despre care psihologia nu ştie

nimic, de exemplu clarvăzătorul citeşte legat la ochi, citeşte cu vârfurile degetelor, cu bazinul gastric şi aşa mai departe. Acest simţ este foarte evoluat la porumbei şi la idioţi.

Conştienţa kama-pranică

Conştienţa generală a vieţii, care aparţine întregii lumi obiective, chiar şi pietrelor; fiindcă dacă pietrele nu ar fi vii, atunci ele nu s-ar putea sfărâma, nu ar putea scăpăra scântei şi aşa mai departe. Afinitatea dintre elementele chimice este o manifestare a acestei conştienţe kamice.

Conştienţa kama-manasică

Conştienţa instinctivă a animalului şi a idiotului în gradele sale cele mai inferioare, nivelele percepţiei senzoriale: acestea sunt raţionalizate în om, de exmplu un câine închis într-o cameră are instinctul de a ieşi, dar nu poate fiindcă instinctul său nu a devenit suficient de raţional pentru a cuprinde mijloacele necesare, în timp ce omul cuprinde imediat situaţia şi se eliberează. Cel mai înalt grad al acestei conştienţe kama-manasice este cel psihic. Aşadar există şapte grade, de la cele instinctiv-animalice până la cele instinctiv-raţionale şi la cele psihice."

De aceea sunt acţiunile furnicilor atât de ordonate: Aceste expresii sunt date atât de laconic, încât ele pot fi just înţelese numai dacă sunt completate sau înlocuite prin cele din conferinţa 4.

l*egendă a Sfinxului*: Sfinxul – fiica Echidnei şi a fiului ei, a câinelui Orthros, o creatură neobişnuită cu corp de căţeluşă, cu cap de fetiţă, cu gheare de leu, cu coadă de dragon şi cu aripi – a fost trimis de către Hera la tebani, cu ocazia naşterii lui Dionysos, unde a adus moarte şi distrugere printr-o ghicitoare. El îi întreba pe nefericiţii pe care-i atingea: Ce creatură merge dimineaţa în patru picioare, la prânz în două picioare, şi seara în trei picioare? – Oedip a fost fericitul care a găsit dezlegarea ghicitorii, şi anume viaţa omului, răspuns la care Sfinxul s-a prăbuşit de pe stânci. – În pictura cupolei mari a primei clădiri Goetheanum se afla ca motiv al epocii elene tocmai acest motiv Sfinx-Oedip.

şchioapătă Vulcan: (la romani Vulcan, la greci Hefaistos), zeul focului şi al meşteşugului de fierar. El şchioapătă, fiindcă Zeus, la mânie, l-a aruncat de două ori din Olimp. Conform legendei iniţiale, atelierul său era în Olimp, iar conform legendei de mai târziu, în regiunile vulcanice.

articol despre alchimie: Karl Arnold Kortum publica în buletinul informativ german „Reichsanzeiger" din 8 octombrie 1796 un studiu despre Piatra Filosofală. Ludwig Kleeberg a adus confirmarea în volumul său „Căi şi cuvinte", ediţia a doua, Stuttgart 1961, note de subsol la pag. 131. Vezi şi Ernst Tegeler, „Medicul din Bochum, doctor Karl Arnold Kortum, poetul Jobsiadei. Viaţa şi opera sa", Jena 1931, în „Lucrări la cunoaşterea istoriei medicinei în Rheinland şi în Westfalen", publicat de profesor doctor Paul Krause în Münster, caiet 7, pag. 23-34.

„Jobsiada": epopee comică de Karl Arnold Kortum, apărută în 1784.

Acelaşi proces de prelucrare a carbonului: Vezi la aceasta expunerea detaliată în conferinţa 12 din „Antropologie generală ca bază a pedagogiei", GA 293.

comunicarea doamnei Blavatsky ... : În volumul III al lucrării „Doctrina secretă" se găseşte în ediţia germană la pag. 544/545, comunicarea: „La sfârşitul rondului următor, omenirea va deveni din nou androgină, şi atunci vor exista două coloane vertebrale. În rasa a şaptea, cele două vor fuziona în una singură. Evoluţia corespunde raselor, şi odată cu evoluţia raselor, nervul simpatic evoluează într-o adevărată coloană vertebrală. Noi începem să urcăm din nou, doar adăugând conştienţa de sine ... „

La discipolul ocult, voinţa, simţirea şi gândirea se separă una de alta: Vezi la aceasta volumul „Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?", (1904-1905), GA 10, capitolul: Disocierea personalităţii în timpul antrenamentului ocult.

în timp ce literatura indiană vorbeşte de patru grade diferite de eter: Este vorba despre cele patru elemente ca despre patru grade ale eterului universal. În Taittyria Upanishad 2:1, în traducerea lui Paul Deussen scrie: „Din Atman a luat naştere Akasha, din Akasha vântul (Vayu), din vânt focul (Agni-Tejas), din foc apa (Apas), din apă pământul (Prithivi). – După Günther Schubert, pasajul ar trebui să fie tradus în felul următor: „Din Atman a luat naştere eterul universal (Akasha), din eterul universal căldura (Vayu, eterul caloric), din căldură starea gazoasă (Apas, eterul chimic), din starea lichidă starea solidă (Prithivi, eterul vieţii)." Günther Schubert, „Denumiri hinduse pentru tipurile de eter" în Geea Sophia, Cronica secţiei de ştiinţe naturale a Universităţii libere de la Goetheanum Dornach, 1926.

Ele sunt doar exerciţii Hatha-Yoga, dacă sunt făcute înainte de parcurgerea treptelor anterioare de instruire ocultă. Dacă sunt făcute pe treapta corespunzătoare lor, sunt exerciţii Raja-Yoga: Această formulare se referă la respingerea fermă a practicilor Hatha-Yoga (disciplina corporală) de către doamna

Blavatsky în cadrul Societăţii Teosofice; s-a acordat atenţie doar practicilor Raja-Yoga (disciplina spiritului). Referitor la exerciţiile de respiraţie, vezi GA 245, „Îndrumări pentru o instruire esoterică".

„Lumina pe cărare": Scriere a lui Mabel Collins, membră a Societăţii Teosofice din Anglia „pentru cei care doresc să se întâlnească cu înţelepciunea Orientului", ediţia a IV-a germană, Leipzig 1904. Vezi exegeza lui Rudolf Steiner la aceasta, GA 245, „Îndrumări pentru o instruire esoterică".

„Basmele" lui Goethe: „Povestea despre şarpele verde şi frumosul crin" a apărut mai întâi în 1795 în „Hören" ca încheiere a povestirii „Discuţiile emigranţilor germani". Vezi şi Rudolf Steiner, „Genul spiritului goethean în revelaţia sa prin Faust şi prin povestea despre şarpe şi crin", 1918, GA 22.

Nimic nu îi dă lui gândul, dacă el nu îl creează la o percepţie: Această propoziţie este diferit formulată în diferitele originale, adesea apare astfel: „Nimic nu-i dă lui gândul, dacă el nu îl transformă în percepţie." La Mathilde Scholl apare aşa: „Nimic nu-i dă lui percepţia, dacă el nu o transformă în gânduri." În notele Mariei Steiner von Sivers, propoziţia aceasta lipseşte. Ea a fost schimbată de către editor conform sensului.

Oken a adus în legătură sepia cu limba omului: Vezi „Cronica filosofiei naturii", ediţia a doua îngrijită de Friedrich Frommann (cartea 14: Zoologie pag. 424, 466, 496), Jena 1831.

Bodhisattva: Vezi la aceasta conferinţa de la Berlin, 25 octombrie 1909 în volumul „Impulsul lui Christos şi dezvoltarea conştienţei Eului", GA 116, precum şi volumul „Creştinismul esoteric şi conducerea spirituală a omenirii", GA 130.

De pe Marte au adus Kama, de pe Mercur au adus Manas: Vezi la aceasta de exemplu expunerile ţinute în aceeaşi perioadă în scrisorile către Marie Steiner von Sivers în GA 262 „Corespondenţă şi documente 1901-1925" (anexe la nr. 42 şi 43 precum şi scrisoarea nr. 44); apoi conferinţa de la Berlin, 15 februarie 1908 în „Acţiunea entităţilor spirituale asupra omului", GA 102.

succesiunea despre care vorbeşte Helena Petrowna Blavatsky: „Doctrina secretă", vol. III, articolul „Nidanas", pag. 585 şi următoarele în ediţia germană: „1) Zei superiori. 2) Deva sau Pitri (toate clasele). 3) Nirmanakaya. 4) Bodhisattva. 5) Oameni în Myalba. 6) Existenţe kamarupice, fie ale oamenilor fie ale animalelor, în kamaloka sau lumina astrală. 7) Existenţe mentale (subiective)."

Aristotel vorbeşte despre partea eterică a inimii: Rudolf Steiner se referă aici probabil la micile scrieri de ştiinţă naturală (Parva naturalia), studiu „despre tineţe şi bătrâneţe, viaţă şi moarte”.

Blavatsky ... l-a numit pe Iehova spirit lunar : Vezi „Doctrina secretă” vol. 2, pag. 497 a ediţiei germane.

De aceea, în ocultism Luna este numită şi Cosmos al înţelepciunii : În notele unei conferinţe din Berlin, 10 noiembrie 1903, se află următoarele: „În marile corelaţii ale lumii, Cosmosul pământesc este numit Cosmosul iubirii divine, Cosmosul precedent este numit Cosmosul înţelepciunii, iar viitorul Cosmos este Cosmosul focului divin ... Cosmosul care a precedat Cosmosul lunar, este numit Cosmosul atotputerniciei divine; acesta a fost precedat de Cosmosul fiinţei.”

Eliphas Levi a subliniat : Acest lucru nu a putut fi constatat.

La pasajul: *În timp ce pe Lună pe de o parte ...* : Textul acestui pasaj a putut fi, după cât se pare, doar insuficient păstrat în toate notele, astfel încât trebuie luat în considerare cu inexactitate şi cu posibile erori.

De aceasta ţine formula: ”Eu gândesc, eu simt, eu sunt” : Vezi la aceasta, „Îndrumări pentru o instruire esoterică”, GA 245.

Iisus le-a spus ... : „Ilie a venit din nou”: Matei 17:12, 13.

aproximativ 2600 de ani: Ulterior Rudolf Steiner a precizat mai exact acest interval de timp. Şi anume, punctul vernal al Soarelui îşi realizează rotaţia completă prin cercul zodiacal în intervalul a 12 x 2160 = 25920 ani, adică un an cosmic platonic. Reîncarnările sunt în legătură în general cu aceste epoci de 2160 de ani. Tema este expusă mai detaliat în conferinţa de la Dornach, 9 aprilie 1923, în volumul „Despre viaţa omului şi a Pământului – Despre esenţa creştinismului”, GA 349.

Maestrul ... lui Sinnett: Vezi A.P. Sinnett, „The occult world”, 1881; în limba germană „Die occulte Welt”, Leipzig, nu e menţionat anul apariţiei.

Maestru : Traducerea obişnuită în Societatea Teosofică a cuvântului englez „Master” pentru expresia hindusă „Mahatma”, textual „Suflet mare”.

Marii Maeştri : În sensul entităţilor formulate de Rudolf Steiner, entităţi de cea mai mare importanţă pentru evoluţia omenirii. „Aceste entităţi sublime au parcurs deja calea pe care restul omenirii o mai are încă de parcurs. Ele acţionează acum ca „Maeştri ai înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor umane”.” (Scrisoare către un membru, 2 ianuarie 1905). Vezi şi conferinţa de la Berlin, 13 octombrie 1904 din volumul „Originea şi ţelul omenirii. Idei fundamentale ale ştiinţei spirituale”, GA 53.

Trapiştii: Numele provine de la mânăstirea cisterciană La Trappe din Franţa, întemeiată în 1140. Ordinul trapist apărut acolo în urma reformei începute în 1665 obliga la mătănii severe şi la tăcere îndelungată.

sfântul Augustin stabilea învăţătura predestinării: Învăţătură privind decizia eternă a lui Dumnezeu, conform căreia doar o parte a omenirii ar fi predestinată să fie mântuită. Vezi la aceasta şi conferinţa de la Dornach, 7 octombrie 1917 în volumul „Bazele spirituale din dosul lumii exterioare”, GA 177.

douăsprezece simţuri: Vezi „Antroposofie, psihosofie, pneumatosofie”, GA 115, ca şi „Antroposofie – un fragment” (1910), GA 45; apoi Hendrik Knobel „Despre învăţătura lui Rudolf Steiner privind simţurile” în „Informaţii ale administrării moştenirii lăsate de Rudolf Steiner”, nr. 14, sărbătoarea Arhanghelului Mihael, 1965.

pantă descendentă ... ascendentă: Un termen teosofic pentru faptul că orice evoluție se desfășoară în cicluri, mai întâi în direcție descendentă, așadar pe panta descendentă din spiritual în material, pentru ca ulterior să treacă în direcție ascendentă, pe panta ascendentă de la materie la spirit. Într-un ciclu de conferințe din iarna anului 1904, ținut parțial pentru același auditoriu, în conferința de la Berlin, 17 octombrie 1904 se spune: „Scrierile teosofice au înfățișat anumite evoluții descendente și ascendente ... În perioada descendentă, evoluția este întârziată, în perioada ascendentă ea este accelerată. Această evoluție accelerată nu se adresează însă întregului plan fizic, ci ființelor particulare.” În conferința de la Berlin, 27 ianuarie 1908 (GA 102), „Acțiunea entităților spirituale asupra oamenilor”, Rudolf Steiner dă următoarea clarificare: „Astfel că, dacă noi ne aflăm într-un moment oarecare al evoluției, atunci ne putem spune întotdeauna: Da, există acum anumite forțe, care ies și intră din și în om, forțe descendente și forțe ascendente. Pentru fiecare dintre aceste forțe vine odată momentul când se transformă din forță descendentă în forță ascendentă. Toate forțele care devin forțe ascendente, sunt mai întâi descendente. Ele coboară, să zicem așa, până în om. În om ele își dobândesc forța de a urca.” În acest sens, afirmația „Chiar dacă corpul se

află pe panta ascendentă, totuşi simţurile sunt pe cea descendentă" s-ar înțelege așa, că în general corpul fizic se află pe panta ascendentă, fiindcă el a depășit deja punctul cel mai adânc al materializării sale, în timp ce simțurile evoluează încă pe panta descendentă, fiindcă încă două simțuri abia se dezvoltă drept simțuri fizice veritabile.
Mai târziu omul, aşa cum el vorbeşte acum ... : Compară tot paragraful acesta cu expunerea mai clară din volumul „Imaginile peceților și coloanelor oculte", GA 284.

mitul despre Lohengrin: Personajul Lohengrin apare pentru prima dată în scrierea „Parsifal" a lui Wolfram von Eschenbach, ca fiu al lui Parsifal și cavaler al Graalului. Legenda este dezvoltată mai departe într-o poem mediogerman de la sfârșitul sec. 13, prima ediție critică a lui Heinrich Rückert, 1857. O formă mai simplă este scrierea „Cavalerul cu lebăda" a lui Konrad von Würtzburg. Vezi de asemenea conferința lui Rudolf Steiner, Berlin, 29 martie 1906 despre „Parsifal și Lohengrin" GA 54, „Enigmele lumii și antroposofia".

Christian Rosenkreutz: Vezi la aceasta „Creștinismul esoteric și conducerea spirituală a omenirii" GA 130.

lumina Kundalini din senzaţia căldurii radiante: Vezi la aceasta conferința de la Berlin, 18 octombrie 1904 „Esoterism și istorie a lumii în mitologia greacă și germanică" Dornach 1955, GA 92.

Potrivit liniei descendente, corpul eteric este modelat în opoziţie faţă de corpul fizic; numai conform liniei ascendente, cele două corpuri sunt identice: Această afirmație s-ar înțelege eventual în sensul notei de la pag. 37 „pantă descendentă ... ascendentă; compară însă și cu expunerea din conferința 18.

numit de către Helena Petrowna Blavatsky ou auric: Compară cu „Doctrina secretă", vol. 3, secțiunea "Despre principii și aspecte" , pag. 493-497 a ediției germane.

„Marii iniţiaţi" de Edouard Schuré: traducere de Marie Steiner von Sivers cu prefață de Rudolf Steiner la ediția 1 (1907), 2 și 3. Cea mai nouă ediție O.W. Barth – Editura Weilheim 1965.

douăsprezece forțe ale karmei ... forțe Nidana: Expuse în detaliu în conferințele 14 și 15.

dintr-o masă nediferenţiată destul de consistentă, asemănător cu o masă gelatinoasă de azi, ca un cristal moale: În notițele Mariei Steiner von Sivers, textul sună așa: „ ... construit dintr-o masă gelatinoasă nediferențiată, ca protoplasmă minerală."

Inima peştelui a rămas la jumătatea drumului: Peștii au o inimă bipartită, compusă din atriu și ventricul, pe partea abdominală a corpului. Marie Steiner nota: „Peștele este ca o jumătate de inimă."

războiul ruso-japonez: 1904-1905.

Dionisie Areopagitul: Menționat în Faptele Apostolilor 17:34 ca discipol al lui Pavel. Sub numele lui au apărut la sfârșitul sec. 5 în Siria scrierile „Despre ierarhiile cerești" și „Despre ierarhiile bisericești", care au fost traduse din greacă în latină de către Scotus Erigena în sec. 9. Ediția germană „Scrierile sfântului pseudo Dionisie Areopagitul", tradusă de J.G.W. Engelhardt, Sulzbach 1823.

Această învăţătură nu putea găsi o înţelegere generală ... Ea este aşadar un fel de testament: Rudolf Steiner a extins tot mai departe în vasta sa operă învățătura despre Ierarhii. Compară în mod deosebit cu volumele „Ierarhiile spirituale și reflectarea lor în lumea fizică", GA 110, și „Entitățile spirituale din regnurile cerești și din regnurile naturii", GA 136.

Novalis era un om atât de familiarizat cu lucrurile oculte: Vezi „Misterul Crăciunului – Novalis văzătorul și vestitorul lui Christos", Dornach 1980.

secta duhoborţilor: luptătorii spiritului. Ei își spuneau de asemenea „creștinii spiritului" și credeau în primul rând în revelația interioară. Secta a luat naștere cam pe la mijlocul sec. 18 și au fost alungați ulterior în Transcaucazia. La sfârșitul sec. 19, mulți au emigrat în Cipru şi Canada. Tolstoi, care a avut o legătură interioară strânsă cu duhoborții, (compară cu KJ. Staub, „Viața și opera lui Tolstoi", 1908), a scris referitor la aceasta „Persecuția creștinilor în Rusia în anul 1895".

secta maniheilor: Fondată de către Mani (215 sau 216-276 d.Ch.), provenind din Asia Mică „curent spiritual puternic, de care au aparținut de asemenea albigenzii, valdenzii și catarii Evului Mediu, mai tîrziu Ordinul Templier, la fel și masoneria printr-un complex remarcabil de împrejurări. Masoneria aparține acestui curent, deși fusese legată de rosicrucieni. În conformitate cu notițele unei conferințe a lui Rudolf Steiner referitoare la maniheeni, Berlin, 11 noiembrie 1904 în volumul „Legenda Templului și Legenda de Aur", GA 93. – Compară și cu Albert Steffen,

„Mani”, Dornach 1930, și Geo Widengren „Mani și maniheismul”, Urban-Taschenbuch 1961.

Subba Row (Rao) ... descrie astfel trei stări ale discipolatului: Articolele lui Row din revista „Theosophist” au apărut ulterior împreună sub titlul „Esoteric Writings”, ediția a 2-a Madras 1931.

numărul 666: Vezi Rudolf Steiner, „Apocalipsa lui Ioan”, GA 104.

a opta sferă: Observații suplimentare pe această temă, în GA 254 „Mișcarea ocultă în sec. 19 și relația ei cu lumea culturii”.

Nidana: Rudolf Steiner se referă aici la secținea „Nidanas” din volumul „Doctrina secretă” al doamnei Blavatsky, vol. 3, pag. 585 al ediției germane.

Înțelepciune, Frumusețe și Putere: Compară cu nota de la pag. 25, „Basmele” lui Goethe.

„Teologia deutsch”: Teologie germană, scrisă de un preot în Deutschherrenhaus-Sachsenhausen lângă Frankfurt pe Main în 1497. Prima ediție a lui Luther 1518; traducere în germana nouă de Franz Pfeiffer din textul originar. Compară de asemenea cu GA 7, „Mistica în zorii vieții spirituale contemporane și relația ei cu concepția modernă despre lume” (1901).

a crea din neant: Această idee spiritual-științifică a lui Rudolf Steiner se găsește și în conferințele de la Stuttgart, 15 septembrie 1907 și Köln, 29 decembrie 1907 (conferințe neapărute încă în GA), ca și în conferința de la Berlin, 17 iunie 1909 în „Antropologie spiritual-științifică”, GA 107.

pregătim prin aceasta configuraţia unei rase viitoare: Acesta este modul de redactare al notițelor Mariei Steiner von Sivers; în notițele Matildei Scholl, afirmația sună în schimb așa: „noi formăm prin aceasta o semințe viitoare”.

primul ... al doilea Logos: Compară cu schița lui Rudolf Steiner din mai 1906 pentru Edouard Schuré „Simbolurile și evoluția celor trei Logoi în omenire”, tipărită în „Contribuții la operele complete ale lui Rudolf Steiner”, sărbătoarea Arhanghelului Mihael, 1965.

Acela are de asemenea puterea, de a însufleți materia astrală care se află în jurul gândurilor: În Buletinul informativ 1942 / 1943, această afirmație, conform

notițelor Mathildei Scholl, sună așa: „Acela are de asemenea puterea de a însufleți spațiul material care se află în jurul gândurilor.” Această afirmație nu are nici un sens în context, mai mult decât atât, afirmația lipsește în notițele Mariei Steiner, ea a fost schimbată de către editor conform sensului.

Pasiunile umane se află în relaţie ocultă cu forţele superioare ale fiinţelor spirituale care ne-au precedat: Vezi la aceasta conferința de la Dornach, 24 octombrie 1915 în GA 254 „Mișcarea ocultă în sec. 19 și relația ei cu lumea culturală”.

Dacă omul distruge viaţa: Vezi la aceasta discuția lui Rudolf Steiner despre romanul lui Mabel Collins „Flita” în volumul „ Lucifer-Gnosis. Articole esențiale referitoare la antroposofie 1903-1908” GA 34.

Mediumul respectiv: Rudolf Steiner se referă aici, conform expunerii conferinței de la Stuttgart, 24 august 1906 din volumul „În fața porții teosofiei”, GA 95, la o broșură de Georg von Langsdorff, Freiburg im Breisgau, cunoscut la sfârșitul sec. 19 ca traducător și publicist în domeniul spiritist. Compară cu aceasta Carl Kiesewetter, „Istoria noului ocultism”, Leipzig fără an (1891).

atunci am face cunoştinţă din exterior cu ceva ce cunoaştem foarte bine în interior: Aceste pasaje au putut rămâne incomplete la toți cei care au luat notițe. În notițele Mariei Steiner von Sivers, textul sună invers: „ ... facem cunoștință din interior cu ceva ce cunoaștem de obicei din exterior: plăcere și durere”, ceea ce aici este cu siguranță nepotrivit sau incomplet. Conform sensului, ar fi trebuit să se spună că, prin exercițiile descrise, omul face cunoștință în lumea exterioară cu ceva similar sentimentelor umane de plăcere și durere, și așa mai departe.

de a introduce din nou activitatea artistică în viaţa teosofică: O privire de ansamblu asupra domeniilor artistice realizate și inaugurate de Rudolf Steiner se află în volumul „Privire de ansamblu bibliografică – Opera literară și artistică”, Dornach 1984.

Goethe ... „Metamorfoza plantelor”: Vezi volumul „Scrierile de știință naturală ale lui Goethe” editate și comentate de Rudolf Steiner în seria „Literatura națională germană” a lui Kürschner, 5 volume, reeditare Dornach 1975, GA 1, a-e.

primul principiu teosofic: Primul dintre cele trei principii ale Societății Teosofice întemeiate de către doamna H.P. Blavatsky în 1875 sună așa: „A forma nucleul unei frății universale fără deosebire de rasă, credință, sex, castă sau culoare.”

Noi am văzut că întreg corpul uman ... : Textul acestui capitol este defectuos şi nu poate fi considerat literal autentic.

involuţie-evoluţie: Compară cu aceasta nota de la pag. 75 „a crea din neant".

În Vedanta se spune: Brihadaranyaka Upanishad 3:2, 11 şi următoarele versete: „ ... „Yajnavalkya", zicea Jaratkarava Artabhaga, „când aşadar glasul celui decedat intră în foc, suflul său în vânt, ochiul său în Soare, spiritul său în Lună, auzul său în zonele cereşti, corpul său în Pământ, Sinea sa în spaţiu, părul de pe corpul său în plante, părul de pe capul său în copaci, sângele său şi lichidul său seminal în apă, unde rămâne atunci omul?" „Dă-mi mâna ta, dragă Artabhaga", zicea el. „Numai noi doi trebuie să ştim aceste lucruri. Cunoaşterea noastră nu aparţine lumii." Ei au mers afară şi au discutat. Ce au discutat ei, se referea la karma. Omul devine bun după o faptă bună şi devine rău după o faptă rea. Despre aceste lucruri, Jaratkarava Artabhaga a păstrat tăcerea." Citat după „Upanişade" ediţia de buzunar a lui Diederich, 1964.

viziunea lui Ezechiel: Ezechiel, cap. 1.

primii Arhaţi. Apoi au luat naştere celelalte două tipuri de oameni: Această expunere incompletă a fost dată ca explicaţie a celei de-a şaptea strofe Chan în lucrarea „Doctrina secretă" a doamnei Blavatsky, volumul 2.

legenda lui Prometeu: Vezi la aceasta conferinţa de la Berlin, 7 octombrie 1904 „Legenda lui Prometeu" în „Esoterism şi istorie universală în mitologia greacă şi germanică", Dornach 1955. Destinată volumului GA 92.

Bhagavad-Gita: Rudolf Steiner a ţinut în 1912-1913 două cicluri de conferinţe despre Bhagavad-Gita: „Bhagavad-Gita şi epistolele lui Pavel", GA 142 şi „Bazele oculte ale Bhagavad-Gitei", GA 146.

ce avem în Vede: *Veda*, adică „Ştiinţa" sacră, suma celor mai vechi scrieri religioase hinduse redactate în limba sanscrită, căreia îi este atribuită o origine supraterestră. Este vorba despre o literatură vastă, care pentru multă vreme a fost dată mai departe numai oral. Tradiţiile vedice se compun în principal din: 1. Sanhita, 2. Brahmana, 3. Aranyaka şi Upanişadele. Sanhita este o „colecţie" de cântece, formule pentru ofrandă şi formule magice. Se disting patru astfel de colecţii, care în general sunt numite „cele patru Vede".

a primit de la Zarathustra ... cultura: Este vorba despre Zarathustra propriu-zis sau primul Zarathustra. În conferința publică despre „Zarathustra”, Berlin, 19 ianuarie 1911, GA 60, „Răspunsuri ale științei spirituale referitoare la marile probleme ale existenței”, Rudolf Steiner spune: „Istoricii greci au știut întotdeauna că Zarathustra trebuie plasat departe în timp, cam 5000-6000 de ani în urma războiului troian.”

25. Berlin: Acestei conferințe îi lipsesc notițele Mariei Steiner von Sivers. Textul celei de-a doua jumătăți a acestei conferințe – în special referitor la cele trei regnuri elementare – este doar fragmentar. Compară cu aceasta conferința de la München, 4 decembrie 1907 din volumul „Știință a naturii și știință a spiritului – acțiunea lor în lumea noastră vizibilă”, GA 98.

atomul întrupării planetare următoare, Jupiter: Despre aceasta vorbise deja Rudolf Steiner cu câteva zile înainte – 21 octombrie 1905 – într-o conferință ținută alături de această serie de conferințe, din care există doar notițe incomplete în volumul „Legenda Templului și Legenda de Aur”, GA 93.

26. Berlin: De la această conferință, ca și de la conferința 25, lipsesc notițele Mariei Steiner von Sivers.

s-*a păstrat corect în legenda musulmană despre Paradis*: Probabil că Rudolf Steiner a făcut aici legătura cu lucrarea ocultistului englez C.G. Harrison, cunoscută pe atunci în cercurile teosofice, „Universul transcendent”, 6 conferințe despre știința spirituală, teosofie și biserica catolică, prima ediție germană 1897. în conferința 5 scrie: „Musulmanii posedă o tradiție care se apropie mult de adevăr, și anume că grădina Edenului se afla în regiunea mediană dintre Pământ și Lună.”

Christos a strivit capul şarpelui: Luca 10:19.

legenda lui Hercules: Vezi la aceasta conferința de la Berlin, 7 ianuarie 1904 despre legenda lui Prometeu.

Era de Aur ... Era de Argint ... Era de Bronz:

Era de Aur	Krita Yuga	Aproximativ 20.000 ani
Era de Argint	Treta Yuga	Aproximativ 15.000 ani
Era de Bronz	Dvapara Yuga	Aproximativ 10.000 ani
Era Întunecată	Kali Yuga	Aproximativ 5000 ani
Era noastră	Viitor	Aproximativ 2500 ani

Compară cu aceasta conferințele volumului „Evenimentul apariției lui Christos în lumea eterică”, GA 118.

la Helena Petrowna Blavatsky drept număr al lui Prajapati: „Doctrina secretă”, vol. 1, pag. 60, 116, ediția germană.

conștiență, viață și formă ... creare din neant ... trei Logoi: Pentru o parte a auditoriului, Rudolf Steiner a explicat deja aceste noțiuni într-o serie de conferințe din octombrie-noiembrie 1904, în principal în 22 și 25 octombrie. Ulterior se găsește încă o expunere asemănătoare în conferințele de la Stuttgart, 15 septembrie 1907, Köln, 29 decembrie 1907 și Berlin, 17 iunie 1909.

Faust vrea ... aerul de foc: Goethe, „Faust” I, cameră de studiu.

Al şaselea şi al şaptelea simţ: Acestea aparțin, conform conferinței 9 a prezentului curs, evoluției în continuare a hipofizei și a epifizei împreună.

munca ... efectuată ca marfă ... ca sacrificiu: Vezi la aceasta cele trei articole apărute în același timp în revista „Lucifer-Gnosis”, „Știință spirituală și probleme sociale”, retipărire din GA 34 „Lucifer-Gnosis”.

lupta dintre cetele arhanghelului numit Mihael în esoterismul creştin şi cetele zeului Mamon: Vezi descrieri detaliate ulterioare de exemplu în volumul „Fundamentele spirituale ale lumii exterioare – Prăbușirea spiritelor întunericului”, GA 177.

aşa cum evoluează lucrurile în Est ca un foc: Probabil se referă la revoluția rusă din 1905, izbucnită în urma războiului ruso-japonez din 1904-1905, care pe atunci tocmai se încheiase, vezi conferința din 12 octombrie 1905: „ Situația noastră mondială, război, pace și știința spiritului” din volumul „Enigmele lumii și antroposofia”, GA 54.

hrănire: Despre această temă, Rudolf Steiner a vorbit în diferite moduri, de exemplu în fața lucrătorilor clădirii Goetheanum; compară cu volumele „Despre sănătate și boală – Bazele unei învățături spiritual-științifice referitoare la simțuri”, GA 348, și „Crearea lumii și a omului – Viață pământească și acțiune stelară”, GA 354.

forţe fizic vindecătoare, în special pentru vindecarea aşa-numitelor boli spirituale: Acesta este modul de redactare al Matildei Scholl. În schimb Marie Steiner von

Sivers a notat în acest loc că vechii terapeuți „trezeau în sine forțe vindecătoare psihice, în special pentru boli psihice”.

Cain și Abel ... alegorie: Interpretată de Rudolf Steiner în diferite moduri, în principal în conferințele din anii 1904 și 1905 în legătură cu Legenda Templului; în volumul „Legenda Templului și Legenda de Aur” GA 93.

„Dacă nu deveniţi ca nişte copilaşi”: Matei 18:3; 19:14 și Luca 18:15, 16.

ceea ce se roteşte în vârtej. Ei au toţi ceva semitic în sine: Vezi la aceasta scrisoarea din 28 aprilie 1905 a lui Rudolf Steiner către Marie Steiner von Sievers, volumul „Corespondență și documente 1901-1925”, GA 262.

lucrarea lui Haeckel „Enigmele lumii”: „Enigmele lumii. Studii de filosofie monistă pe înțelesul tuturor”, Bonn 1899. Vezi la aceasta conferința din 5 octombrie 1905 „Haeckel, enigmele lumii și teosofia” din volumul „Enigmele lumii și antroposofia”, GA 54.

Krapotkin ... principiul ajutorului reciproc la animale: „Ajutorul reciproc în evoluție”, traducere în limba germană de Gustav Landauer, Leipzig 1904.

diverşii Zarathustra: referitor la Zarathustra cel originar, compară cu nota de la pag. 122. Zarathustra cel istoric a trăit în sec. 6 î.Ch. și, conform lui Alexandru Polyhistor și Plutarh, a fost Maestrul lui Pitagora. Mai mult decât atât, compară cu tradiția școlilor oculte, transmiterea numelui Maestrului odată cu învățătura, explicațiile lui Rudolf Steiner referitor la Dionisie Arepagitul în conferința 13 a acestui volum.

legenda lui Siegfried: Vezi la aceasta de exemplu conferința de la Berlin, 22 martie 1906 referitor la „Siegfried și amurgul zeilor”, în volumul „Enigmele lumii și antroposofia”, GA 54.

Ahile ... Siegfried ... A fi invulnerabil într-un anumit fel înseamnă a fi iniţiat: Compară cu aceasta conferința 7 din volumul „Evanghelia după Marcu”, GA 139.

Bonifacius: Sfântul Bonifacius, de fapt Wynfrid, numit apostol al germanilor, a propovăduit creștinismul în sec. 8 ca împuternicit al Romei în Turingia, Frizia și Hessen și a fost ucis în anul 754 de către păgânii din Frigia.

Tacitus a găsit multe lucruri asemănătoare cu cele de la germani: Descrierea detaliată a triburilor germanice se găsește în volumul 2 al lucrării „De origine et situ germanorum", cap. 28-46, apărută de multe ori în traducere germană.

Irmin: „Cel puternic", strămoșul divin al triburilor germanice.

Esau ... Iacob ... Iosif: Cartea Geneza din Vechiul Testament.

Wodha = Bodha = Buddha: Rudolf Steiner a vorbit și mai detaliat despre această legătură de exemplu în conferința 10 din volumul „Univers, Pământ și om", GA 105.

Attila ... a apărut în Europa, el s-a oprit în faţa creştinismului: Rudolf Steiner se referă aici la pătrunderea lui Attila în Italia în anul 452, pe când localitatea Aquileia a fost distrusă iar episcopul roman Leon I a mers în întâmpinarea lui Attila și a suitei lui, determinându-l să se întoarcă.

Cunoscutul călător Peter: Călător important prin Africa; fondator al coloniei germane în Africa de est și al societății germane din acea regiune. A scris printre altele, „Ofirul de aur al lui Solomon" (1895) și „În țara de aur a lumii antice" (1902).

Explicarea noțiunilor teosofice hinduse

Arhat = Adept, Inițiat, Învățător ocult, Mahatma sau Maestru.
Arupa = fără formă.
Planul Arupa = regiunea superioară a Devachanului. Vezi mai jos planele.
Atma = al șaptelea principiu al omului, Sinea sa divină superioară.
Avidya = ignoranța.
Avitchi = iadul.
Bhava = existența individuală.
Bodhisattva = cel a cărei ființă (sattva) este iluminată (bodhi); treapta premergătoare celei de Buddha.
Buddhi = Sufletul cosmic, al șaselea principiu al entității umane: sufletul spiritual. Rudolf Steiner îl numește Spiritul Vieții.
Budhi-Manas = Manasul superior, în opoziție cu Manasul inferior (Kama-Manas); Eul superior.
Chela = discipolul ocult.
Devachan = lumea spirituală. Vezi mai jos planele.
Ființe Deva = zei ai lumii Devachan.
Ființe Dhyan-Chohan = spirite planetare, oameni perfecționați ai rondurilor anterioare. Conform lui Rudolf Steiner (conferința de la Düsseldorf, 13 aprilie 1909, GA 110), denumire orientală pentru Îngeri.
Jaramarana = degradare.
Jati = ce impulsionează nașterea.
Kali Yuga = era întunecată.
Kama = materie astrală universală, adică materia dorințelor sau materia poftelor.
Kama-Manas = conștiența pământească sau Manasul inferior, în opoziție cu Manasul superior (Buddhi-Manas). Rudolf Steiner îl numește sufletul rațiunii.
Conștiență kama-pranică = conștiența vieții universale.
Kama-rupa = corpul astral, corpul poftelor; materia Kama formată la un corp „rupa”.
Corpul cauzal = conform lui Rudolf Seiner, extractul corpului eteric și al corpului astral, pe care omul îl poartă mai departe de la o viață pământească la alta și îl îmbogățește mereu.
Kriyashakti = forța de autoreproducere.
Focul Kundalini, lumina Kundalini = focul șarpelui, forța șarpelui. Rudolf Steiner, în volumul „Cum se dobândesc cunoștințe despre lumile superioare”, îl numește „forță de percepție spirituală” și „un element de natură superioară”.
Linga sharira = corpul eteric.
Ființe Lipika = numite și ființe Maharaja: ființe spirituale superioare, care au legătură cu destinul (karma) omului; guvernatorii karmei; conducătorii încarnărilor.

Mahaparinirvana = cel mai înalt dintre cele șapte nivele. Vezi mai jos planele.
Ființe Maharaja= vezi la ființe Lipika.
Manas = textual: spirit. Drept principiu al omului, Rudolf Steiner îl numește Sinea Spirituală.
Manvantara = zi cosmică; o perioadă de manifestare, în opoziție cu perioada de dizolvare sau odihnă: Pralaya.
Lumea mentală, planul mental = Devachan. Vezi mai jos planele.
Namarupa = separare între nume și formă (subiect și obiect).
Forțe Nidana = constrângeri. Cele douăsprezece Nidana sunt douăsprezece forțe karmice, care produc încarnarea. Compară cu conferința 15.
Nirmanakaya = conform lui Rudolf Steiner, un corp astral atât de mult evoluat, încât acesta după moarte nu mai lasă nici un rest; corpul unei ființe Buddha perfecționate.
Nirvana = vezi mai jos la plane.
Planul Parinirvana = planul aflat deasupra planului Nirvana. Vezi mai jos la plane.
Ființe Pitri = Tații sau strămoșii omului pământesc din evoluția lunară și cea solară.
Plane = Rudolf Steiner a înlocuit deja, în măsura posibilului, denumirile teosofice hinduse ale celor șapte plane, nivele sau lumi prin expresii germane în volumul „Teosofie” (1904) și în conferințele ulterioare:

Literatura teosofică	Literatura antroposofică
1. Planul fizic	Numit și lumea fizică, lumea rațiunii.
2. Planul astral	Numit și lumea sufletească sau regiunea sufletelor, lumea imaginativă, lumea elementală.
3. Planul Devachan sau mental Rupa-Devachan Arupa-Devachan	Numit și lumea spirituală, lumea spiritelor, lumea armoniei sferelor, lumea inspirației. Devachanul de jos sau inferior, lumea cerească. Devachanul de sus sau superior, lumea mentală, lumea adevăratei intuiții.
4. Planul Budhi sau Shushupti	Planul Budhi, lumea providenței
5. Planul Nirvana	Planul Nirvana
6. Planul Parinirvana	Planul Nirvana
7. Planul Mahaparinirvana	Planul Nirvana

Lumile aflate deasupra lumii providenței sunt lumi „pentru care nu s-au putut da încă nume în limbile europene la modul cel mai onest și just. Fiindcă nu poate fi găsit un nume specific pentru ceea ce, în Orient, se numește „Nirvana” și care se află deasupra lumii providenței.” Rudolf Steiner, conferință, Berlin, 25 octombrie 1909 în volumul „Impulsul lui Christos și dezvoltarea conștienței Eului”, GA 16,

Dornach 1961. Compară mai departe cu GA 99 „Teosofia rosicrucienilor”, GA 113 „Orientul în lumina Occidentului”, GA 119 „Macrocosmos și Microcosmos, lumea mare și lumea mică”, GA 137 „Omul în lumina ocultismului, teosofiei și filosofiei”.

Prajapati = forțele creatoare.
Pralaya = stare de somn; existența din timpul unei perioade de liniște dintre două Manvantare, timp în care toată manifestarea existenței este dizolvată în nemanifestare; s-ar putea spune că Pralaya împreună cu Manvantara formează un circuit închis al existenței.
Prana, pranic = principiul vieții universale; revărsat în corpul fizic, este numit corpul eteric.
Rupa = corp, formă.
Sanjna = percepție.
Sanskara = tendințele organizatoare, dorințele.
Sadayadana = ce face rațiunea din lucruri.
Planul Shushusupti = planul Buddhi. Vezi mai sus planele.
Însușiri Skandha = conform învățăturii budiste, cele cinci însușiri de bază ale fiecărei ființe: corp, simțire, gândire, voință, conștiență. Conform cu Rudolf Steiner, în esență identic cu karma, compară cu conferința 17 a cursului.
Sparsha = legătura cu existența.
Tat tvam asi = „Acesta ești tu!” Formula renumită a Vedei.
Trishna = setea după existență.
Upadana = comoditatea din existență.
Vedana = sentimentul.
Vijnana = conștiența.
Rase-rădăcină = cele șapte perioade principale ale celor șapte globuri sau stări de formă ale evoluției pământești: 1. polară; 2. hiperboreeană; 3. lemuriană; 4. atlanteeană; 5. rasa-rădăcină ariană sau postatlanteeană; cele două rase-rădăcină care mai urmează sunt numite întotdeauna doar rasele-rădăcină 6 și 7.

Registru de persoane

Alexandru VI, papă (1430-1503, papă din 1492)
Aristotel (384-332 î. Ch.)
Attila (unicul conducător al hunilor, între 445-453)
Augustin (354-430)
Bakunin, Michael (1814-1876), anarhist
Blavatsky, Helena Petrowna (1831-1891)
Bonifacius, sfântul (propriu-zis Wynfrith, aproximativ 675-754)
Büchner, Ludwig (1824-1899)
Cezar, Caius Iulius (100-44 î. Ch.)
Collins, Mabel (181-1927), fără menționarea numelui, autoarea scrierii „Lumina pe cărare”
Dante Alighieri (1265-1321)
Dionisie Arepagitul
Du-Bois-Reymond, Emil (1818-1896)
Fichte, Johann Gottlieb (1762-1814)
Goethe, Johann Wolfgang von (1749-1832)
Haeckel, Ernst (1834-1919)
Hegel, Georg Wilhelm Friedrich (1770-1831)
Heraclit (540-480 î. Ch.)
Herzen, Alexandru Ivanovici (1812-1870)
Homer (anul 9 î. Ch.)
Kant, Immanuel (1724-1804)
Kerner, Iustinus (fără menționarea numelui, 1786-1862, autorul scrierii „Văzătoarea din Prevorst”
Kortum, Karl Arnold (1745-1824)
Kropotkin, Peter Alexeevici, principe de (1842-1921)
Laplace, Pierre Simon Marquis de (1749-1827)
Langsdorf, Georg von (fără menționarea numelui)
Lasalle, Ferdinand (1825-1864)
Levi, Eliphas (1810-1875)
Leonardo da Vinci (1452-1519)
Marx, Karl (1818-1883)
Michelangelo (1475-1564)
Moleschott, Iakob (1822-1893)
Newton, Isaac (1643-1727)
Novalis (Friedrich Georg von Hardenberg, 1772-1801)
Oken, Lorenz (1779-1851)
Paracelsus (Teofrastus Bombastus von Hohenheim, 1493-1541)

Peters, Karl (1856-1918)
Platon (427-347 î. Ch.)
Raffael Santi (1483-1520)
Robespierre, Maximilian de (1758-1794)
Rosenkreutz, Christian (1378-1484)
Rousseau, Jean Jacques (1712-1778)
Row (Rao), Subba (1856-1890)
Sinnett, Alfred Percey, teosof englez
Spencer, Herbert (1820- 1903)
Tacitus, Cornelius (aproximativ 55-116 d. Ch.)
Tolstoi, Leo Graf (1828-1910)
Ulfila (numit și Wulfila), episcop gotic (310-383)
Voltaire, Francois Marie A. (1694-1778)
Wasman, Eric S. J. (1859-1931), naturalist

Despre notițele de la conferințe

Din autobiografia lui Rudolf Steiner
„Cursul vieții mele” (cap. 33, 1925)

Există așadar două rezultate ale activități mele antroposofice: mai întâi cărțile mele publicate pentru întreaga lume; apoi un mare număr de cursuri, care urmau să fie gândite la început ca tipărituri private și vândute doar membrilor Societății Teosofice (mai târziu antroposofice). Acestea erau manuscrise care au fost făcute mai mult sau mai puțin bine în timpul conferințelor, și care – din lipsă de timp – nu au putut fi corectate de mine. Cuvintele rostite oral aș fi preferat să fi rămas doar cuvinte rostite oral. Dar membrii au vrut tipărirea privată a cursurilor. Așa au apărut ele. Dacă aș fi avut timp să îndrept lucrurile, atunci restricția impusă la început „numai pentru membri” nu ar fi existat. Acum restricția respectivă a fost eliminată de mai mult de un an.
Aici, în „Cursul vieții mele”, este necesar să spun, înainte de toate, cum se inserează cele două lucruri: cărțile mele publice și aceste tipărituri private, în ceea ce eu am elaborat ca antroposofie.

Cine vrea să urmărească propria mea luptă interioară și activitatea pentru plasarea antroposofiei în fața conștienței epocii actuale, trebuie să facă aceasta prin intermediul scrierilor publice generale. În ele explic tot ceea ce există ca năzuință de cunoaștere de-a lungul timpului. Acolo este dat ceea ce mi s-a structurat în „vederea spirituală”, ceea ce a devenit – desigur în multe privințe într-un mod imperfect – edificiul antroposofiei.

Lângă cerința de a clădi „antroposofia” și de a servi numai celor ce rezultă cînd avem de oferit civilizației actuale comunicări din lumea spirituală, a apărut și o alta, și anume de a veni pe deplin în întâmpinarea a ceea ce s-a manifestat drept necesitate sufletească, drept nostalgie spirituală din partea membrilor.

Înainte de toate a existat o puternică tendință de a audia Evangheliile și conținutul scrierilor biblice, reprezentate în general în lumina care s-a arătat ca lumină antroposofică. Oamenii voiau să audieze cursuri despre aceste revelații date omenirii.

În timp ce au fost ținute serii de conferințe în sensul acestei cerințe, a mai apărut încă una. La aceste conferințe participau numai membri. Ei erau familiarizați cu comunicările de început ale antroposofiei. Lor li se putea vorbi ca unor avansați în domeniul antroposofiei. Ținerea acestor conferințe interne era de așa natură, încât nu puteau fi redate în scrieri destinate publicului larg.

În cercuri interne puteam vorbi într-un fel despre lucruri care, dacă ar fi fost de la început destinate publicului larg, ar fi *trebuit* să fie structurate altfel.

În dualitatea scrierilor publice și a celor private a fost ceva ce provenea din două baze diferite. Scrierile publice sunt rezultatul a ceea ce lupta și lucra în mine; în tipăriturile private luptă și lucrează auditoriul împreună cu mine. Eu aud vibrațiile din viața sufletească a membrilor, iar în viața mea interioară, în ceea ce aud, ia naștere conținutul conferinței.

Nu s-a spus nicăieri, nici în cea mai mică măsură, ceva ce nu ar fi rezultatul pur al antroposofiei care se forma. Nu poate fi vorba de nici o concesie făcută prejudecăților sau presentimentelor membrilor. Cine citește aceste tipărituri private, le poate lua în sensul cel mai deplin drept ceea ce are de spus antroposofia. De aceea am putut, fără nici o ezitare, pe când au fost aduse acuzații prea insistente în această direcție, să renunțăm la măsura de a răspândi aceste tipărituri numai în cercul membrilor. Va trebui să se țină seama de faptul că, în conferințele nerevizuite de mine, se găsesc greșeli.

O judecată asupra conținutului unei astfel de tipărituri private va putea fi, desigur, numai de competența celui care știe ce se admite ca premisă la judecata respectivă. Această premisă este, pentru majoritatea acestor tipărituri private, *cel puțin* cunoașterea antroposofică a omului, a Cosmosului, în măsura în care esența sa este reprezentată în antroposofie, și a ceea ce se găsește drept „istorie antroposofică" în comunicările din lumea spirituală.